

STRATEGIE

KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE

pro území MAS Krušné hory, o.p.s.
pro období 2014 - 2020

Schváleno v Plénu MAS 11.2.2016, vydáno dne: 12.02.2016

Vydala: MAS Krušné hory, o.p.s.

Verze 05_doplňená na základě 2.kola věcného hodnocení, vydáno dne 30.11.2016

OPERAČNÍ
PROGRAM
TECHNICKÁ
POMOC

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt: Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Krušné hory, o.p.s.
CZ.1.08/3.2.00/14.00334

Obsah:

1	Úvod.....	13
1.1	Základní informace	13
2	Popis území a zdůvodnění výběru	13
2.1	Vymezení území, včetně rozlohy a počtu obyvatel.....	13
2.2	Zdůvodnění výběru území MAS	15
2.3	Popis historie a zkušeností místního partnerství před vznikem MAS	16
3	Analytická část	18
3.1	Socioekonomická analýza	18
3.1.1	Obyvatelstvo	18
3.1.1.1	Vzdělanostní struktura obyvatelstva.....	21
3.1.1.2	Analýza problémů a potřeb - obyvatelstvo	23
3.1.2	Technická infrastruktura	23
3.1.2.1	Zásobování elektrickou energií	24
3.1.2.2	Zásobování plynem	24
3.1.2.3	Zásobování vodou	24
3.1.2.4	Kanalizace a čištění odpadních vod.....	24
3.1.2.5	Zásobování teplem.....	24
3.1.2.6	Elektronické komunikace.....	25
3.1.2.7	Další infrastruktura.....	25
3.1.2.8	Analýza problémů a potřeb - technická infrastruktura	25
3.1.3	Dopravní infrastruktura	25
3.1.3.1	Silniční doprava	25
3.1.3.2	Veřejná autobusová doprava	26
3.1.3.3	Železniční doprava	26
3.1.3.4	Letecká doprava	27
3.1.3.5	Vodní doprava.....	27
3.1.3.6	Ostatní doprava.....	27
3.1.3.7	Cyklistická doprava.....	27
3.1.3.8	Analýza problémů a potřeb - doprava	27
3.1.4	Občanská vybavenost	28
3.1.4.1	Zdravotnictví	28
3.1.4.2	Analýza problémů a potřeb – zdravotnictví	29
3.1.4.3	Školství	29
3.1.4.4	Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov	30
3.1.4.5	Sociální služby	31
3.1.4.6	Analýza problémů a potřeb – školství a sociální oblast	32
3.1.4.7	Sociálně vyloučené lokality	32
3.1.4.7.1	Metodologie	33

3.1.4.7.2	Vymezení základních pojmů	33
3.1.4.7.3	Obecná charakteristika města Ostrov	34
3.1.4.7.4	Obecná charakteristika města Jáchymov	37
3.1.4.7.5	Obecná charakteristika města Nejdek	39
3.1.4.7.6	Obecná charakteristika města Nová Role	41
3.1.4.7.7	Obecná charakteristika obce Božičany	42
3.1.4.7.8	Závěr	44
3.1.4.8	Analýza problémů a potřeb - sociálně vyloučené lokality	46
3.1.5	Život v obcích	46
3.1.5.1	Muzea, expozice, výstavy a galerie, kulturní zařízení	46
3.1.5.2	Veřejné knihovny	47
3.1.5.3	Veřejná správa	48
3.1.5.4	Sbory dobrovolných hasičů (SDH)	48
3.1.5.5	Pobočky České pošty	49
3.1.5.6	Analýza problémů a potřeb – vybavenost a život v obcích	49
3.1.6	Bydlení	49
3.1.6.1	Domovní fond	50
3.1.6.2	Bytový fond	51
3.1.6.3	Analýza problémů a potřeb - bydlení	52
3.1.7	Životní prostředí	52
3.1.7.1	Krajinný ráz	52
3.1.7.2	Ochrana přírody a krajiny	52
3.1.7.3	Půdní fond	56
3.1.7.4	Pozemky určené k plnění funkcí lesa	56
3.1.7.5	Nerostné suroviny	57
3.1.7.6	Staré zátěže po těžbě	59
3.1.7.7	Další faktory spojené s horninovým prostředím	59
3.1.7.8	Obnova a tvorba krajiny, rekultivace po těžbě	59
3.1.7.9	Odpadové hospodářství	60
3.1.7.10	Ochrana ovzduší	61
3.1.7.11	Hluk	61
3.1.7.12	Radonové riziko	61
3.1.7.13	Voda v krajině	61
3.1.7.14	Zdroje vod	62
3.1.7.15	Záplavy	62
3.1.7.16	Ochrana půdy	62
3.1.7.17	Obnovitelné zdroje energie	62
3.1.7.18	Analýza problémů a potřeb - životní prostředí	63
3.1.8	Cestovní ruch	63
3.1.8.1	Ubytování a stravování	63

3.1.8.2	Kulturní dědictví	65
3.1.8.3	Lázeňství	66
3.1.8.4	Informační centra	67
3.1.8.5	Cykloturistika	67
3.1.8.6	Pěší turistika a hipoturistika	68
3.1.8.7	Turistické atraktivity a cíle	68
3.1.8.8	Technické památky	69
3.1.8.9	Naučné stezky	70
3.1.8.10	Sportovní zařízení a sport	72
3.1.8.11	Zimní sporty	72
3.1.8.12	Vodní turistika	74
3.1.8.13	Rodinná rekreace	74
3.1.8.14	Řemesla	74
3.1.8.15	Jak se žilo v minulosti v Krušných horách	76
3.1.8.16	Nominace lokalit v území MAS na Seznam světového dědictví UNESCO	76
3.1.8.17	Analýza problémů a potřeb – Cestovní ruch	77
3.1.9	Hospodářské podmínky	77
3.1.9.1	Ekonomické subjekty	78
3.1.9.2	Významní zaměstnavatelé v území MAS Krušné hory	79
3.1.9.3	Zemědělství	81
3.1.9.4	Agroturistika	81
3.1.9.5	Ekologické zemědělství	82
3.1.9.6	Regionální značky, regionální potraviny Karlovarského kraje	82
3.1.9.7	Lesnictví	82
3.1.9.8	Zaměstnanost	82
3.1.9.9	Analýza problémů a potřeb - hospodářství a zaměstnanost	86
3.2	Rozvojový potenciál	86
3.2.1	Územní plánování	86
3.2.2	Rozvojová území	87
3.2.2.1	Průmyslové zóny	87
3.2.2.2	Brownfields	87
3.2.2.3	Rekreační zóny	87
3.2.3	Lidský potenciál	88
3.2.4	Potenciál vícezdrojového financování	89
3.3	SWOT analýza	91
3.4	Analýza problémů a potřeb souhrnná	93
3.5	Provázanost slabých stránek ze SWOT se Specifickými cíly (SpC) strategie MAS	94
4	Strategická část	96
4.1	Důvody pro zpracování SCLLD a stanovení mise	96
4.2	Základní principy tvorby a realizace SCLLD	96

4.3	Stanovení vize a globálního cíle	97
4.4	Stanovení strategických cílů a priorit, specifických cílů a opatření.....	97
4.4.1	Souhrnný přehled Strategických (StC) a Priorit (P), Specifických (SpC) cílů a Opatření (OP)	98
4.4.2	Podrobný popis Strategických cílů a Priorit, Specifických cílů a Opatření, typy projektů, cílové skupiny a možní realizátoři projektů / příjemci dotací	99
4.5	Monitorovací indikátory	104
4.6	Popis integrovaných a inovativních rysů strategie.....	107
4.7	Vazba na strategické dokumenty.....	107
4.8	Úloha a principy CLLD v nadřazených dokumentech EU a ČR	110
4.9	Intervence v rámci jednotlivých OP pro MAS v rámci CLLD	114
4.10	Vzájemná provázanost SCLLD s operačními programy	114
4.11	Akční plán.....	117
4.11.1	Programové rámce a Fische	117
4.11.2	Preferenční kritéria	117
4.11.3	Integrovaný regionální operační program	118
4.11.3.1	Specifický cíl 4.1: Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu	118
4.11.4	Programový rámec IROP	119
4.11.5	Operační program Zaměstnanost	124
4.11.5.1	Investiční priorita 2.3.....	124
4.11.6	Programový rámec OPZ	125
4.11.6.1	Analýza rizik k Programovým rámcům OPZ.....	130
4.11.7	Program rozvoje venkova	132
4.11.7.1	19.2 – Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje	132
4.11.7.2	Programové fische PRV.....	133
4.12	Popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci	138
4.13	Horizontální témata	140
4.13.1	Rovné příležitosti	140
4.13.2	Udržitelný rozvoj	140
5	Implementační část	142
5.1	Popis řízení včetně řídící a realizační struktury MAS a komunikace MAS.....	142
5.1.1	Základní identifikace MAS (vč. místního partnerství a zájmových skupin)	142
5.1.2	Základní cíle MAS	144
5.1.3	Organizační a partnerská struktura MAS pro realizaci CLLD	146
5.1.4	Popis role jednotlivých aktérů z pohledu realizace a naplňování strategie	147
5.1.5	Personální kapacita pro realizaci SCLLD	149
5.1.6	Etický kodex	150
5.1.7	Směrnice	150
5.2	Popis administrativních postupů MAS	151
5.2.1	Rámcové shrnutí postupů realizace projektů	151
5.2.2	Postupy pro vyhlášení výzvy MAS	151

5.2.3	Příjem žádostí o podporu projektu v případě listinného podání	152
5.2.4	Příjem žádostí o podporu projektu v případě elektronického podání	152
5.2.5	Administrativní kontrola	152
5.2.6	Popis a způsob hodnocení a výběru projektů	153
5.2.6.1	Průběh jednání výběrové komise (VK):	154
5.2.6.2	Pravidla veřejných prezentací při zasedání výběrové komise:	154
5.2.6.3	Žádost o přezkum hodnocení projektu	155
5.2.6.4	Schválení výběru v rámci MAS	155
5.2.6.5	Informování o výběru projektů	156
5.2.6.6	Postoupení projektů na ŘO OP (platební agentuře SZIF v případě PRV).....	156
5.3	Realizace projektu.....	157
5.3.1.1	Závěrečná zpráva	159
5.3.1.2	Žádost o proplacení výdajů	159
5.4	Archivace dokumentů MAS	159
5.5	Animační aktivity MAS	160
5.5.1	Cílové skupiny pro propagaci:	160
5.5.2	Platformy pro propagaci a animaci MAS	161
5.5.2.1	Webové stránky MAS	161
5.5.2.2	Weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS	161
5.5.2.3	Fotografie, videa	161
5.5.2.4	Výroční zpráva	161
5.5.2.5	Tiskové zprávy	161
5.5.2.6	Zpravodaj MAS	162
5.5.2.7	Prezentace a archiv projektů.....	162
5.5.2.8	Prezentace v ostatních médiích	162
5.5.2.9	Materiály netiskového charakteru (oblečení, hrnečky, tužky atd.).....	162
5.5.2.10	Spolupřádání nebo pořádání akcí.....	162
5.5.2.11	Účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova	162
5.5.2.12	Pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci	162
5.5.2.13	Propagace v zahraničí.....	162
5.5.3	Vlastní animační aktivity MAS.....	162
5.5.3.1	Informování a propagace MAS jako organizace	162
5.5.3.2	Informování o zaměření SCLLD a její propagace	163
5.5.3.3	Informování o vyhlášení výzev	163
5.5.3.4	Zvyšování způsobilosti místních aktérů.....	164
5.5.3.4.1	Osobní konzultace a pracovní schůzky	164
5.5.3.4.2	Seminář pro žadatele.....	164
5.5.3.4.3	Seminář pro příjemce (úspěšné žadatele):	164
5.5.3.5	Výměna informací a koordinace aktivit v území	164
5.5.3.6	Posilování místního partnerství.....	165

5.5.3.7	Výměna zkušeností - Best Practice.....	165
5.5.3.8	Vytváření sítí a spolupráce	166
5.5.3.9	Podpora inovativnosti projektů	166
5.5.3.10	Podpora víceodvětvových akcí	166
5.5.3.11	Získávání informací od subjektů v území.....	167
5.6	Animace - Komunikační plán IROP 2015 - 2023	167
5.7	Animace školských zařízení na území MAS	167
5.7.1	Místní akční plán	167
5.7.2	Animace školských zařízení v rámci OP VVV	167
5.8	Popis spolupráce MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce	168
5.8.1	Spolupráce MAS na národní úrovni	168
5.8.1.1	Projekty spolupráce pro období 2014 – 2020	168
5.8.1.2	Mikroregiony působící na území MAS.....	169
5.8.1.3	Euroregiony působící na území MAS.....	169
5.8.2	Spolupráce MAS na úrovni mezinárodní spolupráce	170
5.9	Způsoby vyhodnocování SCLLD	171
5.9.1	Způsob vyhodnocování postupu implementace	171
5.9.2	Monitoring	171
5.9.2.1	Zpracování plánu monitoringu	171
5.9.2.2	Vlastní realizace monitoringu.....	172
5.9.2.3	Zpráva o plnění integrované strategie	172
5.9.3	Evaluace	172
6	Přílohy	175
6.1	Příloha č.1 Finanční plán a indikátory pro programové rámce	176
6.1.1	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD 2015 - 2023	176
6.1.2	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2015	177
6.1.3	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2016.....	178
6.1.6	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2019.....	181
6.1.7	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2020.....	182
6.1.8	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2021.....	183
6.1.9	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2022.....	184
6.1.10	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2023.....	185
6.1.11	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2015-2023	186
6.1.12	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2015	187
6.1.13	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2016	188
6.1.14	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2017	189

6.1.15	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2018	190
6.1.16	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2019	191
6.1.17	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2020	192
6.1.18	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2021	193
6.1.19	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2022	194
6.1.20	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2023	195
6.1.21	Indikátory dle jednotlivých specifických cílů a opatření SCLLD – souhrnná za celé období.....	196
6.2	Příloha č. 2 Mapa území a seznam obcí	205
6.3	Příloha č. 4 Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie CLLD.....	210
6.3.6	Proces tvorby a zpracování strategie	210
6.3.7	Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství	210
6.3.8	Komunikační plán tvorby SCLLD.....	211

Seznam tabulek

Tabulka č. 1:	Základní údaje o obcích MAS Krušné hory k 31.12.2014.....	14
Tabulka č. 2:	Obce MAS Krušné hory dle správního obvodu obce s rozšířenou působností	14
Tabulka č. 3:	Rozdělení obcí do jednotlivých velikostních kategorií	14
Tabulka č. 4:	Vývoj základních ukazatelů obcí v letech 2008, 2010, 31.12.2014.....	18
Tabulka č. 5:	Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin v obcích MAS k 31. 12. 2014	19
Tabulka č. 6:	Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu k 26.3.2011 (SLDB)	19
Tabulka č. 7:	Vývoj počtu obyvatelstva po dekadách.....	20
Tabulka č. 8:	Vývoj počtu obyvatelstva Karlovarský kraj k 31.12. 2013.....	21
Tabulka č. 9:	Národnostní struktura obyvatelstva.....	21
Tabulka č. 10:	Obyvatelstvo dle nejvyššího ukončeného vzdělání k 26.3. 2011 (SLDB).....	22
Tabulka č. 11:	Dosažený stupeň vzdělání obyvatelstva - porovnání ČR - Karl. kraj - MAS Krušné hory	23
Tabulka č. 12:	Intenzita dopravy na území MAS Krušné hory (počet vozů/24 hod.).....	25
Tabulka č. 13:	Přehled dopravních spojů.....	26
Tabulka č. 14:	Přehled železniční sítě na území.....	26
Tabulka č. 15:	Zdravotnická zařízení, stav k 31.12.2013	28
Tabulka č. 16:	Školská zařízení, počty tříd, počty škol, stav k k 31.12.2013.....	29
Tabulka č. 17:	Přehled subjektů a zařízení, působících v MAS Krušné hory	31
Tabulka č. 18:	Relevantní data dle Krajské pobočky Úřadu práce Karlovy Vary (duben 2015)	44
Tabulka č. 19:	Relevantní data dle Českého statistického úřadu (březen 2011)	44
Tabulka č. 20:	Kulturní zařízení v regionu MAS Krušné hory	47
Tabulka č. 21:	Přehled dokončených bytů do r. 2014	50
Tabulka č. 22:	Obydlené domy dle vlastnictví domu	50

Tabulka č. 23: Obydlené domy s byty podle období výstavby nebo rekonstrukce a podle počtu bytů (obydlených, neobydlených (ORP Ostrov, ORP Karlovy Vary)	51
Tabulka č. 24: Druhy pozemků k 31.12.2014	56
Tabulka č. 25: Ložiska nerostných surovin	57
Tabulka č. 26: Suroviny	58
Tabulka č. 27: Podíl osob zaměstnaných v cestovním ruchu	64
Tabulka č. 28: Vývoj cestovního ruchu v Karlovarském kraji.....	64
Tabulka č. 29: Hromadná ubytovací zařízení, stav k k 31.12.2014	64
Tabulka č. 30: Postavení kraje v ČR v oblasti cestovního ruchu:.....	65
Tabulka č. 31: Přehled pramenů radonové vody na dole Svornost	66
Tabulka č. 32: Značené cyklotrasy na území MAS Krušné hory	68
Tabulka č. 33: Zastoupení ekonomických subjektů v jednotlivých sektorech. r.2013	79
Tabulka č. 34: Hospodářské subjekty v jednotlivých odvětvích, k 31.12.2014.....	80
Tabulka č. 35: Hospodářské subjekty podle právní formy, k 31.12.2014	81
Tabulka č. 36: Celková zaměstnanost, nezaměstnanost v Karlovarském kraji.....	83
Tabulka č. 37: Míra nezaměstnanosti v okresech a celém Karlovarském kraji.....	83
Tabulka č. 38: Počet uchazečů na 1 pracovní místo v okresech a celém Karlovarském kraji.....	83
Tabulka č. 39: Míra nezaměstnanosti, podíl nezaměstnaných - vývoj v letech 2005, 2010, 2014.....	83
Tabulka č. 40: Nezaměstnanost v obcích k 31.12.2014	84
Tabulka č. 41: Nezaměstnanost v letech 2008, 2011, 2013 a 2014	85
Tabulka č. 42: Nezaměstnanost, dle věku, v letech 2008, 2011, 2014	85
Tabulka č. 43: Územní plány obcí a měst na území MAS	86
Tabulka č. 44: Přehled brownfields na území MAS Krušné hory	87

Seznam map:

Mapa č. 1: Vymezení území MAS Krušné hory. o.p.s. v Karlovarském kraji.....	13
Mapa č. 2: Poloha MAS Krušné hory	15
Mapa č. 3: Přehled železniční sítě	27
Mapa č. 4: Území MAS KH Mapa č. 5: Monitorovaná města a obce.....	33
Mapa č. 6: Mapa sociálně vyloučených lokalit v ČR.....	45
Mapa č. 7: Zvláště chráněná území a památné stromy	52
Mapa č. 8: Krajinný pokryv	53
Mapa č. 9: Přírodní památka na území MAS Krušné hory - Šemnická skála	55
Mapa č. 10: Přehled aktivit v oblasti cestovního ruchu spolufinancované ze SF ú FS a národních zdrojů	88
Mapa č. 11: Rozložení finančních prostředků ze SF v období 2007 - 2013	89
Mapa č. 12: Čerpání finančních prostředků ze SF, FS a národních zdrojů v období 2007 - 2013.....	89
Mapa č. 13: Čerpání SF, FS a národních zdrojů ve venkovských oblastech	90
Mapa č. 14: Přeshraniční regiony ČR	170

Seznam grafů:

Graf č. 1: Obyvatelstvo podle rodinného stavu, k 26.3.2011.....	20
Graf č. 2: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání na území MAS Krušné hory.....	22
Graf č. 3: Dosažený stupeň vzdělání - porovnání ČR - Karlovarský kraj - MAS Krušné hory.....	23
Graf č. 4: Organizační uspořádání MAS Krušné hory o.p.s.	146

Seznam zkratek

3E	Hospodárnost, účelnost, efektivnost
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
CRR	Centrum pro regionální rozvoj ČR
ČSN	Česká státní norma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
DoP	Dohoda o partnerství
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EIA	Environmental Impact Assessment
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EUR	Euro
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
IDS	Integrované dopravní systémy
IKT	Informační a komunikační technologie
IN	Integrované nástroje
IOP	Integrovaný operační program
IP	Investiční priorita
IPRM	Integrované plány rozvoje měst
IPRÚ	Integrované plány rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISF	Fond pro vnitřní bezpečnost
ISS	Inteligentní strategie správy
IT	Informační technologie
ITI	Integrované územní investice
ITS	Inteligentní dopravní systémy (Intelligent Transportation Systems)
IZS	Integrovaný záchranný systém
JMP	Jednotné metodické prostředí
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
MAS	Místní akční skupina
MD	Ministerstvo dopravy ČR
MF	Ministerstvo financí ČR
MHD	Městská hromadná doprava
MK	Ministerstvo kultury ČR
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MMR - ORP	Odbor regionální politiky MMR
MPIN	Metodika pro využití integrovaných nástrojů
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MSP	Malé a střední podniky
MŠp	Ministerstvo spravedlnosti ČR
MŠ	Mateřská škola
MV	Ministerstvo vnitra ČR
MZd	Ministerstvo zdravotnictví ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NČI	Národní číselník indikátorů
NNO	Nestátní nezisková organizace
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NPÚ	Národní památkový ústav
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP PIK	Operační program Podnikání, inovace pro konkurenceschopnost
OP PPR	Operační program Praha - Pól růstu
OP R	Operační program Rybářství
OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie

P+G	Parkoviště na hranici centrální zóny města park and go -„zaparkuj a dál pokračuj pěšky“
P+R	Parkoviště park and ride – „zaparkuj a jed“
PD IROP	Programový dokument Integrovaného regionálního operačního programu
PO	Prioritní osa
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
RP	Regulační plán
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
RVP ZV - LMP	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením
ŘO	Řídicí orgán
SC	Specifický cíl
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SEA	Strategic Environmental Assessment
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SMO ČR	Svaz měst a obcí ČR
SRR	Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020
SSR	Společný strategický rámec
SŠ	Střední škola
SVL	Sociálně vyloučené lokality
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
SW	Software
ŠVP	Školní vzdělávací program
TC	Tematický cíl
TEN-E	Transevropská energetická síť
TEN-T	Transevropská dopravní síť
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VOŠ	Vyšší odborná škola
VS	Veřejná správa
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
ZŠ	Základní škola
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
ŽP	Životní prostředí

1 Úvod

1.1 Základní informace

MAS Krušné hory, o.p.s. má za cíl podílet se na rozvoji kvalitního života na krušnohorském a podkrušnohorském venkově. Má snahu posilovat přitažlivost tohoto území jak pro mladou generaci, tak i podnikatele a živnostníky. Současně respektuje přírodní a kulturní dědictví regionu. Uvědomuje si, že je nejen potřeba omezovat negativní vlivy člověka v krajině či patologické jevy ve společnosti, ale také podpořit začleňování co možná nejširšího okruhu občanů do veřejného dění, to vše na principu partnerství komunální sféry, podnikatelů a neziskových organizací a transparentních a nediskriminačních postupů.

Vývoj a současný stav území v rozličných odvětvích, problémové oblasti, strategická vize, cíle a opatření rozvoje, včetně metod a postupů, jak naplnění strategie dosáhnout, jsou popsány v následujícím dokumentu.

Zpracovatel strategie:

MAS Krušné hory, o.p.s.

Základní údaje společnosti:

Název: MAS Krušné hory, o.p.s.

Se sídlem: Klínovecká 1407, 363 01 Ostrov, Karlovarský kraj

Právní forma: obecně prospěšná společnost,

zapsána do Rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného u Krajského soudu v Plzni, pod spisovou značkou O 289 dne 22.11.2013.

webové stránky: <http://www.mas-krusnehory.cz>

Osvědčení o splnění standardů MAS bylo společnosti vydáno dne 10.11.2015.

2 Popis území a zdůvodnění výběru

2.1 Vymezení území, včetně rozlohy a počtu obyvatel

Základní údaje:

MAS Krušné hory má svou působnost na následujícím území:

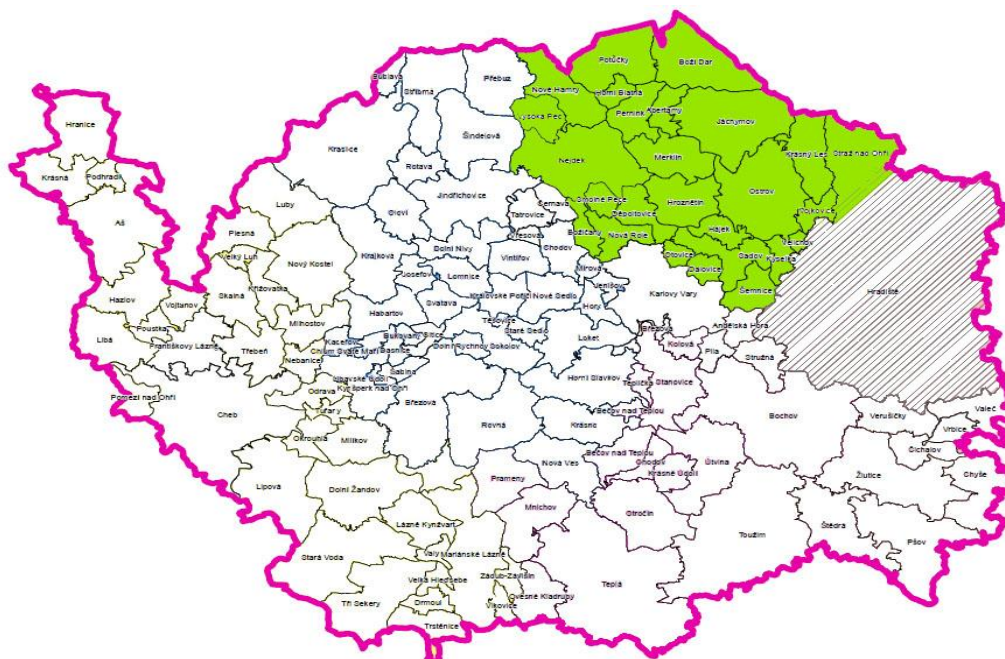
Celkem obcí: 26

Počet obyvatel: 47 974 obyvatel (k 31.12.2014)

Hustota osídlení: 96 osob na km²

Rozloha území: 49 947 ha (k 31.12.2014)

Mapa č. 1: Vymezení území MAS Krušné hory, o.p.s. v Karlovarském kraji

Území MAS Krušné hory leží v Karlovarském kraji, v jeho severovýchodní části a v současnosti je tvořen následujícími 26 městy a obcemi: Abertamy, Boží Dar, Božíčany, Dalovice, Děpoltovice, Hájek, Horní Blatná, Hroznětín, Jáchymov, Krásný Les, Kyselka, Merklín, Nejdek, Nová Role, Nové Hamry, Ostrov, Otovice, Pernink, Potůčky, Sadov, Smolné Pece, Stráž nad Ohří, Šemnice, Velichov, Vojkovice, Vysoká Pec. Všechny náleží do okresu Karlovy Vary. Část z nich spadá do území obce s rozšířenou působností (ORP) Karlovy Vary část obcí do ORP Ostrov. ORP Ostrov je celé součástí území MAS Krušné hory.

Tabulka č. 1: Základní údaje o obcích MAS Krušné hory k 31.12.2014

Obec	rozloha	počet obyvatel	hustota osídlení (obyv/km ²)	počet k.ú.	první písemná zmínka	nadmořská výška
Abertamy	869,7	1 118	137	2	1529	840
Boží Dar	3791,3	216	6	2	1546	1020
Božíčany	766,1	605	82	1	1359	424
Dalovice	627,6	1 986	303	3	1502	400
Děpoltovice	1287,4	383	26	2	1273	492
Hájek	875	610	67	2	1409	473
Horní Blatná	562,7	473	87	1	1518	888
Hroznětín	2378,9	1 943	39	4	1213	449
Jáchymov	5077,3	2 755	55	2	1516	672
Krásný Les	2271,6	313	14	5	1226	542
Kyselka	648,8	781	125	3	1867	358
Merklín	2340,8	1 042	45	4	1273	511
Nejdek	5229	8 079	158	10	1410	568
Nová Role	1353,3	4 149	302	3	1293	418
Nové Hamry	2510,8	332	13	2	1654	693
Ostrov	5040,7	17 089	341	11	1269	398
Otovice	441,8	812	161	1	1325	417
Pernink	1571,3	649	42	1	1532	840
Potůčky	3199,7	456	15	1	1654	695
Sadov	1934,2	1 263	64	5	1523	410
Smolné Pece	645	163	20	1	1680	518
Stráž nad Ohří	2897,4	583	20	8	1238	328
Šemnice	1322,4	636	45	3	1239	423
Velichov	235,2	544	235	1	1142	348
Vojkovice	699,5	633	93	2	1226	336
Vysoká Pec	1335,8	361	25	2	1590	744
celkem	49 913	47 974				

zdroj: <http://www.obcepro.cz/>

Tabulka č. 2: Obce MAS Krušné hory dle správního obvodu obce s rozšířenou působností

Název správního obvodu	Územně příslušné obce	Počet obyvatel
Karlovy Vary	Božíčany, Kyselka, Dalovice, Děpoltovice, Nejdek, Nová Role, Nové Hamry, Otovice, Sadov, Smolné Pece, Šemnice, Vysoká Pec	19 550
Ostrov	Abertamy, Boží Dar, Hájek, Horní Blatná, Hroznětín, Jáchymov, Krásný Les, Merklín, Ostrov, Pernink, Potůčky, Stráž nad Ohří, Velichov, Vojkovice	28 424

zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 3: Rozdělení obcí do jednotlivých velikostních kategorií

Počet obyvatel	do 200 obyvatel	200 – 499	500 – 999	1000 – 1999	nad 2000 obyvatel	Celkem
Absolutní počet	1	7	9	5	4	26

zdroj: vlastní šetření

Ze severní strany sousedí MAS Krušné hory se SRN (Svobodný stát Sasko), s níž je propojena dvěma hraničními přechody: Boží Dar – Oberwiesenthal a Potůčky – Johanngeorgenstadt (i železniční). Největším sídlem na území MAS KH je město Ostrov, které leží v podhůří Krušných hor. Mezi další významná střediska osídlení se řadí města Nejdek, Nová Role a Jáchymov.

Mapa č. 2: Poloha MAS Krušné hory

zdroj: vlastní šetření

Území je typickou horskou oblastí s jehličnatými a listnatými lesy, oblast, kde jsou těžko přístupné zemědělské plochy k obdělávání. Oblast nebyla nikdy významně zemědělsky využívána.

Území MAS má bohaté zázemí v cestovním ruchu, zimních sportech a je vhodná pro příznivce turistiky, ykloturistiky a různých adrenalinových sportů. Oblast je vhodná pro agroturistiku. Lze zde nalézt mnoho technických a kulturních památek a přírodních hodnot. Tradiční je zde též lázeňství.

Území západní části Krušných hor má velmi bohatou historii. První osady zde vznikaly postupně již ve 12. a 13. století. V polovině 15. století se začala v oblasti výrazně rozvíjet hornická činnost, a to v souvislosti s objevem bohatých nálezů stříbra a cínu. V menší míře se zde těžily i další kovy – měď, olovo, železná ruda. V 16. století byla celá oblast horním rajónem s celkem 24 lokalitami městského charakteru, z nichž některé – zejména Jáchymov – patřily v té době k největším centrům osídlení na území českého státu. V průběhu 17. století nastal postupný pokles těžby rud. K úpadku celé oblasti přispěla rovněž třicetiletá válka a následná rekatolizace, která se projevila odchodem protestantské části populace a také inteligence, do sousedního Saska.

Po úpadku důlní činnosti se začala prosazovat nová výrobní odvětví a řemesla, jako například výroba vitriolu, paličkování krajek, výroba knoflíků, korálků, předmětů ze dřeva a hudebních nástrojů. Oživení přineslo do kraje až vybudování železnice koncem 19. století. Po druhé světové válce došlo, obdobně jako na většině území bývalých Sudet, k odsunu německého obyvatelstva. Smutnou stránkou historie regionu bylo pak zřízení koncentračních a pracovních táborů v 50. letech minulého století, kam posílal komunistický režim „nespolehlivé“ občany na nucené práce v uranových dolech.

K zásadním změnám dochází od roku 1989, nové společenské zřízení a odstranění totalitního režimu nabízí nový hospodářský rozvoj. Současně s pádem železné opony otevřely nové hraniční přechody a nastává rozvoj letní i zimní turistiky, kulturní a společenský rozvoj.

2.2 Zdůvodnění výběru území MAS

Výběr území pro činnost MAS se vyvíjel postupně a dlouhodobě. Spolupráce v rámci MAS Krušné hory, o.p.s. má dlouholetou tradici. Vzniku MAS předcházelo založení dobrovolného svazku obcí, Sdružení Krušné hory – západ, d.s.o. (SKHZ), v roce 1994. Obce, které vytvořili SKHZ spojovala obdobná historie, tradice, přírodní podmínky, zaměření na turistický ruch (turistika a zimní sporty v Krušných horách a řeka Ohře), problémy a zájmy. SKHZ si kladlo za cíl zviditelnit území jako celek zejména na poli turistického a cestovního ruchu při zachování přírodních a kulturních hodnot. Jelikož území SKHZ bylo již tehdy víceméně kompaktní, umožňovalo realizovat společné a integrované projekty. Vznikala řada aktivit a fungující spolupráce mezi jednotlivými obcemi pomalu přerůstala rámcem základního zaměření SKHZ – cestovní a turistický ruch. Po reformě veřejné správy a ustanovení města Ostrova obcí s rozšířenou působností vzniklo v území přirozené centrum podpořené i samotnou strukturou veřejné správy. V území se vytvářela partnerství a spolupráce přerůstající hranice jedné obce a problémů a zájmů týkající se jen veřejné správy. Vzhledem k dynamickému vývoji v oblasti veřejné správy a problémům na místní úrovni se po oslovení zástupců podnikatelů a neziskového sektoru SKHZ a město Ostrov stalo jedním z nositelů myšlenky založení MAS Krušné hory. Postupem času pak již k existující MAS přistupovali další partneři z řad podnikatelů, NNO a také další obce, působící v území či sousedící s územím MAS,

kterým byla bližší spolupráce s obcemi v ORP Ostrov, i když náleží do území jiné ORP. Výběr území tedy nebyl proveden pouze účelově, ale vznikl ze základů dlouhodobého a fungujícího partnerství v kompaktním území s obdobnou socio-ekonomickou charakteristikou.

2.3 Popis historie a zkušeností místního partnerství před vznikem MAS

V roce 2005 vznikla první iniciativa k založení MAS, kdy se sešla ustavující členská schůze, která projednávala vznik organizace KRUŠNÉ HORY, o.p.s. Registrace obecně prospěšné společnosti do obchodního rejstříku byla z důvodů formálních nedostatků zamítnutá.

Následně bylo v roce 2007 vytvořeno místní partnerství registrací na Ministerstvu vnitra ČR jako Občanské sdružení „Místní akční skupiny Krušné hory západ“ pod č.j.: VS/1-1/69695/07-R a bylo jí přiděleno IČ: 226 91 022.

Přes počáteční potíže byla v roce 2007 MAS Krušné hory západ zaregistrována na Ministerstvu vnitra ČR jako Občanské sdružení „Místní akční skupiny Krušné hory západ“ pod č. j.: VS/1-1/69695/07-R a bylo jí přiděleno IČ: 226 91 022. Občanské sdružení „Místní akční skupiny Krušné hory západ“ provozovalo svou činnost od prosince 2007. Realizovalo řadu projektů, včetně projektů spolupráce se sousedními místními akčními skupinami.

Vzhledem k novelizaci Občanského zákoníku, rozhodla Valná hromada Občanského sdružení „MAS Krušné hory západ“ o transformaci občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost, aby mohla nadále pokračovat ve své činnosti, ke které byla založena. Transformace organizace byla úspěšná, a dne 22. 11. 2013 byla společnost MAS Krušné hory, o.p.s. zapsána do Rejstříku obecně prospěšných společností, vedené u Krajského soudu v Plzni, pod spisovou značkou O 289. Na konci roku 2014 MAS upravila svou zakládací listinu tak, aby organizační struktura MAS lépe odpovídala podmínkám standardizace. Ta je pro úspěšnost realizace strategie rozvoje území MAS jedním ze zásadních kroků.

MAS Krušné hory, o.p.s. vznikla za účelem poskytování obecně prospěšných služeb v oblastech všestranného udržitelného rozvoje venkovského regionu Karlovarského kraje, ochrany jeho životního prostředí, podpory kultury, tělovýchovy a sportu, vědy a výzkumu, vzdělávání a výchovy a ochrany památek.

V programovém období Evropské unie 2007-2013 v gesci Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského intervenčního fondu nebylo Občanské sdružení „Místní akční skupiny Krušné hory západ“ ani MAS Krušné hory, o.p.s. podpořena z Programu rozvoje venkova ČR IV.1.2, osou Leader.

Rozvoj zájmového území MAS probíhá prostřednictvím úspěšné realizace projektů. MAS se podílí na realizaci individuálních projektů, projektů MAS a projektů spolupráce. Za dobu svého působení MAS Krušné hory připravila a realizovala následující projekty:

V červnu roku 2009 bylo požádáno o dotaci na projekt „**Obnova obcí v pohraničí**“, do Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013, opatření: IV.2.1 Realizace projektů národní spolupráce. Žádost byla podána v rámci partnerství MAS Karlovarského kraje (MAS Náš region, o.s. a MAS Vladař, o.p.s.). Celková hodnota projektu činila 5 mil Kč. MAS KHZ obdržela 1,2 mil. Kč. Realizace projektu byla dokončena v polovině září roku 2010. Do projektu byly zapojeny obce a města Abertamy, Boží Dar, Děpoltovice, Hájek, Horní Blatná, Krásný Les, Pernink. V rámci projektu byly zrealizovány úpravy zeleně, instalace mobiliáře a dětských hřišť v obcích.

V listopadu roku 2009 bylo požádáno o dotaci na projekt „**Oživení obcí v pohraničí**“ do Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013, opatření: IV.2.1 Realizace projektů národní spolupráce. Žádost byla podána s partnerskými MAS (MAS Náš region, o.s., MAS Vladař, o.p.s.). Celková hodnota projektu činila 5 mil. Kč. MAS KHZ obdržela 2,6 mil. Kč. Realizace projektu byla dokončena v druhé polovině října roku 2010. Do projektu byly zapojeny obce a města Abertamy, Boží Dar, Dalovice, Děpoltovice, Hájek, Jáchymov, Nové Hamry, Otovice, Pernink, Smolné Pece. V rámci projektu byly zrealizovány úpravy zeleně, nové výsadby, rekonstrukce místních komunikací, úprava místních hřbitovů, instalace mobiliáře v obcích.

V roce 2011 byly připravovány projekty **Oživení obcí v pohraničí III, Obnovujeme společně zeleň v regionu, Společně užívejme a vzdělávejme, Kostely, kapličky a jejich osudy, Osudy zapomenutých památek**. Projekty bohužel nebyly úspěšné z důvodu nedostatečné inovace.

Na jaře roku 2012 bylo požádáno o dotaci na projekt „**Kraj živých vod II**“ do Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013, opatření IV.2.1 Realizace projektů národní spolupráce, 15. kolo. Žádost byla podána s MAS Náš region, o.s. a MAS 21, o.p.s. Celková hodnota projektu činila 4,0 mil. Kč. MAS KHZ obdržela 1,38 mil. Kč. Do projektu byly zapojeny obce a města Jáchymov a Velichov. V rámci projektu byly zrealizovány úpravy zeleně a instalace mobiliáře a zorganizovány doprovodné akce.

Na podzim roku 2012 bylo požádáno o dotaci na projekt „**Zachovejme památky dalším generacím**“.

Projekt byl podán v rámci spolupráce s partnerskou MAS – MAS Vladař, o.p.s.. Celková hodnota projektu činil 2,1 mil.

Kč, podíl MAS Krušné hory západ, o.s. 2,0 mil. Kč. V rámci projektu byla realizována oprava fasády kostela Všech Svatých v Jáchymově, oprava hrobky Dr. Josefa Löschnera v obci Velichov, oprava hřbitova na Božím Daru, oprava Seitnerovy kaple, oprava kapličky v Maroltově. Společným výstupem projektu je „**Řezbářské a krajařské sympózium**“, které se uskutečnilo v srpnu 2013. V rámci projektu probíhala putovní výstava v jednotlivých obcích MAS Krušné hory.

Projekt: „**Rozvoj venkova v regionu Krušné hory západ – osvojování schopností**“, PRV ČR 2007 – 2013, s celkovými výdaji projektu 400.000,- Kč, byl zaměřen na osvojování metody LEADER. V rámci projektu se uskutečnily 2 workshopy, výroba propagačních materiálů a 5 komunitních plánování v regionu Krušné hory – západ a tréninková výzva v rámci dětského dne v Ostrově, která se uskutečnila 01. 06. 2014 za pomoci MDDM Ostrov. Podle statistik se v prostorách MDDM Ostrov, kde se celá akce odehrála, se vystřídalo přes 650 dětí v různém věku.

Projekt „**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Krušné hory, o.p.s.**“ probíhal v roce 2014, celkové způsobilé výdaje projektu činily 280.000,- Kč. Projekt byl zaměřen na podporu vytvoření kvalitní strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) pro území MAS pro období 2014 – 2020 a nastavení a zajištění mechanismů implementace strategie tak, aby v daném území došlo k dalšímu kvalitnímu rozvoji a pozitivní změně.

Projekt „**Výměna zkušeností mezi MAS Plzeňského a Karlovarského kraje**“ měl za úkol posílit spolupráci MAS mezi sebou a realizovat předávání správné praxe a postupů. Projektu se účastnily MAS v rámci národní spolupráce, které se společně podílely na vypracování metodiky evaluace a monitoringu SCLLD. Spolupracující MAS na projektu byly MAS Krušné hory, o.p.s., MAS Sokolovsko, o.p.s., MAS Radbuza, z.s., MAS Zlatá cesta, o.p.s., MAS 21, o.p.s., MAS Český les, z.s., MAS Kraj živých vod, z.s.

3 Analytická část

3.1 Socioekonomická analýza

Socio-ekonomická analýza obsahuje aktuální popis stavu jednotlivých oblastí rozvoje území, zachycení hlavních trendů jejich vývoje, postihnutí vzájemných vazeb, jejich podmíněnosti a identifikace kvantitativních i kvalitativních předností či nedostatků.

3.1.1 Obyvatelstvo

Charakter osídlení v novodobých dějinách výrazně ovlivnily migrační vlny vyvolané 2. světovou válkou. Odsun původního německého obyvatelstva způsobilo nejen vylidňování příhraničí, ale i zpřetrhání generačních vazeb k území. Následné doosídlování obyvatelstva bez vazeb k regionu přispělo k ekonomické a sociální destrukci pohraničí.

MAS Krušné hory sdružuje 26 měst a obcí s téměř 47 tisíci obyvateli. Největším městem je město Ostrov se 17 373 obyvateli. Mezi nejmenší obce patří např. Boží Dar, Děpoltovice, Krásný Les, Nové Hamry, Potůčky a Smolné Pece. Hustota osídlení je 96 obyvatel/km², tzn., že hustota obyvatel mikroregionu je pod okresním i republikovým průměrem (133 obyvatel/km²) a je srovnatelná s hustotou obyvatelstva Karlovarského kraje.

Tabulka č. 4: Vývoj základních ukazatelů obcí v letech 2008, 2010, 31.12.2014

	2008	2010	2014	2008	2010	2014	2008	2010	2014	2008	2010	2014	2008	2010	2014
	Počet obyvatel			Počet obyvatel ve věku 0 až 14 let			Počet obyvatel nad 65 let			Přistěhovalí celkem			Vystěhovalí celkem		
Abertamy	1449	1323	1118	250	232	177	122	118	147	146	46	16	161	68	84
Boží Dar	193	182	216	32	24	31	20	22	31	16	7	10	10	13	5
Božíčany	612	619	605	100	104	98	66	72	81	11	11	12	18	10	14
Dalovice	1884	1906	1986	224	239	318	247	271	325	102	84	87	70	68	54
Děpoltov.	323	354	383	43	55	48	46	54	65	18	29	15	10	12	6
Hájek	478	512	610	71	84	119	42	43	51	26	35	28	9	10	9
H. Blatná	793	608	473	121	96	67	54	50	66	144	26	18	199	83	32
Hroznětín	1906	1952	1943	320	338	319	215	222	271	106	82	86	71	60	61
Jáchymov	3276	3115	2755	553	533	455	314	336	396	218	88	73	200	175	125
Krás. Les	220	298	313	31	54	52	25	28	36	12	39	15	3	2	13
Kyselka	802	800	781	139	139	113	84	90	126	30	21	21	30	32	35
Merklín	1113	1100	1042	179	163	155	135	139	145	60	38	37	70	47	43
Nejdek	8498	8337	8079	1293	1276	1170	1227	1318	1461	241	159	122	194	219	185
Nová Role	4063	4159	4149	620	618	615	806	815	817	152	113	107	86	110	81
N. Hamry	331	327	332	34	33	36	68	64	66	7	13	12	10	18	18
Ostrov	17357	17305	17089	2364	2393	2507	2659	2721	3019	602	564	376	539	527	448
Otovice	597	643	812	73	102	146	87	96	113	42	66	60	21	29	13
Pernink	955	663	649	205	159	86	104	108	136	131	30	29	259	82	38
Potůčky	412	454	456	64	82	95	50	46	39	28	43	18	28	20	28
Sadov	1140	1187	1263	176	193	194	119	133	162	50	55	37	17	47	52
Sm.Pece	124	129	163	10	15	26	20	20	26	7	2	22	4	4	0
Stráž n. O.	617	621	583	90	87	79	72	74	100	11	21	12	21	16	13
Šemnice	569	594	636	92	88	111	60	71	78	40	22	42	10	14	9
Velichov	538	555	544	92	89	65	66	76	89	13	26	12	7	11	10
Vojkovice	633	642	633	90	89	90	83	90	105	53	26	10	20	33	25
Vys. Pec	314	345	361	51	58	56	25	30	52	15	15	23	3	4	5

zdroj: <http://www.obcepro.cz/633>

Tabulka č. 5: Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin v obcích MAS k 31. 12. 2014

Název obce	Celkem	Obyvatelstvo podle věku				Průměrný věk	Muži	Průměrný věk muži	Ženy	Průměrný věk ženy
		0-14	15-19	20-64	65 a víc					
Abertamy	1 118	177	40	754	147	39,9	569	39,9	549	40,0
Boží Dar	216	31	4	150	31	40,9	105	41,3	111	40,4
Božičany	605	98	33	393	81	38,9	311	38,5	294	39,3
Dalovice	1 986	318	67	1 276	325	41,2	989	40,2	997	42,1
Děpoltovice	383	48	24	246	65	42,7	198	42,8	185	42,6
Hájek	610	119	26	414	51	37,9	327	36,3	283	39,6
H. Blatná	473	67	21	319	66	39,8	248	39,5	225	40,2
Hroznětín	1 943	319	98	1 255	271	40,1	974	38,9	969	41,3
Jáchymov	2 755	455	119	1 785	396	40,2	1 346	38,1	1 409	42,2
Krásný Les	313	52	17	208	36	39,8	161	39,6	152	40,0
Kyselka	781	113	40	502	126	41,8	408	41,3	373	42,4
Merklín	1 042	155	51	691	145	40,4	528	40,5	514	40,2
Nejdek	8 079	1 170	370	5 078	1 461	41,9	4 009	40,4	4 070	43,3
Nová Role	4 149	615	167	2 550	817	42,7	2 018	41,2	2 131	44,1
Nové Hamry	332	36	13	217	66	44,6	189	43,2	143	46,5
Ostrov	17 089	2 507	712	10 851	3 019	42,1	8 380	40,7	8 709	43,4
Otovice	812	146	39	514	113	39,9	402	39,5	410	40,2
Pernink	649	86	30	397	136	44,6	335	43,3	314	46,0
Potůčky	456	95	19	303	39	35,2	240	34,5	216	36,0
Sadov	1 263	194	61	846	162	40,4	624	40,1	639	40,6
Sm. Pece	163	26	4	107	26	41,8	85	40,1	78	43,5
Stráž n. O.	583	79	34	370	100	42,0	288	42,0	295	41,9
Šemnice	636	111	29	418	78	38,5	335	37,1	301	40,0
Velichov	544	65	27	363	89	41,4	278	40,8	266	42,2
Vojkovice	633	90	36	402	105	41,4	345	40,8	288	42,1
Vysoká Pec	361	56	29	224	52	41,1	151	38,1	210	43,2

zdroj: ČSÚ

Karlovarský kraj patří k těm krajům, kde se věková struktura obyvatelstva v posledních letech zhoršila. Populace stárne a obyvatel nad 65 let přibývá.

Nejsilnější věkovou skupinou jsou obyvatelé věkové skupiny 15 – 64 let.

Věková struktura je víceméně stejnorodá. Počet obyvatel stáří 0-14 let je v MAS 15%, obyvatel stáří 15-64 let je 70%. Seniorů ve věku od 65 let je zbývajících cca 15%. Ekonomicky aktivního zaměstnaného obyvatelstva je 42%.

Nesnadný život v zejména v horské oblasti jsou společnou slabou stránkou pro tuto oblast. Tento faktor, spolu s nedostatkem pracovních příležitostí, může být jednou z příčin vylidňování a představuje tak určité riziko. Nicméně současný trend vylidňování zejména horských obcí již není tak kritický jako v letech 2008, 2010.

Ve většině obcí v území MAS převládá počet mužů nad ženami, nicméně rozdíl není zásadní.

Při porovnání obyvatelstva podle věkové struktury zjistíme, že populace stárne. Rodí se méně dětí, populačně silné ročníky se přibližují nebo se posouvají do důchodového věku. Již v blízké budoucnosti je třeba počítat s nárůstem podílu seniorů a poklesem mladých a ekonomicky aktivních osob. Tato skutečnost ovlivní i MAS, zejména venkov, odkud mladí lidé odcházejí za prací a vyšší životní úrovní do větších měst.

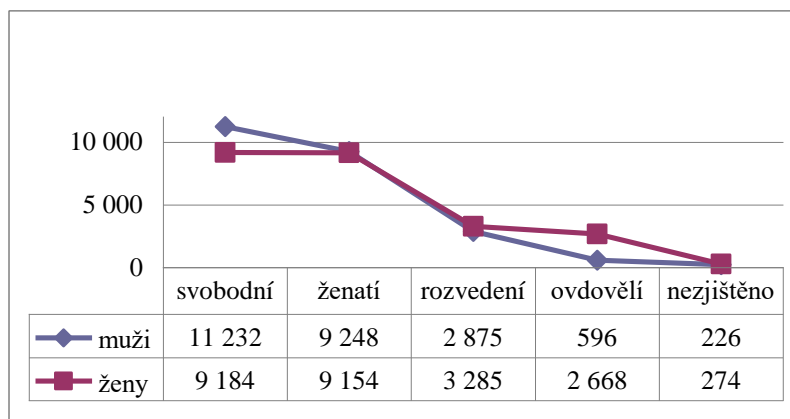
Tabulka č. 6: Obyvatelstvo podle pohlaví a rodinného stavu k 26.3.2011 (SLDB)

Obec/ Město	Obyvatelstvo												Obyvatel stvo celkem
	Muži						Ženy						
	svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí	nezjištěno	celkem	svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé	nezjištěno	celkem	
Abertamy	361	219	75	12	4	671	292	210	78	60	4	644	1 315
Boží Dar	49	34	9	3	0	95	46	39	11	5	0	101	196
Božičany	146	108	46	7	0	307	121	108	31	26	0	286	593
Dalovice	407	382	122	17	2	930	336	385	114	107	3	945	1 875

Děpoltovice	79	79	25	7	0	190	63	81	11	18	0	173	363
Hájek	128	106	32	2	2	270	84	104	26	21	0	235	505
H. Blatná	148	91	34	7	3	283	116	76	27	24	1	244	527
Hroznětín	458	358	126	20	3	965	368	348	134	101	5	956	1 921
Jáchymov	752	495	179	36	150	1 612	716	478	195	159	229	1 777	3 389
Krásný Les	69	62	17	3	0	151	58	63	17	10	0	148	299
Kyselka	175	168	41	9	0	393	120	167	42	37	0	366	759
Merklín	268	233	63	13	1	578	220	215	57	47	0	539	1 117
Nejdek	1 839	1 581	448	109	6	3 983	1 532	1 593	538	496	3	4 162	8 145
Nová Role	879	799	253	62	5	1 998	686	810	334	256	2	2 088	4 086
N.Hamry	74	76	22	5	1	178	52	72	19	14	0	157	335
Ostrov	4 012	3 278	1 039	219	29	8 577	3 208	3 244	1 336	991	17	8 796	17 373
Otovice	159	155	33	5	2	354	118	162	23	40	1	344	698
Pernink	173	137	65	6	7	388	132	125	55	46	0	358	746
Potůčky	143	80	28	3	1	255	108	82	28	13	7	238	493
Sadov	250	249	73	11	8	591	244	246	61	61	2	614	1 205
Sm. Pece	27	29	12	1	0	69	20	26	9	11	0	66	135
Stráž n.Ohří	126	120	29	7	2	284	112	121	28	37	0	298	582
Šemnice	138	124	27	11	0	300	95	135	33	15	0	278	578
Velichov	146	99	35	8	0	288	99	96	32	37	0	264	552
Vojkovice	160	129	30	11	0	330	120	113	33	30	0	296	626
Vysoká Pec	66	57	12	2	0	137	118	55	13	6	0	192	329
MAS KH	11 232	9 248	2 875	596	226	24 177	9 184	9 154	3 285	2 668	274	24 565	48 742

zdroj: ČSÚ

Graf č. 1: Obyvatelstvo podle rodinného stavu, k 26.3.2011

V následující tabulce sledujeme vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích od r. 1971 do současnosti (cca 40 let). V některých obcích je tento vývoj vyvážený, v některých obcích došlo k významnému poklesu obyvatel (Jáchymov, Ostrov, Pernink, Vojkovice), v některých naopak k jeho nárůstu (Hroznětín, Krásný Les, Kyselka, Merklín, Sadov). Skokové nárůsty obyvatelstva jsou důsledkem nárůstu zejména pracovních příležitostí v místě a pokud jsou tyto pracovní příležitosti zajištěny v přijatelné vzdálenosti, tak výhodnějšími podmínkami pro řešení zejména individuálního bydlení. Úbytek obyvatel je naopak většinou způsoben nevyhovujícími životními podmínkami a přestěhováním se většinou za pracovní příležitostí.

Tabulka č. 7: Vývoj počtu obyvatelstva po dekádách

Obec/Město	k 31.12. 1971	k 31.12. 1981	k 31.12. 1991	k 31.12. 2001	k 31.12. 2011	k 31.12. 2014
Abertamy	1 197	1 142	1 120	1 239	1 273	1 118
Boží Dar	136	nezjištěno	118	177	204	216
Božičany	699	nezjištěno	581	628	626	605
Dalovice	1 913	nezjištěno	1 792	1 832	1 900	1 986
Děpoltovice	384	nezjištěno	203	301	363	383
Hájek	389	nezjištěno	343	396	525	610

H.Blatná	553	nezjištěno	364	531	506	473
Hroznětín	1 478	1 472	1 519	1 654	1 922	1943
Jáchymov	3 397	3 401	2 697	2 917	2 958	2755
Krásný Les	199	nezjištěno	nezjištěno	170	309	313
Kyselka	559	653	623	696	809	781
Merklín	695	914	894	1 137	1 122	1042
Nejdek	8 279	9 774	8 422	8 575	8 290	8079
Nová Role	4 485	5 372	3 881	4 072	4 092	4149
N.Hamry	438	nezjištěno	265	282	337	332
Ostrov	18 202	19 576	18 018	17 398	17 222	17089
Otovice	606	nezjištěno	515	574	713	812
Pernink	876	1 216	713	1 004	715	649
Potůčky	381	318	346	366	479	456
Sadov	786	1 287	938	1 016	1 235	1263
Sm. Pece	nezjištěno	nezjištěno	58	94	128	163
Stráž n.Ohří	620	714	584	606	601	583
Šemnice	402	414	422	496	596	636
Velichov	524	531	468	492	548	544
Vojkovice	879	709	538	572	659	633
Vysoká Pec	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	260	339	361
MAS KH	48 077	47 493	45 422	47 485	48 471	47 974

zdroj: <http://www.obcepro.cz/> a ČSÚ

Uvedené trendy vývoje obyvatelstva na území MAS jsou obdobné trendům v celém Karlovarském kraji, což dokládá následující tabulka.

Tabulka č. 8: Vývoj počtu obyvatelstva Karlovarský kraj k 31.12. 2013

Karlovarský kraj – obyvatelstvo	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Počet obyvatel
Cheb	947	992	1 351	1 652	92 211
Karlovy Vary	1 012	1 258	1 815	2 140	117 297
Sokolov	867	936	991	1 422	90 801
Karlovarský kraj	2 826	3 186	2 697	3 754	300 309

zdroj: <http://www.obcepro.cz/>

Národnostní struktura obyvatel území MAS je charakterizována několika národnostmi. I zde dochází k vývoji v posledních letech.

Tabulka č. 9: Národnostní struktura obyvatelstva

okres / kraj / ČR	národnost v procentech										
	česká	moravská	slezská	slovenská	romská	poliská	německá	ruská	ukrajinská	vietnamská	ostatní
Karlovy Vary 2001	89,2%	0,1%	0,0%	3,9%	0,1%	0,1%	2,4%	0,3%	0,4%	0,9%	1,0%
Karlovy Vary 2011	65,0%	0,1%	0,0%	2,0%	0,1%	0,0%	1,3%	0,0%	0,6%	0,9%	27,6%
Karlovarský kraj 2011	64,4%	0,1%	0,0%	2,4%	0,1%	0,1%	1,5%	0,0%	0,5%	1,2%	29,7%
Česká republika 2011	64,3%	5,0%	0,1%	1,4%	0,0%	0,4%	0,2%	0,0%	0,5%	0,3%	27,8%

zdroj: ČSÚ

3.1.1.1 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Mezi vybrané předpoklady rozvoje regionu se řadí i úroveň vzdělanosti obyvatelstva. Pro horskou oblast je typický vysoký podíl obyvatel bez vzdělání nebo se základním vzděláním a nízký podíl vyššího odborného a vysokoškolského vzdělání. Srovnáním parametrů vzdělanosti obyvatelstva a průměrnými hodnotami příslušných ukazatelů za okres naznačuje jisté zaostávání regionu. Porovnáním parametrů s celou ČR je patrné, že vzdělanostní úroveň obyvatel MAS Krušné hory je velmi nízká, což odhaluje i jednu ze stěžejních příčin vysoké nezaměstnanosti v území. Karlovarský kraj má obyvatelstvo s nejnižším počtem obyvatel s vysokoškolským vzděláním a největší podíl obyvatel, kteří dosáhli maximálního základního vzdělání a zároveň s nejnižšími příjmy. Nicméně za uplynulých 10 let došlo k poklesu obyvatel bez vzdělání nebo pouze

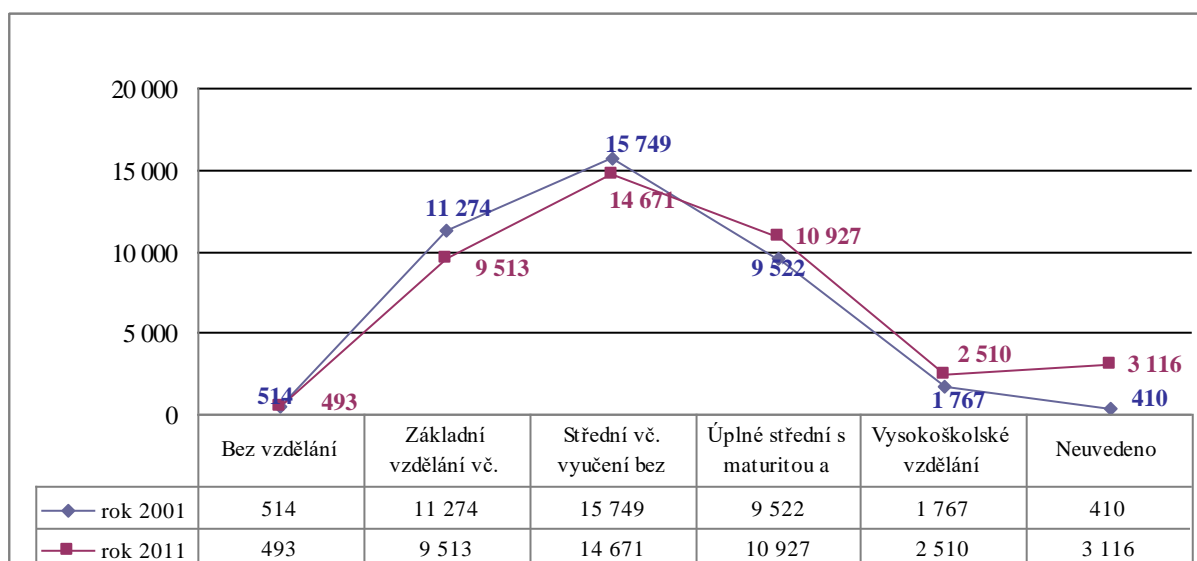
se základním vzděláním (z 30% v r. 2001 na 24% v r. 2011) a příznivému vzrůstu obyvatel s ukončeným středoškolským vzděláním s maturitou. Podobný, nicméně velmi pomalý trend je u obyvatel s vysokoškolským vzděláním (z 4,5% v r. 2001 na 6% v r. 2011). srovnáme-li tuto hodnotu s průměrem celé ČR (12,46%), je tato hodnota velmi nelichotivá. I tak by další vzdělávání a rekvalifikace ekonomicky aktivních obyvatel měly být jednou z priorit MAS Krušné hory.

Tabulka č. 10: Obyvatelstvo dle nejvyššího ukončeného vzdělání k 26.3. 2011 (SLDB)

Obec/Město	Bez vzdělání		Základní vzdělání vč. neukončeného		Střední vč. vyučení (bez maturity)		Úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné vč. nástavbového		Vysokoškolské vzdělání		Neuvedeno		Celkem obyvatelstvo ve věku 15 a více let	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
Abertamy	12	12	369	296	385	345	163	171	28	40	9	155	966	1 019
Boží Dar	0	2	44	20	46	46	32	58	6	33	2	8	130	167
Božíčany	5	1	173	131	237	222	84	101	7	7	3	30	509	492
Dalovice	9	5	403	270	602	561	400	533	94	158	16	86	1 524	1 613
Děpoltovice	2	2	74	64	87	128	52	80	6	19	1	16	222	309
Hájek	2	2	104	69	142	152	78	116	13	43	2	19	341	401
H.Blatná	9	6	161	130	110	101	76	72	11	20	8	84	375	413
Hroznětín	14	11	380	339	602	639	282	357	36	81	17	132	1 331	1 559
Jáchymov	235	203	675	524	881	787	466	527	82	106	14	260	2 353	2 407
Krásný Les	0	0	62	64	51	79	22	68	5	15	0	15	140	241
Kyselka	46	40	159	137	202	212	129	161	31	52	1	39	568	641
Merklín	5	4	304	238	350	318	189	234	27	43	5	73	880	910
Nejdek	35	44	2 278	1 772	2 935	2 650	1 547	1 751	243	326	63	392	7 101	6 935
Nová Role	6	18	1 006	793	1 473	1 282	783	930	108	150	32	211	3 408	3 384
N.Hamry	2	2	57	55	86	93	71	90	17	30	3	13	236	283
Ostrov	55	87	3 576	3 448	5 781	5 323	4 167	4 538	918	1 084	165	1 068	14 662	15 548
Otovice	2	2	128	89	201	233	116	188	17	46	6	28	470	586
Pernink	5	3	278	188	258	174	188	140	35	37	17	73	781	615
Potůčky	2	1	123	109	117	117	72	74	0	9	3	82	317	392
Sadov	3	2	262	194	365	361	181	279	21	89	8	59	840	984
Smolné Pece	0	0	21	27	29	37	24	45	4	11	0	8	78	128
Stráž n. O.	11	3	198	159	215	191	81	99	12	20	12	26	529	498
Šemnice	1	1	107	94	158	172	93	142	18	42	2	27	379	478
Velichov	0	1	111	79	172	158	106	11	15	18	5	145	409	412
Vojkovice	4	1	153	152	201	215	80	104	5	13	11	52	454	537
Vysoká Pec	49	40	68	72	63	75	40	58	8	18	5	15	233	278
MAS KH	514	493	11 274	9 513	15 749	14 671	9 522	10 927	1 767	2 510	410	3 116	39 236	41 230

zdroj: ČSÚ

Graf č. 2: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání na území MAS Krušné hory

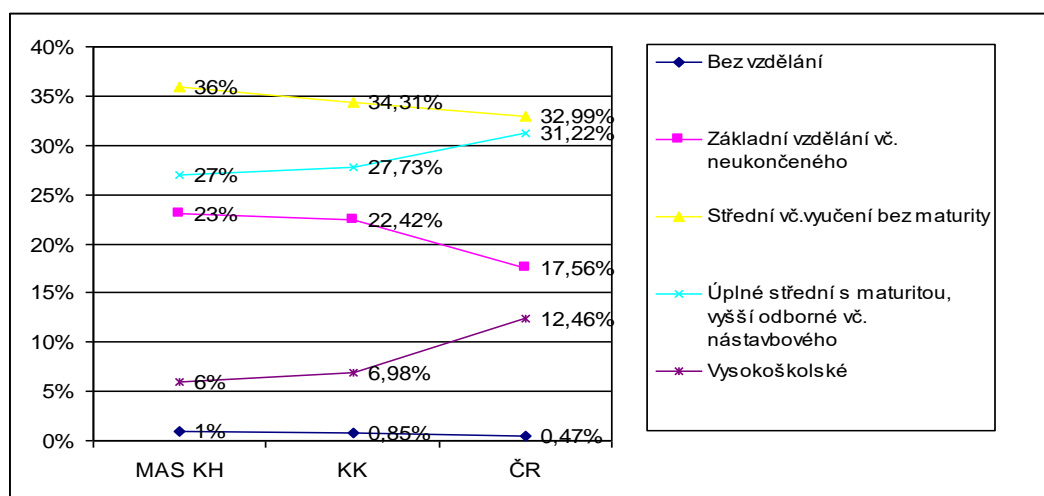

Tabulka č. 11: Dosažený stupeň vzdělání obyvatelstva - porovnání ČR - Karl. kraj - MAS Krušné hory

Území	Bez vzdělání	Základní vzdělání vč. neukončeného	Střední vč. vyučení bez maturity	Úplné střední s maturitou, vyšší odborné vč. nástavbového	Vysokoškolské
MAS Krušné hory	1%	23%	36%	27%	6%
Karlovarský kraj	0,85%	22,42%	34,31%	27,73%	6,98%
Česká republika	0,47%	17,56%	32,99%	31,22%	12,46%

zdroj: ČSÚ

Graf č. 3: Dosažený stupeň vzdělání - porovnání ČR - Karlovarský kraj - MAS Krušné hory

3.1.1.2 Analýza problémů a potřeb - obyvatelstvo

Na území MAS dochází k poklesu počtu obyvatel. V porovnání s celorepublikovým průměrem má území MAS obdobnou věkovou strukturu, ale i zde se projevuje obecný trend stárnutí populace. Z hlediska vzdělanostní struktury je na území MAS Krušné hory velký podíl osob s nízkým vzděláním a naopak malý počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Z důvodů nedostatku pracovních příležitostí a uplatnění a poměrně náročného života zejména v horských oblastech hledají mladí lidé a rodiny útočiště ve větších městech, na venkově tak zůstávají starší a staří lidé. Do budoucna je potřeba zvyšovat kvalitu života a hledat nové možnosti na trhu práce, aby nedocházelo k odlivu obyvatel z regionu.

3.1.2 Technická infrastruktura

Podkrušnohorská pánev podél řeky Ohře se vyznačuje koncentrací výrobních a sídelních aktivit i technické infrastruktury a hlavních dopravních tahů. Okrajové horské polohy v Krušných horách jsou poměrně řídké osídleny a mají především rekreační funkci.

Vybavenost technickou infrastrukturou je jednou ze základních charakteristik daného území. Zásobování obyvatelstva kvalitní pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod, plynofikace obce a zásobování elektrickou energií nejenže podává informaci potenciálním investorům o možnosti realizace jejich podnikatelských záměrů, ale je především základním předpokladem pro kvalitu života v daném území. Stav a stáří technické infrastruktury taktéž určuje technologickou a finanční náročnost na její dobudování či rekonstrukce

Stav a úroveň vybavení jednotlivých obcí na území MAS Krušné hory technickou infrastrukturou se v posledních letech výrazně zlepšilo, nicméně stále je potřeba v některých obcích dobudovat chybějící vodovodní a kanalizační sítě, provést jejich rekonstrukci či napojit kanalizace na čistírnu odpadních vod. V následujících kapitolách je uveden bližší popis jednotlivých druhů infrastruktury.

Další dobudování a zkvalitňování sítí technické infrastruktury je jednou z hlavních rozvojových priorit ve většině obcí regionu. Investice do rozvoje technické infrastruktury však závisí především na finančních možnostech jednotlivých obcí.

3.1.2.1 Zásobování elektrickou energií

Zásobování elektrickou energií je v regionu MAS Krušné hory na dobré úrovni. Obce jsou v oblasti zásobování elektrickou energií vybaveny standardně, tzn., že v žádné obci nedochází k opakujícím se výpadkům elektřiny ani jiným vážnějším provozním problémům, a to i v okrajových částech sídel. Na území regionu nejsou provozovány žádné významné zdroje elektrické energie. Zajištění potřebného výkonu je tedy závislé na externí dodávce vedeními velmi vysokého napětí. Přípojky z tohoto vedení jsou pak připojeny na jednotlivé trafostanice v obcích. Jižní část území protíná venkovní vedení zvláště vysokého napětí ZVN 400 kV, taktéž v tomto směru vede velmi vysoké napětí VVN 220 kV, a územím dále územím prochází venkovní jednoduché vedení VVN 110 kV. Síť VN je zastoupena distribuční soustavou 1 - 35 kV a doplněna o síť NN, která je napájena trafostanicemi. V území se nachází i několik malých vodních elektráren, které mají různé výkony. Obecně lze konstatovat, že stav rozvodné sítě elektrické energie nepředstavuje v mikroregionu výraznou bariéru rozvoje území.

3.1.2.2 Zásobování plynem

Na území České republiky se systémem vysokotlakých plynovodů dopravuje zemní plyn do jednotlivých plynofikovaných obcí, kde se poté v regulačních stanicích upraví tlak plynu. Rozvody pokračují dále jako nízkotlaké nebo středotlaké. Do území MAS Krušné hory je přiveden zemní plyn prostřednictvím vysokotlakého plynovodu ze směru Ostrov – Děpoltovice – Nová Role – Karlovy Vary – Jenišov – Hory a dále pokračuje směr Sokolovsko. Z hlavní trasy odbočují větve vysokotlakého plynovodu do obcí Otovice, Dalovice, Smolné Pece, Nejdek, Božíčany. Přivedením zemního plynu od regulačních stanic do páteřních sítí středotlakých plynovodů je přiveden zemní plyn přímo k odběrateli - kategorie maloodběratelů, středních odběrů a zbývajících velkoodběratelů. Plynofikovány nejsou obce Krásný Les, Šemnice, Vysoká Pec.

3.1.2.3 Zásobování vodou

Zásobování vodou představuje jednu z limitujících oblastí technické infrastruktury, která v případě nevyhovujícího stavu může zabránit realizaci rozvojového záměru v daném území. Na území Karlovarska se nachází svazek obcí Vodohospodářské sdružení obcí Západních Čech. Sdružení zajišťuje jednotnou správu vodovodů a kanalizací v území. Zásobování vodou ve městě Karlovy Vary a blízkém okolí je zajištěné nejrozsáhlejším skupinovým vodovodem na území. Zdejší skupinové vodovody chebský, sokolovský a karlovarský jsou propojeny. Počítá se ještě s propojením na skupinu Ostrov - Jáchymov. Skupinový vodovod v daném území je Jáchymov - napojení obcí Abertamy a Pernink- část, Boží Dar, Jáchymov, H. Blatná, skupinový vodovod Karlovy Vary - Ostrov - ostrovská větev (napojení obcí Hájek, Ostrov, Hroznětín, Krásný Les, plánované napojení Merklína). Je provedeno propojení vodovodů Pernink a Horní Blatná ze zrychlovací stanice, čímž je Horní Blatná napojena na skupinový vodovod Jáchymov. Skupinový vodovod dále zásobuje vodou další obce: Božíčany, Kyselka, Sadov, Otovice, Dalovice, Děpoltovice, Nové Hamry, Nová Role. Zdrojem pitné vody je úpravná voda Březová.

Kromě těchto centrálních zdrojů jsou v území vybudovány veřejné a skupinové vodovody, které využívají místní podzemní vody. Obce, které nejsou zásobeny pitnou vodou z veřejných či soukromých vodovodů, jsou zásobeny obecními studnami.

Jedinou obcí, kde je zásobování pitnou vodou řešeno výlučně individuálními zdroji (studnami), a ani se neplánuje jiné řešení, jsou Potůčky.

3.1.2.4 Kanalizace a čištění odpadních vod

Odpadní vody produkované v domácnostech a podnicích se odvádějí kanalizační soustavou do čistíren odpadních vod. Kanalizace je nedostačující na většině území. Minimum těchto problémů má horská oblast, kde se s nimi potýkají pouze v obci Potůčky. Problémy s kanalizací mají obce na většině území podél řeky Ohře. Problémy nejsou v Ostrově - vlastním městě. Podle plánu investic by až v roce 2020 měla být uspokojivě řešena likvidace odpadních vod - veškeré odpadní vody akumulované v bezodtokých jímkách budou likvidovány na čistírně odpadních vod obcí Pernink, Boží Dar, Jáchymov, Ostrov, Karlovy Vary, na navrhované ČOV Krásný Les, Abertamy, Potůčky, Stráž nad Ohří, na upravené ČOV Hroznětín. Místní kanalizační potrubí se nevyskytuje v obcích Smolné Pece, Šemnice, dále je problematické v Děpoltovicích, Krásném Lese a Sadově.

3.1.2.5 Zásobování teplem

Výroba tepla je centrálně prováděna ve městech Ostrov, Nová Role, Nejdek. V malých obcích, které nelze vytápět centrálně, slouží jako zdroj vytápění další dostupná paliva (dřevo, uhlí). Alternativně jsou domácnosti a objekty vytápěny plynem či elektřinou.

Zdrojově je soustava zásobování teplem realizována soustavou centrálního zásobování teplem (CZT), individuálními zdroji a v malé míře pak systémem blokových a domovních kotelen. Převažujícím palivem je zemní plyn, následují elektrická energie, pevná paliva, lehký topný olej a v malé míře pak obnovitelné zdroje.

3.1.2.6 Elektronické komunikace

Elektronické komunikace jsou na území MAS Krušné hory zabezpečeny pro provoz pevného telefonního spojení prostřednictvím digitálních telefonních ústředí a v rámci mobilních telefonů je území pokryto vysílači, signál mobilních telefonů je na většině území.

Území je pokryto digitálním TV signálem, na území se nacházejí televizní vysílače.

Dostupnost internetu je ve všech obcích MAS Krušné hory a to formou ADSL, popř. bezdrátového připojení.

V některých obcích je zavedena kabelová televize, která poskytuje nejen služby televizního vysílání (Boží Dar, Božičany, Potůčky, Nová Role, Ostrov), ale také datové služby - internet (Ostrov, Nová Role, Boží Dar). Současně s internetem je poskytována i možnost telefonování.

3.1.2.7 Další infrastruktura

Územím MAS Krušné hory prochází při hranici s vojenským prostorem produktovod, který slouží k rychlé přepravě a skladování pohonných hmot. Ochranné pásmo produktovodu vede přes obce Šemnice, Kyselka, Sadov.

3.1.2.8 Analýza problémů a potřeb - technická infrastruktura

Území je poměrně dobře vybaveno technickou infrastrukturou, která však je omezena svým stářím a kapacitou a pro další rozvoj může být limitní. Lokálně nevyhovující situace je v oblasti zásobování pitnou vodou, domácnosti jsou napojeny na domovní studny, což jako hlavní zdroj zásobování vodou může být do budoucna poměrně rizikové. Bylo by potřeba též vyřešit napojení na kanalizaci.

3.1.3 Dopravní infrastruktura

Kvalitní dopravní infrastruktura představuje jeden ze základních předpokladů rozvoje území. Konkrétní řešení dopravy musí být vždy koordinováno s rozvojem pracovních příležitostí, rozvojem a stabilizací sídelní struktury a rozvojem cestovního ruchu, vše s ohledem, na ochranu přírody a krajiny.

3.1.3.1 Silniční doprava

Hlavní silniční tepnou regionu je silnice I/6 (v současnosti probíhá její rozšiřování na rychlostní komunikaci R6 spojující Karlovarský kraj od hranic s Německem/Schirnding přes Cheb, Sokolov a Karlovy Vary s Prahou). Další významné silniční komunikace v regionu jsou silnice I/13 (Karlovy Vary – Ostrov - Most – Teplice – Děčín – Liberec – Frýdlant – Polsko), v mezinárodní síti vedená jako E 442, I/20 (Karlovy Vary – Plzeň – České Budějovice), I/21 (SRN/Plavno – Cheb – Mariánské Lázně – dálnice D5) a I/25 (Karlovy Vary – Ostrov – SRN/Chemnitz), která v Dolním Žďáru vychází ze silnice I/13 a pokračuje směrem na Jáchymov a Boží Dar a dále přes Oberwiesenthal do SRN.

Tuto základní kostru doplňují silnice II. a III. třídy a četné místní komunikace. Od západu k východu probíhá silnice II/222 Chodov - Kyselka a na sever k Nejdku míří silnice II/220. Obecně platí, že zejména silnice II. a III. třídy a místní komunikace jsou nedostatečně udržované a kapacitně využívány nad mez únosnosti a svých provozně technických možností.

Na průjezdné úseky silnic III. třídy navazují obslužné místní komunikace, které sice tvoří se silnicemi základní dopravní kostru zástavby, ale jejich dopravním význam není nějak výrazný.

Tabulka č. 12: Intenzita dopravy na území MAS Krušné hory (počet vozů/24 hod.)

Silnice č.	Úsek	Roční průměr denních intenzit
I/13	výjezd K.Vary - Ostrov	10 757
I/13	Ostrov průtah - odbočka směr Jáchymov	7 138
I/13	Ostrov - Stráž nad Ohří	5 934
I/25	Ostrov - Jáchymov	4 473
I/25	Jáchymov - Jáchymov zatáčka, směr Abertamská křižovatka	4 348
I/25	Jáchymov zatáčka, směr Abertamská křižovatka - Abertamská křižovatka	3 373
I/25	Abertamská křižovatka - Boží Dar	1 383
II/221	Ostrov - Hroznětín	3 690
II/221	Hroznětín - Merklín - Pernink	1 467
II/221	Pernink - Horní Blatná	1 157
II/221	Horní Blatná Potůčky	1 148
II/219	Abertamská zatáčka - Pernink	988
II/220	Mezirolí - Nejde	4 431
III/21047	Pernink - Nejde	567
III/22127	Ostrov - Velichov	688

zdroj: <http://scitani2010.rsd.cz/pages/informations/default.aspx>

3.1.3.2 Veřejná autobusová doprava

Veřejná osobní doprava je v území zajišťována autobusovými linkami. Na autobusovou dopravu jsou v současnosti napojeny všechny obce území MAS Krušné hory. Jejím hlavním problémem však je, stejně jako i v ostatních regionech, zejména disproporce mezi rostoucími náklady na její provoz a klesající poptávkou po tomto druhu dopravy (při stále zvyšujícím se podílu individuální motorové dopravy), což se odráží zejména na území s malou hustotou obyvatel. Tato situace se povětšinou řeší omezováním spojů veřejné dopravy, což je spolu s další problematikou (jako je např. nedostatek služeb v některých sídlech) jednou z příčin postupného vysídlování a následné změny sociální demografické struktury malých obcí.

Tabulka č. 13: Přehled dopravních spojů

Město / Obec	Místní autobusové linky	Dálkové autobusové linky	Mezinárodní autobusová doprava	Vlaková doprava
Abertamy	x			
Boží Dar	x	x	x	
Božičany	x			x
Dalovice	x			x
Děpoltovice	x			
Hájek	x			x
Horní Blatná	x			x
Hroznětín	x			x
Jáchymov	x	x		
Krásný Les	x			
Kyselka	x			
Merklín	x			x
Nejdek	x			x
Nová Role	x			x
Nové Hamry	x			x
Ostrov	x	x		x
Otovice	x			
Pernink	x			x
Potůčky	x			x
Sadov	x			x
Smolné Pece	x			
Stráž n. Ohří	x			x
Šemnice	x			
Velichov	x			
Vojkovice	x			x
Vysoká Pec	x			x

zdroj : <http://www.idok.info/verejna-doprava-v-karlovarskem-kraji>

3.1.3.3 Železniční doprava

Železniční dopravu lze považovat po automobilové dopravě za jednu z důležitých součástí dopravy. Dle legislativy rozeznáváme tratě na mezinárodní, celostátní a regionální doplněné o železniční stanice, zastávky. V současné době je hojně upouštěno od využívání železničních zastávek, respektive od nádražních budov, které jsou v majetku správce dráhy a v současné době chátrají.

Hlavními železničními tratěmi jsou: trať č. 140 (Cheb – Sokolov – Karlovy Vary – Ostrov – Chomutov, která jako trať č. 130 pokračuje do Ústí nad Labem a odtud dále do Prahy případně na sever do SRN/Drážďany). Z méně významných tratí lze zmínit například trať č.: 141 (Dalovice – Merklín), 142 (Karlovy Vary – Nejdek – SRN/Johanngeorgenstadt) a trať č. 143, která spojuje osobními vlaky Novou Rolí s Karlovými Vary. V kraji provozují dopravu dva subjekty veřejné železniční dopravy – [České dráhy, a.s.](#) a společnost [Viamont, a.s.](#)

Tabulka č. 14: Přehled železniční sítě na území

Trať č.	úsek
140	Cheb – Karlovy Vary – Chomutov
141	Dalovice – Merklín
142	Karlovy Vary – Potůčky - Johanngeorgenstadt
143	Chodov – Nová Role

zdroj: vlastní šetření

Mapa č. 3: Přehled železniční sítě

3.1.3.4 Letecká doprava

Na území regionu MAS Krušné hory sice není zajišťována žádná pravidelná civilní letecká doprava, ale přímo v krajském městě v Karlových Varech nalezneme mezinárodní letiště v Olišovských Vrátech, které je vzdáleno od centra cca 4,5 km. V posledních letech dochází k modernizaci mezinárodního letiště a tím zajištěno kvalitní poskytování služeb.

3.1.3.5 Vodní doprava

Na území MAS se nevyskytuje žádný vodní dopravní koridor. Nejvýznamnějším vodním tokem území je řeka Ohře, která je hojně využívána vodáky k rekreačním účelům.

3.1.3.6 Ostatní doprava

V horské části území MAS jsou provozovány lyžařské vleky, jejichž provoz odpovídá současným standardům. Některé jsou v provozu i v letních měsících.

3.1.3.7 Cyklistická doprava

Doprava, která společně s veřejnou hromadnou dopravou vytváří potřebnou společensky prospěšnou alternativu individuální automobilové dopravě, je cyklistická doprava. V posledních letech je jedním z nejvíce se rozvíjejících odvětví dopravy, jenž pro své nesporné přednosti, především z hlediska minimálních dopadů na životní prostředí, plní významnou úlohu i z hlediska rozvoje MAS Krušné hory. Území MAS disponuje relativně bohatou sítí vyznačených cyklotras. Cyklotrasy v převážné většině vedou po stávajících komunikacích, a to i II. třídy. Cyklisté jsou tak, s ohledem na stav komunikací a jejich dopravní zatížení, mnohdy vystaveni velkým rizikům dopravních nehod. Zejména v okolí větších měst (Ostrov, Nejdek, Nová Role) s lepšími možnostmi zaměstnání by si cyklotransport jako alternativní doprava do zaměstnání, za službami, do škol atd. zasloužovala mnohem hustší síť cyklostezek, které vedou mimo dopravně zatížené silnice II. třídy (viz. tabulka Intenzita dopravy na území MAS Krušné hory). S rozvojem technologií pohonu kol (motokola apod.) i v území s místy náročnějším terénem, jako je v MAS Krušné hory, má cyklotransport jako alternativa k individuální dopravě, velký potenciál. Cyklotrasy jsou významnou součástí místní krajiny. Cyklotransport je dále řešen v kapitole cestovního ruchu (cykloturistika).

3.1.3.8 Analýza problémů a potřeb - doprava

Územím MAS Krušné hory prochází komunikace I/13 mezi Karlovými Vary a Chomutovem a hlavní železniční trať Cheb – Ústí nad Labem. Celý Karlovarský kraj není napojen na dálniční síť České republiky a železniční spojení s Prahou přes Ústí nad Labem je zdoluhavé. Obyvatelstvo území je poměrně závislé na dopravní obslužnosti – obyvatelé cestují do zaměstnání, za službami, kterých se jim v obci nedostává, za nákupy i zábavou, děti do škol. Z hlediska regionální dopravy je problematická především návaznost či četnost některých spojů. V některých, především menších obcích, je problémem nevyhovující technický stav komunikací a chodníků, v některých místech i absence chodníků. Taková místa jsou dopravně nebezpečná a účastníci provozu ohrožují na zdraví a životech. Lokálně existují dopravně nebezpečné úseky komunikací.

Potenciál pro rozvoj do budoucna lze očekávat v cyklotransportu. S ohledem na výše uvedené problémy v dopravní obslužnosti cyklotransport představuje alternativu pro dopravu obyvatelstva do zaměstnání, škol, za službami, nákupy apod. Cyklostezky jsou však trasovány mnohdy po silnicích II. nebo III. třídy, což je nebezpečné a omezující pro rozvoj tohoto typu dopravy. Je potřeba cyklostezky trasovat po bezpečných místech, má-li se stát cyklotransport alternativou pro autobusovou či automobilovou dopravu.

3.1.4 Občanská vybavenost

Sociální a kulturní infrastruktura, stejně tak jako další zařízení občanské vybavenosti, představuje souhrn zařízení, institucí, které sice nemají přímou vazbu na hospodářský výkon regionu, ale jsou neefektivnější investicí k posílení hospodářského významu a sociální soudržnosti v regionu v budoucnosti.

Základní školství, zdravotnická, sociální, kulturní a sportovní zařízení jsou v mikroregionu zastoupena většinou v rovině základního zabezpečení. V kvalitě a vyšších stupních se zde projevuje vysokou měrou obslužná funkce nedalekého okresního města Karlovy Vary.

3.1.4.1 Zdravotnictví

V regionu MAS Krušné hory jsou místním obyvatelům k dispozici zdravotnická zařízení, rehabilitační zařízení apod. V Karlovarském kraji jsou 3 nemocnice – Nemocnice Ostrov, Krajská nemocnice Karlovy Vary a Nemocnice Sokolov. Ve městě Ostrov se jedná o soukromou nemocnici, která slouží pro město Ostrov a pro okolní (spádové) obce. Téměř v každé obci je zajištěna základní lékařská služba. Tam kde se nenachází žádná zdravotnická zařízení, tam jsou obyvatelé závislí na vyjízdce do jiných obcí. Na území MAS je provozováno 27 ordinací praktického lékaře pro dospělé, vč. detašovaných pracovišť, 8 ordinací praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť. Na sledovaném území také působí 19 stomatologických ordinací, vč. detašovaných pracovišť a 6 gynekologických ordinací, vč. detašovaných pracovišť. Dále je v území MAS v provozu 35 ordinací lékařů specialistů (oční, ORL, psychiatrie, rehabilitace, plicní, urologie, atd.) vč. detašovaných pracovišť. Odbornou přednemocniční neodkladnou péči zajišťuje na území MAS Zdravotnická záchranná služba Karlovarského kraje, p.o.. Letecká záchranná služba v Karlovarském kraji není, je zajišťována leteckou záchrannou službou Plzeňského kraje. V MAS Krušné hory je provozováno 14 lékáren.

V regionu MAS Krušné hory se nachází významné lázeňské zařízení – Léčebné lázně Jáchymov, a.s., které jsou zaměřeny především na léčbu pohybového aparátu.

Tabulka č. 15: Zdravotnická zařízení, stav k 31.12.2013

Obec název	Zdravotní střediska vč. Detašovaných pracovišť	Nemocnice	Léčebna pro dlouhodobě nemocné	Samostatná ordinace prakt. lékaře pro dospělé vč. detaš. prac.	Samost. ordinace prakt. lék. pro děti a dorost vč. detaš. prac.	Samost. ordinace prakt. lék. stomatologa vč. detaš. prac.	Samost. ordinace prakt. lék. gynekologa vč. detaš. prac.	Samost. ordinace lékaře specialisty vč. detaš. prac.	Ostatní samostatná zařízení vč. detaš. pracovišť	Zařízení lékárenské péče (lékárny) vč. detaš. pracovišť	Středisko záchr. služby a rychlé zdravotní pomoci vč. detaš. Pracovišť
Abertamy	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Boží Dar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Božičany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dalovice	0	0	0	1	0	0	0	1	2	1	0
Děpoltovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hájek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Horní Blatná	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Hroznětín	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Jáchymov	0	0	0	3	0	2	0	2	0	2	1
Krásný Les	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kyselka	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Merklín	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Nejdek	0	0	1	4	2	3	1	9	3	2	1
Nová Role	0	0	0	3	1	1	1	0	0	1	0
Nové Hamry	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostrov	1	1	0	6	4	7	3	23	8	7	0
Otovice	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Pernink	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
Potůčky	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Sadov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smolné Pece	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stráž n. Ohří	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Šemnice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velichov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vojkovice	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Vysoká Pec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem	2	1	1	27	8	19	6	35	13	14	2

zdroj: ČSÚ, data pro MAS – údaje ke dni 31.12.2015

Největším poskytovatelem zdravotní péče v okrese Karlovy Vary je Karlovarská krajská nemocnice, a.s., která má cca 1200 lůžek. Nemocnice je schopna poskytovat péči v širokém záběru. V MAS Krušné hory se nachází v obci Nejdek

Léčebna dlouhodobě nemocných, p.o., Domov pro osoby se zdravotním postižením v Radošově. Při jezdeckém klubu „PEGAS“ v obci Děpoltovice dochází k rozvoji znalostí a provádění praktické aplikace hippoterapie a péče o postižené jedince se zaměřením na jejich integraci a prevenci.

3.1.4.2 Analýza problémů a potřeb – zdravotnictví

Z hlediska zdravotní péče v obcích se jako problematická jeví především dostupnost základní lékařské péče a lékáren v okrajových oblastech území. Z rozhovorů se starosty obcí vyplynulo, že zdravotnická zařízení ve venkovských oblastech stavebně zastarávají a vyžadují zvýšené náklady jak na provoz, tak i stavební obnovu a moderní vnitřní vybavení. To, spolu se stárnutím praktických lékařů, bývá příčinou mizení a absence těchto služeb na venkově. Motivaci pro mladé lékaře omezuje neutěšený stav objektů a prostorů zdravotnických zařízení a nedostatek finančních prostředků právě v těchto službách. Mladí lékaři raději odcházejí pracovat do nedalekého Německa do nemocnic, kde mohou získat jak slušný výdělek, tak i odpovídající praxi v moderním prostředí.

3.1.4.3 Školství

Školstvím se rozumí instituce zabezpečující vzdělávání a podpůrné služby, pracovníky zajišťující vzdělávání a podpůrné služby, jakož i legislativní rámec upravující poskytování vzdělávání a souvisejících služeb.

Struktura vzdělávací soustavy

Jedná se o školy, předškolní a školská zařízení, která působí v regionu MAS Krušné hory. Jednotlivé typy se pak liší dle zřizovatele. V následující tabulce je uveden souhrnný přehled předškolních a školských zařízení na území MAS Krušné hory.

Tabulka č. 16: Školská zařízení, počty tříd, počty škol, stav k k 31.12.2013

Obec název	Mateřská škola - POČET TŘÍD	Základní škola – jen první stupeň (1. – 5. ročník) POČET TŘÍD	Základní škola – jen druhý stupeň (6. – 9. ročník) POČET TŘÍD	Základní škola – první i druhý stupeň (1. – 9. ročník) POČET TŘÍD	Základní škola – celkem POČET TŘÍD	Střední škola - obory gymnázií - POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných a praktických škol - POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť POČET ŠKOL	Základní umělecké školy POČET ŠKOL
Abertamy	2	3	0	0	3	0	0	0	0
Boží Dar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Božičany	1	5	0	0	5	0	0	0	0
Dalovice	3	0	0	9	9	0	2	1	0
Děpoltovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hájek	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Horní Blatná	1	1	0	0	1	0	0	0	0
Hroznětín	2	0	0	9	9	0	0	0	0
Jáchymov	3	0	0	12	12	0	0	0	0
Krásný Les	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kyselka	2	0	0	9	9	0	0	0	0
Merklín	2	3	0	0	3	0	0	0	0
Nejdek	11	0	0	37	37	0	1	1	1
Nová Role	5	0	0	15	15	0	0	0	1
Nové Hamry	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostrov	22	0	0	68	68	1	1	1	1
Otovice	1	0	0	7	7	0	0	0	0
Pernink	1	0	0	7	7	0	0	0	0
Potůčky	1	2	0	0	2	0	0	0	0
Sadov	1	3	0	0	3	0	0	0	0
Smolné Pece	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stráž nad Ohří	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Šemnice	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Velichov	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Vojkovice	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Vysoká Pec	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem	65	17	0	173	190	1	4	3	3

zdroj: ČSÚ, data pro MAS – údaje ke dni 31.12.2015

Mateřské školy jsou určeny pro děti ve věku 3 – 6 let, zřizovatelem je obec.

Základní školy: povinná školní docházka je nabytím věku 6 let s možností odkladu o jeden rok. Zřizovatelem je obec.

Základní školy mají 2 stupně:

- 1 stupeň: 1. – 5. třída
- 2 stupeň: 6. – 9. třída

Mezi základní školy patří Základní umělecké školy a Základní speciální školy.

Učiliště jsou zvláštním typem střední školy, zřizovatelem je Karlovarský kraj a dělíme je do těchto kategorií:

- učiliště: 2leté, záúční list
- odborné učiliště: 3leté, výuční list
- střední odborné učiliště: 4leté, maturitní vysvědčení

Střední školy

Zřizovatelem je Karlovarský kraj. Do této kategorie spadají především:

- gymnázia (školy poskytující úplné všeobecné středoškolské vzdělání),
- ekonomické, logistické, zdravotní, průmyslové školy apod. (školy poskytující úplné odborné středoškolské vzdělání).

V regionu MAS Krušné hory najdeme 2 střední školy v obci Dalovice (Střední Zemědělská škola Dalovice, Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště K. Vary – Dalovice) a 2 střední školy ve městě Ostrov (Gymnázium Ostrov, Střední průmyslová škola Ostrov – Centrum technického vzdělávání) a v Nejdku.

Vyšší odborné školy a vysoké školy:

Dle tabulky je patrné, že v regionu MAS Krušné hory není žádná vyšší odborná škola a ani vysoká škola. V okrese Karlovy Vary existují vyšší odborné školy a vysoké školy, které se nachází na území města Karlovy Vary, ale město Karlovy Vary se nenachází na území MAS Krušné hory.

3.1.4.4 Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov

V období let 2014 - 2015 byl v rámci ORP Ostrov realizován projekt Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov. Tento projekt specifikoval rozdíly mezi školami v malých obcích a větších, resp. spádových městech. Současně tento projekt ukázal možnosti, jak by takové školy v regionu mohly spolupracovat tak, aby zvyšovaly kvalitu vzdělávání v území.

Na malých školách díky menšímu počtu žáků lze uplatnit individuální přístup ve výuce. Naproti tomu ve velkých školách je lepší vybavenost učeben a větší učitelská základna i v odborných předmětech, lepší nabídka volnočasových a vzdělávacích mimoškolních aktivit. Malé školy, vedené většinou ředitelkami - ženami - mnohem častěji spolupracují a sdílejí obdobné problémy. Tato spolupráce je pro ně nezbytná, jelikož každá ředitelka malé školy většinou zastává více funkcí (ředitel, manažer, učitel, vedení projektů a získávání financí, odhadem 30% pedagogická práce, 70% provozní manažer).

Velké i malé školy mají nevyrovnanou sociální skladbu žáků, což s sebou přináší nejen nárůst problémů sociálně slabších žáků na druhém stupni, odchod nadanějších žáků do větších měst a na víceletá gymnázia, ale zvyšuje i nežádoucí selektivitu školství. Na jedné straně roste počet problémových dětí, na druhé straně klesá či úplně chybí podpora pro nadané děti (existence programů pouze pro znevýhodněné děti). Jako možná příležitost se jeví posílení spolupráce s neziskovými organizacemi, které se věnují dětem ve volném čase, případně pracují na doučování dětí nebo se věnují práci se sociálně znevýhodněnými rodinami a dále rozvoj spolupráce mezi velkými a malými školami, zejména s výpomocí s výukou odborných předmětů.

S ohledem na současný systém financování základního školství, kdy hlavním ukazatelem je počet žáků, nikoliv kvalita výuky, se školy v malých obcích obávají mnohem většího přesunu žáků z malých škol do měst do větších škol a větší anonymity, která opět přispívá k sociální exkluzi. Na malých městech a obcích nestačí zřizovatelům ani školám finanční prostředky na zajištění specializovaných služeb pro žáky (logoped, speciální pedagog, psycholog). Problémy dětí jak osobní, tak i se vzděláváním, zůstávají díky tomu neřešeny a dítě je tak ohroženo v dalším optimálním osobnostním rozvoji. Naproti ve větších městech, v tomto případě v Ostrově, na základní škole Josefa Václava Myslbeka a Mateřská škola Ostrov, Myslbekova 996, probíhá kontinuálně již několik let podpora žáků ze sociálně slabých rodin. V této škole jsou zřízeny dvě přípravné třídy určené pro děti se sociálně kulturním znevýhodněním. Na prvním stupni pracují dvě speciální třídy určené pro žáky s upraveným vzdělávacím programem a pro žáky i s jiným zdravotním postižením. Ostatní žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni individuálně v běžných třídách prvního i druhého stupně. V mateřské škole je vzděláváno 6 dětí se specifickými vzdělávacími potřebami (tělesné postižení, zrakové postižení a s postižením autistického spektra). Škola úzce spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Karlových Varech, se Speciálním pedagogickým centrem v Karlových Varech, se Speciálním pedagogickým centrem v Plzni a s dalšími institucemi pečujícími o zdravotně postižené a znevýhodněné děti. Základní škola Májová Ostrov se od roku 2007 zabývá podporou dětí se specifickými poruchami učení formou oddělené výuky českého jazyka pod vedením speciálního pedagoga. Tento postup je realizovaný na celém 1. stupni a od roku 2009 i v 6. ročnících.

Jako další příležitost pro řešení problémů malých škol se jeví zřízení tzv. svazkové školy. Od r. 2006 existuje na území MAS Krušné hory svazková škola ZŠ Karlovarský venkov a sdružuje školy v obcích Otovice, Hájek, Sadov. Má 60 zaměstnanců a 400 žáků. Je zde zachován malotřídní první stupeň z důvodu výhod „sourozeneckého učení“ a kvality vzdělávání, i když je náročný pro učitele. Spojení škol nejprve fungovalo pouze na dohodě starostů o financování provozu školy. Obava ze změny politické situace po komunálních volbách však přiměla k vytvoření školské právnické osoby - svazkové školy. Takové řešení je v ČR v současné době poměrně unikátní.

Předškolní vzdělávání (mateřské školy) jsou v území MAS zřizovány obcemi. Nej hustší síť je ve větších městech, v malých obcích se tato kapacita prakticky nevyskytuje. I když demografický vývoj predikuje spíše stagnaci až ubývání počtu dětí, přesto jsou kapacity mateřských škol stále naplněny a získání místa mateřské škole bývá problematické, což je limitující pro získání zaměstnání rodičů.

Středisko volného času pro děti a mládež je v MAS Krušné hory jedno – Městský dům dětí a mládeže v Ostrově (MDDM). MDDM nabízí více než 130 zájmových kroužků různých zaměření (sport, výuka jazyků, modelářské, rukodělné, výtvarné, taneční kroužky apod.), v Ekocentru, které je součástí MDDM, probíhají kroužky spojené s chovem zvířectva či tábornictvím. Některé základní školy z ostatních obcí na území MAS zajišťují volnočasové aktivity pro žáky v rámci spolupráce s MDDM v Ostrově (např. Abertamy, Hroznětín, Pernink, Merklín) a tím kompenzují chybějící střediska volného času na území jejich obce.

3.1.4.5 Sociální služby

Sociální oblast je velmi diskutovaným tématem regionu. V rámci tohoto tématu lze spatřovat směry, na které se nejméně zaměřuje pozornost: pomoc sociálně slabým, ohroženým sociální exkluzí, stárnutí populace a přibývání seniorů, růst nezaměstnanosti.

Dle statistických údajů lze předpokládat, že bude do budoucna počet občanů v postproduktivním věku v regionu narůstat. V oblasti rodiny od roku 1991 systematicky klesá v ČR počet sňatků. Lze předpokládat, vzhledem k celospolečenskému vývoji, že se tento trend ještě prohloubí. Velké množství dětí se rodí do volných partnerství, vzniklých bez potřeby institucionálního ukotvení. Všechna tato témata jsou diskutována veřejností i veřejnou správou napříč politickou reprezentací, hledána jsou řešení, jak tyto nepříznivé trendy zmírnit a společným ukazatelem se v tomto všem jeví potřeba dostatku finančních prostředků na realizaci různých programů pro zmírnění těchto problémů.

Obce mají snahu tento problém řešit, zejména horské obce, odkud mladí odcházejí a zanechávají zde své rodiče seniory, kteří jsou odkázáni na pomoc druhých. V některých obcích se nacházejí pobytová zařízení pro seniory, jejich kapacita však neodpovídá potřebám a v budoucnu se tento problém ještě zvýší. Do některých obcí asistenční služba dojíždí za svými klienty, není však tímto způsobem schopna řešit naléhavé problémy.

Některé obce, v rámci svých sociálních politik, mají zavedeny různé formy podpor sociálně znevýhodněným, v řadě obcí pracují a působí nestátní neziskové organizace (NNO). Řada obcí dělá maximum možného - zajišťují pro děti a mládež možnost trávení volného času v místních sportovních zařízeních či komunitních centrech, pořádají různé akce pro místní obyvatele. Na základních školách ve větších městech, kam dojíždějí i žáci z okolních malých obcí, je již několik let poskytována podpora žáků ze sociálně slabých rodin. Obce se též snaží poskytovat podporu místním subjektům a neziskovým organizacím, které pracují s konkrétními cílovými skupinami. Finančních prostředků však není na tyto aktivity v obcích dostatek.

Činnosti vyplývající ze zákonů a vyhlášek ČR zajišťované státní správou ČR zajišťují na území ORP Ostrov Městský úřad Ostrov, na území ORP Karlovy Vary Magistrát města Karlovy Vary a dále Úřad práce ČR, krajská pobočka v Karlových Varech a kontaktní pracoviště Ostrov.

Městský úřad a magistrát zajišťuje činnosti vyplývající ze zákonů a vyhlášek ČR: agendu sociálně právní ochrany dětí, sociálního kurátora a agendu romského poradce, agendu občanů omezených, zbavených způsobilosti k právním úkonům, agendu sociální práce zaměřené zejména na občany staré a těžce zdravotně postižené a jejich rodiny a občany ohrožené nezaměstnaností a materiálními problémy a občany, kteří vedou rizikový způsob života (drogovou nebo jinou závislost) a jejich rodiny.

Úřad práce ČR zajišťuje zprostředkování zaměstnání, výplatu podpor v nezaměstnanosti.

V Ostrově byl zpracován pro období let 2013 - 2017 Komunitní plán sociálních služeb, jedním z jeho výstupů je i veřejně a bezplatně dostupný Katalog poskytovatelů sociálních a sociálně zdravotních služeb a aktivit zajišťovaných zájmovými organizacemi ve městě Ostrov a v obcích v působnosti města. V následující tabulce je uveden přehled subjektů a zařízení, působících v MAS Krušné hory v sociální oblasti (řazeno abecedně).

Tabulka č. 17: Přehled subjektů a zařízení, působících v MAS Krušné hory

název zařízení	adresa	poskytované služby
Agentura Katka	Na kopci 1237, Ostrov	terénní zdravotní služba na doporučení lékaře, domácí zdravotní péče občanům
Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o. p. s.	www.sluzbypostizeny.cz	ambulantní a terénní sociální služby pro handicapované a seniory, poradenství, služby osobní asistence, technická podpora atd.
Člověk v tísni, o. p. s.,	www.clovekvtisni.cz/cs/socialni-prace/pobočka/sokolov	terénní programy sociální integrace, pomoc žijícím v sociálním vyloučení, pomoc a podpora rodinám s dětmi v obtížné životní a sociální situaci
Domov pro osoby se zdravotním postižením	Mariánská 2, Jáchymov	pobytová služba stacionář pro závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve 3. a 4. stupni závislosti a pro osoby s mentálním postižením
Domov pro seniory v Perninku, p. o.,	http://www.domov-pernink.cz	pobytová služba, kapacita 54 lůžek pro osoby s těžkou či úplnou závislostí na pomoci jiné osoby
Domov pro seniory „Květinka“	Krušnohorská 788, Ostrov www.kvetinka-dps.cz	pobytová služba, kapacita 46 lůžek
Dům s pečovatelskou službou v Jáchymově	Na Slovanech 1053, Jáchymov	
Oblastní charita Ostrov	www.ostrov.charita.cz	
Domov pokojného stáří bl. Hroznatý	ČSA 71, Hroznětín, www.ostrov.charita.cz	kapacita 19 lůžek, osoby se zdravotním postižením, senioři
Domov pokojného stáří Ostrov	U Nemocnice 1202, Ostrov, www.ostrov.charita.cz	kapacita 21 lůžek, osoby se zdravotním postižením, senioři

název zařízení	adresa	poskytované služby
Denní stacionář pro seniory	U Nemocnice 1202, Ostrov, www.ostrov.charita.cz	ambulantní služby, kapacita 5 míst, osoby se zdravotním postižením, seniři
Charitní šatník Veronika	www.ostrov.charita.cz	pomoc sociálně slabým
Dobrovolnická služba Tereza		návštěvy u seniorů, pořádání pro ně společenských a jiných akcí
Kontaktní místo sv. Vojtěcha		služba vězňům, pomoc při likvidaci bytu osamělých bez příbuzných, pomoc při zařizování pohřbu
Humanitární sklad použitého nábytku	areál v ulici Jáchymovská, Ostrov	
Náhradním rodinám, o.p.s. nabízí	Ostrov, www.nahradnimrodinam.cz	pomoc rodině vytvářet podmínky, aby dítě mohlo zdárně vyrůstat ve fungující rodině
Národní rada osob se zdravotním postižením	Jugoslávská 3/1706, K.Vary, www.nrzp.cz	spolupráce s úřady při prosazování a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se zdravotním postižením
NIPI – bezbariérové prostředí, o. p. s.	Jugoslávská 3/1706, Karlovy Vary, www.nipi.cz	konzultace a stanoviska k zajištění bezbariérovosti staveb
NEMOS PLUS, s. r. o.,	U Nemocnice 1161, Ostrov	služby následné péče, kapacita 12 lůžek
Občanské sdružení RES VITAE o. s.	Blahoslavova 659/18, Karlovy Vary	pečovatelská služba pro seniory, zdrav. postižené rodinná poradna, psychoterapie, linka důvěry
Občanské sdružení Světlo	www.os-svetlo.net	terénní program pro uživatele návykových látek výměna injekčního materiálu apod, informace o bezpečnějších formách aplikace apod.
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Klub Ostrov – Zašívárna	Klínovecká 998, Ostrov, www.os-svetlo.net	nízkoprahový klub pro děti a mládež, streetwork, Práce v lokalitách Ostrov, Jáchymov, Nejdek
Ostrůvek, o. s - rodinné centrum	Lidická 1036, Ostrov, www.centrumostruvek.cz	vytvoření otevřeného a přátelského místa k setkávání rodin s malými dětmi
Planeta neslyšících, o. s.,	Horská 873/14, Ostrov	poradenství týkající se komunity neslyšících a pořádá vzdělávací kurzy českého znakového jazyka
REHOS – Zařízení následné rehabilitační a hospicové péče, p. o.	Perninská 975, Nejdek	zdravotnické zařízení, poskytování zdravotní, rehabilitační a paliativní péče.
Svaz diabetiků ČR, územní organizace Ostrov	Lidická 1036, Ostrov	sdrhuje osoby onemocněné diabetem
Svaz postižených civilizačními chorobami	Kollárova 1122/3, Ostrov	sdrhuje občany postižené civilizačními chorobami
Svaz tělesně postižených v ČR, o. s.	Lidická 1253, Ostrov	podpora a hájení potřeb a zájmů postižených
TyfloCentrum Karlovy Vary, o. p. s.	Hlavní třída 1365, Ostrov, www.tyflocentrum-kv.cz	podpora zrakově postiženým při vyřizování záležitostí na úřadech, apod.
Vialin, o. s.	provozovna Vojkovice, www.vialin.cz	zdravotní a sociální rehabilitace a společenská integrace, pobytové vzdělávací a rekondiční pobyty
Zájmová skupina důchodců, o. s.,	Klínovecká 1204, Ostrov	kulturní, společenské, turistické akce a ozdravnou činnost pro seniory
Zdravotnické potřeby Petříčko	prodejna Obch. Brigádník, Ostrov,	výdej prostředků zdrav. techniky, prodej, pronájem

Zdroj: Katalog poskytovatelů sociálních a sociálně zdravotních služeb a aktivit zajišťovaných zájmovými organizacemi ve městě Ostrov a v obcích v působnosti města 2015, Město Ostrov, 2015

3.1.4.6 Analýza problémů a potřeb – školství a sociální oblast

Z hlediska vzdělanostní struktury je na území MAS velký podíl osob s nízkým vzděláním a naopak malý počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. V oblasti školství a sociální infrastruktury se projevují poměrně velké rozdíly mezi školami na malých obcích nebo ve větších městech a to nejen ve vybavenosti, ale i v kvalitě výuky. Obdobné je to též v předškolním vzdělávání a v poskytování sociálních služeb. Každopádně financování školství je podfinancované a to má vliv i na kvalitu poskytovaného vzdělávání. Na malých školách je nedostatek učitelů odborných předmětů (zejména AJ a NJ). Rodiče přihlašují děti do škol ve městech a pokračující úbytek dětí na venkově ohrožuje existenci místních škol. Sociální služby jsou na malých obcích také velmi omezené, i když sociální problémy v těchto oblastech narůstají (seniři, nezaměstnanost, ohrožení chudobou). Potenciálem pro rozvoj této oblasti se jeví spolupráce škol a jejich zřizovatelů, včetně mimoškolních zařízení v rámci celého území MAS. Sdílení zkušeností, kapacit a služeb, zdrojů, dovedností a znalostí může posílit příznivě rozvoj této oblasti. Vytvořením společného strategického rozvojového dokumentu lze takový rozvoj úspěšně řídit a koordinovat. S ohledem na vysokou míru nezaměstnanosti je potřeba též řešit kapacity předškolních zařízení s ohledem na to, aby se mladí rodiče též mohli uplatnit na trhu práce v území MAS.

3.1.4.7 Sociálně vyloučené lokality

Analýza sociálně vyloučených lokalit na území MAS Krušné hory byla vytvořena za účelem aktualizace a doplnění Integrované strategie tohoto regionu pro roky 2014 - 2020, jejímž cílem je rozvoj kvality života, životního prostředí ve venkovských oblastech a udržitelnost takového rozvoje prostřednictvím aktivního získávání a rozdělování dostupných veřejných prostředků či vzájemné spolupráce mezi veřejným, podnikatelským i neziskovým sektorem. Příprava a realizace rozvojové strategie je aktivitou společnosti „Místní akční skupiny Krušné hory, o.p.s.“, které jsme jako organizace Člověk v tísni, o.p.s. partnerem.

Z celého území MAS Krušné hory se v této analýze věnujeme městům Ostrov, Jáchymov, Nejdek, Nová Role a obci Božičany, ve kterých jsme kromě popisu obecných charakteristik monitorovali aktuální stavy problémových oblastí v kontextu sociálního vyloučení a potencionálu rozvoje či potřeb v tomto směru. Sledovanými jevy jsou především demografické a kvalifikační faktory obyvatelstva, nezaměstnanost, situace v oblasti bydlení, sociálně patologické jevy a výskyt i charakteristika sociálně vyloučených lokalit s jejich obyvateli a projevy sociálního vyloučení, jež se dotýkají zejména ekonomické a sociální kvality života.

Součástí analýzy jsou také výstupy dotazníkového šetření realizovaného se zástupci a starosty obcí, kteří nám poskytli podrobné informace a vlastní zkušenosti, týkající se veřejného pořádku, kriminality, dluhové a bytové problematiky, aktivní politiky zaměstnanosti, vzdělávání a volnočasových aktivit, dostupnosti a nabídky sociálních služeb, spolupráce

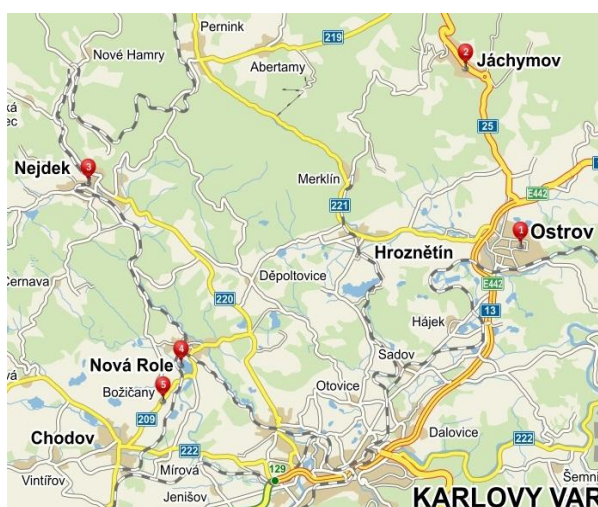

s neziskovými organizacemi a dále také týkající se jejich individuálních potřeb či budoucího potenciálu rozvoje a podpory těchto oblastí.

Mapa č. 4: Území MAS KH

Mapa č. 5: Monitorovaná města a obce

3.1.4.7.1 Metodologie

Sběr analytických dat probíhal v období únor - březen 2015, kdy docházelo k průzkumu, monitoringu i systematizaci dat o problémových oblastech a potřebách v jednotlivých obcích.

Pracovali jsme s primárními i sekundárními zdroji informací, takže požadovaná data byla získávána jak na základě analýzy dostupných a souvisejících dokumentů (komunitní plány, analýzy, strategie, veřejné registry a databáze), tak metodou přímého pozorování, zúčastněného pozorování a nestandardizovaných rozhovorů. Komunikovali jsme s místními obyvateli, pracovníky neziskových organizací, se starosty a zástupci jednotlivých odborů či institucí, jako je Oddělení sociálně právní ochrany dětí, Úřad práce, Správa majetku města nebo Bytová agenda. Využívali jsme kvalifikovaných odhadů, probíhala telefonická a terénní šetření a dále proběhlo také dotazníkové šetření se zástupci a starosty obcí.

Prostřednictvím Úřadu práce Karlovarského kraje jsme získali aktuální shrnující data o počtu nezaměstnaných v evidenci ÚP a počtu žadatelů o sociální dávky.

Cílem využívaných metod výzkumu bylo získat především kvalitní a současná data, týkající se obecné charakteristiky jednotlivých obcí, charakteristiky a deskripce sociálně vyloučených lokalit, počtu sociálně vyloučených obyvatel či počtu obyvatel sociálním vyloučením ohrožených, dále projevů sociálního vyloučení a dalších problémových oblastí či potřeb v kontextu každé z monitorovaných obcí.

3.1.4.7.2 Vymezení základních pojmů

Sociální vyloučení

Jako sociální vyloučení označujeme proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do sociálních, ekonomických a politických aktivit majoritní společnosti.

Některé skupiny obyvatel jsou sociálním vyloučením ohroženy více než jiné. Jedná se například o nedostatečně vzdělané osoby, dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnané, lidi s mentálním či fyzickým handicapem, osoby trpící nějakým druhem závislosti, osaměle žijící seniory, imigranty, příslušníky různě (etnicky, nábožensky, sexuální orientací aj.) definovaných menšin nebo lidí, kteří se ocitli v těžké životní situaci, z níž si sami nedokáží pomoci a další.

Sociální vyloučení je často spojeno a projevuje se zejména (nikoli však pouze):

- prostorovým vyloučením (jedinci a skupiny postižené sociálním vyloučením často žijí v uzavřených a/nebo izolovaných lokalitách s nízkou úrovní bydlení a nedostatečnou občanskou vybaveností),
- symbolickým vyloučením spojeným se stigmatizací (zevšeobecnujícím přisuzováním negativních vlastností) jedinců či skupin,
- nízkou mírou vzdělanosti a ztíženou možností tuto nevýhodu překonat,

- ztíženým přístupem k legálním formám výdělečné činnosti, závislostí na sociálních dávkách a s tím spojenou materiální chudobou,
- rizikovým životním stylem, špatnými hygienickými poměry a s nimi souvisejícím horším zdravotním stavem,
- životními strategiemi orientovanými na přítomnost,
- uzavřeným ekonomickým systémem vyznačujícím se častým zastavováním majetku a půjčováním peněz na vysoký úrok (lichva a tzv. rychlé půjčky),
- větším potenciálem výskytu sociálně patologických jevů (např. alkoholismu, narkomanie či gamblerství) a kriminality (zvýšeným rizikem stát se pachatelem, ale i obětí trestné činnosti),
- sníženou sociokulturní kompetencí (např. jazykovou bariérou, nezkušeností či neznalostí vlastních práv a povinností).

Sociálně vyloučené lokality

Sociálně vyloučené osoby obvykle žijí v lokalitách, které se vyznačují nízkou kvalitou bydlení. Tyto lokality mohou mít podobu městské části, ulice anebo jednoho či více objektů a jsou odborníky označovány jako sociálně vyloučené lokality či nepřesně (chudinské, etnické) enklávy. Místní samosprávy tyto lokality nazývají „objekty pro nepřízpůsobivé občany“, „byty pro neplatiče“, „holobyty“ či v lepším případě „byty pro sociálně slabé občany“. Ve většině případů se v těchto lokalitách lidé ocitají nedobrovolně, a to v důsledku zamýšleného či nezamýšleného jednání místní samosprávy či v důsledku ostatních faktorů sociálního vyloučení (zejména v důsledku vyloučení ekonomického). Je nutné upozornit na to, že život ve vyloučené lokalitě přináší vyšší ekonomickou zátěž pro samotné obyvatele, ale ve svých důsledcích i pro místní samosprávu a státní správu. Existence vyloučených je dražší pro všechny, kdo se na jejím vzniku a „provozu“ podílejí. Zároveň zde dochází ke koncentraci vnějších i vnitřních příčin sociálního vyloučení, jejímž následkem je posilování a reprodukce vyloučení jednotlivých osob.

Neexistence sociálně vyloučené lokality v obci ovšem nemusí znamenat také absenci projevu sociálního vyloučení či osob, které jsou sociálním vyloučením ohrožené. Faktem je, že v současné době žije v každém městě či vesnici alespoň část obyvatel, jež se potýkají s problematikou zajištění základních životních potřeb a příležitostí. Stejně tak můžeme uvažovat o sociálním vyloučení v kontextu příslušnosti k určitému etniku. *„Přesto, že v České republice hraje romská etnicita v rámci sociálního vyloučení specifickou roli, ne všichni Romové žijí v prostředí sociálního vyloučení a ne každý, kdo se v podmínkách sociálního vyloučení nalézá, je Rom. Podle výzkumu MPSV z roku 2006 žije ve vyloučených lokalitách cca 80 tis. obyvatel a z toho téměř ¼ nelze považovat za Romy.“*¹

Sociální začleňování

V právním řádu České republiky (zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů) je sociální začleňování definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

K obecným cílům sociálního začleňování tak patří:

- zajištění účasti v zaměstnání a rovného přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám;
- prevence rizika sociálního vyloučení;
- pomoc nejvíce zranitelným;
- mobilizace všech relevantních aktérů.

Zdroje, pozice a příležitosti jsou nutné pro zajištění základních lidských potřeb, jakými jsou jistota příjmů a jistota bydlení. Teprve pokud mají lidé základní lidské potřeby naplněny, mohou se věnovat dalším aktivitám (péče a rozvoj dětí, další vzdělávání dospělých, profesní růst, investice do zkvalitnění bydlení atd.). Obce mohou zmírňovat sociální vyloučení tím, že zprostředkují či samy realizují taková opatření, kterými umožní obyvatelům SVL překlenout problémy se zajištěním právě těchto základních potřeb (zaměstnání, bydlení). Obce by měly realizovat mezistupně mezi nezaměstnanými a trhem práce (např. podporou veřejně prospěšné práce, prostupného a podporovaného zaměstnávání, sociálních firem) nebo také mezi lidmi bez domova, ohrožené ztrátou bydlení a trhem s byty a nájmy (např. nerozprodáváním obecního majetku, podporou sociálního bydlení v obci, jednáním s podnikateli o pravidlech nájmu atd.).

3.1.4.7.3 Obecná charakteristika města Ostrov

Město Ostrov se nachází v severovýchodní části Karlovarského kraje na úpatí Krušných a Doupovských hor, poblíž řeky Ohře. Žije zde cca 18.000 obyvatel a jedná se o druhé největší město okresu Karlovy Vary. Vedle vlastního vnitřního města, respektive jeho staré a nové části, se skládá z celkem 10-ti místních částí: Arnoldov, Dolní Žďár, Hanušov, Hluboký, Horní Žďár, Kfely, Květnová, Maroltov, Mořičov a Vykmanov. Ostrov je také obec s rozšířenou působností (ORP Ostrov - mezi ORP Kadaň, Karlovy Vary, Sokolov a Kraslice) a celkový počet obcí v působnosti je 14 (Abertamy, Boží Dar, Hájek, Horní Blatná, Hroznětín, Jáchymov, Krásný Les, Merklín, Ostrov, Pernink, Potůčky, Stráž nad Ohří, Velichov, Vojkovice).

¹Švec, J. (ed.): Příručka pro sociální integraci, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010, str.6

V Ostrově se nachází dvě SŠ (Průmyslová škola a Gymnázium), tři ZŠ a jedna ZŠPaS. Dále je zde velmi využíván Městský dům dětí a mládeže, Umělecká škola a Eko centrum, kde se děti a mládež věnují volnočasovým i kulturním aktivitám. Městská Policie i Policie ČR mají v Ostrově své obvodní oddělení a v oblasti sociálních služeb jsou zde dostupné organizace Člověk v tísni, Světlo Kadaň, RES Vitae, Ladara, Oblastní Charita Ostrov, Tyflo centrum Karlovy Vary, Náhradním rodinám, Prima Vizus a Centrum Ostrůvek - rodinné centrum.

Na trhu práce zde hrají významnou roli firmy Amphenol, N.G.Elektro, K & V ELEKTRO a.s. a Koruna Pralines. Na místní průmyslové zóně byla také v tomto roce zahájena stavba dvou nových továren firmy Witte a N.G.Elektro s potenciálem cca 1200 nových pracovních míst, což se stalo velkou nadějí pro místní obyvatele (snížení míry nezaměstnanosti, nárůst cen nemovitostí).

V Ostrově je také realizováno Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb, kterému se místně říká „Triáda“ z důvodu spolupráce tří stran - uživatelé, zadavatelé a poskytovatelé. Z komunitního plánování pak vychází v současné době nejaktuálnější Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013-2017.

Obrázek: Ostrov, Nové náměstí

Obrázek: Ostrov, Staré náměstí

Problémové oblasti

Demografie

Nejvýznamnějším faktorem demografického vývoje města je stěhování obyvatel - v 90. letech velký nárůst, s hospodářskou krizí úbytek a nyní stagnace. Příčinou je zejména trvalý úbytek pracovních míst a struktura pracovního trhu na Karlovarsku, která znevýhodňuje kvalifikovanou pracovní sílu a nutí ji opouštět stále častěji region. Na druhé straně, se do města začali stahovat lidé z okolních upadajících obcí, jako jsou Jáchymov, Hroznětín nebo Merklín, jež přicházejí za lepšími sociálními podmínkami a občanskou vybaveností. Město se v rámci problematiky určité depopulace obává především do budoucna, kdy by se mohla projevit v nezdravé struktuře procesně schopného obyvatelstva (větší koncentraci pracovně neaktivních, sociálně vyloučených, nekvalifikovaných nebo jen málo kvalifikovaných jedinců), čímž by se zhoršoval potenciál města pro případný hospodářský růst a sociálně-kulturní rozvoj.²

Kvalifikační skladba

Z hlediska kvalifikační skladby obyvatel bydlí v Ostrově, ve srovnání s průměrem ČR, výrazně nižší podíl obyvatel se středním a vysokoškolským vzděláním (z úhrnu obyvatel starších 15 - ti let),³ trvá odliv vysokoškolských studentů, což souvisí s absencí vhodných či atraktivních příležitostí na trhu práce a bydlení.³

Bydlení

V oblasti bydlení město hovoří o celkem nedávné proměně vlastnické struktury domů a bytů v celém Karlovarském okrese, což omezilo nabídku nájemního bydlení pro sociálně slabší vrstvy. Velké množství bytového fondu přešlo do soukromých rukou a cena bytů samotných vzrostla. Na tuto skutečnost pak bylo po roce 2000 reagováno tak, že byly vybudovány dodatečné kapacity sociálního bydlení pro nejchudší občany.⁴ Přesto se v současné době obyvatelé města potýkají s nedostatečnou kapacitou a absencí vhodných příležitostí k bydlení a to především v případě sociálně slabých rodin. Město Ostrov disponuje celkem 1.030 byty, ale pořadníky na městské byty jsou dlouhé, ubytovny plné, často předražené a z hlediska technických podmínek či hygieny nevyhovující pro rodiny s dětmi. Běžné nabídky pronájmů vyžadují složení vysoké kauce a navíc provizi realitní společnosti, takže jsou pro takové občany nedosažitelné. V oblasti bydlení město také sleduje několik tzv. brownfields - bývalá stanice mladých přírodovědců, průmyslový areál Škody Ostrov, Jitony nebo Feron, areál bývalých kasáren, areál bývalého zemědělského družstva ve Kfelích, statek v Mořičově a potenciální hrozbu vzniku tzv. brownfields vidí i v některých skupinových garážích.

Seznam městských bytů:

- 112 bytů je v Domě s pečovatelskou službou (Hlavní tř. 1365-7)
- 70 bytů v domech pro nízkopříjmové osoby - nejnižší nájemné (Hornická 618 – 32 bytů, Krušnohorská 615 – 19 bytů, Krušnohorská 616 – 19 bytů)

²Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013-2017, str.9 - 10

³Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013-2017, str.13

⁴Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013-2017, str.14

- 71 bytů s minimálním vybavením - přidělováno mimořádně (Jáchymovská 1377 - 67 bytů, Nad Nádražím 382 – 4 byty)
- 777 bytů v běžných zástavbách (Starém nám. 10, 15 - 8 bytů, Klášterní 141 - 37 bytů, Odborů 619-20,612 - 83 bytů, Studentská 621 - 21 bytů, Halasova 625-6 - 8 bytů, Hlavní tř. 694-6, 704-5, 794-800, 859-864 - 152 bytů, Masarykova 697 – 699 - 32 bytů, Nerudova 700-703 - 32 bytů, Brigádnická 706-712, 1029-35 - 120 bytů, Krušnohorská 1100-1103 - 26 bytů, Družební 1322-24 - 64 bytů, Lidická 1329-31, 1347-9,1353-6 - 194 bytů)

Nezaměstnanost

Mobilita na trhu práce, a to jak prostorová, tak profesní, je v regionu velice nízká. Z kvalifikačního hlediska jsou v evidenci ÚP v Karlovarském kraji nejpočetněji zastoupeny osoby se základním vzděláním a osoby se středním odborným vzděláním s výučním listem. Mezi volnými místy převažují místa určená pro vyučené uchazeče, především jde o kvalifikované řemeslníky, dále pak o kuchaře a čišníky – servírky. Minimální zájem je o uchazeče bez vzdělání a uchazeče se všeobecným vzděláním. „*Dlouhodobě přetrvávají problémy s umísťováním občanů se změněnou pracovní schopností, absolventů škol a mladistvých, kteří nemají žádnou odbornou praxi.*“⁵ V rámci programů na podporu zaměstnanosti je město Ostrov zapojeno do projektů ÚP "Vzdělávejte se pro růst! - pracovní příležitosti", "Odborné praxe pro mladé do 30 let v Karlovarském kraji" a jsou realizovány také veřejné prospěšné práce.

Sociálně patologické jevy

„*Rostoucím projevům sociálně patologického zatížení území jsou stále častěji vystaveny centrum města Ostrov a bezprostředně sousedící části. Je to dáno především polohou ubytovacích kapacit pro sociálně vyloučené, sociálním vyloučením ohrožené a nepřizpůsobivé.*“⁶ V rámci komunitního plánování se město Ostrov zabývá především drogovou problematikou a související kriminalitou. Primární drogou je pervitin, dále v minimální míře heroin, extáze a ve velké míře měkké drogy - především marihuana. Navíc pro okolní obce je Ostrov distribučním místem. Dle Městské policie klesla v roce 2014 celková trestná činnost, ale na druhou stranu stoupla přestupková činnost a to zejména proti majetku a ve veřejném pořádku. Městská policie také využívá projekt Asistent prevence kriminality.

Sociálně vyloučené lokality

V Ostrově lze vymezit celkem 9 lokalit, které lze považovat za sociálně vyloučené a kde žije vysoký podíl sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených osob:

- Jáchymovská 1377 („Zeletník“ - holobyty, některé vhodné i pro rodiny s dětmi, jedná se o jeden dům na okraji města, poblíž obchodního centra Tesco, obyvatelé tohoto domu musí přecházet velmi frekventovanou ulici bez přechodu nebo využít přechod cca 300m daleko a pak jít v podstatě po periférii frekventované ulice, dům je celkem v dobrém stavu, stejně jako některé holobyty, jiné holobyty naopak odpovídají svému názvosloví) - odhad osob cca 100
- Krušnohorská 615 a 616 + Hornická 618 („U krušňáku“ - městské byty, které jsou prezentovány jako byty pro osoby a rodiny s nízkými příjmy, zástupci města jim často říkají startovací byty, ale se systémem prostupného bydlení nijak nesouvisí, město takový systém nemá, jedná se o tři domy spíše na okraji města v blízkosti Hotelu Krušnohor a mateřské školky, dům i byty jsou v dobrém stavu, nedávno byla v blízkosti těchto domů zrušena ubytovna p. Žemličky - Hornická 617 z důvodů stížností obyvatel na hluk a nepořádek kolem této ubytovny, od té doby je tato lokalita více klidnější) - odhad osob cca 200
- Odborů 612, 619 a 620 („Za krušňákem“ - městské byty, bydlí zde jednotlivci i rodiny s dětmi, jedná se o tři domy skoro na okraji města v blízkosti Hotelu Krušnohor a Gymnázia Ostrov, domy i byty jsou v dobrém stavu) - odhad osob cca 250
- Nad nádražím 382 („Nádraží“ - městské byty, bydlí zde jednotlivci i rodiny s dětmi, jedná se o jeden dům na okraji města, dům i byty jsou ve špatném stavu, v blízkosti je pouze zahrádkářská oblast, několik rodinných domů a vlakové nádraží, městské byty v tomto domě jsou od centra a běžné občanské vybavenosti nejbližší formou nabízeného ubytování) - odhad osob cca 20
- Štúrova 1274 („Salut“ - poměrně drahá ubytovna v blízkosti centra, obchodního domu Tesco, základní i mateřské školy, v současnosti jedna ze dvou ubytoven, kde můžou bydlet rodiny s dětmi, takže oblíbená, ale dům i byty jsou ve špatném stavu, obyvatelé zde platí nepřiměřené nájemné v kontextu s kvalitou a využívaným prostorem) - odhad osob cca 100
- Na příkopě 1336 („U nádraží“ - druhá ze dvou ubytoven, kde můžou bydlet rodiny s dětmi, ale většinou dlouhodobě plně obsazená, jedná se o malý panelový dům na okraji města u vlakového nádraží mezi zástavbou rodinných domů, dům i byty jsou v dobrém stavu) - odhad osob cca 30
- Májová 718 („Pálošárna“ či „Májovka“ - určena pro osoby bez nezletilých dětí, jedná se o jeden dům v blízkosti centra, u Základní umělecké školy na jedné straně a na druhé straně v blízkosti vietnamské herny, byty jsou ve špatném stavu - v současné době probíhá jejich rekonstrukce a prostory kolem domu jsou považovány za problémovou lokalitu - hluk, nepořádek, místo setkávání tzv. „nepřizpůsobivých“ obyvatel, časté policejní hlídky) - odhad osob cca 50
- Dukelských hrdinů 611 („Naproti děcáku“ - určena pro osoby bez nezletilých dětí, jedná se o jeden menší dům s jedním vchodem a v blízkosti centra, vlastníkem je nyní občan vietnamské komunity, ubytovávají zde pouze bezproblémové občany, nechtějí Romy - jen výjimečně s dobrou pověstí a pravidelným příjmem, dům i byty v dobrém stavu) - odhad osob cca 30

⁵Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013-2017, str.15, 16

⁶Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013-2017, str.23

- Krušnohorská 785 („Papírák“ - určena pro osoby bez nezletilých dětí, jedná se o jeden dům na okraji města mezi zástavbou rodinných domů, dům i jednotlivé byty jsou ve špatném stavu, pracovníci OSPODu přísně hlídají, aby zde nebydlely žádné rodiny s dětmi) - odhad osob cca 50

Projevy sociálního vyloučení v obci

Dle Komunitního plánu sociálních služeb pro roky 2013-2017 (str. 22, 23) byl počet sociálně vyloučených jedinců odhadnut na cca 800 – 900 jedinců a průměrný podíl sociálně vyloučených, sociálním vyloučením ohrožených a nepřízpůsobivých na zhruba 5% z celkové populace města. Dle Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit v Karlovarském kraji 2013 (příloha B, str. 8, 79) byl v roce 2012 počet romských obyvatel místních SVL celkem 700, nezaměstnanost dosahovala 11% a nezaměstnanost obyvatel SVL 90%. SVL města Ostrov byly zařazeny mezi nejvíce postižené lokality - obec se potýká s problémem propuštěných vězňů (v místní části Vykmánov se nachází věznice), kteří zde zůstávají a nemají uplatnění na trhu práce, s problémem rozšířeného užívání drog, prostituce a s větším zastoupením lidí bez domova. Dle pracovníků MěÚ se město také potýká se zvýšeným nepořádkem v některých SVL (ul. Jáchymovská 1377, Nad nádražím 382 a v oblasti hotelu Krušnohor) a eviduje dluhy na nájemném v městských bytech, kterým se snaží předcházet tím, že nájemní smlouvy jsou uzavírány nejvýše na 1 rok a u rizikových nájemníků na 1 měsíc. Mezi další významné projevy sociálního vyloučení v Ostrově jistě patří i nízká kvalifikace a vzdělání, nízká kvalita a lokace bydlení, závislost na sociálních dávkách nebo nezaměstnanost.

K 31.1.2015 byl počet nezaměstnaných v Ostrově vyčíslen na celkem 1043 osob, - z toho v evidenci déle než 5 měsíců bylo 684 osob a počet žadatelů o dávky v hmotné nouzi byl 727 osob. OSPOD eviduje ke konci roku 2014 na území města Ostrov, místních částí i obcí v rozšířené působnosti celkem 2309 případů, oproti minulému roku je to o 298 případů více. Aktuálně spolupracují pracovníci OSPODu s rodinami v Ostrově (celkem 47) a v místních částech Hluboký (celkem 2), Květnová (celkem 7) a Vykmánov (celkem 4). V oblasti bydlení můžeme dle předchozí kapitoly tvrdit, že cca 830 osob žije v místě, které lze označovat za sociálně vyloučenou lokalitu.

3.1.4.7.4 Obecná charakteristika města Jáchymov

Jáchymov je lázeňské město pod vrcholem hory Klínovec v jižním svahu Krušných hor, kde žije cca 3.000 obyvatel. Leží na severozápadním okraji Čech a je součástí Karlovarského kraje a okresu. Město je velmi bohaté na svou historii, v současné době je významné v oblasti cestovního ruchu a je také spojnicí na silničním tahu severní oblastí západních Čech se Spolkovou republikou Německo. Jáchymov má celkem 5 místních částí: Jáchymov, Mariánská, Nové Město, Suchá, Vršek a spadá do působnosti obce Ostrov s rozšířenou působností.

Ve městě je Mateřská škola a Základní škola Marie Curie Skłodowské s proinkluzivním programem, dále Dům s pečovatelskou službou a Domov pro osoby se zdravotním postižením v místní části Mariánská. Policie České republiky zde má své obvodní oddělení a věnuje se mimo své hlavní náplně práce i přednáškovým činnostem zaměřeným na prevenci. Z NNO zde působí organizace Člověk v tísni, Světlo Kadaň, Pomoc v nouzi a RES Vitae, o.p.s.

Nejvýznamnějším zaměstnavatelem jsou Léčebné lázně Jáchymov a VJB Partner.

V období březen 2010 až červen 2013 zde působila Agentura pro sociální začleňování a bylo ustaveno tzv. „Lokální partnerství“, jehož cílem byla Analýza lokality a Strategický plán Lokálního partnerství Jáchymov pro roky 2011-2013. Tento plán obsahoval řadu konkrétních opatření, jež měla zlepšit situaci obyvatel žijících v podmínkách takzvaného sociálního vyloučení (např. zavedení systému veřejně prospěšných prací a veřejné služby, otevření nového nízkoprahového centra, rekonstrukce bytů pro sociální bydlení nebo zřizování pracovních příležitostí pro osoby vracející se z vězení). Bohužel se nepodařilo dosáhnout dobrých výsledků a spolupráce nebyla oficiálně ukončena (tak, jak tomu bylo třeba v Chomutově nebo v Děčíně), ale byla výrazně utlumena. V současné době je město zapojeno do programu Prevence kriminality, ze kterého byly v obci v posledních letech vybudovány dvě veřejné sportoviště (u ZŠ a na Slovanech) a kamerový systém města.

Obrázek: Jáchymov – Radnice města

Obrázek: Jáchymov - Lázeňská část města

Problémové oblasti

Demografie

V posledním roce došlo v Jáchymově k vysoké migraci obyvatel (především nízkopříjmové rodiny) do okolních měst z důvodu slabé občanské vybavenosti (úřady, lékaři, obchody, školy), minimálních příležitostí na trhu práce a špatných podmínek v oblasti bydlení. Nejčastěji se lidé stěhují do blízkého Ostrova, výjimečně pak do menších obcí v okolí a do vzdálenějších měst či dokonce jiných krajů.

Kvalifikační skladba

Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013 - 2017 (str. 10) hovoří o tom, že v minulosti byla v Jáchymově konstatována největší skupina obyvatel bez jakéhokoliv vzdělání v Karlovarském kraji. Tento stav pravděpodobně trvá, stále sledujeme velmi nízkou úroveň vzdělanosti oproti jiným městům. Žije zde vysoký počet obyvatel se základním vzděláním a minimální počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním.

Bydlení

V Jáchymově neexistují žádné možnosti sociálního bydlení a v současné době se obec navíc postupně zbavuje prodejem celého bytového fondu. Lidé také často odcházejí za lepší kvalitou ubytování nebo jsou nuceni se přestěhovat z důvodu vysokých nájmu a nákladů na bydlení (např. za uhlí, dřevo), nevyhovujících technických a hygienických podmínek či z důvodu vzniklých dluhů (dluhy na nájmech či dluhy a následné exekuce na domech a bytech v soukromém vlastnictví). V obci se také nachází několik zchátralých domů, které jsou v soukromém vlastnictví a které zhoršují vizuální stav obce. „*Horní část okolo náměstí je ve stavu, který by vyžadoval investice ve výši stovek milionů korun a jeví se neperspektivně, resp. problémy se zde zdají neřešitelné, zejména proto, že část majetkových vztahů je zde nejasná a část nemovitostí se jako zástavy dostala do majetku bank nebo nejasných majetkových skupin a je de facto vzhledem k povaze lokality neprodejná. Dynamiku a vzhled moderního standardu má především spodní část města s lázeňskými komplexy.*“⁷

Nezaměstnanost

Jáchymov se již několik let potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti. Většina obyvatel za prací dojíždí do větších měst (Ostrov, Karlovy Vary) a paradoxně velká část zaměstnanců jedné z největších místních firem Léčebných lázní Jáchymov zase dojíždí z okolních měst sem, což souvisí s kvalifikační skladbou obyvatelstva a nízkým počtem osob s požadovaným odborným vzděláním. Pro nízkou kvalifikovanou uchazeče je nabídka volných pracovních míst v regionu slabá, takže mnoho z nich je závislých na sociálních dávkách. V rámci programů na podporu zaměstnanosti město v současné době využívá 3 zaměstnance na VPP prostřednictvím firmy Služby Jáchymov.

Sociálně patologické jevy

V minulých letech se ve městě často rozebírala problematika gamblerství, prostituce a návykových látek. „*Podle statistických údajů Policie České republiky patřila lokalita Jáchymova k oblastem s největší mírou trestné činnosti v Karlovarském kraji.*“⁸ V současné době se zde řeší hlavně vandalismus, drobná kriminalita související s majetkovou trestnou činností a zneužívání návykových látek související s drogovou trestnou činností. Celkově sledujeme, že se situace v oblasti sociálně patologických jevů velmi uklidnila.

Sociálně vyloučené lokality

V Jáchymově nelze vymezit žádnou typicky sociálně vyloučenou lokalitu. Původně vymezené sociálně vyloučené lokality podle města zanikly, protože se tamní obyvatelé odstěhovali do jiných měst, ale i přesto zde sociálně vyloučení či sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé žijí. Jsou ubytování převážně v soukromých bytech a rodinných domech, minimální počet obyvatel bydlí ještě v městských bytech. Jedná se o ulice K Lanovce, Palackého, Boženy Němcové, Šafaříkova, Na Slovanech, Dukelských hrdinů, Náměstí republiky, tř. Čs. armády a Mathesiova. Všechny tyto ulice jsou dobře dostupné a domy se nacházejí v běžné zástavbě. Výjimkou jsou domy na ulici K Lanovce, č.p. 926, 658, 885 u bývalé ubytovny jménem Tesla a dům na ulici Mathesiova, č.p. 602, které se nacházejí na samém okraji města a mimo běžnou zástavbu, ale i zde je občanská vybavenost dobrá (cca 5-10 min. chůze). Z hlediska technických a hygienických podmínek se ve městě nachází stále mnoho domů a bytů, které jsou ve špatném stavu (např. dům na ulici Palackého, č.p. 639) a v ulicích Jiráskova, Palackého a K Lanovce město sleduje zvýšený veřejný nepořádek.

Projevy sociálního vyloučení v obci

Počet sociálně vyloučených obyvatel v obci je oproti předešlým rokům menší a je odhadován na cca 100 osob. Hlavní projevy sociálního vyloučení souvisejí s migrací, nezaměstnaností a nízkou kvalifikační strukturou obyvatel, která má za následek také nízký potenciál zaměstnatelnosti na trhu práce a závislost na sociálních dávkách. Záměr města prodat většinou část bytového fondu současným nájemníkům nebo do rukou soukromých vlastníků, může vést k druhotnému pronajímání nemovitostí nízkopříjmovým rodinám, vzniku nových SVL a zhoršování technického stavu budov.

K 31.1.2015 byl v obci počet nezaměstnaných 177 osob, z toho v evidenci déle než 5 měsíců 123 osob a počet žadatelů dávek v hmotné nouzi byl 72 osob. OSPOD pracuje ve městě s 28 rodinami.

Město sleduje potřebu většího počtu odborných terénních pracovníků zabývajících se problematikou přímé pomoci a práce se sociálně vyloučenými osobami.

⁷ Strategický plán lokálního partnerství Jáchymov, str.11

⁸ Agentura pro sociální začleňování

3.1.4.7.5 Obecná charakteristika města Nejdek

Město Nejdek leží na západě ČR v údolí řeky Rolavy, je součástí Karlovarského kraje a okresu Karlovy Vary. Od západu, severu a východu je chráněno zalesněnými hřebeny Krušných hor a je to město pohraniční, nachází se na spojnici Karlových Varů a Saska. Spadá do rozšířené působnosti obce Karlovy Vary, žije zde cca 8.000 obyvatel a k obci patří celkem 10 městských částí: Bernov, Fojtov, Lesík, Lužec, Nejdek, Oldřichov, Pozorka, Suchá, Tisová, Vysoká Štola.

V obci je dostatečná občanská vybavenost, jsou tu čtyři Mateřské školy, dvě Základní školy, jedna Střední odborná škola a odborné učiliště a Základní umělecká škola. Při ZŠ Karlovarská funguje Dům dětí a mládeže. Bezpečnost zajišťuje Městská policie a Police České republiky.

V Nejdku funguje několik registrovaných poskytovatelů sociálních služeb. Vedle těchto poskytovatelů zde existují ještě další organizace, spolky a církevní sdružení, kam se lze také obrátit s žádostí o pomoc při řešení náročných životních situací. Přehled registrovaných poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají své pracoviště v Nejdku, je uveden v následující tabulce.

Přehled registrovaných poskytovatelů sociálních služeb v Nejdku

Poskytovatel: Člověk v tísní, o.p.s.,

Adresa zařízení: Husova 525, Nejdek

Poskytované služby: terénní programy, sociální a aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Forma služby: terénní

Poskytovatel: Domov se zvláštním režimem "MATYÁŠ" v Nejdku, příspěvková organizace

Adresa zařízení: Mládežnická 1123, Nejdek

Poskytované služby: domovy se zvláštním režimem

Forma služby: pobytové

Poskytovatel: Pečovatelská služba S NÁMI DOMA o.p.s.

Adresa zařízení: Karlovarská 631, Nejdek

Poskytované služby: pečovatelská služba, tísňová péče

Forma služby: terénní

Poskytovatel: Léčebna dlouhodobě nemocných, příspěvková organizace

Adresa zařízení: Perninská 975, Nejdek

Poskytované služby: sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

Forma služby: pobytové

Existují také další registrovaní poskytovatelé sociálních služeb působící v Nejdku, které zde nemají pracoviště (fungují v rámci celého Karlovarského kraje). Jedná se především o různé placené pečovatelské služby, které za svými klienty v rámci kraje dojíždějí. V Nejdku také v roce 2015 působí bez kontaktního pracoviště nestátní neziskové organizace Světlo Kadaň, o.p.s. a Khamoro, o.p.s. Světlo Kadaň, o.p.s. v Nejdku poskytovalo sociální službu terénní programy. Pracovnice v lokalitě byli pouze 1x 14 dní, ale jako jediní nabízeli klientům možnost vyprání špinavého prádla. Organizace k 31. 3. 2015 v Nejdku ukončila poskytování sociální služby. Khamoro, o.p.s. v Nejdku poskytuje sociální službu terénní programy. Pracovníci v lokalitě jsou také pouze 1 x 14 dní.

Mezi další organizace, spolky a církevní sdružení působící v Nejdku patří: KLUB seniorů Nejdek, o.s., Dětská radost, o.s. (sdružení pro zdravotně handicapované děti), Dětský svět Nejdek, o.s. (provozuje rodinné centrum Zvoneček – určeno především pro rodiny s dětmi a rodiče na rodičovské dovolené), B.E.Z.va Nejdek o.p.s (určeno pro děti do 15-ti let, plánují zřídit NZDM pro děti do 15-ti let), sbor Křesťanské společenství Nejdek, farní sbor Česko-bratrské církve evangelické v Nejdku a Římskokatolická farnost Nejdek.

Žádná ze služeb a aktivit poskytovaných od uvedených organizací není určena pro cílovou skupinu mladých ve věku 15-26 let. V Nejdku existují zájmové činnosti pro děti předškolní a školní, tedy do 15 let. Pro starší děti zde není žádný klub ani pro ně nikdo nepořádá žádné akce.

Region Nejdecko má dlouholetou průmyslovou tradici. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem tohoto mikroregionu a zároveň celého okresu Karlovy Vary je společnost WITTE Nejdek, spol. s r.o. Tato firma se zabývá především výrobou autozámků a komponentů pro automobilový průmysl. Mezi další významné společnosti této lokality patří SWISS - FORM a.s., Nejdecká česárna vlny, a.s., METALIS Nejdek s.r.o. a VLNAP a.s.⁹ Společnost Witte významně sponzoruje ve městě akce pro veřejnost, pořádá zaměstnanecké aktivity a podporuje školku pro děti svých zaměstnanců.

Město v současné době komunikuje s Agenturou pro sociální začleňování a od dubna 2015 pilotně realizuje ve spolupráci s Člověkem v tísní přístupné bydlení.

⁹Analýza vývoje na trhu práce zrok 2011 (str.21)

Obrázek: Nejdek – Náměstí města

Obrázek: Nejdek – Společnost Witte Nejdek

Problémové oblasti

Demografie

V obci Nejdek dochází v posledních letech k poklesu počtu obyvatel. V současné době zde žije 8 221 obyvatel, což je nejméně za posledních 45 let. Dochází k úbytku přirozenému i migračnímu, lidé se stěhují za lepšími příležitostmi na trhu práce, v oblasti bydlení, vzdělávání nebo i za lepším ovzduším (zdejší česárna vlny často zamořuje město nepříjemnými pachy). Ve městě je také ve srovnání s průměrem Karlovarského kraje méně dětí do 15 let i osob nad 65 let.

Kvalifikační skladba

Ve městě žije vysoký podíl osob se základním vzděláním a počet vysokoškolsky vzdělaných osob je zde ve srovnání s Karlovarským okresem poloviční. V Nejdku chybí dostatek pracovních příležitostí pro vysoko kvalifikované osoby, proto dochází často ke stěhování těchto obyvatel do větších měst.

Bydlení

Bytový fond byl v minulosti z velké části rozprodán. Některé zbylé budovy v majetku města jsou ve špatném stavu a v pěti z nich žije vysoký počet sociálně slabých osob a rodin (Smetanova 643, Nádražní 517, Chodovská 465, Závodu Míru 797 a Údolní 322). Od ledna 2015 vychází město vstříc dlužníkům (jedná se především o sociálně vyloučené obyvatele, z nichž většina dluží za odpady), kteří mají možnost s městem uzavřít dohodu o splátkách podmíněnou spoluprací se sociální pracovníci města, příp. s NNO. V současné době jsou ve městě také 3 soukromé ubytovny (ubytovna Pošta na náměstí Karla IV. č.p. 132, ubytovna v Horní ulici č.p. 1105 a ubytovna v ulici Karlovarská č.p. 35). Město uznává na svém území i výskyt tzv. brownfields.

Nezaměstnanost

V posledních letech celková nezaměstnanost ve městě poklesla. V lednu 2015 zde bylo zaznamenáno celkem 185 volných pracovních míst a i když firma Witte stále nabízí pracovní příležitosti (i pro nízko kvalifikované osoby), nedaří se jim najít dostatek vhodných zájemců. Ve firmě Witte a Metalis také můžeme sledovat vysokou fluktuaci zaměstnanců, což pravděpodobně způsobují vysoké požadavky firem na zaměstnance v rámci norem a pracovních podmínek, nestálost zakázek a riziko poklesu pouze na částečný procentuální podíl mzdy nebo naopak nutnost pracovat často přes čas. Na aktivní politice zaměstnanosti se město nepodílí.

Sociálně patologické jevy

Město Nejdek se dle policejních záznamů řadí k nejbezpečnějším obcím - počet trestných činů na obyvatele byl ze všech obvodních oddělení PČR z kraje v Nejdku nejnižší. Město dále řeší problematiku gamblerství a užívání návykových látek (měkkých i tvrdých drog - převážně marihuana a pervitin). Závažnější problémy výroby nebo distribuce drog nejsou známy.

Sociálně vyloučené lokality

Ve městě Nejdek lze vymezit několik typicky sociálně vyloučených lokalit. Jedná se o již zmiňované městské byty v majetku obce (Smetanova 643, Nádražní 517, Chodovská 465, Závodu Míru 797 a Údolní 322) a dvě budovy v majetku soukromníka (Chodovská 983, Závodu míru 460). Poslední zmiňovaná budova na adrese Závodu míru 460 byla v srpnu 2015 prodána novému vlastníkovi, který sice ještě nikoho nevystěhoval, ale dá se to v nejbližší době očekávat mj. kvůli potřebné rekonstrukci a znamenalo by to vystěhování cca 20-ti osob. Vyšší počet sociálně vyloučených či sociálním

vyloučením ohrožených osob lze sledovat i na místních ubytovnách - ubytovna Pošta na náměstí Karla IV. č.p. 132, ubytovna v Horní ulici č.p. 1105 a ubytovna v ulici Karlovarská č.p. 35, která ovšem plánuje do léta tohoto roku ukončit svůj provoz. Všechny SVL se nacházejí v centrální části města s výjimkou domu na Závodu míru 460 a Údolní 322 (cca 1,5 km od centra), jež se také vyznačují špatnými bytovými podmínkami. V obou objektech chybí ústřední topení, obyvatelé si topí v kamnech, je zde zavedena pouze studená voda a na Závodu míru často dochází k přerušení dodávky elektřiny z důvodu nehrazených faktur nájemníků. Vzhledem k lokaci také dochází k separaci sociálně slabších žáků do jedné ZŠ na náměstí, která získala přezdívku „cikánská škola“.

Projevy sociálního vyloučení v obci

Nejvýznamnějším projevem sociálního vyloučení je v Nejdku způsob bydlení. Sociálně vyloučení či sociálním vyloučením ohrožení obyvatelé žijí v nevyhovujících bytových podmínkách, dále dochází ke zmíněné separaci sociálně slabých žáků do jedné ZŠ, většina osob ze SVL je dlouhodobě nezaměstnaná, závislá na sociálních dávkách a významnou roli hraje také migrace obyvatel. Město popisuje v oblastech SVL problematiku zvýšené kriminality (především majetková trestná činnost), narušování veřejného pořádku, užívání návykových a psychotropních látek nebo malý zájem dětí, mládeže i rodičů o volnočasové, zájmové a kulturní akce. Dle Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit v Karlovarském kraji z roku 2013 (str. 6) byl počet sociálně vyloučených obyvatel v obci 333 osob.

K 31.1.2015 byl počet nezaměstnaných 469 osob, z toho je v evidenci déle než 5 měsíců 324 osob, což je v průměru o 7% více, než v okrese Karlovy Vary. Počet žadatelů dávek v hmotné nouzi byl 185 osob a OSPOD pracuje ve městě průměrně s 25 rodinami.

Velkým problémem u obyvatel (nejen) ze SVL v Nejdku je hospodaření s financemi. V poslední době narostl počet zakázek týkajících se řešení dluhové problematiky. Občané jsou neinformovaní, nebo mají špatné informace, bojí se exekucí a snaží se spíše schovávat než problémy řešit. Kromě již zadlužených klientů má stále větší počet lidí problém vyjít s příjmem. To často řeší půjčkami od různých společností, které nepodnikají férově. Tak se dostávají do spirály dluhů. Dluhová poradna v Nejdku chybí.

3.1.4.7.6 Obecná charakteristika města Nová Role

Město Nová Role leží na rozhraní podkrušnohorské pánve a Nejdecké vrchoviny na středním toku řeky Rolavy v severozápadní části České republiky. Je součástí Karlovarského kraje, spadá do rozšířené působnosti obce Karlovy Vary a s místními částmi Nová Role, Mezirolí a Jimlíkov má v současnosti cca 4.000 obyvatel.

Občanská vybavenost města je vyhovující. Nachází se zde dvě Mateřské školy (jedna přímo v obci, druhá v místní části Mezirolí), jedna Základní škola v centru obce, jež využívá asistentů pedagoga a Základní umělecká škola. Dále zde působí příspěvková organizace Dům dětí a mládeže, který nabízí velké množství zájmových kroužků, Tělovýchovná jednota s možností zapojení dětí a mládeže do sportovních oddílů a v současné době město buduje nové prostory za účelem nízkoprahového zařízení. Obec také zřizuje Dům s pečovatelskou službou (kapacita 34 bytových jednotek), kam dojíždí organizace Res Vitae Karlovy Vary (uvažuje se i o zavedení služeb organizace Ladara), bezpečnost zajišťuje Obvodní oddělení Policie ČR, působí zde Sbor dobrovolných hasičů a dostupná je i lékárna a zdravotní středisko. Správu bytů zajišťuje Norobyt s.r.o., úklid a úpravu veřejných prostor zajišťuje Technická služba s.r.o. V části Mezirolí je umístěno pracoviště Dětského domova Karlovy Vary a Ostrov.

Nejvýznamnější zaměstnavatel v Nové Roli je jedna z největších porcelánek ve střední Evropě, která se specializuje na výrobu porcelánu pro domácnosti a hotely pod značkou Thun 1794, a.s. Dalším významným zaměstnavatelem je nedaleký Sedlecký kaolin a.s. a Sokolovská uhelná a.s., kam místní obyvatelé dojíždějí.

Město má vypracovaný Plán práce prevence kriminality na období 2013 – 2015 a usnesením ze dne 18.2.2015 zřídilo Charitativní fond města pro možnost podpory rodin a jednotlivců ze sociálně slabších a problematických skupin ohrožených sociálním vyloučením žijících na území města.

Obrázek: ZŠ Nová Role

Obrázek: Nová Role - městské byty na ul. Tovární

Problémové oblasti

Demografie

V minulých letech došlo k přílivu nových obyvatel z důvodu výstavby nových bytových i rodinných domů v Nové Roli, Mezirolí a Jimlíkově, ale stejně jako v jiných menších městech zde také dochází k migraci mladých lidí do větších měst za vzděláním a lepšími pracovními příležitostmi. Částečně demografické faktory ovlivnilo i zrušení Výchovného ústavu pro dívky v roce 2012, který měl ve městě dlouholetou tradici. Většina dívek byla po ZŠ zaměstnávána v místní porcelánce, takže některé dívky ve městě zůstávaly a zakládaly vlastní rodiny.

Kvalifikační skladba

V rámci kvalifikační skladby obyvatel ve městě sledujeme největší podíl osob se středním odborným vzděláním bez maturity. Dále převažuje trend odlivu vysokoškolských absolventů a to nejenom do větších měst, ale i do jiných krajů.

Bydlení

Většina bytů v Nové Roli se nachází v panelových domech, jež jsou v osobním vlastnictví samotných obyvatel. Město disponuje 28 byty v panelových domech, 8 malometrážními byty pro sociálně slabé občany a 34 byty v Domě s pečovatelskou službou. Vzhledem k tomu, že většina bytů je v osobním vlastnictví, je také většina panelových domů již po rekonstrukci. Problematickou oblastí jsou pouze malometrážní byty v ul. Tovární, kde obyvatelé dluží na nájemném a dochází zde k narušování veřejného pořádku a klidu.

Nezaměstnanost

V roce 2011 zde dosahovala míra nezaměstnanosti 9,47 %, což byl mimo jiné důsledek výrazného omezení provozu a propouštění zaměstnanců firmy Thun. V současné době je provoz místní porcelánky obnoven, lidé dojíždějí za prací do Karlových Varů, nedalekých Božičan do Sedleckého kaolinu a.s. nebo do Sokolovské uhelné a.s. V lednu 2015 dosahovala míra nezaměstnanosti 6,8 %. Nová Role je také zapojena do programů na podporu zaměstnanosti a to formou VPP pod Technickou službou města.

Sociálně patologické jevy

Ve městě je problematickou oblastí závislost na návykových látkách a jejich distribuce související s kriminalitou, dále zde řeší běžnou majetkovou trestnou činnost, okrajově problém gamblersství a bezdomovectví. V oblasti sociálních služeb je situace ve městě nevyhovující, chybí zde služby zaměřené na prevenci, poradenství a krizovou intervenci. Město má ovšem zavedený kamerový systém, plánuje vybudování zázemí pro oddíl JUNÁK a zřízení nízkoprahové klubovny pro volnočasové aktivity dětí a mládeže (s využitím ROP).

Sociálně vyloučené lokality

Na území obce Nová Role se za sociálně vyloučenou lokalitu považuje jednopatrový dům v ulici Tovární, č.p. 239 s celkem 8-mi malometrážními byty, které spravuje organizace Norobyť, s.r.o. Obec má tyto byty vyčleněné pro tzv. sociální případy, za které považuje osoby, jež měly problémy s placením nájmu v obecním bytě (často osoby předlužené, tzv. sociálně nepřizpůsobiví apod.) Žijí zde především jednotlivci, ale výjimkou nejsou i rodiny s dětmi, aktuálně zde disponuje nájemní smlouvu jedna matka samoživitelka s jedním dítětem. Lokalita se nachází naproti autobusovému nádraží nedaleko centra, takže zde nesledujeme faktory prostorového vyloučení a s výjimkou společných prostor jsou byty i dům v udržovaném a přijatelném stavu.

Projevy sociálního vyloučení v obci

Město se často potýká s tzv. problémovou mládeží se sociálními handicap, v obci chybí kromě nabídky sociálních služeb vhodné příležitosti společenského a kulturního využití, což se projevuje např. v okolí autobusového nádraží a náměstí, kde se mládež sdružuje a dochází k narušování veřejného pořádku, vandalství a poškozování majetku. Kromě mládeže se zde sdružují také mladí lidé bez zaměstnání, lidé bez přístřeší a jiné problémové osoby, kteří mají vzhledem k blízkosti ZŠ negativní vliv na toto prostředí (šikana, násilné trestné činnosti, ničení majetku a také distribuce alkoholu či jiných omamných a návykových látek). Vedení města popisuje skupiny obyvatel, kteří jsou nejvíce ohrožené sociálním vyloučením: opuštění senioři, matky samoživitelky, drogově závislí a lidé bez přístřeší. Na území města se také v posledních letech začalo objevovat více bezdomovců. Problémy spojené s projevy místních bezdomovců (na úseku veřejného pořádku a občanského soužití), byly odsunuty ze středu města a dle vedení obce pomohlo v tomto směru zejména pořízení bezpečnostních kamer v centru. Počet sociálně vyloučených obyvatel byl odhadnut na 90 osob.

Počet nezaměstnaných byl k 31.1.2015 celkem 193 osob, z toho v evidenci déle než 5 měsíců 131 osob a počet žadatelů dávek v hmotné nouzi byl 41 osob. OSPOD zde za posledních půl roku pracoval s cca 30-ti až 35-ti problematickými rodinami, kde se řešili výchovné problémy dětí, záškoláctví, alkohol a drogy. Město také eviduje 8 tzv. bezdomovců, kteří aktuálně žijí společně v chatce jedné zahrádkářské kolonie.

Město sleduje potřebu sociálních služeb určených potřebným rodinám s dětmi a opuštěným seniorům.

3.1.4.7.7 Obecná charakteristika obce Božičany

Obec Božičany se nachází v oblasti podkrušnohorské pánve Karlovarského kraje v okrese Karlovy Vary, zhruba 2,5 km severovýchodně od Chodova a 8 km severozápadně od Karlových Varů, jež je pro Božičany obec s rozšířenou působností. V současné době zde žije cca 600 obyvatel.

V obci je dostupná MŠ a ZŠ 1. stupeň (kapacita 60 dětí - starší žáci dojíždějí do Nové Role nebo do Chodova). Dále obec disponuje pouze základní občanskou vybaveností - pošta, obecní úřad, knihovna, obchod se smíšeným zbožím, restaurace a Tělovýchovná jednota Božičany, která se stará o místní fotbalové hřiště. Bezpečnost zde zajišťuje Policie ČR - obvodní oddělení Nová Role.

Nejvýznamnějším zaměstnavatelem je pro obec Sedlecký kaolín, a.s. a Betapor s.r.o.

V současné době obec plánuje využití programů na podporu zaměstnanosti a zavedení VPP.

Obrázek: ZŠ a MŠ Božičany

Obrázek: Božičany - Obecní úřad

Problémové oblasti

Demografie

Významné demografické faktory souvisí především s migrací mladých obyvatel do větších měst z důvodu atraktivnějších nabídek na trhu práce, v oblasti bydlení a v oblasti vzdělávání. Na druhou stranu jsou tyto faktory v posledních letech ovlivňovány také novou výstavbou rodinných domů, které naopak způsobují příliv obyvatel, jež se sem stěhují většinou z Karlových Varů.

Kvalifikační skladba

Mezi obyvateli obce převažuje střední vzdělání bez maturity, naopak nejnižší podíl v rámci kvalifikace představuje vyšší odborné a vysokoškolské vzdělání, což je jistě mimo jiné i důsledek stěhování mladých obyvatel a jejich usídlování ve větších městech. Z hlediska celkového počtu obyvatel ve věku 15 a více let, můžeme také hovořit o poměrně vysokém počtu obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného základního vzdělání.

Bydlení

Pro obec je charakteristická smíšená zástavba - rodinné domy, obytné panelové domy a objekty občanské vybavenosti. Obec vlastní pět obytných domů v udržovaném stavu a u některých nájemníků eviduje dluhy na nájmem, které se snaží řešit individuálně a formou splátkových kalendářů. Dle vyjádření starosty jde pouze 4 dlužníky s maximálním dluhem cca 20.000,- Kč.

Nezaměstnanost

Počet nezaměstnaných osob je v obci poměrně nízký. Firmy Sedlecký kaolín, a.s. a Betapor s.r.o. stále přijímají nové zaměstnance, a to včetně osob s nízkým vzděláním. Další obyvatelé obce dojíždějí za prací většinou do Chodova, Nové Role nebo Karlových Varů. Na aktivní politice zaměstnanosti se v současné době obec zatím nepodílí.

Sociálně patologické jevy

Situace v oblasti sociálně patologických jevů není v obci Božičany problematická. Lze sledovat drobnou kriminalitu související s majetkovou trestnou činností a zneužívání návykových látek, ale celkově se obec nepotýká se závažnými projevy kriminality, prostituce, gamblerství nebo drogové scény.

Sociálně vyloučené lokality

V Božičanech nelze vymezit žádnou typicky sociálně vyloučenou lokalitu. Můžeme sledovat pouze výskyt vyššího počtu nízkopříjmových obyvatel žijících v jednom domě. Jedná se o místní ubytovnu - Božičany, č.p. 74 se stále naplněnou kapacitou 14-ti osob. Dům se nachází ve středu obce, je ve velmi dobrém stavu, pokoje jsou uspořádány po 1-2 ubytovaných osobách, z nichž polovina má vlastní sociální zařízení a cena měsíčního nájmu činí 4000,- Kč. Všichni ubytovaní pobírají dávky hmotné nouze a jsou dlouhodobě nezaměstnaní.

Projevy sociálního vyloučení v obci

V obci Božičany žije dle kvalifikovaného odhadu cca 20-25 sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených osob a hlavní projevy sociálního vyloučení souvisí především se závislostí na sociálních dávkách a dlouhodobou nezaměstnaností.

K 31.1.2015 byl počet nezaměstnaných 28 osob, z toho v evidenci déle než 5 měsíců 22 osob a počet žadatelů dávek v hmotné nouzi byl 11 osob. OSPOD pracuje ve městě s cca 10-ti rodinami.

Z dotazníku realizovaného se zástupcem obce vyplývá, že zde sledují potřebu služby terénního sociálního pracovníka, který by pomáhal při řešení problémů sociálně slabších občanů.

3.1.4.7.8 Závěr

Obecně lze tvrdit, že ve všech monitorovaných městech a obci žijí osoby či rodiny, jež jsou považovány za sociálně slabé, sociálně vyloučené, ohrožené sociálním vyloučením, nízkopříjmové nebo jak často definují zástupci municipalit sociálně nepřizpůsobivé. Ovšem ne ve všech městech můžeme mluvit o typicky sociálně vyloučených lokalitách. V menších obcích (Božičany, Nová Role) se jedná spíše o konkrétní budovy, kde žije větší počet těchto osob a rodin, ale z hlediska dostupnosti i technických a hygienických podmínek jsou bezproblémové. Ve větších městech (Ostrov, Nejdek) takové budovy nalezneme také, ale existují zde i lokality, které za sociálně vyloučené považujeme. Některé nízkopříjmové a sociálně slabé rodiny se také stále častěji snaží stěhovat do běžných pronájmů z důvodu lepší kvality bydlení, dluhů na městských bytech nebo ukončení provozu ubytovny, což způsobuje zánik sociálně vyloučených lokalit či budov (Jáchymov), ale úspěchy jsou v tomto směru minimální, takže většinou dochází jen k přesunu těchto obyvatel a související problematiky do jiných SVL a jiných měst.

Demografické a kvalifikační faktory poukazují na silnou migraci a to nejenom uvnitř SVL, ale i v rámci celkové populace na území okresu i kraje. Lidé se často stěhují za lepšími pracovními příležitostmi, atraktivnějším nebo vhodnějším bydlením, občanskou vybaveností a možnostmi vzdělávání. Tento trend můžeme sledovat především u mladých osob, které ze všech obyvatel nejčastěji odcházejí do větších měst, kde se také dále usídlují a zakládají rodiny. Je to jeden z důležitých faktorů, který ovlivňuje kvalifikační skladbu obyvatel. Na všech monitorovaných územích žije největší podíl osob se středním odborným vzděláním bez maturity a nejméně osob s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním. Na druhou stranu dochází k přílivu tzv. městských obyvatel do menších obcí a výstavbě nových rodinných domů (např. Božičany, Nová Role).

V oblasti nezaměstnanosti a bytové politiky je situace v monitorovaných městech podobná. Lidé se potýkají s nedostatkem vhodných příležitostí na trhu práce (jak nízkokvalifikované tak vysoko kvalifikované osoby), vysoký počet obyvatel je nuceno do zaměstnání dojíždět (především z menších měst jako např. Jáchymov, Nová Role), programy na podporu zaměstnanosti se realizují jen okrajově nebo vůbec a naprostá většina obyvatel SVL je závislá na sociálních dávkách. Města rozprodávají své bytové fondy, programy na podporu sociálního či prostupného bydlení se nerealizují (s výjimkou města Nejdek, který je nyní v pilotní fázi) a nízkopříjmové rodiny jsou separovány do předem určených budov a bytů, které se často vyznačují horší kvalitou bydlení a nižšími nájmy. V souvislosti se změnou zákona, týkající se hygienických podmínek v souvislosti s vyplácením doplatku na bydlení, je také velkou otázkou provoz ubytoven, což by mohlo znamenat další silnou migraci a fluktuaci obyvatel mezi SVL. Města Ostrov, Jáchymov a Nejdek navíc řeší problematiku existence či vzniku nových tzv. brownfields.

Míra kriminality a sociálně patologických jevů je závislá na velikosti dané obce či města. Nejčastěji se řeší majetková trestná činnost, drogová scéna, veřejný pořádek a gamblersství. V rámci této problematiky se klade vysoký důraz na prevenci, realizují se programy a projekty na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže, jsou podporovány zájmová sdružení a spolky, kulturní akce i přednášková činnost. Města se také více zajímají o vznik tzv. nízkoprahových klubů pro děti ze sociálně slabých rodin.

Všechna monitorovaná města sledují v oblasti sociálního vyloučení potřebu sociálních služeb, zejména pro rodiny s dětmi, mládež i jednotlivce, ale většině obcí chybí komunitní plány a strategie rozvoje nebo vzniku opatření, které by míru sociálního vyloučení snižovaly. Potenciál vidíme především ve směru podpory při zajišťování základních životních potřeb nízkopříjmových osob a rodin, jako je kvalita bydlení a zaměstnanost. Obce by měly více podporovat a realizovat veřejně prospěšné práce, prostupné a podporované zaměstnávání, sociální bydlení nebo sociální firmy. Žádoucí je také podpora a spolupráce s neziskovými organizacemi, nabídka volnočasových aktivit i pro děti z nízkopříjmových rodin a prevence sociálně patologických jevů. Často řešená otázka financí na taková opatření může být zodpovězena užší spoluprací s krajem nebo jinými městy.

Tabulka č. 18: Relevantní data dle Krajské pobočky Úřadu práce Karlovy Vary (duben 2015)

druh monitorovaných dat	Ostrov	Jáchymov	Nejdek	Nová Role	Božičany
počet nezaměstnaných (m/ž)	562/460	101/77	244/201	95/86	12/14
počet nezaměstnaných 15 – 26 let (m/ž)	88/58	15/10	36/31	12/11	3/5
počet žadatelů dávek v hmotné nouzi	722	72	185	41	11
počet klientů v evidenci dávek v hmotné nouzi déle než 5 měsíců	589	58	162	38	9

Tabulka č. 19: Relevantní data dle Českého statistického úřadu (březen 2011)

druh monitorovaných dat	Ostrov	Jáchymov	Nejdek	Nová Role	Božičany
-------------------------	--------	----------	--------	-----------	----------

- Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů, Praha, srpen 2006
http://www.gac.cz/userfiles/File/nase_prace_vystupy/GAC_MAPA_analyza_SVL_aAK_CJ.pdf?langSEO=documents&parentSEO=nase_prace_vystupy&midSEO=GAC_MAPA_analyza_SVL_aAK_CJ.pdf
- Analýza sociálně vyloučených romských lokalit v Karlovarském kraji, leden 2013
http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/ANALYZA_FINAL_FINAL.pdf
- Analýza vývoje na trhu práce za rok 2011, Karlovarský kraj, březen 2012
https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/kvk/statistiky/analyza_vyvoje_na_trhu_prace_za_rok_2011_-_karlovarsky_kraj.pdf
- Český statistický úřad
<https://www.czso.cz/>
- Kdo drží Černého Petra 2007, Člověk v tísni - společnost při České televizi, o. p. s
<http://www.clovekvtisni.cz/uploads/file/1364590154-cerny%20petr.pdf>
- Komunitní plán sociálních služeb města Ostrov na roky 2013-2017
http://www.ostrov.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=11588&id_dokumenty=1792
- Oficiální portál Ústavu územního rozvoje z oblasti územního plánování
<http://portal.ur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>
- Plán práce prevence kriminality Nové Role na období 2013 – 2015
<http://www.novarole.cz/pdf/plan-prevence-kriminality-2013-2015.pdf>
- Strategický plán lokálního partnerství Jáchymov, leden 2011
http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.socialni-zaclenovani.cz%2Fdokumenty%2Fdokumenty-pro-lokalitu-jachymov%2Fstrategicky-plan-lp-jachymov-2011-2013%2Fdownload&ei=MLQSVYkBCaeiygOHkIH0BA&usq=AFQjCNFNawCxjhnfshVz83CIDbP4SLN_9Q&bvm=bv.89184060.d.bGQ&cad=rja
- Strategie sociálního začleňování 2014-2020, Praha, leden 2014
http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
- Švec, J. (ed.): Příručka pro sociální integraci, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010
http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/o-agenture/doc_download/16-piruka-pro-socialni-integraci
- Územně identifikační registr ČR
<http://www.uir.cz/>
- Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, 05/2015
http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/37698971-f457-497a-8a8a-2f2518bb8956/Analyza_socialne_vyloucenych_lokalit_v_CR.pdf?ext=.pdf

3.1.4.8 Analýza problémů a potřeb - sociálně vyloučené lokality

V posledních letech došlo v území MAS Krušné hory k nárůstu počtu sociálně vyloučených lokalit a s tím souvisejících doprovodných problémů (nezaměstnanost, vandalismus, kriminalita, nejrůznější typy závislosti). Na území MAS Krušné hory se s problematikou SVL potýká 5 obcí. Do budoucna je zapotřebí řešit problematiku SVL, sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením. Především zamezit nárůstu počtu dalších SVL, prohlubování této problematiky, zaměřit se na integraci osob sociálně vyloučených do společnosti a nastavit do budoucna vhodné preventivní nástroje.

3.1.5 Život v obcích

Kultura v našem regionu představuje nejen nezastupitelný způsob tvorby, ochrany a předávání kulturního dědictví, ale také vytváří základ duchovního bohatství, bohatství, bez kterého nelze vytvořit prosperující společnost. Na území MAS má téměř většina obcí svá kulturní zařízení. Tato kulturní zařízení mají lokální význam, tzn., že jejich činnost je zaměřena na uspokojení kulturních potřeb obyvatel žijících na území jedné nebo několika sousedních obcí. Za centra kulturního a společenského dění se dá považovat kulturní dům např. v Jáchymově, v Ostrově, v Hájků, v Nové Roli a v Sadově. V řadě obcí jsou od 90. let minulého století pořádány různé místní akce.

3.1.5.1 Muzea, expozice, výstavy a galerie, kulturní zařízení

V **Abertamech**, v prostorách městského úřadu se nachází **rukavičkářská expozice**, která čítá cca 300 exponátů vč. strojů.

Vlastivědné **muzeum Boží Dar** se nachází ve stejné budově jako Infocentrum a městský úřad. Stálá expozice seznámí s historií a životem této obce a přilehlého okolí. Ve stálé expozici je k vidění selská jizba, krušnohorské minerály, předměty používané při těžbě nerostného bohatství a rašeliny v okolí Božího Daru, vánoční betlémy, předměty a dokumenty připomínající pobyt řeckého prozaika Nikose Kazantzakise na Božím Daru a další zajímavosti. Denně je tu otevřena i známá Ježíškova pošta.

Městská galerie infocentra **Horní Blatná** je provozována pouze v měsících květen až říjen. Díla do Městské galerie jsou dary autorů vzniklé při plenérech.

Muzeum Horní Blatná v čp.127 je součástí naučné stezky Horní Blatná - Vlčí jámy. Stálá expozice seznamuje s historií těžby a zpracováním cínu v Horní Blatné a Božím Daru. Vystaveny jsou tu sbírky mineralogie, cínové nádoby, modely důlní techniky, dokumenty a předměty připomínající dílo místního písničkáře Hanse Sopha (1869 - 1954) a velkoplošný model Horní Blatné.

Královská mincovna v Jáchymově se nachází nad radnicí na náměstí. Muzeum patří pod správu Krajského muzea v Karlových Varech a v tomto objektu je od roku 1964. Je zde umístěna stálá expozice, zaměřená na dějiny města,

geologii a mineralogii Krušných hor, rudné hornictví 16. století, numismatiku a mincovnictví. Nachází se zde též velkoplošný pohyblivý model dolu. Unikátní je knihovna jáchymovské latinské školy ze 16. století, jejíž součástí jsou knihy o hornictví a hutnictví přírodovědce Georgia Agricoly, ukázky z děl pastora Johanna Mathesia a hudebního skladatele Nickla Hermanna a epitafní obrazy. V muzeu prezentovaným tématem je také krušnohorský národopis - zemědělské stroje, nářadí a historické fotografie ze života lidí v Krušnohoří, krušnohorská jizba, lidové kroje. Neméně významným tématem jsou pak tábory politických vězňů při jáchymovských uranových dolech po roce 1950 a historie jáchymovského radonového lázeňství a dobová lékařská ordinace.

Muzeum Nejdek se nachází v měšťanském domě s neogotickými dekorativními prvky. Stálá expozice představuje přehled dějin města Nejdek, sbírky lidového umění, sbírky keramiky, sbírky cínu, krajkářské výrobky, podmalby na skle, malovaný nábytek, krušnohorskou jizbu, historii místního průmyslu (slévárna, zpracování vlny).

V **Ostrově** se nachází hned několik kulturních stánků. Nejvýznamnějším je **Dům kultury Ostrov**. Je zde několik sálů, jeden promítací sál s možností využití i pro divadla a koncerty, dále tzv. kinokavárna s moderní promítací a zvukovou technologií. Ve společenském sále se pak konají společenské akce, výstavy a jiné významné události. V objektu se nachází tzv. Divadélko - bezpražový klub Točna, určený především pro mladé. V dalších prostorách v objektu Domu kultury se cházejí spolky. Některé prostory jsou pronajaty drobným podnikatelům ve službách (kadeřnictví, solarium atd.) V Domě kultury též sídlí městské infocentrum. V Domě kultury je již řadu let organizován Filmový festival filmů pro děti. Dalším významným areálem pro kulturní aktivity je **areál bývalého piaristického kláštera**. Zde, v kostele Zvěstování Panny Marie se pořádají výstavy, koncerty. V dalších objektech jsou expozice - v kapli Sv. Anny expozice o stavebním vývoji Ostrova za doby působení vévodů Sasko - Lauenburských, v kapli Sv. Floriana je pak zřízen Památník obětí všeho násilí na Ostrovsku. Součástí areálu kláštera je klášterní zahrada, ve které se konají tradiční Klášterní slavnosti s bohatým kulturním programem. Na Starém náměstí se pak nachází budova historické **tzv. Staré radnice**, v jejíž prostorách jsou, kromě svatebních obřadů, pořádány výstavy, besedy, přednášky. Ve zrekonstruovaném objektu **zámku** je sídlo Městského úřadu, kromě toho také zde byla zřízena expozice Ostrovsko a hornictví. Ta popisuje hornictví jako významný fenomén, který ovlivnil téměř každou oblast lidského bytí nejen v Krušných horách, kde rudné doložení přeměnilo tvář krajiny a měst. V sousedním zámeckém parku, v **Letohrádku**, má své sídlo pobočka Galerie umění Karlovy Vary. Kromě výstav se zde konají i výtvarné dílny pro širokou veřejnost. V Ostrově jsou pořádány další tradiční akce, spojené s organizovaným programem. Jsou to již zmíněné Klášterní slavnosti, Michaelská pouť, Ostrovské léto, Den pro Ostrov.

Ve stálé hradní expozici na **Horním hradě (Hauenštejn)** jsou k vidění kamenná heraldika, staré pohlednice, fotografie z hradního života, zbroj pro malé rytíře a jiné aktuální výstavy.

V kulturním domě v **Sadově** probíhá řada akcí kulturního i sportovního charakteru místní i celostátní úrovně. Oba sály jsou využívány i ke sportu (cvičení žen a stolní tenis).

Nové komunitní centrum Krušnohorka bylo vybudováno v obci **Pernink**. Tento objekt slouží např. pro plesy, zábavy, divadelní představení, besedy, akce s dětmi apod.

V **Hroznětíně** je provozováno Městské společenské centrum. V této budově je umístěna knihovna, dvě zájmové klubovny s kuchyňkou pro potřeby zájmových organizací. V prvním patře domu vznikl kinosál s 3D technologií a taneční salonek. Uvedené prostory se pronajímají jak pro potřeby občanů, tak pro zájmové organizace. V objektu je také knihovna s internetem a infocentrum. V rámci spolupráce se ZŠ a MŠ Hroznětín se v uvedených prostorách konají různé soutěže a besídky, které jsou hojně navštěvovány místní mládeží a dětmi.

V **Božičanech** je život v obci pravidelně zpestřován několika kulturními akcemi, které mohou být uskutečněny díky SK Božičany a za přispění Obecního úřadu.

V jednotlivých obcích se pravidelně pořádá řada společenských a kulturních akcí či slavností, které již mají svou tradici a jsou místními obyvateli vyhledávány. Akce pořádá samospráva nebo různé spolky, které v obci působí. Mezi takové tradiční akce patří např. vítání jara, stavění Máje spojené s pálením čarodějnic, masopust, Dětský den, Den země, Mikulášské nadílky, Vánoční zpívání a rozsvěcení vánočního stromu, různé místní akce pro děti, pořádané např. místními dobrovolnými hasiči, myslivecké, rybářské plesy, sportovní turnaje, apod. Tyto akce mají pro místní obyvatele i význam v tom, že jim pomáhají udržet komunitu a soužití v dané obci.

3.1.5.2 Veřejné knihovny

V území MAS Krušné hory má většina obcí a měst knihovnu, která je vesměs zřízena jako pobočka Krajské knihovny Karlovarského kraje. Pobočky Krajské knihovny jsou propojeny společným katalogem a společnou databází knih. V knihovnách je veřejný přístup k internetu. Místní obyvatelé tak mohou relativně pohodlně získat nejen požadovaný titul, ale tato infrastruktura může napomáhat všeobecné vzdělanosti obyvatel těchto obcí. Ve větších obcích knihovny pracují jako všeobecné vzdělávací a kulturní místo pro všechny věkové úrovně, kde jsou pořádány různé přednášky, kurzy, společná setkání, která rozvíjejí znalosti a dovednosti místních obyvatel.

Pobočky knihovny Karlovarského kraje v území MAS jsou v následujících obcích: Abertamy, Boží Dar, Božičany, Dalovice, Děpoltovice, Hájek, Horní Blatná, Kyselka, Merklín, Nové Hamry, Otovice, Pernink, Potůčky, Sadov, Smolné Pece, Stráž nad Ohří, Šemnice, Velichov, Vojkovice, Vysoká Pec. zdroj: <http://regionkv.knihovnakv.cz/>

Městská knihovna se nachází v Ostrově a jejím zřizovatelem je město Ostrov. Knihovna pořádá velkou řadu různých akcí a je ve městě také vyhledávaným místem pro aktivní trávení volného času a získávání znalostí, dovedností.

Tabulka č. 20: Kulturní zařízení v regionu MAS Krušné hory

Obec název	Veřejná knihovna vč. poboček	Stálá kina	Divadlo	Galerie	Kulturní zařízení ostatní
Abertamy	1	0	0	1	0
Boží Dar	1	0	0	0	1
Božičany	1	0	0	0	0

Dalovice	1	1	0	0	1
Děpoltovice	1	0	0	0	1
Hájek	1	0	0	0	1
Horní Blatná	1	1	0	1	0
Hroznětín	1	0	0	0	1
Jáchymov	1	1	0	0	1
Krásný Les	0	0	0	0	1
Merklín	1	0	0	0	1
Nejdek	0	0	0	1	1
Nová Role	1	0	0	0	1
Nové Hamry	1	0	0	0	1
Ostrov	1	2	0	4	2
Otovice	1	0	0	0	1
Pernink	1	1	0	0	1
Potůčky	1	0	0	0	0
Sadov	1	0	0	0	2
Smolné Pece	1	0	0	0	1
Stráž nad Ohří	1	0	0	0	0
Šemnice	1	0	0	0	1
Velichov	1	0	0	0	0
Vysoká Pec	1	0	0	0	0
Území MAS	22	6	0	7	19

zdroj: vlastní šetření

3.1.5.3 Veřejná správa

Veřejná správa je výkon správních činností souvisejících s poskytováním veřejných služeb a se správou na ústřední, krajské a místní úrovni. Na území MAS Krušné hory se nachází několik státních institucí, které vykonávají státní správu a také územně samosprávné celky, které vykonávají samosprávu. Orgány vykonávající státní správu:

Městský úřad Ostrov (stavební úřad, živnostenský úřad, matriční úřad, životní prostředí, územní plánování, OSPOD)
Městský úřad Nová Role (stavební úřad, matrika, životní prostředí)
Městský úřad Nejdek (stavební úřad, matrika, životní prostředí)
Obecní úřad Kyselka (stavební úřad, matrika)
Finanční úřad Ostrov
Úřad práce v Ostrově
Policie ČR
V Karlových Varech pak:
Katastrální pracoviště Karlovy Vary
OSSZ Karlovy Vary
Soud a státní zastupitelství (Okresní soud a Okresní zastupitelství)
Krajská hygienická stanice Karlovarského kraje
Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje
Pozemkový úřad
Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

Celkové vystupování obcí, spolupráce úřadů s občany

Informovanost občanů probíhá ve většině obcí prostřednictvím oficiálních úředních desek, internetových stránek a vývěsních tabulí. Stránky obcí jsou většinou přehledné, aktuální a informovanost občanů o událostech v obci, zastupitelstvu, kulturním a společenském dění je dostatečná. Informace se zaměřují i na oblasti ekologického vzdělávání obyvatel (např. třídění odpadu), místní historii, právní povědomí atd.. Některé obce též vydávají místní listy či noviny, které obohacují svými příspěvky i místní obyvatelé. Dynamický rozvoj sociálních sítí pomáhá vytvářet pluralitu názorů na dění v obci, což je velmi přínosné. Pro všechny obce platí, že chce-li se obec prezentovat jako turisticky významný bod v Karlovarském kraji, je potřeba zviditelnění. Prosazovat se v tak velké konkurenci bez cílené reklamy by nemělo smysl. Ale i v oblasti komunikace s občany a jejich informovanosti je mnoho co zlepšovat.

3.1.5.4 Sbory dobrovolných hasičů (SDH)

Sbory dobrovolných hasičů (SDH) mají v obcích velmi dlouhou tradici. Nejenže zachraňují lidský život a majetek občanů, ale také přispívají k soudržnosti komunity obcí, pořádají různé akce, hasičské plesy, pálení čarodějnic, volnočasové aktivity pro děti a mládež, hasičský sport. Tuto činnost vykonávají členové SDH zcela dobrovolně a bezúplatně. Svě základní úkoly plní SDH především na území své obce.

Z hlediska organizační struktury celého systému integrovaného krizového řízení je lze rozdělit do následujících kategorií:

Jednotky kategorie JPO II v působnosti KŘ

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace. Při vyhlášení poplachu vyjíždí z místa své dislokace nejpozději do 5 minut. Členové této jednotky jsou zařazováni do pracovní pohotovosti. Členům je hrazena pracovní

pohotovost a stanovený rozsah hodin k ošetřování a údržbě požární techniky a provádění odborné přípravy. Stát přispívá obcím 50% nákladů na zajištění pracovní pohotovosti. Do pracovní pohotovosti jsou zařazováni 4 členové výjezdové jednotky. Taková jednotka je zřízena ve městech Nejdek, Ostrov, Potůčky.

Jednotky kategorie JPO III

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace. Při vyhlášení poplachu vyjíždí z místa své dislokace nejpozději do 10 minut. Taková jednotka je zřízena v obcích Abertamy, Bochov, Boží Dar, Hájek, Jáchymov, Kyselka, Nová Role, Pernink.

Jednotky kategorie JPO V

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, zasahující na území svého zřizovatele. Při vyhlášení poplachu vyjíždí z místa své dislokace nejpozději do 10 minut. S nasazením mimo území svého zřizovatele se počítá pouze ve vyšších stupních poplachu. Taková jednotka je zřízena v městech/ obcích Dalovice, Děpoltovice, Horní Blatná, Hroznětín, Merklín, Sadov, Stráž nad Ohří, Velichov, Vojkovice.

U některých JSDH lze vysledovat sníženou akceschopnost pro řešení rizik s ohledem na zastaralý stav objektů, jejich umístění a stav vybavení JPO. Např. v Ostrově je stanice JDHS umístěna v památkové zóně a je obklopena nemovitými kulturními památkami, což je pro potřebný rozvoj velmi limitní.

3.1.5.5 Pobočky České pošty

Svůj význam pro kvalitu života mají také pobočky České pošty, které poskytují své služby místním obyvatelům. Tato služba má význam především pro obyvatele, kteří nemají možnost časté návštěvy větších měst. Pobočky České pošty jsou zřízeny v následujících obcích: Abertamy, Božičany, Boží Dar, Dalovice, Horní Blatná, Hroznětín, Jáchymov, Kyselka, Merklín, Nejdek, Nová Role, Nové Hamry, Ostrov, Otovice, Pernink, Potůčky, Sadov, Stráž nad Ohří a Vojkovice
zdroj: https://www.postaonline.cz/vyhledani-psc/-/vyhledat/postu/dotaz?psc=WAR_pcpvpp_idRegion=24

3.1.5.6 Analýza problémů a potřeb – vybavenost a život v obcích

Území má dobrou občanskou vybavenost, obyvatelé malých obcí využívají zázemí větších měst. Společenský a kulturní život a zájmová činnost v regionu je rozvinutá, místní obyvatelstvo má snahu vytvářet různé nové tradice a sportovní a kulturní akce místního významu. V obcích s výskytem sociálně vyloučené lokality může docházet ke snižování soudružnosti obyvatel v důsledku nežádoucího chování nepřizpůsobivých občanů. V mnoha obcích jsou kulturní domy a obdobná zařízení ve špatném technickém stavu nebo neexistují. Ve většině obcí jsou vybudována dětská hřiště a nějaká forma sportoviště pro veřejnost. Existuje však málo organizovaných volnočasových aktivit pro děti a mládež v místě bydliště, zejména v menších obcích. Na území MAS Krušné hory se nachází množství historických, industriálních a dalších památek a zajímavostí, které lze do budoucna využít pro další rozvoj cestovního ruchu. Téměř v každé obci se nachází opuštěná či chátrající stavba či areál, která hyzdí vzhled obce. Řešení takového problému bývá pro obce mnohdy nedostižitelné. V rámci IZS u některých JSDH lze vysledovat sníženou akceschopnost pro řešení rizik s ohledem na zastaralý stav objektů, jejich umístění a stav vybavení JPO. Rozvoji obcí často brání nízká autorita starostů a samospráv, malý zájem občanů o veřejné dění, vandalismus a nízká míra spolupráce mezi obcemi. Snižující se příjmy obcí znamenají nižší veřejné výdaje, jenž mohou zhoršovat šance na finanční spoluúčast obcí při získávání dotací a předfinancování projektů. Obce mají omezené kapacity pro přípravu a předfinancování rozvojových či dotovaných projektů, připravenost na čerpání zdrojů z fondů a programů EU je nedostatečná. Obce jsou přetěžovány vysokou administrativní zátěží ze státní správy. V řešení těchto problémů má velký potenciál místní partnerství, které však dosud nebylo plně využito.

3.1.6 Bydlení

Stav domovního a bytového fondu odpovídá celkové situaci v České republice. Obce, mající možnost nabídky stavebních pozemků, jsou na dobré cestě zvrátit současný trend úbytku mladé a střední generace z venkova, tj. vylidnění vesnic. S možností nabídky výstavby RD se obce snaží zajistit vyhovující stav občanské vybavenosti, což je někdy nad jejich možnosti. Snaží se přivést nové občany formou nabídky zasíťovaných pozemků pro RD, eventuálně výstavby bytů pro mladé rodiny.

V území MAS Krušné hory převládá bydlení venkovského typu s převahou rodinných domů ve struktuře bytového fondu. V dalších obcích převládá smíšené bydlení městského typu doplněné o funkci bydlení venkovského typu. Tento charakter bydlení také převládá v okrajových částech větších obcí (Ostrov, Nejdek, Nová Role). Jak ukazuje následující tabulka, převládá výstavba bytů v rodinných domech nad výstavbou bytů v bytových domech.

Tabulka č. 21: Přehled dokončených bytů do r. 2014

Obec název	Dokončené byty celkem 2001-14 (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Dokončené byty v rodinných domech 2001-14	Dokončené byty v bytových domech 2001-14
Abertamy	5	5	0
Boží Dar	83	39	19
Božičany	7	6	0
Dalovice	91	54	0
Děpoltovice	13	9	0
Hájek	75	71	0
Horní Blatná	3	3	0
Hroznětín	93	53	4
Jáchymov	73	14	0
Krásný Les	45	42	0
Kyselka	41	27	0
Merklín	26	13	11
Nejdek	193	114	0
Nová Role	212	147	52
Nové Hamry	26	14	0
Ostrov	403	152	0
Otovice	109	105	0
Pernink	52	24	0
Potůčky	19	14	0
Sadov	111	105	0
Smolné Pece	17	17	0
Stráž nad Ohří	19	2	0
Šemnice	38	36	0
Velichov	18	12	0
Vojkovice	12	9	0
Vysoká Pec	18	17	0
celkem	1802	1104	86

zdroj : <http://www.scitani.cz/>

3.1.6.1 Domovní fond

Na území MAS Krušné hory existovalo k 31. 1. 2011 celkem 5 444 obydlených rodinných domů. Nárůst lze pozorovat ve všech obcích území MAS, největší u města Ostrov. Z celkového počtu trvale obydlených domů tvoří rodinné domy 96 %, zbytek připadá na domy bytové.

Tabulka č. 22: Obydlené domy dle vlastnictví domu

Obec/Město	Obydlené byty podle vlastnictví domu					Celkem
	fyzická osoba	obec/stát	bytové družstvo	spoluvlastnictví vlastníků bytů	jiné vlastnictví	
Abertamy	160	12	2	26	14	214
Boží Dar	49	4	0	2	3	58
Božičany	74	11	0	10	4	99
Dalovice	325	19	0	27	13	384
Děpoltovice	68	1	0	4	2	75
Hájek	130	3	0	3	7	143
Horní Blatná	80	8	0	3	10	101
Hroznětín	237	13	1	27	12	290
Jáchymov	484	22	0	41	39	586
Krásný Les	83	0	0	4	4	91
Kyselka	149	2	0	5	14	170
Merklín	150	9	0	12	21	192
Nejdek	1 009	34	29	136	76	1284
Nová Role	273	16	0	89	32	410
Nové Hamry	93	1	0	2	4	100
Ostrov	786	99	16	495	79	1475
Otovice	160	5	0	7	2	174
Pernink	133	4	1	8	10	156

Potůčky	40	14	0	6	6	66
Sadov	271	11	0	15	16	313
Smolné Pece	44	2	0	4	0	50
Stráž nad Ohří	152	7	0	3	7	169
Šemnice	117	3	0	2	18	140
Velichov	88	2	0	12	4	106
Vojkovice	134	10	0	3	6	153
Vysoká Pec	69	6	0	5	3	83
MAS KH	5358	318	49	951	406	7082

zdroj : <http://www.scitani.cz/>

3.1.6.2 Bytový fond

Rozkvět bytového fondu v MAS Krušné hory byl největší v sedmdesátých letech, kdy probíhala nejvyšší výstavba bytových domů. V dalších letech se výstavba bytového fondu pozvolna snižovala. Vývoj počtu bytů v území byl ovlivněn především novou výstavbou rodinných domů v území a tím došlo ke snížení výstavby bytových domů v území.

Tabulka č. 23: Obydlené domy s byty podle období výstavby nebo rekonstrukce a podle počtu bytů (obydlených, neobydlených) (ORP Ostrov, ORP Karlovy Vary)

ORP Ostrov

Obydlené domy s byty a jejich vybavení	Obydlené domy s byty celkem	v tom podle období výstavby nebo rekonstrukce domu								
		1919 a dříve	1920 - 45	1946 - 60	1961 - 70	1971 - 80	1981 - 90	1991 - 2000	2001 - 11	nezjištěno
Obydlené RD s byty celkem	2 724	637	665	234	52	169	200	335	349	83
v nich počet:										
- obydlých bytů	3 112	736	784	251	60	200	230	374	385	92
- neobydlých bytů	191	57	42	5	4	16	13	30	19	5
Obydlené byt.domy s byty celkem	937	77	68	444	118	78	42	59	27	24
v nich počet:										
- obydlých bytů	7 869	253	272	3 422	1 207	1 072	577	653	246	167
- neobydlých bytů	532	84	70	164	51	64	26	40	17	16

zdroj : <http://www.scitani.cz/>

ORP Karlovy Vary

Obydlené domy s byty a jejich vybavení	Obydlené domy s byty celkem	v tom podle období výstavby nebo rekonstrukce domu								
		1919 a dříve	1920 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	2001 - 2011	nezjištěno
Obydlené RD s byty celkem	8 662	1 643	2 390	254	291	725	813	1 063	1 264	219
v nich počet:										
- obydlých bytů	10 054	1 928	2 856	279	337	877	944	1 238	1 362	233
- neobydlých bytů	570	118	188	12	17	62	46	77	46	4
Obydlené byt.domy s byty celkem	2 958	791	532	283	467	342	198	139	131	75
v nich počet:										
- obydlých bytů	25 223	3 684	2 852	2 126	5 855	4 527	3 496	820	1 307	556
- neobydlých bytů	2 778	910	438	162	332	241	240	164	192	99

zdroj : <http://www.scitani.cz/>

V následujícím období lze očekávat na území MAS Krušné hory, tak jako v jiných podobných regionech České republiky, nárůst zájmu o bydlení v této oblasti (suburbanizovaná zóně), jenž je vyvolán zejména klidnějším a čistějším prostředím a podporovaný výhodnou polohou v zázemí většího města (krajského města Karlovy Vary), příznivějšími cenami pozemků i dobrou dopravní dostupností. Samotné obce jsou vlastníky pozemků vhodných pro výstavbu rodinných domů. Jejich činnost se především zaměřuje na rekonstrukci a opravy stávajících nevyužívaných objektů v majetku obce a budování inženýrských sítí pro novou výstavbu rodinných domků.

3.1.6.3 Analýza problémů a potřeb - bydlení

Na území MAS Krušné hory se nacházejí bytové domy, zejména panelové domy, které poskytují relativně kvalitní bydlení, nicméně z hlediska stáří má většina těchto domů přibližně stejnou životnost, což s sebou v budoucnu přinese potřebu nemalých investic na rekonstrukci v téměř stejném období. V posledních letech nebylo municipalitami postaveno příliš nových bytových domů, které by mohly využít mladé rodiny s nízkými příjmy či obyvatelé, kteří si nemohou dovolit bydlení v soukromém vlastnictví. Tuto alternativu nabízejí různé druhy ubytoven, které jsou však velmi nákladné. Bydlení je prakticky nedostupné pro rizikové skupiny. Stále se rozvíjí výstavba rodinných domů. Území MAS Krušné hory pro tento typ výstavby nabízí dostatek rozvojových ploch s kvalitním životním prostředím.

3.1.7 Životní prostředí

3.1.7.1 Krajinný ráz

Na území MAS Krušné hory lze krajinný ráz charakterizovat třemi základními pilíři přírodním, kulturním a historickým. Krajinný ráz zájmového území jako celku je horský – Krušné hory, Doupovské hory, až nížinný – Sokolovská pánev (část Ostrovská pánev), s ostrým přechodem mezi oběma krajinnými typy. Vrcholová část Krušných hor má ráz slabě zvlněné krajiny, která se pozvolna snižuje k západu. Typická krajina vrcholové části se nachází mezi Božím Darem, Rýžovnou, Horní Blatnou a Hřebečnou. Výška se pohybuje mezi 950 (Horní Blatná, Hřebečná) až 1050 m n.m. (Boží Dar). Svahová část Krušných hor je rozčleněna hluboko zaříznutými údolními vodotečí. Toky byly na mnohých místech regulovány, u některých vodotečí jsou zachovalá přírodní koryta. Krajinný ráz úpatí Krušných hor je možné popsat na změně toku Bystřice, která se rychle mění při úpatí Krušných hor z divočící horské říčky v meandrující tok v pánevní části. Krajinný ráz úpatí přechází na jihu do plochého nížinatého terénu Ostrovské pánve, na východě do Doupovských hor, na severu do Krušných hor. Nejnižším bodem je místo v blízkosti ústí Bystřice do Ohře - cca 330 m n.m. (správní území Ostrov). Pro tuto oblast jsou typické rybníky. Geomorfologickým a krajinným fenoménem celorepublikového významu je hluboce zaříznuté údolí řeky Ohře. Mezi kulturní a historický ráz v území lze považovat i nemovitě kulturní památky a historické soubory staveb, typický charakter krušnohorské zástavby, hornické dědictví, včetně typu staveb (chalup).

3.1.7.2 Ochrana přírody a krajiny

Ztráta a poškození ekosystémů je v dnešní době jedna z hlavních příčin úbytku volně žijících druhů rostlin a živočichů, které může vést až k jejich vyhynutí. Fauna a flóra představuje cenné přírodní dědictví, které je nutné zachovat pro další generace.

Toto cenné přírodní dědictví chrání zákon č. 114/1992 Sb., (zákon o ochraně přírody a krajiny). Tímto zákonem je obecně chráněna veškerá volná krajina. Do této kategorie obecně spadají dle vyhlášky č. 500/2006 Sb. např. prvky ÚSES (jev č. 21), VKP (jev č. 22, 23), přírodní park (jev č. 30), NATURA 2000 – evropsky významná lokalita (jev č. 34) nebo NATURA 2000 – ptačí oblast.

Zvláštní územní ochranou se rozumí, v porovnání s tzv. obecnou ochranou území, přísnější režim ochrany, vztažený na konkrétní území s přesným plošným vymezením. Zvláště chráněná území (ZCHÚ) jsou v ČR vyhlášována v kategoriích, určených v § 14 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny takto:

velkoplošná ZCHÚ - národní parky (NP) a chráněné krajinné oblasti (CHKO)

maloplošná ZCHÚ - národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP), přírodní památky (PP).

Po vstupu České republiky do EU přibyla k ochraně přírody a krajiny také tzv. NATURA 2000 – soustava chráněných území, která byla vytvořena na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

Přírodní parky

Přírodní parky jsou vymezovány za účelem ochrany krajinného rázu v územích s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami. Kategorie přírodní park zahrnuje i všechny dříve vyhlášené oblasti klidu. Na území regionu MAS Krušné hory zasahují přírodní parky:

- **Přírodní park Zlatý kopec:** park Zlatý kopec se rozkládá podél státní hranice se SRN, asi 5 km severozápadně od Božího Daru. Zlatý potok, který protéká osadou Zlatý kopec, odvádí vody z vrcholové plošiny Krušných hor hlubokým zalesněným údolím směrem k severu do Saska.
- **Přírodní park Stráž nad Ohří:** park o rozloze cca 37 km² v severozápadní části Doupovských hor, na obou březích řeky Ohře, která si tímto územím prolomila cestu mezi masívy Doupovských a Krušných hor.

Chráněné krajinné oblasti na území MAS Krušné hory

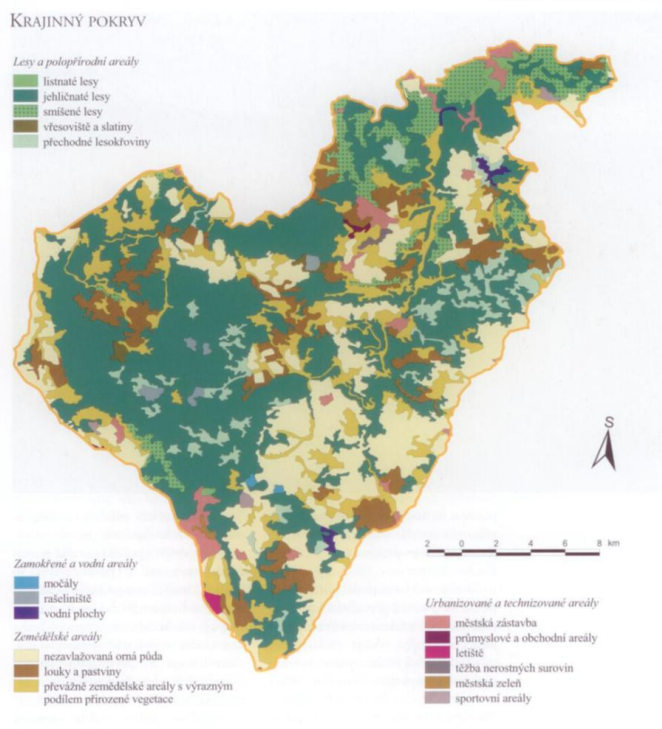
Územní vymezení CHKO Slavkovský les

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les je v současné době jediným velkoplošným chráněným územím na území Karlovarského kraje. Vyhlášena byla 3. května 1974 Výnosem Ministerstva kultury ČSR ze dne 3. 5. 1974 o zřízení CHKO Slavkovský les. Rozprostírá se v Karlovarském a z části v Plzeňském kraji na území okresů Cheb, Karlovy Vary, Sokolov a Tachov. Leží přibližně v trojúhelníku mezi Karlovými Vary, Mariánskými Lázněmi a Chebem. Jejím posláním je ochrana krajiny jako vyváženého prostředí, zajišťující zejména přírodní ozdravné vlivy a podmínky pro komplexní lázeňskou péči, neporušenost přírodních léčivých zdrojů a ochranu typických znaků krajiny. Její rozloha je 60 628,3189 ha, přičemž většina leží na území Karlovarského kraje, pouze 2,98 % rozlohy přesahuje do Plzeňského kraje. Vymezení hranic CHKO je slovní a vede po pevných hranicích rozeznatelných v terénu. Podrobná charakteristika celého území i jednotlivých zón je uvedena v Plánu péče (Schlossar a kol. 1998).

Mapa č. 7: Zvláště chráněná území a památné stromy

Mapa č. 8: Krajinný pokryv

Územní vazby na MAS Krušné hory

CHKO Slavkovský les je utvářena geomorfologickými částmi celků Podkrušnohorské soustavy. Jsou to Slavkovský les, Doupovské hory, Tepelská vrchovina, Tachovská brázda a Chebská pánev.

Je složena z následujících krajinných celků:

1. Tepelsko.
2. Svahové až údolní partie na Mariánskolázeňsku a Kynžvartsku.
3. Západní svahy Slavkovského lesa do Chebské pánve.
4. Svahy Slavkovského lesa do Sokolovské pánve a zaniklé osady.
5. Centrální lesnatá vrchovina Slavkovského lesa a lesní komplex vrcholové části.

6. Oblast bezprostředně ovlivněná středověkou těžbou cínu.
7. Údolí středního a dolního toku řeky Teplé a lesní komplex Bečovska.
8. Severní svahy Slavkovského lesa a údolní kaňon řeky Ohře.
9. Východní část oblasti.
10. Údolí Kosího a Jilmového potoka.

a zasahuje na území 5 MAS. Jedná se o:

MAS Náš region, MAS 21, MAS Sokolovsko, MAS Vladař, MAS Český západ –Místní partnerství.

Na **území MAS Náš region** zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský les na území členských obcí Kolová, Stanovice, Bochov, Teplička, Bečov nad Teplou, Chodov, Krásné Údolí, Útvina, Otročín, Mnichov, Ovesné Kladruby, Prameny.

Na **území MAS 21** zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský les na území členských obcí Milíkov, Stará Voda, Tuřany, Dolní Žandov, Valy, Vlčkovice, Zádub – Závašín a měst Lázne Kynžvart a Mariánské Lázně.

Na **území MAS Sokolovsko** zasahuje CHKO Slavkovský les na území obcí Březová, Horní Slavkov, Hory, Krásno, Kynšperk nad Ohří, Loket, Nová Ves, Rovná, Staré Sedlo.

Na **území MAS Český západ – Místní partnerství** zasahuje velkoplošné chráněné území CHKO Slavkovský les na území členských obcí Holubín, Pístov, a částečně Dolní Kramolín, Michalovy Hory, Boněnov.

Na **území MAS Vladař** zasahuje CHKO Slavkovský les jen velice okrajově v části obce Andělská Hora.

Na **území MAS Krušné hory** zasahuje CHKO Slavkovský les jen částí obce Šemnice.

Historie CHKO

Slavkovský les je starou kulturní krajinou osídlenou již v raném středověku. Staleté působení člověka na krajinu se odrazilo ve vegetačním krytu takřka celé CHKO a stalo se tak základním aspektem určujícím východiska v úkolech ochrany genofondu flóry CHKO. Aktuální problémy ochrany genofondu vyvstaly s intenzifikací využívání krajiny. Tento přístup rozdělil původně extenzivně obhospodařovanou zemědělskou krajinu ve dva protikladné krajinné prvky: intenzivně obdělávané plochy a ladem nechané plochy.

Důvody ochrany

Důvodem ke zřízení chráněné krajinné oblasti byl, na rozdíl od většiny podobných horských a vrchovinných oblastí, zájem na ochraně přírodního zázemí nejvýznamnějších lázní – Karlových Varů, M. Lázní a Fr. Lázní. Předmětem ochrany je území, ve kterém jsou koncentrovány četné přírodní léčivé zdroje – prameny minerálních vod, výrony plynného oxidu uhličitého a léčivé peloidy, zde zastoupené ložisky rašeliny. Proto jsou lázeňské lesy, parky a celá krajina se svou urbanizací součástí komplexu, o který je nutno pečovat z hlediska ochrany zázemí lázní.

Fauna a flora

Nejcennějšími soubory přírodních stanovišť na území CHKO jsou:

- horská a blatková vrchoviště a na ně navazující podmáčené a rašelinné smrčiny v oblasti Kladské,
- skalní, lesní, mokřadní a luční biotopy vázané na hadcové podloží,
- zachovalé porosty bukového stupně v okolí Mariánských Lázní, Lázní Kynžvartu, Karlových Varů a v kaňonu Ohře,
- mezofilní luční enklávy kolem Těšova, Bečova, Javorné a Michalových Hor,
- skalní stanoviště v kaňonech Ohře a Teplé,
- přechodová rašeliniště a slatiniště v pramenných pánvích a nivách drobných vodních toků navazující na minerální vývěry.

Nejvýznamnějšími rostlinnými druhy v území jsou - rožec kuříčkolistý, vrba borůvkovitá, sleziník hadcový, sleziník nepravý, vřesovec pleťový, hořeček drsný Sturmův, svízel sudetský.

Mezi nejvýznamnější živočichy, kteří se v území vyskytují, patří - chřástal polní, sysel obecný, hnědásek chrastavcový, žluťásek borůvkový, čáp černý.

Nejvýznamnější přírodovědecké fenomény jsou na území CHKO Slavkovský les chráněny v maloplošných zvláště chráněných územích. Jedná se o 2 národní přírodní rezervace, 3 národní přírodní památky, 11 přírodních rezervací a 17 přírodních památek. Kromě těchto území je navrženo celkem 21 evropsky významných území k ochraně přírodních stanovišť (rašelinné lesy, acidofilní smrčiny, horská vrchoviště, přechodová rašeliniště a třasoviště, bučiny, oligotrofní vody, suťové lesy, bezkolencové a smilkové louky, vřesoviště a skalní stanoviště), živočichů (hnědásek chrastavcový, sysel obecný, netopýr černý, netopýr velký) a rostlin (sleziník hadcový, svízel sudetský, rožec kuříčkolistý).

Maloplošná zvláště chráněná území v CHKO Slavkovský les

Maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ) jsou zřizována ke zvýšené územní ochraně přírodovědecky nebo esteticky zvláště cenných nebo jedinečných území. Při vyhlášení se stanovují podmínky jejich ochrany a zpracovává se jejich plán péče, který se v pravidelných intervalech obnovuje. Dle zákona č. 114/1992 Sb. se používají 4 kategorie MZCHÚ: Národní přírodní rezervace (NPR), Národní přírodní památka (NPP), Přírodní rezervace (PR), Přírodní památka (PP). Chráněné území je do kategorie zařazováno dle jeho významu, způsobu obhospodařování, rozlohy a přísnosti ochranných podmínek.

Přehled maloplošných zvláště chráněných území (ke dni 30.7.2014):

Většina území CHKO Slavkovský les leží v Karlovarském kraji a proto i převážná většina maloplošných zvláště chráněných území patří pod Karlovarský kraj, výjimky jsou označeny.

- **národní přírodní rezervace**

Poskytuje ochranu jedinečným přírodním ekosystémům nebo jejich souborům, vázaným na přirozený reliéf a typickou geologickou stavbu, v mezinárodním nebo národním měřítku ojedinělým svou strukturou, zachovalostí a přítomností význačných přírodních fenoménů.

NPR – Kladské rašeliny

NPR – Pluhův bor

- **národní přírodní památky**

Zpravidla území menší rozlohy s cílem zachování určitých specifických přírodních objektů vysoké (národní až nadnárodní) hodnoty. Národní přírodní památky vyhláší Ministerstvo životního prostředí obecně závazným předpisem (vyhláškou).

NPP Křížky

NPP Svatošské skály

NPP Upolínová louka pod Křížky

- **přírodní rezervace**

Určena k ochraně ekosystémů význačných pro určitý region či geografickou oblast. Má stanoveny obdobné základní ochranné podmínky jako národní přírodní rezervace a vyhláší ji obecně závazným předpisem příslušný krajský úřad.

PR Holina

PR Lazurový vrch (Plzeňský kraj)

PR Mokřady pod Vlčkem

PR Planý vrch

PR Podhorní vrch

PR Prameniště Teplé

PR Rašeliniště u myslivny

PR Smraďoch

PR Údolí Teplé

PR Vlček

PR Žižkův vrch

- **přírodní památky**

Obdobou národní přírodní památky, avšak pouze s regionálním významem. Podobně jako u přírodních rezervací zřizuje její ochranu příslušný krajský úřad.

PP Čedičové varhany u Hlinek

PP Čertkus

PP Čiperka (Plzeňský kraj)

PP Dominova skalka

PP Homolka

PP Hořečková louka na Pile

PP Koňský pramen

PP Kynžvartský kámen

PP Milhostovské mofety

PP Moučné pytle

PP Poštovská louka

PP Podhorní slatě

PP Sirňák

PP Šemnická skála

PP Těšovské pastviny

PP Velikonoční rybník

Mapa č. 9: Přírodní památka na území MAS Krušné hory - Šemnická skála

K vyhlášení je navržena CHKO Střední Poohří. Doposud k tomu nedošlo z důvodu nesouhlasných stanovisek některých resortů. Navrhovaná CHKO by měla zaujímat část řešeného území zhruba mezi Ostrovem a hranicí okresu Karlovy Vary a pokračovat dále do okresu Chomutov. Jádrem tohoto území by mělo být údolí řeky Ohře spolu s přílehlými částmi Doupovských hor a Krušných hor. Území patří k nejcennějším přírodním územím v České republice.

Ostatní velkoplošná zvláště chráněná území

V řešeném území jsou vyhlášeny:

a) Národní přírodní rezervace

Božidarské rašeniště	929,6 ha	k.ú. Boží Dar, Jáchymov, Rýžovna	Komplex horských rašelinišť, rašelinných luk a smrkových lesů
-----------------------------	----------	----------------------------------	---

b) Přírodní rezervace

Malé jeřábí jezero	6,0 ha	k.ú. Jelení	Přirozené horské rašeliniště
Oceán	42,8 ha	k.ú. Oldřichov, Pernink, Pstruží, Vysoká Štola	Přirozené horské rašeliniště
Ostrovské rybníky	62,0 ha	k.ú. Bystřice, Hájek, Ostrov - Kfely	Rybníční soustava s výskytem vzácných druhů ptactva
Rýžovna	20,3 ha	k.ú. Rýžovna, Hřebečná	Komplex luk, vřesovišť a horských lesů na čediči

c) Národní přírodní památky

Skalky skřítků	11,64 ha	k.ú. Dubina	Lokalita pseudokrasových dutin vytvořených ve vulkanické brekcii
-----------------------	----------	-------------	--

d) Přírodní památky

Boč	1,6 ha	k.ú. Boč	Čedičová žila s vějířovitým uspořádáním sloupců
Vlčí jámy	1,4 ha	k.ú. Horní Blatná	Hluboké propadliny po bývalé těžbě cínových rud

3.1.7.3 Půdní fond

Významný vliv na zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny má zemědělství.

V horské oblasti je zemědělský půdní fond reprezentován druhem pozemku TTP - trvalým travním porostem. V Abertamech, Horní Blatné a Perninku je podíl výměry TTP významný - Abertamy cca 54%, Horní Blatná cca 50%. Orná půda se v této oblasti nevyskytuje vůbec (ani vinice, chmelnice, ovocné sady). Pouze zahrady jsou dalším zástupcem ZPF. Nejvíce jich má Jáchymov - 20 ha a Merklín - 11 ha. V oblasti podhorské je ve všech správních obvodech zemědělský půdní fond zastoupen mnohem rovnoměrněji a podíl orné půdy je jako v jediné oblasti významný. Podél Ohře je podíl TTP poměrně vysoký, zato podíl orné půdy oproti předcházející oblasti výrazně klesl. Zahrady jsou zastoupeny minimální částí v území pouhých 1,34% a sady 0,48% výměry zemědělské půdy. Na území se nevyskytuje kultura chmelnice.

3.1.7.4 Pozemky určené k plnění funkcí lesa

Od 50. let 20. století, kdy se v podhůří začaly soustřeďovat energetické provozy, postihla krušnohorské lesy dosud nejhorší ekologická katastrofa. Vlivem vysoké koncentrace imisí odumřela většina smrkových porostů, především na náhorních plošinách. Nejlépe zatím odolávají bukové porosty na svazích, hojně zastoupené ve východní části. Rozsáhlé holiny značně zarostly třtinou chloupkatou, na svazích počíná eroze. Postižené lesy jsou v dnešní době velkoplošně nahrazovány výsadbou přípravných dřevin (s převahou břízy a jeřábu) a dřevin náhradních, mezi kterými dominuje smrk pichlavý, javor klen, buk, modřín. Hlavním úkolem je v současné době alespoň zamezit erozi. V r. 2005 a 2007 postihly lesní porost větrné polomy, pravděpodobným následkem bylo přemnožení kůrovce. Dalším problémem je vysoký stav spárkaté zvěře, s čímž souvisí silné poškozování dřevin loupáním a okusem s následnými houbovými chorobami.

V Doupovských horách v lesních společenstvech převládají bohaté jedlové bučiny, plošně však převládá dubobukový lesní vegetační stupeň, málo jsou zastoupena javorová společenstva. Největší podíl lesů na území patří do kategorie lesů hospodářských, v kategorii lesů zvláštního určení je podíl výměry a v malé míře se v území vyskytují lesy ochranné. Nejvíce lesnatými obcemi jsou Potůčky (přes 90%), Nové Hamry (84,9%), oproti tomu nejméně lesnatou obcí je obec Otovice (6,6%).

Obec název	Celková výměra (ha)	Orná půda (ha)	Chmelnice (ha)	Vínice (ha)	Zahrady (ha)	Ovocné sady (ha)	TTP (ha)	Zemědělská půda (ha)	Lesní pozemky (ha)	Vodní plochy (ha)	Zastavěné plochy a nádvoří (ha)	Ostatní plochy (ha)	Nezemědělská půda (ha)
Abertamy	869,7	0,1	-	-	6,2	-	513,9	520,2	147,3	8,0	12,2	182,0	349,5
Boží Dar	3791,3	-	-	-	0,5	-	401,1	401,5	3002,8	155,7	6,9	224,3	3389,8
Božičany	766,1	18,3	-	-	12,5	-	145,4	176,1	227,4	28,2	11,5	322,9	590,0
Dalovice	627,6	225,8	-	-	23,0	1,3	70,2	320,3	127,6	23,0	22,8	133,8	307,3
Děpoltovice	1287,4	134,0	-	-	6,8	-	376,8	517,7	545,4	36,3	8,2	179,8	769,7
Hájek	875,0	109,7	-	-	14,8	1,0	234,7	360,1	352,2	55,5	9,0	98,2	515,0
H. Blatná	562,7	-	-	-	3,0	-	281,2	284,3	218,2	3,3	7,2	49,7	278,4
Hroznětín	2378,9	342,7	-	-	27,2	0,5	716,3	1086,7	755,7	128,9	35,6	371,9	1292,2
Jáchymov	5077,2	0,2	-	-	20,2	-	536,3	557,6	4075,0	15,2	38,6	391,7	4520,5
Krásný Les	2271,6	81,4	-	-	14,5	46,4	520,5	662,8	1407,5	20,6	8,5	172,2	1608,7
Kyselka	648,8	21,8	-	-	28,8	11,3	125,2	187,1	302,9	40,3	12,1	106,4	461,7
Merklín	2340,8	0,4	-	-	11,2	-	227,5	239,1	1977,5	11,1	13,4	99,7	2101,7
Nejdek	5229,0	152,9	-	-	81,8	-	1060,1	1294,8	3400,7	48,8	78,8	405,9	3934,2
Nová Role	1353,3	193,7	-	-	38,8	2,9	432,0	667,4	378,9	64,2	30,9	211,9	685,9
Nové Hamry	2510,8	-	-	-	1,7	-	195,0	196,7	2117,5	48,4	9,9	138,3	2314,1
Ostrov	5040,7	1294	-	-	114,1	-	1078,5	2486,5	1516,5	143,8	117,9	776	2554,2
Otovice	441,8	156,8	-	-	10,7	-	65,8	233,2	30,6	12,6	16,7	148,6	208,5
Pernink	1571,3	-	-	-	3,5	-	421,7	425,3	995,7	8,1	12,0	130,2	1146
Potůčky	3199,8	-	-	-	0,6	-	160,8	161,4	2904,9	19,2	6,0	108,2	3038,3
Sadov	1934,2	457,6	-	-	27,1	2,4	412,0	899,0	731,9	28,3	26,5	248,3	1035,1
Sm. Pece	645,0	14,0	-	-	7,6	-	186,1	207,7	397,9	2,2	2,8	34,4	437,3
Stráž n. O.	2897,4	51,5	-	-	31,1	47,5	806,6	936,7	1640,5	54,8	15,9	249,5	1960,7
Šemnice	1322,4	170,6	-	-	25,0	0,8	405,3	601,6	555,3	41,2	9,8	114,5	720,8
Velichov	235,2	12,2	-	-	16,2	17,9	77,5	123,8	39,9	18,3	5,7	47,5	111,4
Vojkovice	699,5	79,7	-	-	29,5	79,4	196,0	384,6	148,7	33,7	10,5	121,9	314,9
Vysoká Pec	1335,8	2,7	-	-	3,2	0,6	346,6	353,1	906,3	4,8	6,7	64,9	982,6
Celkem	49913,0	3519,9	0,0	0,0	559,6	212,0	9993,1	14284,6	28905,0	1054,6	536,2	5123,7	35628,5

zdroj ČÚZK, ČSÚ

3.1.7.5 Nerostné suroviny

Na území MAS Krušné hory se nachází řada nerostných surovin. Jedná se převážně o ložiska kaolinu, bentonitu, stavebního kamene, čediče, šterkopísku, jílu a cihlářských surovin. V historii Jáchymov patřil mezi nejvýznamnější evropská horní města. Bohatá naleziště kvalitního stříbra přilákala řadu prospektorů a horníků nejen z Čech, ale také ze Saska, Tyrol a z Porýní. Důl Svornost byl založen téměř současně s městem Jáchymov (1518), svůj současný název (německy Einigkeit) nese od roku 1530. Jedná se tedy o nejstarší dosud provozovaný důl nejen v Čechách, ale pravděpodobně i v celé Evropě. Na slávu jáchymovského rudného hornictví navázala baňská škola v Jáchymově, zřízená císařským dekretem na přelomu let 1716/1717. V té době se kromě stříbra těžilo olovo, arsen, kobalt, nikl a v okolí města i cín. Od poloviny 19. stol. se stala hlavním těženým nerostem uranová ruda – smolinec. Hlavní rozmach těžby uranu nastal po roce 1945 a trval do roku 1962, kdy byly dobývací práce pro vyčerpání zásob postupně ukončeny. Těžba rud byla ukončena z důvodu omezování těžby surovinovou politikou ČR, ačkoliv jejich zásoby jsou nadále evidovány. V současné době probíhá těžba kaolinu v okolí Božičan, v oblasti Hroznětína je předmětem těžby kaolin – ložiska Hájek, Ruprechtov. Dříve se tu těžil čedič, evidovány jsou zásoby bentonitových jílu i radioaktivních surovin. Na správním území obce Stráž nad Ohří se nacházejí ložiska surovin stavební kámen - čedič, surovina fluorit – barytová. V současné době zde probíhá II. etapa těžby čediče v kamenolomu Stráž n. Ohří. Obce nemající ve svém správním obvodu ložiska nerostných surovin, CHLÚ a dobývací prostory jsou Kyselka, Nejdek, Nové Hamry, Šemnice a Vysoká Pec.

Tabulka č. 25: Ložiska nerostných surovin

Obec	Ložiska surovin (počet)	Chráněné ložiskové území (počet)	Dobývací prostory (počet)	Celkem zábor ploch (ha)	% z území obce	Území obce (ha)
Abertamy	1			11,73	1,35	870,22
Boží Dar		1		31,98	0,84	3791,7
Božičany	9	6	4	231	30	766
Dalovice	2	2	0	138	22	628
Děpoltovice	3	1	1	60	5	1 287
Hájek	3	1		90,23	10,35	871,90
Horní Blatná						

Hroznětín	6	2	4	952,47	39,99	2381,49
Jáchymov		1		7,06	0,14	5073,93
Krásný Les						
Kyselka	0	0	0	0	0	643
Merklín						
Nejdek	0	0	0	0	0	5 226
Nová Role	11	6	3	253	19	1 353
Nové Hamry	0	0	0	0	0	2 508
Ostrov						
Otovice	4	1	2	74	17	442
Pernink						
Potůčky						
Sadov	8	4	4	155	8	1 934
Smolné Pece	1	0	0	4	1	645
Stráž nad Ohří	1		1	15,53	0,54	2890,70
Šemnice	0	0	0	0	0	1 322
Velichov						
Vojkovice						
Vysoká Pec	0	0	0	0	0	1 335
celkem	49	25	19	2 024	155,21	33 968,94

zdroj: ÚAP ORP Ostrov a ÚAP ORP Karlovy Vary

Tabulka č. 26: Suroviny

Název ložiska	Číslo ložiska	Surovina	Výměra v ORP (ha)	Dotčené obce	Pozn.
---------------	---------------	----------	-------------------	--------------	-------

ORP Karlovy Vary

Božičany-Osmosa-jih	3116200	Bentonit, Kaolin, Štěrkopísky	19,22	Božičany	
Božičany-sever	3115800	Kaolin	124,11	Božičany, Nová Role	
Božičany-Smolnice-východ	3116000	Kaolin	20,15	Božičany	
Dalovice-Vysoká	3256800	Kaolin	82,6	Dalovice, Sadov	
Děpoltovice-Fojtov 2	3019100	Stavební kámen	36,78	Děpoltovice	
x;Hutnický vrch	x	x;kámen	119,27	Bochov, Děpoltovice, Otročin, Smolné Pece	
Jimlíkov	3116900	Jílý, Kaolin, Štěrkopísky	19,57	Božičany, Nová Role	
Jimlíkov-sever	3225000	Cihlářská surovina, Kaolin	120,78	Karlovy Vary, Nová Role	
Lesov	3259000	Bentonit	19,4	Sadov	
Lesov	9404200	Bentonit	7,87	Sadov	
Mírová	3117000	Bentonit, Jílý, Kaolin	88,54	Božičany, Mírová, Nová Role	
Nová Role	3174400	Kaolin	12,07	Nová Role	
Nová Víska-Bor u Karl.Var	9404400	Bentonit	18,82	Sadov	

Otovice-Katzenholz	3116100	Kaolin, Štěrkopísky	19	Karlovy Vary, Otovice	
Podlesí	3116600	Cihlářská surovina, Kaolin	26,75	Sadov	
Podlesí 2	3116602	Kaolin, Štěrkopísky	11,54	Sadov	
Podlesí-Čapí hnízdo	3174800	Kaolin	4,68	Sadov	
Sedlec-Čankovská-hlubina	3174302	Kaolin	62,27	Karlovy Vary, Otovice	
Sedlec-Čankovská-povrch	3174301	Kaolin	8,51	Karlovy Vary, Otovice	
Stará Role	3117101	Kaolin	26,89	Karlovy Vary, Nová Role	
Všeborovice	3229300	Bentonit	39,52	Dalovice, Sadov	
celkem ORP			888,34		

ORP Ostrov

Bystřice - Hájek	3116500	Kaolin, Štěrkopísky	15,45	Hájek	
Hájek 1	3259400	Bentonit	18,74	Hájek	
Hájek 2	3259500	Bentonit	18,70	Hájek	
Hroznětín1	3259100	Kaolin	14,26	Hroznětín	
Hroznětín2	3259200	Kaolin	10,68	Hroznětín	

Hroznětín3	3259300	Kaolin	61,16	Hroznětín
Hroznětín - hlubina	3150602	Kaolin	107,01	Hroznětín
Hroznětín - povrch	3150601	kaolin, čedič	35,78	Hroznětín
Hroznětín - Velký Rybník	3172000	kaolin	33,76	Hroznětín
Hřebečná u Jáchymova	3018900	stav. kámen	11,73	Abertamy
Lesov	3259000	bentonit	19,41	Hájek
Ruprechtov	3115901	kaolin, radioakt. sur.	72,00	Hroznětín
Stráž nad Ohří	3019701	čedič	3,62	Stráž nad Ohří
celkem ORP			422,30	
Celkem MAS			1310,64	

zdroj: ÚAP ORP Ostrov a ÚAP ORP Karlovy Vary

3.1.7.6 Staré zátěže po těžbě

Území MAS Krušné hory je významně ovlivněno jak historickou tak i současnou těžbou. Ta vždy měla a má vliv na rozvoj obcí a utváření krajiny. Nejvýznamnějším faktorem devastace území na Karlovarsku a Sokolovsku je povrchová těžba kaolínu a kamene. Devastace spojená s těžbou kaolínu je plošně méně rozsáhlá, ale v území, ve kterém je soustředěna (Chodov – Karlovy Vary), je výrazným negativem, které postihuje zázemí měst. Nedostatečně obhospodařované plochy zemědělské půdy jsou vystaveny zaplevelení a náletům plevelných dřevin a tím znehodnocovány úrodnostně i esteticky. Devastace území menších rozsahů, převážně v minulosti spojené s existencí skládek TKO, zvláště pak neřízených. Některé části řešeného území (zejména oblast od Horní Blatné, Abertam až po Jáchymov) byly již v minulosti známé bohatými zásobami cínových, stříbrných a jiných rud. Území takto dotčená jsou zadokumentována v mapových podkladech. Nejsou však dostatečně evidována a sledována stará důlní díla s projevy na povrch. Nejvíce zatíženou oblastí je území vymezené katastry měst a obcí Potůčky, Horní Blatná, Abertamy, Ostrov, Jáchymov, Mariánská a Boží Dar. Jednotlivé lokality většinou obsahují kamenivo podprůměrné kvality s obsahem důlního odpadu (dřevo, železo, stavební odpad), u řady hald představuje také problém radioaktivita hornin. V severní části správního obvodu obce Ostrov, zhruba od Dolního Žďáru a Maroltova na sever, se nacházejí poddolovaná území Ondřejov – jih, hlubinná těžba rud do 19.století, k.ú.Malý Hrzín; poddolované území č.705 Vykmánov - jih, hlubinná těžba barevných rud, 19. století, k.ú.Malý Hrzín. Také správní území obce Krásný Les je poddolované – předmětem zájmu byla těžba železné rudy, polymetalické zrudnění i radioaktivní suroviny. Další postižená území v rámci historické a současné těžby zasahují obce Božičany, Otovice. S následky těžby souvisí také problematika důlních vod z výsypky lomu Hájek, kontaminovaných uloženými odpady výroby organochlorových insekticidů. Na poddolovaných územích lze zřizovat stavby pouze po provedení speciálního geologického průzkumu, který určí soubor technických opatření nutných pro zakládání staveb v těchto oblastech. Těžba má za následky devastaci krajiny, která je zmírňována následnými rekultivacemi a to zemědělskými, lesnickými a vodními. Následné rekultivace přinášejí vhodné využití pro sport a rekreaci v území.

3.1.7.7 Další faktory spojené s horninovým prostředím

S horninovým prostředím a tektonickými poruchami souvisí přírodní zdroje minerálních vod - na dole Svornost (Jáchymov) vytryskl v r. 1864 při dobývání rudy silný pramen vody. Tento jev dal vzniknout lázním, které jsou velmi důležitým prvkem z hlediska rozvoje obce. Z odpadu při výrobě uranových barev objevili manželé Curieovi polonium a radium (1898). K obnovení světového významu přispěl objev radioaktivity jáchymovských důlních vod v roce 1905. O rok později byly založeny první radioaktivní lázně na světě.

Jáchymovsko je ideální oblastí pro využívání geotermální energie. V prostoru Jáchymova je množství starých důlních děl, jejichž prostory mohou sloužit jako přirozené výměníky nízkopotenciálního tepla. Vytékající důlní vody jsou pak vhodným zdrojem nízkopotenciální energie. Přestože nemusí být teplota vytékajících vod vysoká, lze energii i této vody vhodně využít. Možnosti ve městě Jáchymov jsou ve využití vytékající vody z nové odvodňovací štol (u jámy Leopold). Obdobnou možností je využívání geotermálního tepla důlní vody vytékající z Bockovy štol. Existuje rovněž možnost využití tepla z vody po lázeňských koupelích. Další možností využití tepelných čerpadel je využití odvětrávacího vzduchu dolů.

Důlní dílo Bratrství (chráněné ložiskové území Jáchymov – Bratrství) je využíváno jako úložiště radioaktivních odpadů. Úložiště je určeno výhradně k umísťování odpadů s přírodními radionuklidy. Úložiště bylo zkolaudováno a uvedeno do provozu v roce 1974. Pro ukládání byla upravená těžební štola a pět přilehlých komor s tím, že těžební štola o délce více než 385 m je obslužnou komunikací. Na základě průzkumů a expertíz lze konstatovat, že v celé lokalitě nehrozí žádné radiační nebezpečí. Provoz Bratrství, jeho monitorování, způsob nakládání s RAO a další činnosti jsou zajišťovány SÚRAO na základě příslušných povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (jichž je SÚRAO držitelem) a kontrolovány státními odbornými dozory.

V území mezi Perninkem a Abertamy se nachází rašeliniště, jež bylo předmětem těžby v minulosti, a to v různé intenzitě. Na správním území obce Stráž nad Ohří se nachází sesuvné území pokračující ze sousedního správního celku Vojkovice (JZ od Stráže n/O). Zasahuje pouze okrajově do k.ú. Stráž nad Ohří. Drobné sesuvy (zátrhy) byly zaznamenány při terénním průzkumu - např. v k.ú. Srní u silnice č.III/2235; větší sesuv signalizovaný tzv. opilým lesem byl zaznamenán ve svahu, kudy prochází silnice č.III/2237 z Osvinova směrem do Krásného Lesa v úseku Osvinov - mostek přes Osvinovský potok, tj. jihozápadní až jižní svah vrchu "Nad Osvinovem". Sesuvné území nebyla dosud sanována - sanace proběhla pouze opěrných zdí a důlních děl v Jáchymově.

3.1.7.8 Obnova a tvorba krajiny, rekultivace po těžbě

V řešeném území se nacházejí území devastovaná těžbou uhlí, kaolínu, rud, kamene, rašeliny, území devastovaná ukládáním odpadů, území denaturalizovaná imisemi a zemědělskou činností.

Nejrozsáhlejší souvisle devastovaná území regionu se nacházejí v oblasti Sokolovské pánve (Chodov, který není členem MAS Krušné hory a města Nová Role), devastace těžbou se projevuje ve větším rozsahu rovněž v okolí Jáchymova. Těžba kamene a rašeliny se projevuje jen lokálně, ovšem často v cenných přírodních lokalitách.

Obnova a tvorba krajiny je významnou příležitostí pro navrácení přírodních ekosystémů zpět do území. Jde však o proces dlouhodobý a odborný.

Největší zásahy do krajiny způsobuje povrchové dobývání uhlí a kaolínu. V současnosti klesá podíl zemědělských rekultivací a to ve prospěch rekultivací lesních, vodních (velké rozsahy zbytkových jam po těžbě) a využití pro další urbanistické funkce jako je výroba, rekreace, sport a podobně.

Předpokládá se, že do roku 2020 budou rekultivace dokončeny nebo rozpracovány v celém zasaženém území. Při rekultivaci jednotlivých lokalit bude nutné zohledňovat možnosti budoucího účelného zapojení ploch k využití blízkých měst a obcí.

3.1.7.9 Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství je řešeno obcemi a městy v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další činnosti. Obce mají povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděny), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod. Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z vlastních finančních prostředků. Na území MAS působí několik svozových společností. Co se týče poplatků, které občané platí za svoz odpadů, část obcí využívá místní poplatek, kde se cena pohybuje v průměru okolo 520 Kč. Druhým nejrozšířenějším způsobem je pak platba za vývoz komunálního odpadu dle velikosti nádoby a frekvence vývozu.

Na území MAS se nacházejí sběrné dvory pro odkládání odpadů a jejich základní vytřídění. Dvůr s největší kapacitou se nachází v Ostrově. Je provozován společností Marius Pedersen a.s. a je využíván okolními obcemi (Hroznětín, Velichov, Vojkovice, Hájek, Krásný Les aj.). Další sběrný dvůr se nachází v Jáchymově a v Nové Roli. Síť sběrných míst je výrazně hustší.

Na území MAS se nevyskytuje žádná třídící linka odpadů. Veškerý separovaný odpad je z území svážen do okolních měst (Karlovy Vary).

Na území MAS se nevyskytuje zařízení na zpracování BRO. Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti území jsou kompostárny v Karlových Varech, Jenišově, Sokolově a dále bioplynové stanice. Více než polovina obcí s biologicky rozložitelným odpadem víceméně nenakládá. Občané i obce si BRO odstraňují vlastní cestou. Obce se shodly a uvítaly by společné zařízení pro zpracování BRO na území MAS.

Na území se nenachází žádné zařízení pro energetické využití odpadu (spalovna) a žádná obec z území nevyužívá tato koncová zařízení. Nejbližší zařízení tohoto typu se nachází v Plzni a zabývá se energetickým využitím převážně odpadů ze zdravotní a veterinární péče.

Ostatní spalovny jsou vzdálené více než 90 km a jejich využití je z logistického hlediska nevýhodné.

V současné době probíhá výstavba spalovny s kapacitou cca 95 tis. tun KO v Chotíkově u Plzně s termínem dokončení prosinec 2015. Lze konstatovat, že síť ZEVO je pro řešené ORP naprosto nedostatečná a není možno jí efektivně využít pro naplňování cílů POH.

Na území se v současné době nenachází žádná skládka odpadů. V roce 1996 byla na území uzavřena skládka Popov. Jedinou skládkou s dlouhodobým výhledem dalšího možného využití mimo území MAS je skládka Činov na katastru Vojenského újezdu Hradiště. Je na ní ukládána většina skládkovaného odpadu z oblasti.

V Karlovarském kraji jsou zřízeny čtyři otevřené skládky. Skládka v Božíčanech je provozována Technickými službami Nová Role, AVE CZ s.r.o. provozuje skládku v Hradišti, A.S.A. s.r.o. v Březové u Sokolova a SUAS - skládková s.r.o. ve Vintířově. V sousedním ORP Vejprtsko a Kadaň se nacházejí dvě skládky, které jsou využívány společnostmi svázející komunální odpad z ORP Ostrov. Skládka TKO České Hamry, provozována Službami města Vejprty p. o. a skládka Tušimice a.s. u Kadaně provozována Mariusem Pedersenem a.s. Skládka Činov (S-OO) se momentálně nachází v přípravě páté etapy, IV. etapa je zaplněna z 80 %. Na skládce je zřízena kompostárna. Skládka SUAS - skládková ve Vintířově (S-OO) má volnou kapacitu na 5 - 6 let. Právě byla zkolaudovaná V. etapa. Na skládce není zřízena kompostárna.

Trend celkové produkce odpadů na území MAS má od roku 2008 do 2012 střídatě zvyšující a snižující charakter, s význačnou změnou produkce v r. 2011 a následným poklesem v r. 2012. Ve srovnání s r. 2000 došlo do roku 2012 k postupnému snížení celkové produkce odpadu o 56 %. Křivka průběhu produkce OO v období 2008 -2012 je srovnatelná s celkovou produkcí odpadů. Největší produkovanou složkou komunálního odpadu je směsný komunální odpad. Dlouhodobě stoupá podíl tříděného odpadu a biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Díky tomu se postupně snižuje množství směsného komunálního odpadu. Převažující složkou separovaného odpadu je papír, jehož objem činí cca 68 % celkového množství odpadů. Následují s cca 15 % podílem sklo a plasty. Celkově se produkce separovaných odpadů zvyšuje. Oproti r. 2008 došlo k nárůstu o 35 %. Mezi lety 2008 až 2012 došlo ke zvýšení separace u všech uvedených komodit. U sběru papíru o 40,15 %, plastu o 50,62 %, skla o 6,7 % a u nápojového kartonu nejvíce, a to o 207,35 %. V období 2008 -2011 můžeme spatřit také snižující se trend NO. Z 1 944,65 tun v roce 2008 klesla produkce na 854,87 tun v roce 2011. Ve srovnání s rokem 2000 došlo k poklesu produkce o 57,96 %.

3.1.7.10 Ochrana ovzduší

Situace v oblasti ovzduší je charakteristická postupným snižováním emisí tuhých látek a SO₂ ovšem zároveň rostoucím znečišťováním ovzduší NO_x vlivem rozvoje silniční dopravy. Mezi obecné zásady zlepšování kvality ovzduší patří zejména snižování znečišťování ovzduší na velkých a středních zdrojích znečišťování (odsíření, denitrifikace, změny technologie apod.), změna používaného paliva (týká se především malých zdrojů) nebo efektivní hospodaření s energiemi s cílem snížit potřebu primárních (znečišťujících) zdrojů.

Mezi hlavní stacionární zdroje znečištění se dají považovat velké průmyslové závody, zemědělství a malé zdroje znečištění jako rodinné domy a jejich vytápění a dále doprava. Tato skutečnost je zapříčiněna omezením dostupnosti menších obcí autobusovou či vlakovou dopravou. Dalších z aspektů znečištění lze považovat vytápění domácností, tento aspekt je vázán na technické vybavení obcí inženýrskými sítěmi. Významný vliv na kvalitu ovzduší mají rovněž aktuální meteorologické podmínky.

Dle Sdělení odboru ochrany ovzduší MŽP o hodnocení kvality ovzduší na území Karlovarského kraje nedošlo k překročení hodnot žádného imisního limitu a v porovnání s r. 2008 došlo k výraznému zlepšení ovzduší

V území se nachází více obcí, které mají více jak 50% plochy zhoršené kvality ovzduší a to obec Dalovice a Otovice. Střední hodnoty zhoršené kvality ovzduší mají 3 obce na území a to Nová Role, Sadov a Božičany. Zbylé obce nemají zhoršenou kvalitu ovzduší. Velké zdroje znečišťování ovzduší na území MAS jsou: PAPOS (Ostrov), NEMOS (Ostrov), m-tec (Horní Žďár) a Ostrovská teplárenská (Ostrov).

Skupina středních zdrojů je velmi pestrá – zástupci jsou jak v zemědělské činnosti, tak ve vodárenství nebo např. v železniční dopravě.

3.1.7.11 Hluk

Akustické poměry ve většině obcí jsou v mezích hygienických limitů, protože v současné době v nich nejsou umístěny žádné zdroje produkující významnou akustickou zátěž.

Mezi hlavní zdroje hluku lze považovat (zdroj: <http://www.szu.cz/>):

- dopravní hluk (automobilová, kolejová a letecká doprava)
- hluk v pracovním prostředí (zemědělství, hutnictví, strojírenství atd.)
- hluk související s bydlením (technické vybavení domu – výtahy, trať, kotelný atd.)
- hluk související s trávením volného času (kulturní a společenská zařízení – divadla, kina, poutě atd.; sportovní zařízení – bazény, hřiště atd.)

Hluk a vibrace jsou úzce spjaty s veřejnou dopravní infrastrukturou v území. Na území se nachází silnice I. třídy I/13 (Karlovy Vary – Chomutov – Ústí nad Labem – Děčín- Liberec) Komunikace je významným silničním tahem v území.

3.1.7.12 Radonové riziko

Hlavním zdrojem radonu je geologické podloží. Na území MAS Krušné hory se vyskytují oblasti spadající do nízké, přechodné, střední a vysoké kategorie radonového indexu z geologického podloží. Vysoká kategorie radonového indexu je lokalizována místně na území obcí Nové Hamry, Nejdek, Nová Role, Děpoltovice, v okolí Abertam a Merklína. Radon může pronikat do objektů jednak z hornin a zemin, které vycházejí na povrch v jejich základech jednak z pitné vody, dodávané do objektů a ze stavebních materiálů, jejichž základem jsou obvykle přírodní materiály.

3.1.7.13 Voda v krajině

Pokračuje trend snižování znečištění vodních toků, zejména vlivem výstavby ČOV a útlumem zemědělské výroby. K dalšímu zlepšování kvality vod je potřeba nadále přijímat opatření ke snižování vypouštěného znečištění, zejména u větších sídel a výrobních areálů a omezovat plošné znečišťování (přiměřená aplikace hnojiv a chemických ochranných prostředků) a rekultivovat skládky a staré zátěže.

Vodní toky

Vodní toky v území MAS Krušné hory spadají do povodí Ohře a Vltavy. Hlavními toky na území jsou Ohře, Rolava.

Pro horskou oblast jsou typické horské říčky pramenící ve vrcholových částech Krušných hor. Mezi Božím Dárem a Potůčky protéká řeka Černá, která se nevlévá do Ohře. Řeka pramení západně od Fichtelbergu v Sasku (východně od božího Daru). Pro vrcholovou část je tedy typická rozvodnice mezi toky II. řádu Ohře a Muldau (Černá - Zwickauer Mulde - Mulde - Elbe). Větší část území je odvodňována do Ohře. Pro podhorskou oblast je typický přechod z horských potoků do podhorských až nížinných - příkladem je tok Bystřice. Většina toků v nížinné části je využívána zemědělci a je regulována. Veškeré toky této oblasti ústí do Ohře.

V nejnižší části území teče řeka Ohře. Údolní niva Ohře je v zájmovém území poměrně úzká a proto její rozšíření v ojedinělých místech bylo využito k osídlení i k zemědělské činnosti - Velichov, Vojkovice, Jakubov, Stráž nad Ohří.

Řeka Ohře pramení v Německu a prochází celým územím Karlovarského kraje. Je dlouhá 246, 55 km na území ČR. Na území MAS Krušné hory mezi větší přítoky patří Rolava. Řeka Rolava pramení v přírodním parku Přebuz v Krušných horách, v blízkosti německých hranic. Protéká městy Nejdek a Nová Role. V místě kde pramení řeka Rolava, je významná oblast vřesovišť a rašelinišť.

Vrcholovou část horské oblasti charakterizují rašeliniště a prameniště. Rašeliniště ovlivňují chemismus místních vodních toků i ploch - např. Mrtvý rybník (správní obvod Jáchymova).

Vodní plochy

Na území MAS Krušné hory se nachází řada vodních ploch, mezi větší vodní plochy lze zařadit vodní plochy Nové Role, Děpoltovic, menších ploch je nespočet a splňují své účely v území (např. rekreace, rybolov a závlaha). Krajina v

Podkrušnohoří je typická rybníky. V některých místech byly sice rybníky zrušeny (např. Kfely), ale stále jich zůstává velký počet (Ostrovské, Borecké, kfelské).

Vodní režim v krajině

Krajina má retenční schopnosti, kterými se vyznačují určitá kritéria, pod kterými si lze představit dočasně zadržení vody na vegetaci, objektech povodí, zadržení vody v půdě. Významný vliv na retenční schopnost krajiny v území mají lužní lesy, které přirozeně zachycují vodu v CHKO Slavkovský les, přirozené vodní toky a jejich nivy, louky, mokřady, meze atd.. Pokud se tyto prvky z krajiny odstraní, dochází k rychlému odtoku vody, k erozi, k zatěžování vodních toků splavenou půdou.

Na vodním režimu se významně projevila hornická činnost - voda totiž byla zapotřebí k úpravě těžených nerostů - např. Blatenský příkop a zároveň jí bylo potřeba odvádět z důlních děl, aby nebránila těžbě. Čerpání vody z důlních děl ovlivňovalo i hladinu podzemní a povrchové vody v okolí těžby. Po ukončení těžby se však na většině území hydrologický režim obnovil.

Meliorace je soubor různorodých opatření vedoucích ke zlepšení půd, které jsou přirozeně málo úrodné nebo u kterých došlo v důsledku nevhodných zásahů či působením vnějších činitelů ke snížení jejich produkční schopnosti. Bez zásahu meliorací zůstaly obce Nová Role, Nové Hamry a Vysoká Pec.

3.1.7.14 Zdroje vod

Krušné hory jsou významným zdrojem vody, resp. slouží k akumulaci vody. Z tohoto důvodu byla vyhlášena Nařízením vlády č. 10/1979 Sb. **CHOPAV Krušné hory** (chráněná oblast přirozené akumulace podzemní a povrchové vody). Tato oblast se rozléhá v severní části území MAS a týká se několika obcí (Nové Hamry, Nejdek, Vysoká Pec, Smolné Pece, Děpoltovice).

Na území MAS Krušné hory je primárním zdrojem pitné vody voda z vodní nádrže Stanovice a externích zdrojů (studny). Problém s pitnou vodou vyřešila výstavba vodárny v Březové a vodárenské nádrže u obce Stanovice. Mimo jiné se v území nalézají zdroje minerální vody, které mají velmi kladný přínos pro lázeňství. Zdroje minerální vody se vyvěrají v obcích Kyselka.

3.1.7.15 Záplavy

Vodní režim v krajině úzce souvisí se vznikem povodňových stavů. Podle výskytu povodňových stavů jsou stanovena záplavová území. Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Na území MAS Krušné hory zasahuje záplavové území Q₅, Q₁₀, Q₂₀, Q₅₀ a Q₁₀₀.

V území se vyskytují přirozené povodně, které lze rozdělit do 4 skupin:

- zimní povodně způsobené ledovými jevy na malých tocích,
- letní povodně způsobené dlouhotrvajícími regionálními dešťovými srážkami,
- letní povodně způsobené intenzivními krátkodobými srážkami,
- zimní a jarní povodně, které jsou způsobeny táním v kombinaci s dešťovými srážkami.

Záplavy a rizika z nich se týkají hlavně Hroznětína, Stráže nad Ohří, Vojkovic, Velichova a Kyselky.

Dle Plánu oblastí povodí Ohře a Dolního Labe je do záplavových území zařazen vodní tok Černá, vodní tok Bystřice. Dalšími toky jsou Eliášův potok, Jáchymovský, Ohře - ř.km 139,285 - 240,220 (Perštejn - Cheb).

3.1.7.16 Ochrana půdy

V oblasti využívání půd dochází k postupnému snižování rozlohy orné půdy a omezování vodní eroze. Mnohé plochy zemědělské půdy jsou ponechány ladem. Velkým problémem je stále sanace území postiženého těžbou. Území MAS Krušné hory je rovněž oblastí zvýšeného výskytu radonu v půdním vzduchu. Mezi opatření vedoucí ke zlepšování stavu půd je možno zařadit především ochranu před erozí a rekultivace území devastovaná těžbou nerostných surovin, skládkami a starými zátěžemi.

3.1.7.17 Obnovitelné zdroje energie

Zejména ve státech Evropské unie se v posledních letech čím dál více prosazuje využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE), v podmínkách České republiky však jejich širšímu využití stále brání některé překážky. Příslušné technologie jsou finančně náročné, nedostatečná je ve srovnání s EU i státní podpora v této oblasti. Přesto je jisté, že v ČR je možné využívat obnovitelné zdroje energie v mnohem větší míře než je tomu dosud.

Využití energie větru

Lokality vhodné pro využití energie větru se v ČR nacházejí zejména v nadmořských výškách nad 600 m n. m., ovšem jejich umístění je možné i v území nižším než uvedená nadmořská výška. V současné době je na území mikroregionu instalovaná větrná elektrárna v obci Boží Dar. V zájmovém území se nacházejí i další vhodné lokality s možností umístění větrných elektráren.

- Oblast ležící nad Božím Darem podél státní hranice až k prostoru celnice,
- oblast nad celnicí a na Neklidu
- nejvyšší část Neklidu a oblast „Na výsluní“,
- oblast Rýžovny,
- v Ostrově,

- v Hroznětíně v lokalitě podhůří Krušných hor.

Využití energie vody

V území se nachází několik vodních toků s poměrně dobrými podmínkami pro instalaci malé vodní elektrárny. Téměř vždy se jedná o lokality, které byly již v minulosti využívány pro energetické účely (např. vodní mlýn, hamr, pila). Možnými lokalitami pro výstavbu malých vodních elektráren jsou např.: Boč a Jelení u Nových Hamrů, Merklín.

Využití energie biomasy

Vhodnou technologií využití biomasy je její spalování, v případě bioplynu se jedná o zpracování zvířecích exkrementů. Pro výrobu bioplynu má díky vhodné koncentraci hospodářských zvířat příznivé podmínky obec Děpoltovice. Využití odpadního a palivového dřeva je vhodné např. ve městě Abertamy. Biomasu lze ovšem lokálně využívat téměř na celém území mikroregionu, hlavní problém však představují vysoké pořizovací náklady na novou spalovací jednotku a zajištění stabilních dodávek paliva.

Využití geotermální energie

Studie Energetického projektu regionu Karlovarsko uvádí, že pro využití geotermální energie má tento region jednoznačně nejlepší podmínky v celé ČR. Příslušná tepelná čerpadla lze efektivně využít prakticky kdekoli, omezení však opět představují vysoké pořizovací náklady, příp. i nedostatečně dimenzované elektrické přípojky. Zajímavými lokalitami z tohoto pohledu jsou např. Boží Dar a Potůčky (důlní díla a šachtice).

3.1.7.18 Analýza problémů a potřeb - životní prostředí

Životní prostředí MAS Krušné hory je různorodé, nacházejí se zde různé typy krajiny - Krušné hory, údolí řeky Ohře, oblast těžby kaolinu a rekultivace po těžbě. Díky investicím do environmentálně šetrnějších technologií došlo k výraznému zlepšení kvality ovzduší, které je v současné době na velmi dobré úrovni. Krušné hory jsou postupně vnímány jako destinace pro turistiku a sport a mnohem méně jako oblast se zničenými lesy a narušeným životním prostředím. Z hlediska ochrany ovzduší se do budoucna jeví jako hrozba možný nárůst znečištění z lokálních topenišť a z dopravy. Problémem je existence černých skládek na území. Velkým úkolem do budoucna je zlepšení výchovy obyvatel v oblasti životního prostředí, především jako prevence nežádoucích jevů v této oblasti. Do budoucna bude též potřeba dořešit odpadové hospodářství v obcích, zejména odpady z údržby zelených ploch a odpady charakteru BRKO.

3.1.8 Cestovní ruch

Cestovní ruch je významným ekonomickým faktorem, který významně ovlivňuje tvorbu hrubého domácího produktu a příjmy do místních rozpočtů, zvyšuje zaměstnanost, podporuje investičních aktivity a přispívá k celkovému socioekonomickému rozvoji regionu. Je mnohostranným odvětvím, které zasahuje do řady dílčích činností a zejména s ohledem na silný multiplikační efekt patří mezi nejvýznamnější součást ekonomiky s relativně rychlou návratností.

Území regionu MAS Krušné hory disponuje značným, především přírodním bohatstvím, které společně s výhodnou geografickou polohou na hranicích se SRN vytváří velmi dobré předpoklady rozvoje cestovního ruchu. Území se rozkládá v údolích řek Ohře, Rolava, Bystřice, v severní části území se rozkládá masív Krušných hor. Oblast poskytuje ideální předpoklady pro aktivní trávení volného času v každém ročním období. Nevýznamná je též poloha MAS, jelikož území MAS se nachází ve těsném sousedství lázeňského trojúhelníku - Karlových Var, Mariánských Lázní a Františkových Lázní.

V území MAS Krušné hory se nachází řada turistických cílů, značené turistické trasy, naučné stezky a lyžařské vleky, cyklisté mohou využít cyklotrasy. Za zmínku stojí páteřní cyklostezka Karlovarským krajem podél toku řeky Ohře. Město Jáchymov je významným lázeňským městem, Boží Dar významným centrem zimních sportů.

V řešeném území je možno rozlišit dva hlavní typy cestovního ruchu. Na jedné straně jsou to centra cestovního ruchu – města s nabídkou historických památek a řadou sportovně-rekreačních, kulturních a zábavných zařízení, služeb a akcí (např. Ostrov, Jáchymov, Nová Role apod.). Tato města mají zároveň předpoklady pro to, aby svůj potenciál v cestovním ruchu v budoucnosti znásobila.

Druhým typem jsou rozsáhlé krajinné prostory orientované spíše na nabídku sportovně-rekreačních a relaxačních aktivit:

- Klínovec, Boží Dar,
- Jáchymov,
- Mariánská,
- Pernink,
- Potůčky,
- Abertamy,
- Horní Blatná,
- Nové Hamry.

Tyto oblasti a střediska, která jsou využívána především pro zimní sporty, pěší turistiku, cykloturistiku, ekoturistiku, agroturistiku a nordic walking mají rovněž významné předpoklady pro další rozvoj regionu MAS Krušné hory.

3.1.8.1 Ubytování a stravování

Možnosti ubytování a stravování reagují na aktuální potřeby v území - některé penziony ukončily provoz, jiné nově vznikly. Charakter ubytování reflektuje potřeby cílových skupin - od hotelových zařízení, přes ubytování charakteru

apartmánů, penzionů až po ubytování pro skupiny - turistické ubytovny a kempy, a to zejména pro vodáky podél toku řeky Ohře. Ubytovací kapacity v Jáchymově nabízejí služby specifické pro cílovou skupinu - lázeňské hosty. Ubytovací kapacity v horské oblasti bývají provozovány celoročně z důvodu jak zimní, tak letní využitelnosti Krušných hor. Ubytovací kapacity podél Ohře mají většinou sezónní charakter.

Cestovnímu ruchu v České republice jasně dominuje kategorie pohostinství a provoz hotelů.

Z posledních výzkumů ČSÚ vyplývá, že v roce 2013 zaměstnávalo odvětví cestovního ruchu v ČR 231,3 tisíc osob.

Podíl zaměstnaných v cestovním ruchu na celkové zaměstnanosti v národním hospodářství byl v roce 2013, 5%.

Z celého odvětví cestovního ruchu v ČR bylo ve službách ubytovacích, v pohostinství, v osobní dopravě, v cestovních kancelářích a v kulturních, sportovních a jiných rekreačních službách zaměstnáno celkem 72, 5% osob.

Tabulka č. 27: Podíl osob zaměstnaných v cestovním ruchu

	2013
Pohostinské a stravovací zařízení	Více než 70 000 osob
Ubytovací služby	Téměř 40 000 osob
Cestovní kanceláře a agentury	Téměř 13 000 osob
Další (výroba map, suvenýrů, telekomunikace apod.)	Více než 60 000 osob

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/cestovnimu_ruchu_dominuje_prace_v_pohostinstvi_a_hotelich_20150227

Tabulka č. 28: Vývoj cestovního ruchu v Karlovarském kraji

	2009	2010	2011	2012	2013
Hromadná ubytovací zařízení celkem (31. 12.) ¹⁰	400	387	398	504	488
Lůžka celkem (31. 12.)	29 149	28 095	28 678	33 132	32 412
Hosté	666 094	670 457	709 733	809 043	787 084
Přenocování	4 189 554	4 219 001	4 371 379	4 776 815	4 583 144

Zdroj: http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/cestovni_ruch-xk

V území MAS Krušné hory je 107 registrovaných hromadných ubytovacích zařízení dle ČSÚ¹¹, což dělá cca 21,33% všech ubytovacích zařízení Karlovarského kraje.

Tabulka č. 29: Hromadná ubytovací zařízení, stav k k 31.12.2014

Obec název	Hotely, motely	Penziony	Turistické ubytovny	Kempy, chatové osady	Ostatní
Abertamy	4	3	1	0	1
Boží Dar	6	13	2	0	4
Božičany	0	0	0	0	0
Dalovice	0	0	0	0	0
Děpořtovice	1	0	0	0	0
Hájek	0	1	0	0	0
Horní Blatná	2	2	0	0	0
Hroznětín	0	0	0	0	0
Jáchymov	4	11	1	0	6
Krásný Les	0	0	0	0	0
Kyselka	0	3	0	1	0
Merklín	1	0	0	0	1
Nejdek	0	1	0	0	1
Nová Role	0	0	0	1	0
Nové Hamry	2	3	0	0	0
Ostrov	1	1	1	0	2
Otovice	0	0	0	0	0
Pernink	0	4	0	0	0
Potůčky	0	1	0	0	1
Sadov	0	1	0	2	0
Smolné Pece	0	0	0	0	0

¹⁰Hromadné ubytovací zařízení – zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům.

¹¹<http://apl.czso.cz/huz/>

Stráž nad Ohří	0	0	0	0	0
Šemnice	0	0	0	0	0
Velichov	0	0	0	0	0
Vojkovice	0	1	0	0	0
Vysoká Pec	0	0	0	0	0
celkem	21,0	45,0	5,0	4,0	16,0

zdroj: <http://www.obcepro.cz/>

Tabulka č. 30: Postavení kraje v ČR v oblasti cestovního ruchu:

	Karlovarský kraj	ČR	Podíl na ČR v %
	2013	2013	2013
Hromadná ubytovací zařízení celkem	488	9970	4,9
Počet lůžek	32 412	554523	5,8
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	787 084 osob	15 407 671	5,1
z toho cizinci	526 089 osob	7 851 865	6,7

Zdroj: ČSÚ (http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/cestovni_ruch-xk), http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr)

Dle ČSÚ se cestovní ruch v Karlovarském kraji pohybuje kolem 15 -16% na regionálním HDP.

3.1.8.2 Kulturní dědictví

Území MAS Krušné hory je územím s bohatou historií, která se zapsala do tváře krajiny i jednotlivých obcí a měst. Společným prvkem krušnohorských horních měst i podkrušnohorských měst a obcí je rozsáhlé dědictví v podobě staveních památek a urbanismu z různých období - od archeologických nalezišť, pozůstatků středověkých hradů či opevnění, renesančních domů v horních městech (Jáchymov, Horní Blatná), přes barokní komplexy staveb (ostrovský zámecký a klášterní areál) až do let 50. minulého století (SORELA - urbanistický komplex v Ostrově). Památky jsou ve vlastnictví obcí, soukromých vlastníků a církví. Řada památek byla adaptována na nové využití při zachování architektonických hodnot. Využití památek je různé - od využití v cestovním ruchu, kdy se v památkových objektech nacházejí muzea či expozice, informační centra apod., využití jako občanská vybavenost (Městská knihovna, kulturní stánky, městské parky) či např. k bydlení (konvent v areálu kláštera v Ostrově). Toto kulturní dědictví, které svědčí nejen o bohatství a kulturním významu této oblasti, je doplněno drobnými památkami v krajině, jako jsou boží muka, smírčí kříže a drobné kapličky. Snahou všech zúčastněných je takové objekty a prvky obnovovat a zachovávat pro budoucí generace. Díky této „vybavenosti“ je část území MAS Krušné hory součástí záměru na zápis na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Po roce 1989 se do obnovy památek soustředilo velké množství veřejných investic, včetně národních programů a evropských strukturálních fondů. Nejrozsáhlejší obnova historického jádra za období posledních 20 let proběhla v Ostrově. Tomu velmi napomohlo nejen financování rekonstrukcí památek z dotačních titulů, ale také vlastnictví objektů. Převážná většina objektů je ve vlastnictví města Ostrov. Naproti tomu významné a hodnotné objekty v centru města Jáchymova nebo lázeňské domy v Kyselce bezúspěšně chátrají.

Národní kulturní památky na území MAS Krušné hory

Rudá věž smrti, rej. č. ÚSKP 11820/4-5096, k.ú. Dolní Žďár u Ostrova

Nemovitě kulturní památky se nacházejí na území následujících měst a obcí.

Abertamy, Božičany, Boží Dar, Dalovice, Děpoltovice Hájek, Hroznětín, Horní Blatná, Jáchymov, Krásný Les, Kyselka, Nejdek, Ostrov, Nova Role, Nové Hamry, Stráž nad Ohří, Velichov

Typy památkového území:

Městská památková zóna: Horní Blatná, Jáchymov, Ostrov

Krajinná památková zóna: Jáchymov, Abertamy, Horní Blatná, Boží Dar

Ochranné památkové pásmo: Krásný Les, ochranné pásmo hradu a zámku Horní Hrad a osady; Dalovice - zámek;

Lázně Kyselka; Nejdek - ochranné pásmo kulturních památek, Věž smrti - Ostrov, Dolní Žďár

krajinné památkové zóny. Téměř každé město či obec má na svém území nejednu nemovitou kulturní památku.

zdroj:

http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Stranky/Kultura/seznam/pamatkova_uzemi.aspx

<http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php>

Kulturní památky na Indikativním seznamu světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví (podporovatelné z IROP):

Památková zóna Hornická kulturní krajina Jáchymov (okres Karlovy Vary): Katastrální území: k.ú. Jáchymov (656437). Předmětem ochrany je montánní krajina dokladující způsob těžby a zpracování rud s mimořádnou koncentrací pozůstatků po montánní činnosti, jejímiž kulturními hodnotami jsou stará důlní díla se svými technickými a technologickými zařízeními doprovázená nadzemními stavbami nebo jejich pozůstatky, architektura vzniklá v důsledku montánní činnosti, propadliny, pinky, haldy, vodní příkopy a sejpy, zejména město Jáchymov a okolní stará důlní díla, areál dolu Svornost a Štola č. 1, Eliášské údolí s Heinzovým rybníkem, vodními příkopy a pozůstatky po historické a novodobé těžbě rud, haldy a pinkový tah na žíle Schweizer na Novém Městě, oblast Tureckého vrchu a území pracovních táborů v okolí města Jáchymova.

Památková zóna Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná (okres Karlovy Vary): Katastrální území: k.ú. Ryžovna (608874), k.ú. Boží Dar (608866), k.ú. Hřebečná (600024), k.ú. Jáchymov (656437), k.ú. Abertamy (600016), k.ú. Potůčky (726516), k.ú. Horní Blatná (642380), Předmětem ochrany v památkové zóně Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná je montánní krajina dokladující způsob těžby a zpracování rud s mimořádnou koncentrací pozůstatků po montánní činnosti, jejímiž kulturními hodnotami jsou stará důlní díla se svými technickými a technologickými zařízeními doprovázená nadzemními stavbami, architektura vzniklá v důsledku montánní činnosti, propadliny, pinky, vodní příkopy a sejpy, zejména Červená jáma a Schnepnova pinka na Hřebečné, důl Mauritius se štolou Kryštof na Hřebečné, vodní příkopy k dolu Mauritius, Mrtvý rybník, lom u Hřebečné, část revírů Neklid, Zlatý Kopec – Kaffenberg a Hrazený potok, sejpy u Božího Daru, sejpy na Kravím potoce, Božídarské rašeliníště, Vlčí jámy, Blatenský vodní příkop, Koží sejpy, doly Konrád a Vavřinec u Horní Blatné, pozůstatky po těžbě na Bludné, na Sněžné hůrce – důl Zuzana a Svatý Duch, v Luzích a na Jelením vrchu u Horní Blatné, vodní příkopy k bývalému mlýnu na výrobu kobaltové barvy při Blatenském potoce.

Kulturní památky na Seznamu národních kulturních památek (k 1. lednu 2014 - podporovatelné z IROP):

Národní kulturní památka Rudá věž smrti, rej. č. ÚSKP 11820/4-5096, k.ú. Dolní Žďár u Ostrova

3.1.8.3 Lázeňství

Kyselka

Poloha Kyselky v chráněném údolí řeky Ohře předurčila vývoj lázní v Kyselce jako lázní klimatických. Počátky lázeňství v Kyselce spadají do roku 1829. Plný rozvoj lázeňství pak nastal za Heinricha Mattoniho, jehož éru lze vymezit lety 1873 - 1910. Kyselka nabízela svým hostům kolem roku 1900 léčebné prostředky: pitnou kúru, vodoléčbu, plicní inhalační léčbu. Nejvíce však byla využívána pohybová kúra. Po roce 1970 se lázně Kyselka staly výhradně dětskou lázeňskou léčebnou. Sloužily jako léčebné preventivní zařízení pro děti a mládež z pánevních oblastí severozápadních Čech. Po roce 1989 lázeňská funkce Kyselky v důsledku reorganizace lázeňské organizace zcela zanikla. Lázně byly v roce 1992 Fondem národního majetku ČR zprivatizovány a od této doby chátrají. V současné době se bojuje za záchranu těchto lázní. V území se nachází stáčírna minerální vody MATTONI, další prameny volně vytryskávají ze země a vsakují se do zemského nitra.

Jáchymov

S horninovým prostředím a tektonickými poruchami souvisí přírodní zdroje minerálních vod. Na dole Svornost vytryskl v r. 1864 při dobývání rudy v půlkilometrové hloubce silný pramen radonové vody, která postupně zatopila šachtu. V současné době v dole Svornost se jímají léčivé radonové vody a odtud se následně dopravují do balneoprovozů v lázeňských sanatoriích. Radonové vody působí příznivě na léčení různých nemocí či poranění. V současné době jsou v dole Svornost v hloubce 500 m pod povrchem využívány 4 prameny, a to:

Tabulka č. 31: Přehled pramenů radonové vody na dole Svornost

pramen Curie	vydatnost 30 l/min	teplota 29 °C	obsah radonu 5 kBq/l
pramen C1	vydatnost 30 l/min	teplota 29 °C	obsah radonu 11 kBq/l
pramen Běhounek	vydatnost 300 l/min	teplota 36 °C	obsah radonu 10 kBq/l
pramen Agricola	vydatnost 10 l/min	teplota 29 °C	obsah radonu 20 kBq/l

Pro zajištění maximální kvality radonové vody bylo v roce 2001 položeno nové potrubí o délce 2.700 m v podzemí, průběžně probíhá výměna přívodního potrubí do jednotlivých lázeňských sanatorií.

3.1.8.4 Informační centra

Jedním ze základů cestovního ruchu v regionu jsou informační centra (dále jen IC), která tvoří přirozená centra každé obce, kde se dle různých podmínek tvoří prvopočátek propagace vlastního místa. Infocentra poskytují informační servis zejména turistům a návštěvníkům území, vydávají propagační materiály k turistickým aktivitám či produktům cestovního ruchu. Poskytují též veřejný přístup k internetu, zprostředkovávají informace o ubytovacích kapacitách či jiných službách. Prodávají vstupenky či jízdenky na autobusovou dopravu a kulturní akce.

Na území MAS se infocentra nacházejí v těchto městech / obcích:

Infocentrum Abertamy, Autobusová zastávka Abertamy náměstí
Infocentrum Boží Dar, Boží Dar čp.1
Informační centrum Horní Blatná, Nám. Sv. Vavřince čp.1
Informační centrum Hroznětín, Krušnohorské nám. čp. 1
Informační centrum Jáchymov, nám. Republiky čp. 1
Infocentrum Nejdek, nám. Karla IV. Čp. 241
Městská knihovna a infocentrum, Nejdek, Na Pěší Zóně čp. 148
Dům kultury Ostrov - Informační centrum, Mírové nám. Čp. 733
Informační centrum - Klášterní areál (pobočka DK Ostrov), Klášterní čp. 141
Informační centrum Ostrov – zámek, Jáchymovská čp. 1
Turistické informační centrum při OÚ Pernink, T. G. Masaryka čp. 1
Informační centrum Potůčky, Potůčky čp. 85

<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/regionalni-informace/infocentra/>

3.1.8.5 Cykloturistika

Cykloturistika představuje v současnosti výrazně se rozvíjející způsob trávení volného času i rekreace, a to nejen místních obyvatel, tak i turistů. Cyklistika je také významným fenoménem alternativní formy dopravy obyvatel území. To vyvolává potřebu vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj této formy cestovního ruchu. V minulosti byly realizovány některé nové hlavní cyklotrasy, a to ať již v podobě přímo samostatně vedených stezek nebo stezek kombinovaných (tzn. z části vedených po stávajících komunikacích a z části po samostatném tělese stezky). Na tyto trasy je nutno navázat dalším stupněm, tzn. především dokončením propojení tras do ucelených sítí a doplněním dalšího nižšího stupně cyklotras.

Značení tras celorepublikově koordinuje a následně se o něj i stará Klub českých turistů Praha, ve spolupráci s Karlovarským krajem, odborem regionálního rozvoje a s dalšími zainteresovanými subjekty (mikroregiony, obce atd.). Umístění značek do terénu je pak dílčími investory převzato, případně do celorepublikového značení doplněno o další označení nových tras. Liniově vedené cyklotrasy využívají pro nedostatek jiných vhodných propojení mimo silniční síť hlavně silnic III. třídy, ve výjimečných případech II. třídy a pouze ojediněle i I. třídy, což je pro cyklisty velmi nebezpečné. Zde by se měla urychlit výstavba samostatně vedených stezek.

Významné cyklotrasy na území MAS KH:

Pátevní cyklostezka Ohře

Délka trasy: 102 km

Náročnost trasy: na úseku Cheb-K.Vary je to lehká trasa bez převýšení

Cyklostezka Ohře prochází v Karlovarském kraji čtyřmi regiony:

Chebsko 24 km: Slapany (D) - Cheb - Mostov

Sokolovsko 28 km: Mostov - Sokolov - Loket

Karlovarsko 27 km: Loket - Karlovy Vary - Radošov

Ostrovsko 19 km: Radošov - Stráž - Lužný u Perštejna

Národní cyklotrasa 23 (Magistrála Krušné hory)

Délka trasy: 36 km (s odbočkami až 48 km)

Cyklotrasa Euregio Egrensis

Dálková cyklotrasa Bavorsko - Durynsko - Sasko - Čechy vede velmi atraktivní oblastí Euregio Egrensis, která je v Evropě jedinečná svou hustotou lázeňských míst. Rovněž hornictví a těžba nerostů zde zanechaly zajímavé stopy v rozlehlých částech tohoto regionu. V území MAS prochází po cyklotrase 2198 Velichov - Ostrov - Abertamy - Potůčky (D-Johanngeorgenstadt).

Karlova stezka/Karlsroute

Karlova stezka je hranice překračující cyklostezka mezi městy Aue (SRN) a Karlovy Vary (Česká republika), která přes Krušné hory spojuje Moldavskou stezku (cyklistickou stezku v údolí řeky Muldy) (SRN) s Cyklostezkou Ohře (ČR). Průběh 60 km dlouhé hlavní trasy je v úseku od Aue k Eibenstocke městské části Blauenthal identický s již otevřeným úsekem Moldavské stezky. Od městské části Blauenthal vede Karlova stezka údolím Velké Bockau přes Eibenstocke městské části Wildental a Oberwildental až k Pohraniční bráně – nejvyššímu bodu stezky. Na české straně pak odtud pokračuje do Jelení, přes Nové Hamry, Nejdek a Novou Roli až do Karlových Varů.

Ostrovské rondo

Ostrovské rondo je unikátní cykloturistický prvek – okruh cyklostezek a cyklotras, který částečně prochází vlastním městem a částečně volnou krajinou kolem Ostrova. Ostrovské rondo má dva okruhy - velký okruh v délce necelých 13 km a malý okruh, cca 7 km. Jádrem Ostrovského ronda tvoří cyklostezka, vybudovaná na bývalém tělese železniční vlečky, která prakticky rozdělovala město na východní a západní část. Na Ostrovské rondo navazuje síť regionálních i

mezinárodních cyklotras. Okruh má na své trase několik zastávek s informačními tabulemi a mobiliářem pro případné zastavení a odpočínání cyklistů. Ostrovské rondo také vede v těsné blízkosti autobusové zastávky tzv. U jídelny, tedy v místě, kde v sezóně staví cyklobusy, které cyklisty dopravují na vrcholky Krušných hor.

Tabulka č. 32: Značené cyklotrasy na území MAS Krušné hory

číslo	trasa	průběh	km
6	Národní	Cyklostezka Ohře-KV kraj (113 km) úsek Loket - Radošov	27
6	Národní	Cyklotrasa podél Ohře-KV kraj (113 km) - region OSTROVSKO	19
23	Národní	Magistrála Krušné hory (275 km) - úsek Rolava - Měděnec	44
23	Národní	Magistrála Krušné hory (275 km) - úsek Rolava - Boží Dar - Měděnec	30
2000	Místní	Pernink - Nové Hamry - Rolava	21
2002	Místní	Potůčky - Podlesí - Plešivec - Abertamy - Pernink	24
2005	Místní	Boží Dar - Nad Neklidem - Suchá - Jáchymov - Ostrov	18
2009	Místní	K.Vary, d.n. - S.Role - N.Role - Nejdek - N.Hamry - Potůčky	39
2008	Místní	Boží Dar - Zlatý Kopec - Český Mlýn - Rýžovna	21
2011	Místní	Vojkovice - Ostrov - Vykmánov - Nad Suchou - Klínovec	23
2012	Místní	Vintřov - Chodov - Nová Role - Velký Rybník - Hroznětín	26
2016	Místní	Loket - Hory - Nová Role	13
2198	Místní	Velichov - Ostrov - Merklín - Abertamy - H.Blatná - Potůčky	55
3000	Místní	Rozcestí pod Klínovcem - Loučná pod Klínovcem	4
3001	Místní	Vojkovice - Krásný Les - Horní hrad	9
3002	Místní	Stráž n.Ohří - Horní Hrad - Nástup - Vejprty	30
3005	Místní	Perštejn, Lužný - Srní - Kupa rozcestí	10

zdroj: <http://www.kr-karlovarsky.cz/cyklo/cyklotrasy/Stranky/cyklotrasy.aspx>

Cyklobus

Na území MAS je provozován cyklobus Cyklo Egrensis. Jedná se o jediný ucelený systém cyklo dopravy v rámci Karlovarského kraje, obsluhující celé jeho území a zahrnující většinu větších měst a propojujících Krušné hory, Slavkovský les, Tepelskou vrchovinu a přístupnou část Doupovských hor.

Provozováno je pět linek spojujících různé části kraje - města a okolní krajinu:

- Červená - Krušnohorská: Cheb - Karlovy Vary - Ostrov - Boží Dar
- Zelená - Slavkovský les:- Karlovy Vary - Sokolov - Prameny - Bečov n. Teplou - Karlovy Vary
- Modrá - Mezi Střelou a Vladařem: Sokolov - Karlovy Vary - Bochov - Žlutice - Chyše - Valeč
- Oranžová - Chebskem do Kraslic a přes přírodní park Přebuz do Nejdku: Cheb - Aš - Kraslice - Bublava - Přebuz - Nejdek-Kraslice, Hraničná - Kraslice, aut. st. - Bublava - Přebuz - Nejdek
- Žlutá - Porolavím k Blatenskému příkopu: Sokolov - Chodov - Nejdek - Horní Blatná - Abertamy - Pernink - Boží Dar

V cyklobuse lze použít cyklokartu, což je čipová karta použitelná pouze na cyklobusy v systému CykloEgrensis. Cyklokarta umožňuje především určité výhody, např. zlevněné jízdné. Cyklobus je provozován v období duben - září.

3.1.8.6 Pěší turistika a hipoturistika

V regionu Krušné hory jsou vhodné podmínky i pro provozování pěší turistiky. Značení turistických tras, které je považováno za stabilizované, zabezpečuje Klub českých turistů a je zcela samozřejmé, že tisíce vyznavačů pěší turistiky se ročně pohybují po celém regionu. Turistům či případným zájemcům z řad široké veřejnosti nabízí jezdecké oddíly projížďku na koni.

3.1.8.7 Turistické atraktivity a cíle

Území MAS nabízí také řadu turistických cílů - rozhledny, technické památky a stavby.

Rozhledny

Rozhledna Klínovec se nachází na nejvyšším vrcholu Krušných hor, na Klínovci 1244 m.n.m. Původní dřevěná vyhlídková věž ze začátku 19. století shořela. V r. 1883 byla zahájena stavba rozhledny kamenné. V r. 1907 byla postavena budova ku příležitosti jubilejní výstavy, pořádané na počest císaře Františka Josefa I. Rozhledna dlouho chátrala. Dnes je replika rozhledny opět přístupná veřejnosti

Rozhledna na Blatenském vrchu je vysoká 21 m a nabízí jedinečný pohled na úchvatnou přírodní scenérii okolní krajiny z celkové výšky 1044 metrů nad mořem. Rozhledna byla postavena v roce 1912 hornoblatenskou jednotou pro zimní sporty, a to spolu s restaurací a s turistickou chatou. Rozhledna byla pojmenována jako "Zitina vyhlídka", podle poslední rakouské císařovny Zity Bourbonso-Parmské.

Rozhledna na Tisovském vrchu - Pajndlu byla postavena v roce 1897 spolkem Nejdecká krušnohorská jednota. Kamenná rozhledna stojí na 10 m vysoké skále, celková výška rozhledny je 24 m a na její vrchol vede 111

schodů. Rozhledna nabízí jeden z nejkrásnějších rozhledů do širého okolí, nejen na Krušné hory a jejich nejvyšší horu Klínovec, ale i na výšiny Slavkovského lesa a Karlovy Vary. Rozhledna je celoročně přístupná.

Rozhledna Bučina u Kyselky je jednou z nejstarších, ale také nezapomenutějších rozhledů, stojí na vrchu Bučina (570 m) u lázní Kyselka. O stavbu rozhledny, jméno minerálky i rozvoj lázní se zasloužil Jindřich Mattoni. Bučina se tehdy těšila velkému zájmu lázeňských hostů. Severní úbočí bylo protkáno lesními promenádními cestami, odpočívadly, altánky a vyhlídkovými místy. Po 2. světové válce byla věž postupně přerůstána stromy a chátrala. Po roce 1953 věž územně přešla do Vojenského újezdu Hradiště a přibližně do roku 1960 sloužila armádě jako pozorovatelná. Tento stav trval až do roku 2003, kdy ji nechal OÚ Kyselka opravit. V rámci této opravy věž získala i dřevěnou stříšku.

Rozhledna Plešivec u Abertam (1028 m. n. m.). U jejího zrodu stál Spolek přátel přírody z Abertam založený již v roce 1889. Spolek si stavbu rozhledny a přilehlé horské chaty vytkl jako jeden ze svých cílů. Cílevědomě začali shánět na stavbu peníze. Pořádali veřejné sbírky, při kterých mohli lidé v hostincích přispívat do zvláštních plechových pokladniček, pořádali divadelní a hudební vystoupení. Po 5 letech usilovného střádání se mohli pustit do realizace stavby. Nejdříve zakoupili pozemek na Plešivci, stál 340 zlatých. Na podzim 1894 byl veškerý materiál pro stavbu již v Abertamech, odtud se v zimě dopravoval na vrchol saněmi taženými voly. Základní kámen byl položen 14. dubna 1895.

Zříceniny a hrady

Jáchymov, Zřícenina hradu Freudenstein - Šlikův hrádek

Dvě zachované věže hradu Freudensteinu (jinak též Šlikova hrádku) se nacházejí na okraji města Jáchymov. Hrad byl vystavěn na ochranu okolních Jáchymovských dolů v letech 1516-1517. Zadavatelem stavby byl Štěpán Šlik. Hrad v průběhu let pustl. Nadále byly udržovány pouze dvě věže, menší sloužila jako skladiště střelného prachu, větší jako městská hláska. Větší věž byla roku 1861 romanticky upravena.

Krásný Les, Zřícenina hradu Hauenštejn, který se též nazývá Horní Hrad. Hrad pravděpodobně založil český král Václav II. koncem 13. století. V průběhu let byl hrad přestavován a mnohokrát změnil majitele. Roku 1839, kdy jej koupili Buquoyové, kteří hrad s renesančním palácem v předhradí, radikálně přestavěli na pseudogotický zámek. Buquoyové vlastnili zámek až do roku 1945, kdy jim byl zkonfiskován. Československý stát jej předal do užívání státní správě. Byla zde zřízena ubytovna pro dělníky jáchymovských dolů a posléze dětský domov. Po jeho přestěhování v 60. letech zámek začal chátrat, v 80. letech se dokonce uvažovalo o jeho demolici. Jeho záchrana přišla až v roce 2001.

Zřícenina hradu Himlštejn nedaleko Stráže nad Ohří

Hrad byl postaven v 15. století. Do dnešní doby se z hradu nejvíce zachovaly zbytky obytné věže, malé a velké brány. Areál hradní zříceniny Himlštejn je volně přístupný.

Zřícenina hradu Nejde

Černá věž z neomítnutého zdiva je jediným pozůstatkem krušnohorského hradu Nejde. Hrad byl vystavěn na úzké a strmé žulové ostrožně nad ohybem řeky Rolavy v průběhu první poloviny 13. století. Hrad vznikl jako strážní při neklidné hranici s Chebskem.

Zámek Dalovice

Zámeček byl postaven okolo roku 1875 v historizujícím slohu. Dnes v zámku sídlí střední odborná škola a zámeček není volně veřejnosti přístupný. Zámek obklopuje park, který je volně přístupný. Parku dominuje mohutný chráněný dub, tzv. Körnerův, starý 800 až 1000 let s obvodem kmene ve výši 1,3 m nad zemí téměř 9 metrů, u země 17 metrů.

zdroj: <http://www.atlasceska.cz/karlovarsky-kraj/turisticke-cile/>

3.1.8.8 Technické památky

Štoly a doly

Zpřístupnění štoly Kryštof

Díky penězům z Evropské unie se podařilo pro návštěvníky zpřístupnit unikátní důlní dílo - štola Kryštof / Christof v důlním komplexu Mauritiu v Abertamech, místní část Hřebečná. Návštěvníci štoly se mohou seznámit s postupem těžby cínu a tyto si ověřit v autentickém prostředí.

Důl Svornost - Jáchymov. Areál šachetních objektů pochází z 19. století a první poloviny 20. století, důl Svornost patří mezi nejstarší uranové doly ČR. V průběhu 20. století byl přestavován. V šedesátých letech nakrátko zpřístupněn pro veřejnost. Dnes jej využívají místní lázně pro jímání radioaktivní pramenů.

Hornický skanzen Barbora – Štola č. 1. Zpřístupněná štola č. 1 u bývalého uranového dolu Svornost (Jáchymov) je součástí hornického skanzenu Barbora. Prohlídková trasa seznámí se způsoby důlní výztuhy, prezentuje hornické nářadí (vrtačky, kladiva, čerpadla), ukázky důlních vozíků aj.

Vlčí jámy - přírodní památka se nachází zhruba kilometr od obce Horní Blatná na naučné stezce. Dnešní rozsedlina široká místy jen 90 cm a hluboká asi 15 m je pozůstatkem těžby cínové rudy. Původně dosahovala hloubky až 50 m, ale dnes je z větší části zasypana kameny uvolněnými ze stěn. Vzhledem k profilu této průrvy se zde vytváří teplotní režim s velmi nepatrným oběhem vzduchu, takže i v letním období se zde uchovává tzv. jeskynní led. Staré zprávy zaznamenali, že v roce 1813 zde bylo vytěženo 6 fůr ledu pro ošetření vojáků raněných za bitvy národů u Lipska. Unikátní lokalita je chráněna od roku 1975 jako přírodní památka.

Blatenský příkop je unikátní konstrukce umělého kanálu, užívaného k těžbě rud. Voda přiváděná příkopem byla používána na rýžování a na pohon strojů nejen v dolech na Hornoblatensku. Výstavba příkopu začala v roce 1540 - 1544. Blatenský příkop začíná asi dva kilometry západně od Božího Daru při silnici vedoucí z této obce do Horní Blatné. Sváděl vodu k báňským provozům a ústl do Blatenského potoka při Horní Blatné. Stavba je dlouhá 20 km, široká až 2 m a po obou stranách ji tvoří násypy až dva metry vysoké osázené na mnoha místech smrky, doplněn stavidly, hrázemi a přepady pro jeho regulaci. Napájen je potokem Černá a vodou z božidarských rašelinišť. V zimě byl zakrýván větvemi a

dřevěnými prkny, aby voda nezamrzla. Svůj význam ztratil po ukončení těžby v 19. století a zarůstal. V současné době je funkční a snaha o zachování této technické památky je stále v zájmu okolních obcí.

Železniční unikáty

Krušnohorský Semmering. Z Karlových Varů vede k německým hranicím romantická lokálka – tzv. Krušnohorský Semmering. Železniční trať z Karlových Varů do saského Johanngeorgenstadtu má na trase 17 stanic a zastávek, z nichž mnohé dobře slouží turistům jako výchozí bod pro Krušnohoří. Za nejzajímavější část železnice se považuje úsek mezi Nejdkem a Perninkem, kde vlaky musí na patnácti kilometrech překonat výškový rozdíl 365 metrů. Pomocí novohamerské smyčky se vlak otáčí do protisměru obloukem o poloměru 180 metrů a pokračuje až do výšky 915 m.n.m. Kromě toho, že vlak zdolává náročný horský terén několika tunely, u Perninku překonává údolí po **klenutém kamenném viaduktu**, který je nejvýše položeným dílem svého druhu v ČR (902 m n. m.). Je vysoký 20 metrů a tvoří ho šest oblouků o rozpětí 2x8 m, 2x10 m a 2x12 m. Asi sto metrů od viaduktu leží ve stejné výšce i železniční zastávka Pernink, po Kubově Hutí na Šumavě je druhou nejvýše položenou na našem území. V zimě je Pernink hojně využíván lyžaři. Hned u nádraží se nacházejí dobře udržované sjezdovky a běžecké stopy.

Dřevěný most v Radošově

Původně sloužil k přechodu řeky Ohře pouze brod. Dne 1.11.1310 zde přešel přes Ohři na svém tažení na Prahu král Jan Lucemburský. Dne 16.4.1364 udělil císař Karel IV. městu Ostrovu privilegium ke stavbě mostu a vybírání cla. Most měl bohatou historii. Byl patrně postaven celý ze dřeva a často opravován. V roce 1986 dřevěná konstrukce mostu zcela shořela, zůstaly pouze kamenné pilíře. V roce 2001 započala rekonstrukce dle dochované historické dokumentace. Dokončena byla v roce 2003. Délka mostu je 62,25 m, šířka 5,75 m a nosnost jediného vozidla max. 5 tun.

zdroj:

<http://www.atlasceska.cz/karlovarsky-kraj/rozhledna-bucina-u-kyselky/>

<http://www.cd.cz/zazitky/kam-na-vylet/481-po-krusnohorskem-semmeringu-na-skok-k-sousedum>

3.1.8.9 Naučné stezky

Naučná stezka je značená turistická trasa, která seznamuje návštěvníky s přírodními či kulturními zajímavostmi okolí. Od běžné turistické trasy se zpravidla odlišuje sérií informačních tabulí, rozmístěných na jednotlivých zastaveních po délce trasy naučné stezky. Na území MAS Krušné hory se vyskytují jak naučné stezky pro pěší, ale i kombinované pro cyklisty či běžkaře.

Naučné stezky jsou vybaveny informačními tabulemi s popisem zajímavostí daného místa.

Naučné stezky na území MAS Krušné hory:

Mýtická krušnohorská stezka, odrážející bohatý duchovní život lidí, kteří inspirováni zdejším krajem a lidským údělem, dráždili svou fantazii a obohacovali nejen dětský pohádkový svět.

Plešivecká naučná stezka, která vede lesnatou krajinou na vrch Plešivec. Druhá část stezky vede z Plešivce přes Pstruží dále pak romantickým a tichým údolím řeky Bystřice zpět do Abertam. Stezka je okružní, měří 8 km a lze ji absolvovat oběma směry.

Naučná stezka Hřebečná seznamuje s pestrou historií i současností horské osady Hřebečná. Stezka vede místy, kde se v minulosti doloval cín. Mohutné propadliny starých těžebních polí a další pozůstatky těžby jsou zakončeny v lomu s výraznou sloupcovou odlučností čediče. Stezka je dlouhá 8 km a vede převážně po zpevněných komunikacích.

Naučná stezka 17 Abertamských zastavení prochází městem Abertamy a nejbližším okolím. Na informačních tabulích je možné se seznámit s historikami a pověstmi z 19. a počátku 20. století, získat informace o dolování stříbra, o vztahu horníků k ostatním řemeslníkům. Místní pověsti o rytířích ze Skal jsou doplněny spoustou zajímavostí týkajících se zdejších mlýnů, které v těchto klimatických podmínkách nemají prakticky opodstatnění.

Naučná stezka Alexandra Wüsta je zaměřená na historii, geologii, hornictví. Ilustruje příběhy lidí z Abertam i okolí podle knihy „25 veselých historek z Abertam“. Na 3 km je pro připraveno 17 informačních tabulí se zajímavostmi z okolí Abertam.

Ježíškova cesta, Boží Dar je naučnou stezkou hlavně pro děti. Vede přírodou v okolí Božího Daru. Má dva okruhy, kratší 5,6 km a delší 12,9 km. Při putování za Ježíškem se na jednotlivých zastávkách děti seznamují s dalšími pohádkovými bytostmi, které tu s Ježíškem přebývají. Na informačních panelech je vždy spousta úkolů, které je možné s dětmi plnit. U většiny zastávek jsou různé dětské atrakce v podobě prolézaček, klouzaček a houpaček. Ježíškova cesta vede převážně lesem. Podél ní jsou rozmístěny lesní bytosti a zvířátka vyřezané ze dřeva. Naučnou stezku je možné projít pěšky, projet na kole a v zimě i na běžkách. Začátek stezky je v Infocentru Boží Dar

Naučná stezka Božídarské rašeliniště vede částí Národní přírodní rezervace Božídarské rašeliniště, které bylo dle Ramsarské úmluvy vyhlášeno mezinárodně významným mokřadem. 3,2 km dlouhá stezka začíná u Infocentra Boží Dar. Převážná část stezky vede po povalových chodnicích, které zajišťují jak bezpečnost turistů, tak i rašeliniště a vzácných druhů živočichů a rostlin, které se v něm nacházejí. Na trase naučné stezky Božídarské rašeliniště je rozmístěno 12 informačních tabulí, které pojednávají o prostředí a zvláštích rašeliniště, historii těžby rašeliny v Krušnohoří, apod.

Naučná stezka Dalovice popisuje historii i současnost obce Dalovice. Trasa s deseti zastávkami prochází po nejvýznamnějších místech lokality.

Horní Blatná, Vlčí jámy - okružní stezka začíná v Horní Blatné, vede k Blatenskému vrchu s rozhlednou a informuje o Blatenském vodním příkopu a Vlčích jámách. Celkem 7 zastávek, délka 3,7 km.

Blatenský příkop - naučná stezka začíná u rotundy u Božího Daru, vede podél Blatenského příkopu a končí u naučné stezky Vlčí jámy u Horní Blatné. Stezka má 23 orientačních bodů, délka trasy je 11,5 km.

Hroznětínský židovský hřbitov není sice naučnou stezkou, ale významným dokladem o historii území. Nachází se na severním okraji obce, ve svahu na úpatí zalesněného vrcholu a při potoku Bystřice. Je jedním z nejstarších židovských hřbitovů ve střední Evropě. Byl založen v 15. století a později několikrát rozšiřován. V současné době se rozprostírá na ploše 4.468 m². Za druhé světové války a po ní byl devastován. V posledních letech byl však rekonstruován. Celkem se zde nachází na tři stovky náhrobků. Nejstarší náhrobky pocházejí z druhé poloviny 17. století. Hřbitov ohrazuje zeď z lomového kamene a doplněná kovanou bránou. Hřbitov je uzamčen, klíč lze zapůjčit na obecním úřadě. Přístup je z cyklostezky vedoucí z hlavní silnice kolem pily, asi 50 m od hlavní silnice za přejezdem železniční tratě.

Naučná stezka Jáchymovské peklo (Putování po místech pracovních táborů). V oblasti Jáchymova a Horního Slavkova bylo v letech 1949 - 1953 zřízeno 18 vězeňských táborů. Vězni z táborů byli nuceni k namáhavé vyčerpávající práci v podzemí. Sami vězni byli v řadě případů svými vězniteli utvrzováni v přesvědčení, že jsou pouze „muklové“ - muži určení k likvidaci. Považuje se za prokázané, že do roku 1961 poznalo život v táborech kolem 65.000 lidí. Za necelých 15 let těžby zde bylo vytěženo na 7.940 tun uranu a vyraženo 1.102,9 km chodeb. Naučná stezka je dlouhá 8,5 km a na její trase se nachází 12 informačních zastavení. Stezka začíná před kostelem sv. Jáchyma, kde se nachází památník obětem komunismu „Křížová cesta ke svobodě“ - menhiry postavené za jednotlivé pracovní tábory na Jáchymovsku a centrální plastika „Brána svobody“. Cesta pokračuje po turistické trase k dolu Svornost a dále. Cesta prochází okolo vytěžených hald dolů Eduard či Nikolaj, okolo soustavy rybníků založených pro potřeby dolování. Malé zastavení je na místě bývalého tábora Eliáš, kde dnes stojí šestimetrový kříž a mohyla na památku skautů vězňů v pracovních táborech. Za zastavením č. 11 na křižovatce cesty s modrým značením cesta dále pokračuje a schází přes Nové Město, okolo Šlikovy věže zpět k dolu Svornost. Na informačním centru je možné zakoupit kapesního průvodce touto naučnou stezkou.

Radonová naučná stezka se věnuje tématu radon. Je dlouhá cca 2,5 km a má 9 zastavení s informačními tabulemi. Radonová NS byla do Jáchymova umístěna z toho důvodu, protože právě zde se uskutečnilo vůbec první měření radonu v bytech na území ČR. A také zde byla realizována první ozdravná opatření. Vznikla v roce 2011 jako první svého druhu na světě v rámci Radonového programu ČR za finanční podpory Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a s přispěním města Jáchymov.

Naučná stezka Montánní krajina Krušných hor. Na trase dlouhé 10,5 km je umístěno 19 informačních tabulí. Na nich jsou informace a zajímavosti z historie těžby stříbra, geologie a z oblasti krušnohorské fauny a flory. Informační centrum poskytuje potřebné informace a plánek cesty.

Naučná stezka Andělská Hora — Kyselka je zaměřena na přírodu, geologii a historii. Délka stezky bez odboček na další turistické cíle je 10 km. Ze základní trasy lze odbočit na turistické cíle Šemnická skála, Skalky skřítků, rozhledna na Bučině. Odbočky činí dalších 8 km. Naučná stezka začíná v obci Andělská Hora za kostelem, před schodištěm ke hradu, konec stezky je v Kyselce.

Hamerská stezka je zaměřena na historii, geologii, hornictví a přírodní zajímavosti. Délka stezky je 6 km. Je vhodná pro pěší turistiku i cykloturistiku na horských kolech.

Naučná stezka Ruperta Fuchse je zaměřena na hornictví, historii a život krušnohorských obcí, seznamuje s historií a zajímavostmi železniční tratě Karlovy Vary - Johangeorgenstadt. Stezka je dlouhá 3,5 km. Naučnou stezku lze využít jak pro pěší, tak i pro cykloturistiku na horských kolech.

Ostrov, **naučná stezka Ostrovsko a hornictví** vznikla na tzv. Stříbrné stezce - Silberstrasse, která je česko - německou osou hornického regionu západního Krušnohoří - měst a obcí se společnou historií hornictví. Naučná stezka na trase propojuje historickou část města Ostrova, dále tzv. nové město a okolní krajinu. Všechny tyto části území byly ovlivněny hornictvím obecně, ale i specificky s ohledem na dobu svého vzniku. O těchto souvislostech seznamují návštěvníka informační tabule umístěné na naučné stezce. Naučná stezka tematicky navazuje na expozici Ostrovsko a hornictví, která je situována v prostorách bývalého šlikovského zámku. Začátek naučné stezky je nedaleko šlikovského zámku a končí v místní části Vykmanov. Celková délka naučné stezky činí 4,3 km

Naučnou stezku Lesopark Borecké rybníky tvoří 11 informačních tabulí o Boreckých rybnících, rybí osádce a o fauně a flóře v areálu. Lesopark je vybaven také odpočinkovými místy.

Naučná stezka Po starých cestách okolo Ostrova. Vývoj města ovlivňovaly různé historické souvislosti a jeho význam se měnil s dobou a postavením města v regionu. Jedním z dokladů o významu města je několik významných starých středověkých obchodních cest, které přes město nebo v jeho okolí vedly a které jsou mnohde v krajině dosud znatelné. Doprovázeny jsou starými úvozy, božími mukami či kapličkami. Cílem naučné stezky je seznámit turisty s historií a zajímavými místy v Ostrově a jeho okolí a dát turistům další možnosti k zajímavým výletům. Naučná stezka je vedena z části městem Ostrov a z části po místních částech, přičemž pro svou trasu využívá historických a současných cest. Délka trasy činí 32,5 km. Naučnou stezku tvoří celkem 20 zastavení. Trasa je multifunkční a je koncipovaná jako okruh, ze kterého je možné na určitých místech odbočit na další naučné stezky, turistické trasy, v případě cyklistů na jiné cyklotrasy.

Stříbrná stezka - Silberstrasse: 275 km dlouhá Sasko – Česká stezka, která vede napříč Krušnými horami ze Zwickau až do Drážďan, rovněž i přes hranici do České republiky přes Boží Dar, Jáchymov do Ostrova.

Pernink, Naučná stezka – rašeliniště vede přes nově zrekonstruovaný lesopark. V lesoparku byla vytvořena např. zajímavá forma křížové cesty – 13 zastavení v podobě pro Krušnohoří typických javorů klenů a plno dalších zajímavostí, které zde můžeme naléznout.

Horská naučná stezka Merklín je zaměřena na historii, geologii a přírodní zajímavosti. Délka stezky je 7,7 km. Začátek stezky je před vlakovým nádražím Merklín.

Naučná stezka Stará Role - Nová Role je vybudována na cyklotrase č. 2030 mezi Karlovými Vary, Starou Rolí a obcí Nová Role. Vede malebným údolím podél říčky Rolavy, má 18 dřevěných nosičů a je dlouhá 3,5 km. Na stezku je možné vyrazit jak ze Staré Role, tak z Nové Role.

Naučná stezka Špičák - Vojkovice doslova vede po stopách zvěře na kopec Špičák, který je nejvyšším bodem v obci Vojkovice (504,3 m n. m.). Na trase je rozmístěno 10 cedulí s vyobrazením stop zvěře žijící v tomto regionu. Na vrcholu Špičáku je výhled do okolní krajiny a renovovaná korouhev se znakem obce Vojkovice. Korouhev zakotvená do kamenů nese symbolický rok 1898, který je považován za rok dokončení severozápadní Buštěhradské dráhy, která významně ovlivnila rozvoj Vojkovic.

3.1.8.10 Sportovní zařízení a sport

Obce zajišťují pro své občany sportovní vyžití. Zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů, zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

Obce a města v MAS Krušné hory mají na svém území fotbalová hřiště nebo po novu zbudované multifunkční areály pro sport a volný čas (např. **Hroznětín, Merklín, Ostrov, Otovice, Potůčky, Sadov, Smolné Pece**). V zájmovém území věnuje pozornost i tradičnímu českému sportu - fotbalu. Pro hokej nejsou podmínky vhodné - musí se dojíždět do Karlových Varů nebo do **Ostrova**. Plavecké sporty lze provozovat také omezeně - dojíždět do **Ostrova, Potůčků, Jáchymova**, Karlových Varů. Pro možnost sportu mohou sloužit také tělocvičny u základních škol nebo multifunkční zařízení, jako je Krušnohorka v **Perninku** - víceúčelová sportovní hala a komunitní centrum. Moderní sálové sporty jako je ricochet (squash) jsou dostupné v **Božím Daru, Jáchymově**. Tenisové kurty jsou veřejnosti přístupné rovněž v **Božím Daru, Jáchymově, Ostrově**. Adrenalinové sporty - horolezectví (**Horní Blatná**), paragliding (**Klínovec**), jízda se psím spřežením (**Hřebečná**), snowkiting aj. jsou v území rovněž provozovány. V kite centru **Abertamy** se nachází v sezóně upravovaný freestyle snowkite park, včetně kite půjčovny. Provozovány je zde oficiální kite škola a kite kurzy pro začátečníky i pokročilé.

obdobně je tomu s rehabilitačně relaxačním nebo regeneračním pobytem nejen v lázních **Jáchymov** (nordic walking, masáže).

V **Ostrově** je v letní sezóně provozováno městské koupaliště s 3 bazény, přírodní koupaliště je v **Děpoletovicích**, na koupališti je písčité a travnatá pláž, která je pravidelně upravovaná. Součástí areálu jsou také převlékárny, lavičky, mobilní WC, zastřešený altán, dětský koutek. Přírodní bazénové koupaliště ve volné přírodě se nachází za obcí **Merklín**. V blízkosti koupaliště je fotbalové hřiště s restaurací. Pláž je travnatá, stále udržovaná s pozvolným vstupem do vody. Okolí je vhodné pro pěší turistiku a cykloturistiku. Rekreační lokalita **Velký rybník** je v letních měsících vyhledávána rekreanty nejen k individuálním formám rekreace, ale i k vícedenním pobytům.

3.1.8.11 Zimní sporty

Na území MAS Krušné hory se nachází velmi dobré podmínky pro zimní sporty všech kategorií. Sdružení centrální Krušnohoří vlastní rolby na úpravu Krušnohorské magistrály, běžeckých stop, což umožňuje nabídnout milovníkům zimních sportů kvalitní služby, které se týkají úpravy tratí. Každou sezónu připraví obce lyžařům nové podmínky pro příjemný pobyt, včetně nových skiareálů, nových lyžařských výtahů apod. Dále jsou k dispozici sněžné skútry pro organizační zajišťování zimního provozu v horské oblasti, které především jsou určeny pro Horskou službu v případě úrazů apod. .

Mezi významná lyžařská, běžecká střediska v západní části Krušných hor patří především:

- **Klínovec**
- **Boží Dar**
- **Jáchymov**
- **Mariánská**
- **Merklín**
- **Abertamy**
- **Horní Blatná**
- **Nové Hamry**
- **Pernink**
- **Potůčky**
- **Plešivec**

zdroj: <http://www.ceskehory.cz/krusne-hory/>

Lyžařské areály

Ski areál TJ Nové Hamry, nadmořská výška 860 m. V areálu se nachází 4 sjezdové tratě. Místní lyžařský areál je určen začátečníkům, mírně pokročilým a rodinám s dětmi. Ski areál nabízí kromě pravidelně udržovaných sjezdových tratí také nově adrenalinovou atrakci snowtubing (jízda na velkých gumových duších).

Ski areál ABC SKI Nové Hamry, nadmořská výška 860 m, menší lyžařský areál nabízí v zimním období 3 lyžařské vleky na mírnějších svazích. Areál je určen začátečníkům, mírně pokročilým a rodinám s dětmi. Využit lze perfektně vybavenou půjčovnu, kde lze zapůjčit nejen zimní sportovní vybavení, ale v letních měsících i horská kola.

Ski areál Velflink - Pernink, nadmořská výška 850 m. Skiareál je vhodný pro rodiny s dětmi a pro školní lyžařské výcviky. Čtyři lyžařské vleky zajišťují plynulý provoz, celý areál je uměle zasněžován. Provozováno je též večerní lyžování, půjčovna, úschovna. V těsné blízkosti areálu je osvětlený okruh pro běžecké lyžování, odkud je možné napojení na Krušnohorskou magistrálu.

Skiareál Nad nádražím Pernink, nadmořská výška 903-989 m. V tomto areálu je nejdelší sjezdovka v obci, denně upravována, sjezdovka je osvětlena pro večerní lyžování. Z areálu je možné se napojit též na strojově upravované běžecké tratě.

Ski areál Merklín. Jsou zde dvě sjezdovky 250 metrů dlouhé a jeden vlek - poma. Sjezdovky jsou uměle zasněžovány a jsou každý den upravovány rolbou.

Ski areál Potůčky nabízí dvě sjezdovky - dětskou s dětským vlekem pro nejmenší lyžaře a pro běžné lyžaře. Sjezdovka má večerní osvětlení. Parkování zdarma je blízko lyžařského vleku. V areálu je půjčovna lyžařského vybavení.

Ski areál Novako Boží Dar se nachází v centru obce Boží Dar. Areál je určen hlavně pro začátečníky, rodiny s dětmi a seniory. Služby nabízí výborně vybavená půjčovna a servis lyží a snowboardů, lyžařská škola, dětské lyžařské hřiště. Každý den je večerní lyžování. Velikou atrakcí je snowtubing. Celý areál je uměle zasněžován.

Ski areál Boží Dar - Neklid, nadmořská výška 850-1135 m. Určený je jak pro začátečníky, tak i zkušené lyžaře a snowboardisty. Dětem a začátečníkům je určen mírný svah „za Prahou“. Pro pokročilejší lyžaře jsou určeny 1 200 m dlouhé sjezdovky Moser a Karásek. Snowboardistům a freeskiérům nabízí středisko snowpark se spoustou denně upravovaných překážek různých obtížností. V areálu jsou návštěvníkům k dispozici dva samoobslužné dvoumístné vleky (kotvy), dva jednomístné vleky (pomy) a třímístná sedačková lanovka. Přimo v areálu se nachází dětský lyžařský koutek s lanovým vlekem a pohádkovými figurkami. Zde je pod dozorem školených instruktorů provozovaná lyžařská škola i pro ty nejmenší. Přimo ve skiareálu i v jeho těsné blízkosti se nachází několik dalších lyžařských a snowboardových škol a půjčoven lyžařského a snowboardového vybavení. Nově zde je k dispozici boardercrossová trať. Návštěvníci areálu se mohou občerstvit v restauracích Rumburak a Moser nebo v mobilním bufetu ne sjezdovce Karásek. Parkování je pro návštěvníky skiareálu zdarma.

Ski areál Klínovec, nadmořská výška 1244 m. Skiareál Klínovec je největší lyžařské středisko Krušných hor. Nabízí 18 km sjezdových tratí různých obtížností, které jsou z 90% zajištěny technickým sněhem. Nedávno středisko prošlo výrazným rozšířením. Byly prodlouženy a rozšířeny sjezdovky s technickým zasněžováním a technicky a kapacitně nedostačující lyžařské vleky byly nahrazeny moderními čtyřsedačkovými lanovkami. V nové části areálu na jižní straně byla také zbudována nová sjezdovka, která je na české poměry velmi unikátní svými parametry. Tato nová jáchymovská sjezdovka měří na délku 3 km, její šířka je až 100 m a převýšení 500 m. Na Klínovci jsou provozovány 4 sedačkové lanovky a 7 lyžařských vleků. K dispozici je snowpark s mnoha skoky a překážkami a také 50 km upravovaných běžeckých tratí, které na doprovodnou infrastrukturu sjezdovek navazují. Pro děti je provozován dětský skipark

Již několik let pokračuje úspěšná přeshraniční spolupráce v rámci mezinárodního česko německého regionu . Tento **Inter Skiregion Fichtelberg – Klínovec** nabízí 33 km sjezdových tratí všech obtížností a to již v ceně od jeden a půl denních permanentek. Přes hranice a mezi vrcholy lyžaře zdarma převezze skibus za 10 min.

Skiareál Plešivec je nejnovějším zimním centrem v České republice. V oblasti mezi obcemi Pstruží a Abertamy vznikl komplex se třemi čtyřsedačkovými lanovkami (každá je schopna přepravit za hodinu 2 400 návštěvníků) a s osmi sjezdovkami o celkové délce přes dvanáct kilometrů. V areálu jsou dvě nástupní místa: ve Pstruží (nedaleko obce Merklín) a nedaleko města Abertamy, pod vrcholem Plešivce. Areál je určen jak pro začátečníky, tak i zdatné lyžaře. Kromě sjezdovek nabízí areál také veškerý servis, od půjčoven lyží i snowboardů přes ski servis a lyžařskou školu po občerstvení a ubytování.

Krušnohorská magistrála - cyklistická a běžecká trasa - prochází přes celé Krušné hory a po celý rok je velmi intenzivně navštěvovaná. Její trasa vede celým pohořím z úplného západu republiky z Chebu až na severočeský Sněžník u Děčína, kde navazuje na Labskou trasu. Po celé délce je vedena po silnicích, takže je vhodná nejen pro pěší, ale zejména pro cykloturistiku. V zimě je pak vyhrazená pro běžecké lyžování. Trasa začíná u vodní nádrže Skalka v Chebu a přes známé Františkovy Lázně a Kraslice, proslulé výrobou hudebních nástrojů, přechází do Krušných hor s nejvyšším vrcholem Klínovec (1 244m). Celková délka trasy je 242 km a v celém jejím průběhu se na ní napojuje řada stezek a značených turistických cest pro pěší, cyklisty i běžkaře. Kromě přírody lze na magistrále navštívit mnoho přírodních a technických zajímavostí, jako jsou např. Vlčí jámy nebo Blatenský příkop, lze navštívit i horské obce a městečka na trase s muzei a místními památkami. Krušnohorská magistrála v každé roční době nabízí v každé sezóně něco nového a zajímavého.

Trasa Krušnohorské magistrály:

Cheb – Františkovy Lázně – Vojtanov – Luby – Kraslice – Bublava – Jelení – Horní Blatná – Boží Dar – Měděnec – vodní nádrž Přísečnice – Hora sv. Šebestiána – Kalek – Mikulovice – vodní nádrž Fláje – Nové Město – Cínovec – Fojtovice – Krásný Les – Sněžník

Nejdecký běžecký areál, nadmořská výška 700 - 1008 m. Trasy jsou značeny uceleným systémem značení lyžařských tras Klubu českých turistů (oranžová). Trasy se udržují s ohledem na klimatické podmínky, technické a provozní okolnosti od listopadu do března. Pravidelně před víkendem (v závislosti na povětrnostních podmínkách, nejpozději však do 24 hodin po intenzivním sněžení) jsou udržovány v celkové délce 60 km. K užívání jsou dva běžecké okruhy (1,5 km a 2 km) a dětské kolečko (300 m a 450 m) ve spodní části na klasiku.

Lyžařské okruhy okolo Božího Daru

Boží Dar – Pernink (Jelení, Nové Hamry) KLM, 15 km
Za špičákem – Hubertky – směr Fichtelberg (SRN), 6 km
Boží Dar – Špičák – Boží Dar, 10 km
Okruh Karlův běh, 20 km
Okruh okolo Mysliven, 7 km
Boží Dar - Plešivec, 11 km

V zimním období jsou také často vyhledávaným cílem snowparks. V **Nových Hamrech** je ve ski areálu provozována U-rampa u sjezdovky Nad kostelem. V **Božím Daru**, v areálu Neklid, je provozován snowpark, který vznikl jako úplně první v Česku a za dobu své existence se stal vyhledávaným dějištěm domácích i mezinárodních zimních soutěží. Všem snowboardistům nabízí 22 různých překážek a skoků všech obtížností. Snowpark Neklid je v zimní sezóně otevřen denně. Óčko snowpark **Klínovec** je součástí největšího lyžařského areálu Krušných hor. Sněhové podmínky jsou tu po většinu zimní sezóny nadstandardní. Snowpark je kvalitně osvětlen. Disponuje U-rampou a množstvím překážek a skoků pro každého.

3.1.8.12 Vodní turistika

Karlovarský kraj je oblíbenou destinací pro vodáckou turistiku. I přesto, že je zde jediná sjízdňá řeka - Ohře, nabízí vodákům skvělé využití. Řeka Ohře je druhou nejlépe tekoucí řekou v Čechách a sjízdňá je celých 242 km. Území MAS Krušné hory zasahuje jen cca 20 km úsek řeky, ale díky velmi vyhledávanému úseku z Lokte do Klášterce nad Ohří se stávají zajímavými i menší obce Vojkovice, Velichov a Stráž nad Ohří. I přestože je řeka vodáky hodně vyhledávána, zůstává nabídka tábořišť a kempů podél toku pod úrovní poptávky. Tím se otevírají možnosti pro další směr rozvoje cestovního ruchu v regionu.

Kempy a tábořiště:

Veřejné tábořiště Vojkovice - na levém břehu Ohře 200 m za silničním mostem u fotbalového hřiště.

Vybavení: WC, umývárny a sprchy v šatnách TJ. Příjezd ve Vojkovicích podél železniční trati k nádraží a dál 200 m. V obci hospoda, vinárna, pension, obchod.

Vodácké tábořiště U Mlýna Jakobov - při pravém břehu u hospody Ve Mlýně, před zaniklým jezem pod obcí Jakobov

Vybavení: WC, umývárna, stravování a občerstvení v budově mlýna. Sociální zařízení je přístupné i mimo otevírací dobu.

Kemp Pardál ve Velichově – Vybavení: WC, kiosek u břehu, nabídka nápojů i teplých jídel

Zdroj: www.pooehri.cz/kempy-a-taboriste

3.1.8.13 Rodinná rekreace

Všechny oblasti MAS Krušné hory nabízejí možnosti pro rodinnou rekreaci. V horské části území se nacházejí rekreační domy a chaty, které zachovávají ráz kulturního horského území. Tok řeky Ohře přispívá velkou měrou k rodinné rekreaci. Podél toku je rozmístěno několik chatových oblastí – Šemnice, Vojkovice, Velichov, Kyselka. Rodinná rekreace je tak v daném území rozvinuta jak z hlediska stálých rekreačních objektů - chat a chalup, tak i rekreačních využívajících ubytování v místních penzionech nebo hotelech či kempech. Obě skupiny jsou zdrojem příjmů za poskytované služby, přičemž skupina "nemajitelů" představuje příjmy vyšší.

Nezanedbatelný fenomén je denní rekreace v zahrádkářských koloniích. Zahrádkářské kolonie se nacházejí na okraji větších center. V Ostrově a v blízkém okolí je hned několik zahrádkářských kolonií. V dalších částech území je tento jev méně rozšířen. Zde ráz území nevyžaduje budování zahrádkářských kolonií, jsou zde využívány převážně rodinné domy a jejich přílehlá okolí.

3.1.8.14 Řemesla

Rozvoj řemesel v území MAS Krušné hory souvisel v historii s těžbou rud. Řemesla vznikala jako alternativa obživy a využívala především místní zdroje. Kromě běžných řemesel denní potřeby převládaly, zejména v Krušnohoří, řemesla související s těžbou. V 16. století začaly výtěžky dolování klesat a současně ubývat i počty obyvatel. Přírodní podmínky nebyly vhodné pro zemědělskou činnost a místní lidé hledali nové zdroje obživy.

Také horský terén a dlouhá zimní období byly předpokladem pro vznik řemesel jako krajkářství, knoflíkářství, prýmkařství, cínařství a další. Některé z těchto řemesel jsou udržovány až dodnes, s některými se setkáme již jen v literatuře či muzeu.

Krajkářství. Na české straně Krušnohoří se započalo s výrobou krajky paličkováním již koncem 16. století. Krajkářství se na naší stranu hranice rozšířilo ze Saska. Svá centra mělo krajkářství v Jáchymově, Božím Daru, Nejdku, Perninku, Abertamech, Potůčkách, Nových Hamrech. Paličkování krajků bylo velmi důležitým zdrojem obživy od 17. století až do 1. poloviny 20. století. V 18. století poptávka po ruční krajkářské práci ustala se zavedením strojové výroby. Ještě v 19. století byly zřizovány odborné školy, státní dílny, vedené belgickými mistry. Vybavení pomůckami nebylo nákladné. Typickým vzorem české krušnohorské paličkované krajky se staly krušnohorské vějířky a lístečky.

Vyšívání tylu. Tato domácí práce byla zavedena v roce 1830 firmou z Jelení, která později přesídlila do Nejdku. Vyšíváním tylem se zdobily ubrusy, šaty, závěsy, dečky apod. Ve 20. letech 20. století začalo vyšívání tylu upadat zavedením speciálních vyšívacích strojů. Znalost této vyšívací techniky upadla v zapomnění, dnes tuto techniku prakticky nikdo nepoužívá.

Prýmkařství. Do Krušných hor se dostalo v 18. století a rychle se šířilo. Prýmky tkali v Loučné, Měděnci a v Přebuzi. Centrem prýmkařství se staly Vejprty. Výrobky krušnohorských prýmkařů byly v 19. století žádaným artiklem jak na tuzemském, tak i zahraničním trhu (Anglie, Amerika). Prýmkařství je řemeslo zabývající se výrobou prýmků, tkalounů, šňůr, zdobených perlami, korálky atd. Základní surovinou jsou nitě a šňůry z hedvábí, bavlny, vlny, konopí, lnu, dále nitě zlaté, stříbrné a z jiných kovů, skleněné perly, korálky, atd. Původně ruční výroba prýmků byla koncem 19. století nahrazena strojovou výrobou.

Tkalcovství. K domácím výrobám patřilo také tkalcovství, hlavně na Nejdecku, kde později v 19. století začaly působit prádelny česané příže.

Výroba perleťových knoflíků byla zavedena kolem roku 1860. Toto řemeslo se ujalo na Přebuzi, Rolavě a Nejdecku. Surovina - lastury mušle říční - pocházela ze střední Evropy. Na výrobě knoflíků se podílela celá rodina. Knoflíky nepodléhaly tolik módě a tak ve srovnání s jinými domácími pracemi poskytovalo stabilnější výdělek. Perleť byla vzácnou surovinou, tak perleťové odřezky byly dále zpracovávány ve šperkařství. Perleť se také využívalo k intarziím při výrobě šperkovnic či jiných předmětů.

Rukavičkářství. Jeho počátky spadají do poloviny 19. století. Kolem roku 1860 rukavičkářské firmy zaměstnávaly kolem 100 žen z Abertam, Perninku a Horní Blatné a v roce 1913 to bylo již 388 zaměstnanců. Po 1. světové válce došlo k útlumu výroby, ale již po roce 1920 opět stoupl export. Ve 30. letech 20. století bylo v Abertamech zřízeno dokonce rukavičkářské učiliště. Po 2. světové válce nastaly v důsledku vysídlení německých odborníků a těžby jáchymovského uranu problémy s udržením a rozvojem výroby. V 60. letech byl Abertamský závod začleněn do národního podniku Rukavičkářské závody Dobříš. V 90. letech ale výroba zanikla, v tradici pokračuje soukromá firma.

Zpracování kovů. V souvislosti s rýžováním a později s důlní činností se zde rozvíjelo cínařství, konvářství, nožířství, pilníkářství, výroba drátů, plechu, zbraní a munice, hřebíků a řetězů, také zvonoviny, lžic, plechových zrcadel, dekorativních předmětů a liter pro knihtisk. Až do druhé poloviny 19. století šlo o rukodělnou malovýrobu.

Lžičařství - výroba lžic. Počátky výroby lžic ze stříbra a cínu spadají do období po třicetileté válce. V 19. století se lžice vyráběly hlavně v Nejdku, Abertamech, Jindřichovicích, Mlýnské aj., centrem ale byla Horní Blatná. Kolem roku 1860 výroba lžic v Krušných horách zaměstnávala kolem 680 osob, za dvacet let jich bylo ale o 500 méně. Cínování bylo konečnou fází při rukodělné výrobě lžic, rozšířené hlavně na Nejdecku, Blatensku, Abertamsku, ale i v oblasti Rotavy, Jindřichovic a Nových Hamrů, a to již od 17. století. Na jejich výrobě se podíleli kováři, pilníkáři a leštiči. Ručně vyráběné lžice byly výhodným vývozním artiklem až do poloviny 19. století, kdy byla zavedena výroba tovární. Té však domácí výroba nemohla konkurovat. Tovární velkovýroba lžic se udržela až do 2. světové války v Horní Blatné.

Cínařství. Na rozvoj řemesla mělo vliv odkrytí cínových ložisek na Hřebečné v roce 1545. Z cínu bylo vyráběno nádobí (konvice, mísy, talíře, číše), také křtitelnice, kříže a svícny. Český cín výborné kvality se od 16. století stal výnosnou surovinou pro vývoz.

Dřevovýroba byla typickým řemeslem pro Krušnohoří. Vznikaly tu řezané a soustružené hračky i předměty domácí potřeby. Specifické krajové výtvarné prvky těchto předmětů jsou typické zejména pro německou část Krušných hor.

Šperkařství je pro oblast Krušných hor typické od konce 18. století. Zejména se jedná o stříbrné lidové šperky, které byly součástí lidového krušnohorského kroje. Stříbrný šperk, tzv. závěs, byl doplněn tolařem, jáchymovskou biblickou medailí nebo jinou pamětní mincí. Stříbrné náhrdelníky byly obvykle nižší ryzosti, zpracované technikou lití, zdobené rytím, tepáním, kolkováním a zlacením. Do rámečků byly zasazovány české granáty a barevná sklíčka.

Umění. Společným prvkem krušnohorských horních měst a sídelního města hrabat Šliků Ostrova se stala renesanční umělecká tvorba, zejména díla kamenosochařská a malířská. Proslavené byly zejména oltáře z dílny Lucase Cranacha. Bohatě a významně město přilákalo řadu vynikajících renesančních osobností, učenců, teologů, pedagogů, či literátů. Většina z nich byla ve styku s předními evropskými učiteli a centry vzdělanosti a přenášeli tak do města moderní myšlenkové proudy.

3.1.8.15 Jak se žilo v minulosti v Krušných horách

Vyšší polohy českého Krušnohoří nad 600 m nad mořem, reprezentované městy Boží Dar, Abertamy, Horní Blatná, Potůčky, Hřebečná, Ryžovna, byly osídlovány od konce 15. století a dále 16. století ve vazbě na dolování. Podmínky pro život zde byly drsné.

Na nejvyšších místech (Boží Dar, Abertamy, Horní Blatná, Potůčky, Hřebečná, Ryžovna, Bludná) se nevyskytovala orná půda, ale jen pastviny k chovu dobytka. Vysoká poloha zalesněných hor a dlouhé zimy znemožňovaly zemědělskou činnost. V nižších polohách se pěstoval ječmen a oves, od 18. století i brambory. Brambory zachránily hornické rodiny od hladomoru. První sklizeň se datuje kolem roku 1700. Obliba brambor a bramborových jídel byla a je typická pro krušnohorskou oblast. Dodnes se zachovaly tradiční pokrmy z brambor, které si v oblasti udržují tradici. Ostatní potraviny se dovážely.

Těžkou práci a obživu krušnohorským zpříjemňovaly církevní svátky, světské svátky nebo slavnosti. Ve městech to byly především slavnosti hornické a slavnosti ostrostřelců. Pravidlem byla nedělní návštěva kostela. V 18. století pak získávaly na oblibě pouti na posvátná místa, např. na Mariánskou k milostné soše Panny Marie.

Nejen těžká práce, ale i zábava byla specifická pro oblast Krušnohoří. Z té doby se tradují pověsti a příběhy o podivných nadpřirozených bytostech žijících v Krušných horách, o práci v dole, ale i o životě na druhé straně Krušných hor. Hráli se různé druhy společenských a hazardních her, např. kostky, šachy, vrhcáby či karty. Hry byly součástí života všech společenských vrstev - od královského dvora až po nejchudší obyvatelstvo.

Shánění obživy bylo pro obyvatele velmi obtížné, většina dolů již byla uzavřena a příjmy z pálení dřeva, vyžíváním na tytu či výrobou perleťových knoflíků nestačil. Proto si někteří muži přivydělávali pašeráctvím. Ze Saska se po pašeráckých stezkách přenášeli sůl, mýdlo, čokoládu, léky a z české strany tabák, cigarety. Jedna z pašeráckých stezek vedla z Božího Daru do obce Rittersgrün v Sasku.

Život na venkově doprovázely také tradiční zvyky. Zdejší oblast má svůj dialekt a v tomto dialektu písně a říkadla. Soubor říkadel a krajočných pověstí zachovali národopisci a sběratelé tradic tohoto kraje: Josef Hofmann (1858-1943), Hans Nürnberger (1883-1970) a Hermann Brandl (1874 – 1938).

Nikdy tu nechyběli lidoví muzikanti s citerou, harfou, klarinetem, později i s harmonikou. Krušnohorští hudebníci měli výbornou pověst i za hranicemi, kam se často vydávali za výdělkem (Itálie, Německo). Nejznámějším byl krušnohorský muzikant, písničkář, básník a zpěvák Anton Günther (1876-1937). Jeho písně opěvující Krušnohoří se staly neoddelitelnou součástí kultury na obou stranách hranice Krušných hor.

3.1.8.16 Nominace lokalit v území MAS na Seznam světového dědictví UNESCO

Více než patnáct let probíhaly přípravné práce k zařazení Krušných hor na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Žádost je posuzována po 1. únoru 2015. O zápisu Krušných hor na Seznam světového dědictví UNESCO by se tak mělo rozhodnout v roce 2016.

Jednotlivé kategorie památek a s nimi související kulturní hodnoty Hornické kulturní krajiny Erzgebirge/Krušnohoří je možné shrnout do sedmi charakteristických dílčích aspektů s bohatým spektrem hmotných a nehmotných hodnot, ojedinělých ve světovém srovnání:

1. Nadzemní a podzemní hornické památky

Od středověku až do nedávné minulosti zanechávalo hornictví typické povrchové a podzemní objekty jako těžní věže, důlní budovy, kovářny hornického náčiní, cáčovny, šachty, štoly a další důlní díla.

2. Hornické krajiny s flórou a faunou

Hornictví zanechalo během staletí v krajině Krušnohoří dodnes viditelné stopy, které jí propůjčují zcela jedinečný a specifický charakter.

3. Průmyslová a řemeslná odvětví navazující na těžbu

V průběhu staletí silně kolísající výnosy a možnosti výdělku v hornictví vedly v Krušnohoří opakovaně ke vzniku významných vedlejších, respektive na hornictví navazujících řemeslných a průmyslových odvětví.

4. Horní města, sídla a stavební památky

Jako první velké horní město v Krušnohoří vznikl v roce 1168 Freiberg. V následujících staletích vedlo objevení dalších nalezišť rudy v celém Krušnohoří k vytvoření světově jedinečné hornické sídelní a městské krajiny.

5. Umění, umělecká řemesla, hudba a literatura

Hornictví a hutnictví ovlivnily trvale uměleckou, hudební a literární tvorbu obyvatel Krušných hor.

6. Lidové umění, zvyky a umělecké řemeslo

Již v 16. století využívali horníci ve volném čase nebo i v době, kdy byli bez práce, svou z hornické profese získanou zručnost opravovat kámen a dřevo, aby si tak řemeslnou činností hlavně v oboru řezbářství zajistili další, případně nový příjem.

7. Vzdělávání, věda a státní politika

Snad žádný jiný hornický region světa nepřispěl k rozvoji montánních věd a geologie, ke vzniku báňského vzdělávání nebo k ekonomické, právní a správní státnické činnosti raného novověku tolik jako Krušnohoří.

Důvody pro zařazení na Seznam:

Výjimečná rozmanitost nerostných surovin, které se v tomto malém geografickém prostoru vyskytují (stříbro, cín, olovo,

železo, kobalt, vizmut, nikl, wolfram, uran atd..

Těžba a zpracování nerostných surovin probíhá v Krušných horách po dobu více než osmi století, od 12. století do současnosti. Během této doby zde vznikla hornická krajina světového významu, která jedinečným způsobem ilustruje jednak postupný vývoj hornických a hutních metod, ale také vliv hornictví na postupný vývoj regionu a jeho kultury.

V souvislosti s těžbou a zpracováním surovin v Krušných horách vzniklo a dosud se zde dochovalo obrovské množství báňských, průmyslových a architektonických památek hmotného charakteru, ale také množství spíše nehmotných specifických kulturních hodnot.

Dokladem o těžbě a zpracování surovin jsou typické nadzemní a podzemní památky související s hornictvím, jako jsou šachty a štoly, haldy a pinky, hutě a úpravny a další provozní budovy. Dále montánní infrastruktura, což jsou zařízení umožňující těžbu a zpracování surovin, např. vodní příkopy a plavební kanály, báňské rybníky, dopravní cesty aj.

Hornické krajiny tvoří rozsáhlé krajinné areály nesoucí stopy po dlouhodobé těžbě a zpracování surovin. Specifické jsou i řemeslné a průmyslové technologie, které se v Krušných horách vyvinuly v souvislosti s těžbou, jako například výroba modré kobaltové barvy nebo které vznikly po útlumu těžby – například řezbářství, krajkářství apod.

Také horní města, jejich sociální a administrativní struktury a památky dokládají vývoj krušnohorských horních měst i menších sídel se všemi jejich sociálními, administrativními, průmyslovými a kulturními aspekty. Významná jsou i místa dokládající světový význam Krušných hor pro vývoj geologických věd. Krušné hory jsou spojeny s působením "otce mineralogie a ložiskové geologie" Georga Agricoly (1494–1555), se založením světově první a dosud existující báňské univerzity ve Freibergu (1765) i s desítkami světově významných technických a vědeckých objevů. Krušné hory, které byly zejména v 16. století nejvýznamnějším světovým centrem těžby rud, významně ovlivnily i vývoj dalších hornických regionů v Evropě i ve světě.

Pro Krušnohoří jsou typické i specifické formy lidového umění, které v mnoha ohledech vychází z hornictví a je jím ovlivněno, ať již jde o tradiční zpracování dřeva a výrobu textilu, o lidové básnictví a hudbu nebo o četné hornické tradice, které jsou v regionu dodnes udržovány.

Pro ilustraci všech výše uvedených jedinečných rysů Krušnohoří bylo na české a saské straně Krušných hor vybráno k zápisu na Seznam světového dědictví celkem 85 komponent (součástí) rozmístěných po celém pohoří. Z vybraných 85 komponent se jich 79 nachází na území Svobodného státu Sasko a 6 na území České republiky. Komponenty na území České republiky zahrnují tři geograficky podstatně rozsáhlejší krajinné areály v místech významných rudních revířů a příslušná horní města: Hornická kulturní krajina Jáchymov, Hornická kulturní krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná, Hornická kulturní krajina Krupka a dále tři areály hornické infrastruktury, popř. hornické krajiny menšího plošného rozsahu: Rudá věž smrti u Ostrova, Hornická krajina Vrch Mědník a Areál vápenky v Háji u Loučné pod Klínovcem. Součástí tří rozsáhlých krajinných areálů jsou pak dílčí hornické krajiny, městské celky a jednotlivé montánní památky.

České komponenty

- Hornická kulturní krajina Jáchymov
- Hornická kulturní krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná
- Rudá věž smrti u Ostrova
- Areál vápenky v Háji u Loučné pod Klínovcem
- Hornická krajina Vrch Mědník
- Hornická kulturní krajina Krupka

3.1.8.17 Analýza problémů a potřeb – Cestovní ruch

Region má obrovský potenciál k rozvoji cestovního ruchu, který je podpořen např. celoročně splavnou řekou Ohře, polohou uprostřed tzv. lázeňského trojúhelníku, bohatým kulturním, přírodním a hornickým dědictvím, dobře vybavenými lyžařskými středisky a relativní kvalitou životního prostředí. Problémem je malá jazyková vybavenost profesionálních poskytovatelů služeb v cestovním ruchu, nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a údržbu významných kulturně-historických a technických objektů, nedostatek alternativních atrakcí pro turisty v případě špatného počasí a nízká rozmanitost a kvalita doplňkových služeb cestovního ruchu. V podhůří je nedostatečná nabídka ubytovacích kapacit, úplná absence ve městě Ostrov, horská střediska v zimní sezóně jsou přetížená. Neexistuje prezentace mikroregionu jako kompaktní destinace pro turistiku a cestovní ruch a úroveň propagace a informovanosti o nabídce cestovního ruchu v regionu je slabá.

Zde se otevírá velká příležitost pro rozvoj destinačního managementu jako nástroje pro tvorbu pozitivní image regionu, podporu a propagaci turistických lokalit a s tím související rozvoj služeb či podnikání přímo či nepřímo souvisejících s cestovním ruchem a pro tvorbu nových pracovních příležitostí v regionu, který dlouhodobě trápí vysoká nezaměstnanost. Nicméně sektor cestovního ruchu je poměrně citlivý na zvraty v ekonomice či nepříznivé mediální zprávy a je závislý na povětrnostních podmínkách (teplá zima, nedostatek sněhu, studené léto). Proto přehnaná orientace pouze na turistický ruch není na místě a nelze jakkoliv snižovat význam rozvoje ostatních příležitostí.

3.1.9 Hospodářské podmínky

Hospodářské podmínky území odpovídají geomorfologii území. Území MAS bylo od středověku hospodářsky poměrně intenzivně využíváno. První osady zde vznikaly již ve 12. a 13. století. V polovině 15. století se začala v oblasti výrazně rozvíjet hornická činnost a to v souvislosti s objevem bohatých nálezů stříbra a cínu. V menší míře se zde těžily i další kovy - měď, olovo, železná ruda. Hornickou minulost v regionu připomíná mnoho pozůstatků, ať již to jsou odvaly hlušiny, vyústění štol či hornické památníky či muzeální expozice.

V průběhu 17. století nastal postupný pokles těžby rud. Po úpadku důlní činnosti se začala prosazovat nová výrobní odvětví a řemesla, jako například výroba vitriolu, paličkování krajek, výroba knoflíků, korálků, předmětů ze dřeva a hudebních nástrojů.

Oživení přineslo ve druhé polovině 19. století zavedení železnice - tzv. Buštěhradské dráhy, díky níž se mohla rozvíjet města, která na této dráze ležela (Ostrov, Vojkovice). Rozšířily se tak možnosti transportu surovin i výrobků nejen do vnitrozemí, ale i za hranice státu. Svůj vliv měl také rozvoj lázeňství v Jáchymově a v Kyselce. Hospodářský rozvoj regionu v 19. a 20. století byl založen na využití místních surovin a zdrojů. V území se rozvíjel i průmysl, sklářství, keramický, strojírenský, textilní a další výroby, významně přispělo lázeňství.

Po druhé světové válce došlo, obdobně jako na většině území bývalých Sudet, k odsunu německého obyvatelstva. V rámci znárodnění soukromého vlastnictví došlo k likvidaci soukromého průmyslového a zemědělského sektoru. Přednost byla dávana těžbě nerostných surovin, zejména uranu a kaolínu, energetice, strojírenství. Ostrov se stal po 2. světové válce společně s Jáchymovem centrem zpracování uranové rudy. Tato těžba s sebou přinesla i značný příliv obyvatelstva a výstavbu měst, především Ostrova. Těžba uranu byla zastavena 60. letech 20. století. V té době se začaly rozvíjet také významné strojírenské podniky (Škoda Ostrov), které saturovaly i uvolněné pracovní síly po zrušené těžbě uranu. Tyto podniky zaměstnávaly několik tisíc lidí nejen z města Ostrov, ale i z širokého okolí.

Hospodářství před rokem 1989 lze charakterizovat jako centrálně plánované s velkým množstvím státních podniků, které zakládaly své závody nejen na místech, kde měl ten který průmysl dlouholetou tradici, ale i na tzv. „zelených loukách“.

V období po roce 1989 dochází k přechodu od centrálně plánovaného hospodářství k hospodářství tržnímu, které má vyšší nároky na efektivitu výroby, kvalifikovanou sílu a inovace, což s sebou ve zdejších podmínkách přineslo vyšší míru nezaměstnanosti. Místnímu strojírenství zasadilo hlubokou ránu ukončení výroby trolejbusů v r. 2004. Část uvolněné pracovní síly sice zachytily místní, již soukromé podniky, část přešla do terciální sféry, část začala soukromě podnikat. Odvětvová struktura podnikatelů v Ostrově tak představuje hlavně drobnou výrobu a služby. Je zřejmé, že kovovýroba, zámečnictví, autoopravy, elektromontáže a podobně mají v této oblasti svou historii spojenou s výrobou trolejbusů ve Škodovce. Dále je zřejmé, že se postupně rozvíjejí služby typu poradenství v oblasti získávání dotací a v oblasti cestovního ruchu. Ze služeb firmy provádějící stavební práce různého druhu.

3.1.9.1 Ekonomické subjekty

Pro rozvoj ekonomiky je nezbytný dostatečný počet finančně zdravých a aktivních ekonomických subjektů. Nicméně jako v minulosti, tak i dnes ovlivňují podnikatelskou strukturu lokální faktory, jakými jsou např. geografická poloha, dopravní dostupnost, úroveň kvalifikace pracovní síly apod. Podnikatelská struktura je různá v oblastech horské, podhorské a v údolí řeky Ohře. Pro všechny je společná drobná výroba, ekologické zemědělství (spojené s agroturistikou) a dojíždění za prací do větších měst. Hlavním zdrojem obživy v horské a částečně i podhorské oblasti je turistický ruch a související služby. Oblast podhorská se potýká s problémem snižujících se výnosů intenzivního zemědělství. V Ostrově se vyvíjí poradenství a projektová činnost (spojená se stavebním boomem). Hodně ekonomicky aktivních obyvatel dojíždí za prací do Jáchymova, Ostrova, Karlových Varů, Nejdku. V území je zastoupen průmysl strojírenský, oděvní, elektrotechnický, stavebních hmot a potravinářský. Západní část území významně ovlivňuje těžba nerostných surovin a to zejména kaolínu. Tato těžba probíhá v území Božičan a její následná úprava probíhá v závodech Sedleckého kaolínu, a.s., v Božičanech, Sadově. Další výjimkou je Jáchymov - lázeňské město.

Primární sektor

- Zemědělství (pěstování rostlin a chov zvířat)
- Lesnictví a těžba dřeva
- Hornictví a těžba surovin

Sekundární sektor

- Strojírenství
- Automobilový průmysl
- Elektrotechnický průmysl
- Hutnický průmysl
- Stavební průmysl
- Potravinářský průmysl
- Textilní a oděvní průmysl
- Spotřební průmysl (všechno spotřební zboží)

Terciární sektor

Obchod a zprostředkování

- Transport, doprava a přeprava
- Skladování
- Cestovní ruch
- Ubytování a pohostinství
- Finanční služby (Finanční sektor)
- Média, informace a propagace
- Odvětví Informační a komunikační služby a průmysl
- Vzdělávání
- Zdravotnictví a sociální péče
- Nemovitosti a infrastruktura
- Zábava, kultura a sport
- Poradenství, právní a odborné služby
- Řemesla a opravy

- Veřejná správa

Kvaternární sektor

- Věda
- Výzkum
- Školství

Sekundární sektor je v našem mikroregionu zastoupen cca 3,7%. Má tedy druhé největší zastoupení hned po sektoru terciárním.

Tabulka č. 33: Zastoupení ekonomických subjektů v jednotlivých sektorech. r.2013

	Počet ekonomických subjektů	Zastoupení v primárním sektoru (%)	Zastoupení v sekundárním sektoru (%)	Zastoupení v terciárním sektoru (%)	Zastoupení v kvaternárním sektoru (%)
v Karlovarském kraji	7 405	3,4	22,1	70,5	4,1
v MAS Krušné hory	1033	0,4	3,7	8,9	0,5

zdroj: <http://www.kr-karlovarsky.cz/region/Stranky/Zamestnanost.aspx>, Analýza zaměstnanosti Karl. kraje, KúKK

3.1.9.2 Významní zaměstnavatelé v území MAS Krušné hory

Jáchymov:	TrompetterGuss CS, s.r.o. VJB partner s. r. o.	cca 75 zaměstnanců cca 75 zaměstnanců
Stráž nad Ohří:	Karlovarská korunní, s. r. o.	cca 150 zaměstnanců
Ostrov:	Ostrovská teplárenská, a. s. Czech-Cont, s. r. o. KE – Ostrov – Elektrik, s. r. o. Amphenol-Tuchel ElectronicsGmbH-, org. PaposTrade, s. r. o. LindnerTüren - Fassaden, s.r.o.	cca 75 zaměstnanců cca 150 zaměstnanců cca 750 zaměstnanců cca 150 zaměstnanců cca 150 zaměstnanců cca 75 zaměstnanců
Sadov:	Fobeco, s. r. o.	cca 150 zaměstnanců
Nejdek:	Metalis Nejdek, s. r. o. Vlnap, a. s. Nejdecká česárna vlny, a. s. Swiss - Form a. s. Witte Nejdek, s.r.o.	cca 225 zaměstnanců cca 225 zaměstnanců cca 231 zaměstnanců cca 225 zaměstnanců cca 1540 zaměstnanců
Nová Role:	Thun 1794, a.s.	cca 660 zaměstnanců
Božičany:	KSB - OTM, s.r.o.	cca 150 zaměstnanců
Otovice: Kalibra	Nova, s.r.o.	cca 150 zaměstnanců
Dalovice:	EpiagLofida - Porcelán CZ, s.r.o.	cca 75 zaměstnanců

Zbytek subjektů, řadících se do sekundárního sektoru, zaměstnává cca od 1 – 50 osob. Tyto menší subjekty tvoří 93% subjektů celého sektoru v našem mikroregionu.

Tabulka č. 34:: Hospodářské subjekty v jednotlivých odvětvích, k 31.12.2014

Obec název	Zemědělství, lesnictví, rybníkářství	Těžba a Průmysl celkem	Těžba a dobývání	Zpracovatelský průmysl	Výroba a rozvod elektriny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpad. vodami, odpady a sanacemi	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod; oprav. údržba motor. vozidel	Doprava a skladování	Ubytování, stravování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví	Činnosti v oblasti nemovitostí	Profesní, vědecké a technické činnosti	Admin. a podpůrné činnosti	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	Vzdělávání	Zdravotní a sociální péče	Kultur., zábav. a rekreační činnosti
Abertamy	11	17	1	14	0	2	26	17	1	16	0	4	3	9	6	2	1	2	1
Boží Dar	2	2	0	1	1	0	8	6	5	27	0	1	0	8	2	1	0	0	4
Božičany	1	18	2	16	0	0	9	11	3	1	1	1	3	2	0	1	1	0	5
Dalovice	8	31	0	29	1	1	55	69	45	20	5	18	17	56	11	1	10	6	13
Děpořtovice	5	10	0	9	0	1	8	8	2	9	1	4	0	2	1	2	0	0	1
Hájek	2	11	0	10	0	1	17	8	6	6	1	3	1	5	2	1	0	4	1
Horní Blatná	8	4	0	4	0	0	10	17	1	6	0	3	1	8	0	1	1	0	1
Hroznětín	10	23	0	23	0	0	34	45	6	15	2	9	5	16	6	1	2	2	6
Jáchymov	18	27	1	24	2	0	49	63	8	51	4	8	9	22	8	1	3	7	6
Krásný Les	3	8	0	8	0	0	5	6	1	1	2	4	0	3	1	2	0	0	2
Kyselka	8	8	0	8	0	0	10	15	5	11	6	6	2	9	1	1	3	4	3
Merklín	16	11	0	5	6	0	23	19	6	9	0	5	2	11	1	1	3	1	0
Nejdek	38	106	0	100	4	2	128	133	29	43	10	37	21	83	14	1	17	20	13
Nová Role	6	36	1	28	3	4	62	73	9	21	8	33	48	39	7	2	6	3	11
Nové Hamry	4	10	0	8	0	2	8	3	3	2	0	2	2	12	1	2	1	0	2
Ostrov	42	252	0	234	5	13	272	272	53	129	30	85	56	186	45	2	31	53	30
Otovice	2	33	0	29	2	2	26	43	7	8	1	5	6	20	2	2	2	4	3
Pernink	10	11	0	9	0	2	13	18	7	24	0	4	2	8	2	3	1	2	1
Potůčky	11	11	0	9	1	1	2	26	3	12	0	1	0	1	0	1	2	0	0
Sadov	2	272	1	26	0	0	36	45	12	9	1	9	9	15	2	1	4	2	6
Smolné Pece	2	4	0	4	0	0	12	3	0	2	1	0	0	1	0	1	0	0	0
Stráž nad Ohří	9	6	0	6	0	0	5	9	4	8	1	3	0	1	1	1	1	0	0
Šemnice	4	5	0	4	1	0	21	10	2	8	0	2	4	10	1	1	3	0	4
Velichov	5	7	0	5	2	0	10	7	3	1	1	0	0	6	1	1	1	0	0
Vojkovice	5	7	0	5	2	0	16	6	1	9	1	0	0	2	0	1	1	1	4
Vysoká Pec	7	9	0	9	0	0	2	7	0	3	0	3	0	2	0	1	1	1	0
celkem	240	694	6	627	30	31	867	939	192	451	76	250	191	573	115	35	95	112	117

zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 35: Hospodářské subjekty podle právní formy, k 31.12.2014

Obec název	Státní organizace	Aktiové společnosti (z obchod. společností celkem)	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Živnostníci	Svobodná povolání	Zemědělská podnikatelé	Ostatní
Abertamy	1	0	8	0	116	8	0	13
Boží Dar	0	2	12	0	47	4	0	5
Božičany	1	1	10	0	44	5	0	8
Dalovice	3	6	86	1	226	36	3	10
Děpořtovice	0	0	7	0	37	5	5	3
Hájek	0	0	7	0	63	5	0	2
Horní Blatná	1	0	2	0	57	3	2	10
Hroznětín	2	2	22	0	171	15	2	9
Jáchymov	3	1	43	0	264	19	0	17
Krásný Les	0	0	3	0	30	3	0	3
Kyselka	2	1	14	0	71	8	0	6
Merklín	2	1	10	0	90	11	7	2
Nejdek	10	5	76	1	583	71	4	35
Nová Role	5	1	41	0	289	33	3	40
N.Hamry	0	0	12	0	35	4	0	4
Ostrov	15	4	149	1	1 356	170	6	122
Otovice	0	2	60	0	95	16	1	5
Pernink	2	0	7	0	104	7	0	13
Potůčky	1	0	4	0	73	4	0	22
Sadov	0	0	36	1	140	7	1	7
S.Pece	0	0	3	0	21	1	1	4
Stráž n.Ohří	1	0	3	0	40	3	8	4
Šemnice	1	0	9	0	66	5	1	4
Velichov	1	0	2	0	47	3	0	2
Vojkovice	1	0	4	0	50	2	2	2
Vysoká Pec	1	0	8	0	19	2	3	1
celkem	53	26	638	4	4 144	450	49	353

zdroj: ČSÚ

3.1.9.3 Zemědělství

Zemědělství na území MAS, stejně jako celý hospodářský sektor v ČR, prošlo od roku 1989 rozsáhlými změnami. Jednotná zemědělská družstva a státní statky, které v území hospodařily, se rozpadly nebo byly změněny na soukromé subjekty. Část půdy byla v rámci restitucí vrácena původním majitelům. Nejvýraznější změnou, která ovlivnila situaci v zemědělství, byl úbytek pracovních příležitostí. Stále více obyvatel venkovských regionů musí hledat práci v jiných oblastech. A stejně jako v historii i zde geografické podmínky velmi ovlivnily zemědělskou výrobu. I přes tuto situaci působí na dotčeném území zemědělské podniky a drobní zemědělci.

Karlovarský kraj je kraj s nejmenší rozlohou zemědělské půdy (1246 km² v r. 2014) – mimo území města Prahy. Stejně tak má Karlovarský kraj nejmenší počet zemědělských subjektů v České republice, jedná se o 429 subjektů. 152 subjektů se zabývá chovem skotu, 80 subjektů chovem ovcí a koz, 46 subjektů chovem koní a pouze 53 subjektů se zabývá pěstováním zemědělských plodin.

3.1.9.4 Agroturistika

Zemědělské subjekty si v posledních letech stále více uvědomují nutnost diverzifikace svých činností, zvláště v podhorské a horské oblasti, kde podmínky pro zemědělství nejsou příliš příznivé. Do své činnosti zahrnují i tzv. agroturistiku. Agroturistika představuje způsob trávení volného času v typických venkovských podmínkách. Může být spojena s dobrovolnou prací v zemědělství, poznáním života zemědělců na venkově, venkovských prací a zvyků, umožňuje kontakt se zvířaty a zemědělskými plodinami a posiluje vztah k půdě. Na území MAS Krušné hory působí několik subjektů, které se věnují agroturistice.

3.1.9.5 Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je způsob hospodaření, který bere ohled na přirozené koloběhy v přírodě. V České republice jsou hlavními oblastmi ekologického zemědělství tradičně méně příznivé horské a podhorské oblasti. Prioritou ekologického zemědělství je primárně kvalita produkce. Ekologické zemědělství je součástí zemědělské politiky Evropské unie a jedním z jejích nástrojů trvale udržitelného rozvoje. V České republice je oblast ekologického zemědělství legislativně vymezena především zákonem č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství.

Ministerstvo zemědělství přiděluje subjektům podnikajícím v ekologickém zemědělství registraci podle zákona. Z Karlovarského kraje je nejméně zemědělských subjektů, které mohou používat toto označení v okrese Sokolov, pouze 3. V okrese Karlovy Vary jich je 15 a v okrese Cheb 14.

Na území MAS Krušné hory působí ekologičtí zemědělci Horský statek Abertamy, s.r.o., který působí v území okolo Abertam, Perninku, rodinná farma "KARILO", působící v okolí Oldříše. V obci Pstruží provozuje ekologické zemědělství Sloup Stanislav - farma Pstruží.

3.1.9.6 Regionální značky, regionální potraviny Karlovarského kraje

Již pátým rokem uděluje Ministerstvo zemědělství značku Regionální potravina nejkvalitnějším zemědělským nebo potravinářským výrobkům, které zvítězí v krajských soutěžích. Projekt má za cíl podpořit domácí producenty lokálních potravin a motivovat zákazníky k jejich vyhledávání na pultech obchodů, na farmářských trzích či přímo u výrobců. Výrobky s logem Regionální potravina se vyznačují kvalitou, místní surovinou, tradiční recepturou a výbornou chutí. Regionální potravina je udělována produktu, který je vyrobený z domácí produkce. Produkt musí být vyroben na území kraje, ve kterém bylo ocenění uděleno a ze surovin dané oblasti. Díky krátkým distribučním cestám od výrobce ke spotřebiteli jsou tyto produkty čerstvější, mají lepší chuť i vůni. Potraviny dovezené ze zahraničí musí strávit dlouhou dobu na cestách. To neprospívá jejich čerstvosti a chuti a doprava ze vzdálených míst navíc zatěžuje životní prostředí. Oceněné Regionální potraviny splňují ty nejpřísnější evropské i národní požadavky na kvalitu potravin. Domácí producenti jsou oproti dovozcům více vystaveni tlaku na kvalitu jak ze strany spotřebitelů, kteří jsou s nimi v bližším kontaktu, tak ze strany kontrolních inspekcí. Výrobky oceněné značkou Regionální potravina prokazují jedinečnost v porovnání s běžnou produkcí dostupnou na trhu. Ať už se jedná o tradiční recepturu typickou pro daný kraj, originální výrobní postup nebo využití specifické regionální suroviny.

Podpora rozvoje regionů

Nákupem potravin označených logem Regionální potravina zákazník získává nejen záruku kvality a chuti, ale podpoří také svůj kraj. Prosperující zemědělci, producenti i prodejci zaručují udržení či dokonce rozšíření počtu pracovních míst v regionech.

Regionální značku obdržely následující produkty:

Hroznětínská šunka krutí, výrobce Ladislav Zdeněk, Hroznětín

Ověčí sýr Arnika, Farmářský kozí sýr, Kozí sýr Barbora, výrobce HORSKÝ STATEK ABERTAMY s.r.o.

Chléb Boží Dar, výrobce Karlovarská pekárna TREND s.r.o.

Děpoltovické máslo, výrobce farma Jiří Kubernát, Děpoltovice

Jogurt borůvka, výrobce STATEK BOR ZEOS, spol. s r.o.

Med z doubovských lesů smíšený, výrobce Josef Šefčík, Šemnice

zdroj: http://eagri.cz/public/web/file/61213/logo_regionalni_potravina_KAK.pdf

<http://eagri.cz/public/web/regionalni-potraviny/regionalni-potraviny/karlovarsky-kraj/?pos=0>

3.1.9.7 Lesnictví

Od 50. let 20. století, kdy se v podhůří začaly soustřeďovat energetické provozy, postihla krušnohorské lesy dosud nejhorší ekologická katastrofa. Vlivem vysoké koncentrace imisí odumřela většina smrkových porostů, především na náhorních plošinách. Nejlépe zatím odolávají bukové porosty na svazích, hojně zastoupené ve východní části. Postižené lesy jsou v dnešní době velkoplošně nahrazovány výsadbou přípravných dřevin (s převahou břízy a jeřábu) a dřevin náhradních, mezi kterými dominuje smrk pichlavý, javor klen, buk, modřín. Hlavním úkolem je v současné době alespoň zamezit erozi. V r. 2005 a 2007 postihly lesní porost větrné polomy, pravděpodobným následkem bylo přemnožení kůrovce. Dalším problémem je vysoký stav spárkaté zvěře, s čímž souvisí silné poškozování dřevin loupáním a okusem s následnými houbovými chorobami. Největší podíl lesů na území patří do kategorie lesů hospodářských, v kategorii lesů zvláštního určení je podíl menší a v malé míře se v území vyskytují lesy ochranné. Lesní hospodaření a jeho výnosy jsou ovlivňovány větrnými polomy, vysokým podílem státních lesů a také lesů nevhodných - zvláštního určení. Nejvíce lesnatými obcemi jsou Potůčky (přes 90%), Nové Hamry (84,9%), oproti tomu nejméně lesnatou obcí je obec Otovice (6,6%). Podíváme-li se na zastoupení lesní půdy přímo na území MAS Krušné hory, zjistíme, že je zde 58% podíl lesní půdy na celkové výměře (dle statistických dat z roku 2013).

3.1.9.8 Zaměstnanost

V souvislosti s pokračující transformací hospodářské sféry v ČR, která je provázána mj. zvyšováním efektivity hospodaření výrobních subjektů, dochází k postupnému uvolňování velkého počtu zaměstnanců. V Karlovarském kraji, stejně tak jako v celé ČR, proto v posledních letech poměrně významně roste nezaměstnanost. Zatímco v počátečních obdobích transformace byly uvolňované lidské zdroje poměrně rychle absorbovány rozvíjejícím se odvětvím služeb, v

současnosti je umisťování zejména méně kvalifikované a adaptibilní pracovní síly stále obtížnější a zdlouhavější. Obrovským problémem se vzhledem k výše uváděným skutečnostem stala nezaměstnanost. Restrukturalizace podniků, zánik zaměstnavatelů v území v období 1990 - 2009 způsobilo, že zaměstnanost klesala, rostla nezaměstnanost. Tento trend je doprovázen také takovými faktory, jako je vysoká míra nezaměstnanosti. Z níže uvedené tabulky lze sledovat kolísání míry nezaměstnanosti po r. 2008 v rozmezí 8,5 - 10,9% v Karlovarském kraji.

Tabulka č. 36: Celková zaměstnanost, nezaměstnanost v Karlovarském kraji

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Pracovní síla (tis. osob)	161,5	161,9	154,7	154,8	157,1
V tom:					
zaměstnaní	143,9	144,4	141,5	138,6	141,1
nezaměstnaní	17,6	17,5	13,2	16,2	16,0
Ekonomicky neaktivní	102,4	100,7	104,2	103,4	99,5
Obecná míra nezaměstnanosti (%)	10,9	10,8	8,5	10,5	10,2

zdroj: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xk>

Tabulka č. 37: Míra nezaměstnanosti v okresech a celém Karlovarském kraji

SO ORP	Míra nezaměstnanosti [%]							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aš	6,78	4,97	7,06	10,84	9,48	7,71	.	6,38
Cheb	9,08	7,88	8,54	12,28	12,63	9,97	.	8,46
Karlovy Vary	8,72	7,32	7,02	10,74	11,14	9,77	.	8,87
Kralice	12,48	10,03	10,16	15,31	16,49	14,36	.	10,59
Mariánské lázně	6,65	4,79	5,64	8,36	8,85	7,77	.	6,18
Ostrov	10,23	8,73	9,62	13,15	13,49	11,43	.	9,17
Sokolov	11,57	8,43	8,57	12,58	12,90	11,94	.	10,56
Karlovarský kraj	7,07	5,59	5,83	8,66	8,95	7,98	8,50	9,33

zdroj: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xk>

Tabulka č. 38: Počet uchazečů na 1 pracovní místo v okresech a celém Karlovarském kraji

SO ORP	Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo [%]							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aš	2,2	0,9	5,1	27,5	14,3	6,1	.	4,5
Cheb	7,1	4,0	8,7	20,9	29,4	13,9	.	7,4
Karlovy Vary	6,2	3,8	4,5	19,7	24,5	12,1	.	18,8
Kralice	12,0	7,4	6,4	88,1	208,3	64,1	.	13,6
Mariánské lázně	7,6	3,9	6,2	20,1	31,5	16,2	.	6,1
Ostrov	7,1	6,6	8,8	27,0	28,3	18,4	.	54,0
Sokolov	9,3	6,2	8,1	24,5	24,4	27,2	.	26,5
Karlovarský kraj	7,07	5,59	5,83	8,66	8,95	7,98	8,50	9,33

zdroj: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xk>

V MAS Krušné hory byla průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2011 celkem 11,3%. Nejnižší míra byla v témže roce zaznamenána v Otovicích (5,7%), nejvyšší v Krásném Lese (23%).

Tabulka č. 39: Míra nezaměstnanosti, podíl nezaměstnaných - vývoj v letech 2005, 2010, 2014

Obec	k 31.12.2005	k 31.12.2010	k 31.3.2014
Abertamy	14,2%	18,0%	10,7%
Božičany	6,5%	7,6%	7,9%
Boží Dar	6,6%	7,9%	7,3%
Dalovice	8,9%	11,4%	9,0%
Děpoltovice	7,6%	16,8%	8,1%
Hájek	8,6%	17,7%	9,6%
Horní Blatná	9,3%	11,4%	7,4%
Hroznětín	13,2%	15,4%	8,7%

Jáchymov	17,1%	15,5%	9,9%
Krásný Les	14,9%	24,1%	9,8%
Kyselka	13,3%	12,1%	6,9%
Merklín	10,5%	12,6%	10,8%
Nejdek	10,0%	10,9%	8,7%
Nová Role	7,6%	10,7%	7,1%
Nové Hamry	11,0%	10,3%	9,1%
Ostrov	9,8%	12,8%	9,1%
Otovice	9,0%	8,7%	5,7%
Pernink	10,0%	8,3%	9,7%
Potůčky	10,3%	10,7%	7,8%
Sadov	11,0%	14,8%	9,1%
Smolné Pece	10,6%	14,9%	10,1%
Stráž nad Ohří	12,3%	12,0%	7,5%
Šemnice	6,3%	9,5%	3,2%
Velichov	13,8%	29,4%	8,9%
Vojkovice	18,4%	47,3%	21,8%
Vysoká Pec	11,0%	13,5%	10,3%

zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

Tabulka č. 40: Nezaměstnanost v obcích k 31.12.2014

Obec	Obyvatelstvo 15-64 let	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Podíl nezaměstnaných osob	Volná místa
Abertamy	860	75	8,7%	0
Božičany	434	28	6,5%	7
Boží Dar	152	5	3,3%	3
Dalovice	1 341	107	8,0%	4
Děpořovice	260	27	10,4%	3
Hájek	434	36	8,3%	5
Horní Blatná	352	24	6,8%	0
Hroznětín	1 354	109	8,1%	2
Jáchymov	1 979	166	8,4%	38
Krásný Les	227	19	8,4%	0
Kyselka	556	31	5,6%	0
Merklín	750	80	10,7%	1
Nejdek	5 519	453	8,2%	59
Nová Role	2 709	180	6,6%	2
Nové Hamry	232	17	7,3%	0
Ostrov	11 729	1 002	8,5%	39
Otovice	533	27	5,1%	17
Pernink	435	39	9,0%	0
Potůčky	331	21	6,3%	1
Sadov	909	63	6,9%	0
Smolné Pece	101	5	5,0%	0
Stráž nad Ohří	399	34	8,5%	0
Šemnice	433	19	4,4%	0
Velichov	395	25	6,3%	0
Vojkovice	446	47	10,5%	3
Vysoká Pec	244	12	4,9%	0

Zdroj: <https://portal.mpsv.cz>

V následujících tabulkách jsou uvedeny počty dlouhodobě nezaměstnaných a také údaje vztahující se mimo jiné i k průměrnému věku nezaměstnaných.

Tabulka č. 41: Nezaměstnanost v letech 2008, 2011, 2013 a 2014

Obec název	Počet uchazečů - celkem			Počet uchazečů - OZP - celkem			Počet uchazečů - evidence nad 24 měsíců - celkem		
	2008	2011	2014	2008	2011	2014	2008	2011	2013
Abertamy	89	103	80	11	9	8	34	42	25
Boží Dar	5	10	6	1	0	0	3	2	1
Božičany	23	38	28	4	4	7	5	7	10
Dalovice	58	95	109	8	8	6	13	22	27
Děpořtovice	11	16	28	3	1	3	2	5	4
Hájek	29	27	36	3	4	1	6	11	12
Horní Blatná	24	31	25	2	3	2	5	5	3
Hroznětín	102	119	112	12	10	9	28	23	38
Jáchymov	180	175	171	19	10	2	49	43	41
Krásný Les	10	20	19	1	2	3	3	6	6
Kyselka	31	30	36	5	0	2	8	6	9
Merklín	64	74	82	5	8	7	14	23	24
Nejdek	426	413	463	60	48	46	133	152	150
Nová Role	136	211	189	10	18	17	22	50	50
Nové Hamry	9	17	17	0	0	0	2	3	1
Ostrov	881	1 060	1025	123	88	82	216	290	325
Otovice	15	19	28	5	1	2	6	5	3
Pernink	39	41	39	6	5	2	17	15	5
Potůčky	21	17	22	0	0	1	4	4	7
Sadov	48	69	64	6	7	2	7	13	21
Smolné Pece	3	6	6	0	0	1	0	0	2
Stráž nad Ohří	34	37	23	9	3	1	9	12	12
Šemnice	17	18	19	4	1	0	5	4	1
Velichov	20	29	25	1	2	0	6	9	7
Vojkovice	39	46	48	2	5	3	8	14	15
Vysoká Pec	9	10	12	2	2	0	3	5	4
celkem	2 323	2 731	2723	302	239	207	608	771	803

zdroj: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xk>

Tabulka č. 42: Nezaměstnanost, dle věku, v letech 2008, 2011, 2014

Obec název	Počet mladistvých uchazečů (do 18 let věku) - celkem			Počet uchazečů ve věku 50 let a více - celkem			Průměrný věk uchazečů - celkem			Počet uchazečů - absolventů - celkem		
	2008	2011	2014	2008	2011	2014	2008	2011	2014	2008	2011	2014
Abertamy	3	1	2	28	39	32	39,8	41,7	41,5	2	4	1
Boží Dar	0	0	0	1	2	3	43,6	35,2	37,0	0	1	1
Božičany	1	0	2	7	14	10	41,1	39,8	41,2	1	4	1
Dalovice	0	0	1	22	32	42	41,4	40,6	41,8	7	3	8
Děpořtovice	0	0	0	7	7	7	46,5	40,7	44,2	1	0	0
Hájek	0	0	1	12	16	17	42,1	47,9	44,9	2	0	2
Horní Blatná	1	0	0	7	9	3	38,8	37,5	38,6	1	2	1
Hroznětín	2	0	2	29	36	31	39,1	40,6	40,6	5	8	5
Jáchymov	7	3	3	43	41	52	37,2	37,2	39,3	4	8	3
Krásný Les	0	0	0	5	6	6	46,2	39,5	39,8	0	1	3
Kyselka	0	0	0	8	11	8	37,8	41,6	42,5	1	0	2
Merklín	2	1	1	18	20	31	37,6	39,5	41,6	3	3	3
Nejdek	14	5	9	127	113	144	38,5	38,8	40,9	27	14	13
Nová Role	4	1	2	39	65	66	39,1	39,9	41,6	5	11	14
Nové Hamry	0	0	0	3	4	6	41,3	38,4	41,8	1	0	1
Ostrov	19	7	11	262	262	343	38,6	38,4	41,1	36	48	29

Otovice	0	1	0	11	5	7	48,4	38,7	38,0	0	1	2
Pernink	0	0	1	10	10	10	39,2	40,4	40,6	1	4	1
Potůčky	1	1	0	6	6	9	37,5	37,8	39,6	2	0	0
Sadov	1	2	0	10	17	17	39,0	36,2	37,2	1	6	6
Smolné Pece	0	0	0	1	3	5	45,7	47,3	44,5	0	0	1
Stráž nad Ohří	0	1	0	15	6	11	44,0	35,1	40,0	0	3	1
Šemnice	0	0	0	11	6	8	46,6	42,3	47,3	1	0	0
Velichov	0	0	0	5	11	9	36,5	41,0	43,7	2	2	1
Vojkovice	1	0	0	5	11	14	35,3	37,3	40,0	2	1	2
Vysoká Pec	0	0	0	3	6	5	40,7	47,7	46,3	1	0	0
celkem	56	23	35	695	758	896				106	124	101

zdroj: <http://www.czso.cz/xkrajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xk>

3.1.9.9 Analýza problémů a potřeb - hospodářství a zaměstnanost

Nejpalčivějším problémem je vysoká míra nezaměstnanosti, která se pohybuje dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem. Ta je kromě jiného zapříčiněna nízkou úrovní vzdělanosti obyvatelstva, nízkým počtem kvalifikované pracovní síly ve specifických oblastech. Profesionální příprava je podceněna, provázanost potřeb místního trhu práce s nabídkou vzdělávacích studijních programů téměř neexistuje. Dochází k odlivu obyvatel, zejména mladých rodin, který je způsoben nedostatkem pracovních příležitostí. Z výše uvedených důvodů je nezbytné provázat potřeby trhu práce se školstvím či rekvalifikacemi. Potenciálem pro rozvoj pracovních příležitostí může být i cestovní ruch a rozvoj ekozemědělství a agroturistiky. Problematické je také zaměstnávání určitých cílových skupin, kterým se mnohdy trh práce přizpůsobit neumí - nezkušení absolventi, matky s dětmi vyžadující speciální pracovní dobu, tělesně postižení. Potenciálem se v této oblasti jeví intenzivní a cílená práce s cílovou skupinou - rekvalifikační kurzy, získávání dovedností, ale také zajištění komunikace se zaměstnavateli a školskými institucemi a subjekty zabývajících se trhem práce.

3.2 Rozvojový potenciál

3.2.1 Územní plánování

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Územní plánování zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje. Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti. S ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků. Zastavitelné plochy se vymezují s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území. Orgány územního plánování postupem podle stavebního zákona koordinují veřejné i soukromé záměry změn v území, výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území a konkretizují ochranu veřejných zájmů vyplývajících ze zvláštních právních předpisů.

Územní plány jako územně plánovací dokumentace stanovují základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (dále jen "urbanistická koncepce"), uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území (dále jen "plocha přestavby"), pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů.

Obce v území MAS Krušné hory si uvědomují nezbytnost koordinace stavebních a rozvojových záměrů a za tím účelem mají pro svá správní území pořízený územní plán. Zde je přehled obcí MAS, které mají zpracovaný územní plán.

Tabulka č. 43: Územní plány obcí a měst na území MAS

ÚP Abertamy	ÚP Hroznětín	ÚP Nové Hamry	ÚP Stráž nad Ohří
ÚP Boží Dar	ÚP Jáchymov	ÚP Ostrov	ÚP Šemnice
ÚP Božičany	ÚP Krásný Les	ÚP Otovice	ÚP Velichov
ÚP Dalovice	ÚP Kyselka	ÚP Pernink	ÚP Vojkovice
ÚP Děpoltovice	ÚP Merklín	ÚP Potůčky	ÚP Vysoká Pec
ÚP Hájek	ÚP Nejdeč	ÚP Sadov	
ÚP Horní Blatná	ÚP Nová Role	ÚP Smolné Pece	

zdroj: http://www.uur.cz/iLAS/iLAS_OK_MON.asp

Některé obce pro podrobnější řešení konkrétního území mají zpracovaný regulační plán, který je pro rozhodování v území závazný či územní studii. Některé části území, např. v souvislosti s vyhlášením krajinných památkových zón či s dalším rozvojem budou vyžadovat zpracování podrobnější územně plánovací dokumentace pro vyřešení případných střetů limitů a záměrů v území.

3.2.2 Rozvojová území

V územních plánech jsou definovány a veřejně projednány a schváleny rozvojové plochy pro určitý druh rozvoje - průmysl, bydlení, cestovní ruch apod. Tyto rozvojové plochy mohou být místního či nadmístního významu.

3.2.2.1 Průmyslové zóny

Pro průmyslové využití jsou nabízeny rozvojové plochy jak v areálech stávajících výrobních zón, tak v lokalitách k výstavbě tzv. „na zelené louce“ - průmyslová zóna v Ostrově a také na menších plochách (Nová Role). Průmyslová zóna v Ostrově je již obsazena investory a plánuje se její další rozšíření. Lze tak předpokládat rozšíření pracovních míst zejména v automobilovém průmyslu, respektive výrobě komponent pro automobilový průmysl.

3.2.2.2 Brownfields

Brownfields jsou pozemky a objekty, nacházející se převážně v intravilánu obcí či na jeho okraji, které jsou nevyužité a chátrající. V obcích území MAS se nachází několik takových zanedbaných a nevyžívaných objektů a ploch, které mají potenciál pro rozvoj území. Jsou to plochy a areály po bývalých zemědělských družstvech, výrobních areálech, ale i ubytovacích kapacitách. Tyto plochy však delší dobu čekají na svého investora, regeneraci, revitalizaci či změnu využití, než ke kterému byly původně určeny. Komplikací však zůstávají majetkoprávní vztahy, stavební či ekologická zátěž, nedostatek finančních prostředků či jiné legislativní překážky.

Tabulka č. 44: Přehled brownfields na území MAS Krušné hory

Obec	typ území
Abertamy	vojenský areál
Abertamy	hotel Uran
Jáchymov	nefunkční škola
Ostrov	bývalý areál Škoda
Hájek	zemědělská farma
Hájek	přestavba areálu kravína
Horní Blatná	nefunkční areál výroby
Jáchymov, Ostrov	rozpadající se budova
Ostrov	areál kravína
Potůčky	průmyslový areál
Jáchymov	devastované bytové domy
Merklín	papírna
Stráž nad Ohří	zdevastované objekty
Hroznětín	statek
Vojkovice	zdevastovaný objekt
Nová Role	skelet původních sil na výjezdu N.R.
Nové Hamry	opuštěná území (nádražní budov + okolí)

zdroj: ÚAP ORP Ostrov a ÚAP ORP Karlovy Vary

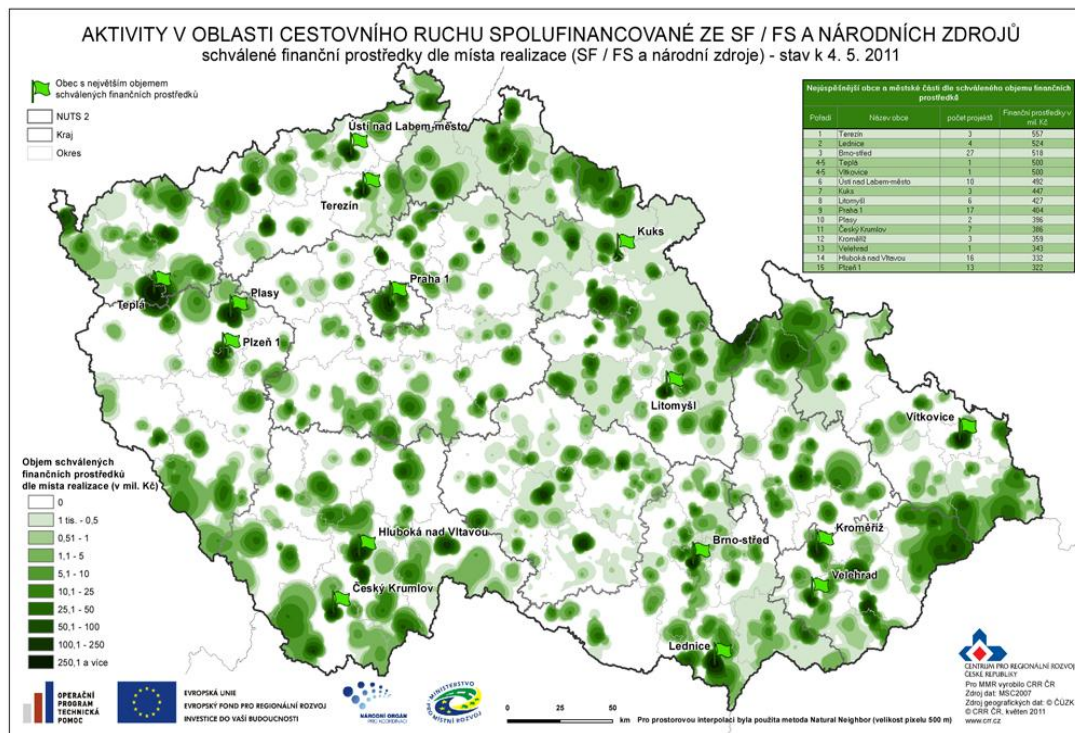
3.2.2.3 Rekreační zóny

Významným potenciálem pro rozvoj území jsou přírodní podmínky, kulturní dědictví a geografická poloha, které dávají možnost rozvoje v oblasti cestovního ruchu a rekreace. Území MAS má bohatou vybavenost v infrastruktuře pro zimní sporty, cyklistiku, turistiku, řadu turistických cílů, atraktivních památkových objektů a souborů staveb, technických a přírodních zajímavostí. Oblast je vhodná pro agroturistiku, jelikož zde není intenzivní hospodaření v zemědělství. V oblasti je dlouhodobá tradice lázeňství. Veškerá tato vybavenost území s sebou nese potřeby po službách poskytovaných v oblasti rekreace a cestovního ruchu. Potřeba takových služeb může být hnacím motorem pro vytváření pracovních míst, rozšiřování a zkvalitňování nabídky služeb i vlastní infrastruktury a následně i zvyšování životní úrovně zdejším obyvatel.

Ze severní strany sousedí MAS Krušné hory se SRN (spolková země Svobodný stát Sasko), s níž je propojena dvěma hraničními přechody Boží Dar – Oberwiesenthal a Potůčky – Johannegeorgenstadt (i železniční). Území je navštěvováno turisty z druhé strany hranice, kteří vyhledávají poznávání českých atraktivit. Dlouhodobé úzké vazby mezi jednotlivými subjekty v území na obou stranách hranice, zrealizované úspěšné přeshraniční projekty a spolupráce daly v minulém období 2007-13 velmi významný a silný základ pro další budoucí spolupráci nejen v oblasti cestovního ruchu.

Mapa č. 10: Přehled aktivit v oblasti cestovního ruchu spolufinancované ze SF / FS a národních zdrojů

zdroj: <http://www.risy.cz>

3.2.3 Lidský potenciál

Pro úspěšnou realizaci rozvojové strategie je nezbytné zapojení nejširšího spektra místních aktérů, kteří jsou nositelem takového rozvoje. Místní aktéry lze rozdělit do několika skupin, každá tato skupina k realizaci strategie přispívá svým specifickým přínosem, což má velký význam, pro integrovaný přístup k realizaci strategie. V rámci těchto skupin a i mezi skupinami vzájemně má velký význam rozvoj partnerství a spolupráce, jelikož sdílení a výměna zkušeností, znalostí, dovedností a zdrojů může přinést území MAS potřebný rozvoj.

Místní samospráva

Tato skupina je pro realizaci rozvoje území MAS zásadní, neboť se jedná o hlavní aktéry lokálního, potažmo regionálního rozvoje. Obce naplňují základní i zásadní funkce pro zajištění kvality života v území MAS. Disponují vybavením a možnostmi, kterými ostatní aktéři v území nedisponují a jejich posláním je využívat je ve veřejném zájmu.

Management MAS

Tato skupina je pro realizaci rozvoje území MAS významná v tom, že zajišťuje organizačně i personálně spolupráci v regionu a sledují naplňování strategie dle vytyčených cílů a opatření.

Neziskové organizace

Patří mezi hlavní aktéry komunitního, kulturního, společenského života a mají potenciál i v dobrovolnické práci. Důležitou přidanou hodnotou je práce se sociálně vyloučenými, seniory, ale i dětmi a mládeží. Analýza současného stavu území MAS prokázala, že v území působí poměrně vysoký počet poskytovatelů sociálních služeb. V péči o sociálně potřebné doplňují (leccdy nahrazují) orgány veřejné správy.

Círky

Většinu sakrálních památek v území vlastní církve. Círky pořádají pro místní obyvatele (věřící i nevěřící) řadu osvětových, vzdělávacích a volnočasových akcí. Věnují se sociální oblasti i obnově nemovitého kulturního dědictví. Pro MAS a ostatní aktéry je důležitá spolupráce s těmito subjekty v uvedených oblastech. Círky budou (vzhledem k církevním restitucím) i důležitým aktérem v oblasti péče o krajinu.

Podnikatelé v zemědělství a lesnictví

Drobní zemědělské podnikatelé působící v MAS jsou důležitou skupinou v oblasti rozvoje agroturistiky a péče o krajinu v území. Tato cílová skupina byla velmi aktivní v letech 2007 - 2013 a lze předpokládat pokračování její aktivity i v následujícím období. Vedle zemědělských podnikatelů je také pro rozvoj místní ekonomiky důležité, že v regionu působí i výrobci a prodejci regionálních potravin.

Podnikatelé v cestovním ruchu

Velmi významnou skupinou pro rozvoj cestovního ruchu jsou drobní, malí i střední podnikatelé, kteří svou ekonomickou činnost spojují s cestovním ruchem. Tato cílová skupina je důležitá nejenom pro rozvoj lokální ekonomiky, ale také je velmi podstatná pro rozvoj turistické infrastruktury a integrovaných produktů v cestovním ruchu. Důležité je vzájemné propojení a koordinace propagace takových aktivit.

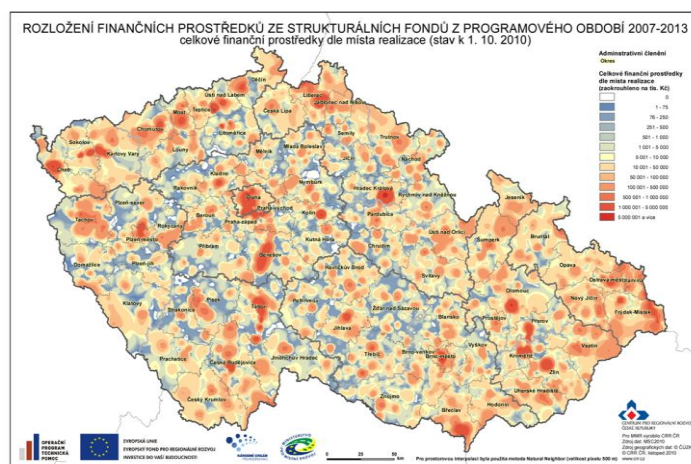
Subjekty v oblasti školství, vzdělávání volního času.

Zcela specifickou skupinou s velkým potenciálem rozvoje území MAS jsou subjekty pracující v oblasti školství, vzdělávání a volného času. Jsou nositelem informace, vědění a základních lidských hodnot, předávání tradic i získávání nového poznání. Ovlivňují lidský potenciál - jeho charakter a kvalifikaci - v území od dětského věku - kontinuálně a systematicky. Pomáhají tmelit a zušlechťovat místní komunitu.

3.2.4 Potenciál vícezdrojového financování

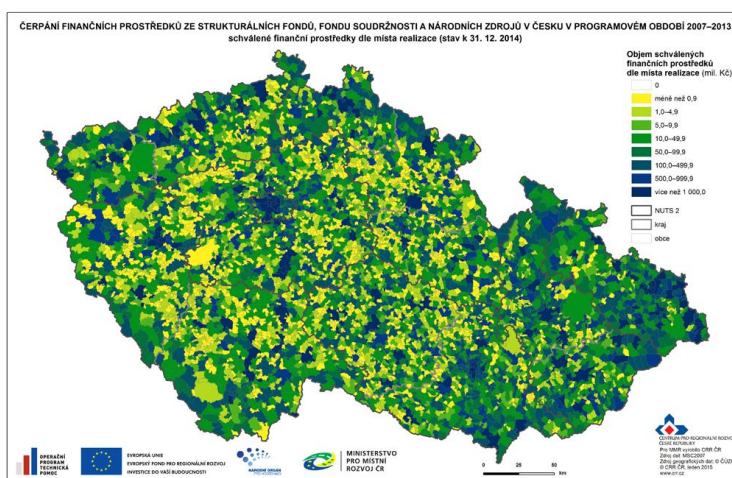
Jednou z možností, jak do regionu přinést finanční prostředky, je bezpochyby využívání čerpání ze strukturálních investičních fondů, fondu soudržnosti a národních zdrojů. Přehled tohoto čerpání za období 2007-2013 dokládá následující mapa. Lze konstatovat, že region MAS Krušné hory má bohaté zkušenosti s čerpáním evropských i národních dotací v projektech, které území MAS přinesly nebo pomáhají přinést rozvoj.

Mapa č. 11: Rozložení finančních prostředků ze SF v období 2007 - 2013

zdroj: <http://www.risy.cz/>

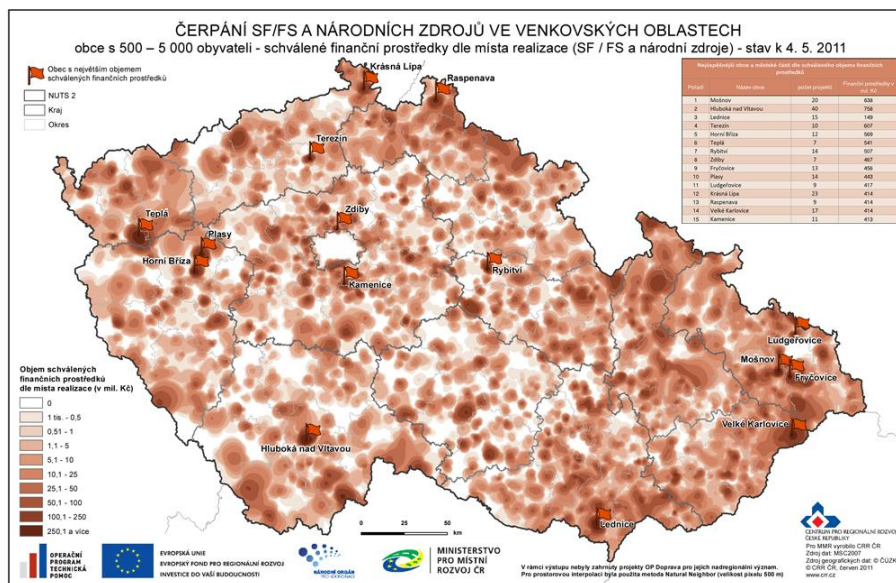
Mapa č. 12: Čerpání finančních prostředků ze SF, FS a národních zdrojů v období 2007 - 2013

zdroj: <http://www.risy.cz/>

Pro potřeby MAS Krušné hory je významné sledovat čerpání u menších obcí, konkrétně u obcí mezi 500 a 5.000 obyvateli. Nicméně zásadním problémem je povinné předfinancování projektů, poměrně dlouhá doba k proplacení dotačních prostředků a byrokratická zátěž, kterou s sebou financování z evropských zdrojů nese.

Mapa č. 13: Čerpání SF, FS a národních zdrojů ve venkovských oblastech

zdroj: <http://www.risy.cz/>

3.3 SWOT analýza

SWOT je zkratkou anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby).

Jejím cílem je určit jednoduchou a co možná nejobektivnější charakteristiku území MAS Krušné hory.

Silné a slabé stránky hodnotí vnitřní parametry, podmínky či znaky regionu, které jsou změnitelné nebo ovlivnitelné aktivitou subjektů v daném území. Silné stránky jsou komparativní a konkurenční výhody pro rozvojové aktivity, slabé stránky jsou pak veškeré faktory, které limitují nebo ohrožují tyto aktivity. Tato část SWOT analýzy se také nazývá „vnitřní analýza“.

„Vnější analýza“ se označuje druhá polovina SWOT analýzy, která se zabývá příležitostmi a hrozbami vztahujícími se k vnějšímu prostředí (je jakýmsi popisem vztahů regionu a jeho okolí). V té se vyhodnocují faktory, procesy a okolnosti, které nejsou v převážné míře přímo ovlivnitelné subjekty z řešeného území.

Integrovaná strategie MAS Krušné hory se bude snažit využít silných stránek a příležitostí, a naopak eliminovat hlavní problémy (slabé stránky) a minimalizovat důsledky potenciálních hrozeb.

SWOT analýza je základem pro formulaci cílů, priorit, opatření a rozvojových aktivit. Aby byla zajištěna relevance návrhové části, byla formulace SWOT analýzy řešena formou komunitního projednání.

SWOT analýza obsahující nejdůležitější charakteristiky území MAS. SWOT analýza vychází ze socio-ekonomické analýzy prostředí, z analýzy problémů a potřeb a z komunitního projednávání potřeb území. SWOT analýza je jedním ze vstupů pro strategickou část SCLLD.

Integrovaná SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kompaktní, rychle dostupné, dobře vybavené území - základní obč. vybavenost regionu na dobré úrovni - zázemí měst zajišťuje vyšší standard obč.vybav. - vyřešena technická infrastruktura - dostačující síť místních komunikací - hustá síť udržovaných cyklotras, turistických tras a naučných stezek a dobrá prostupnost krajiny - napojení sítě značených cyklotras na mezinárodní cyklotrasy - provozované regionální tratě a autobusová doprava - dostatek volných ploch pro rozvoj venkov. sídel - poloha regionu v blízkosti hranic se SRN a funkční spolupráce s německými partnery - prakticky neexistence bariery na státní hranici - aktivní přeshraniční spolupráce municipalit - velké množství památek, bohatá historie - rozmanité, celoročně využitelné a atraktivní území pro různé druhy cestovního ruchu, turistiky (horská turistika, lyžování, vodáctví, cykloturistika apod.) a lázeňství - blízkost významných lázeňských měst v ČR - tzv. lázeňského trojúhelníku (Karlovy Vary, Mariánské lázně, Františkoví lázně) - hustá síť turistických infocenter - v příznivé zimě výborné lyžařské podmínky a související vybavenost - kvalitní životní prostředí zejména v horské oblasti, zachovaný přírodní ráz, chráněné oblasti - možnost bydlení na venkově s kvalitním ŽP - zájem o vzhled a atraktivitu obcí - ve všech obcích zpracovaná ÚPD - rozvíjející se agroturistika a ekozemědělství - rozvíjející se příměstská turistika, cykloturistika - příhodný terén pro provozování sportovních aktivit různých úrovní náročnosti - aktivní činnost místních spolků - malá nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež v místě bydliště, zejména v menších obcích, - existence poradenských služeb v sociální oblasti - individuální přístup ve výuce na malých školách díky menšímu počtu žáků - dobrá spolupráce mezi malými školami (osobní přístup, kontakty) - střety různých rozvojových záměrů a ochrany přírodního a kulturního dědictví podrobně nevyřešené v ÚP - 	<ul style="list-style-type: none"> - těžké až drsné podmínky pro život - nezaměstnanost, nedostatek pracovních příležitostí - malá motivace k práci - nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva a kvalifikované pracovní síly - nízké platy oproti ostatním regionům ČR - vysoká míra vyjíždky obyvatel - úbytek obyvatelstva, vylidňování obcí - zvyšující se podíl starých občanů - nedostatek dopravních spojení v odlehlých místech - špatný stav silnic, nebezpečné dopravní úseky - cyklostezky vedoucí po silnicích II. nebo III. třídy - špatný až tragický stav budov v některých obcích - opuštěné a chátrající stavby (průmyslové, zemědělské ...) - staré ekologické zátěže (divoké skládky) - nedořešené nakládání s odpady - nedostupnost odborné lékařské péče na venkově - zhoršená dostupnost odlehlých oblastí pro IZS, slabá akceschopnost s ohledem na stav objektů a vybavení - špatné pokrytí horských odlehlých oblastí signálem - existence sociálně vyloučených lokalit ve větších městech - slabá úroveň propagace cestovního ruchu v regionu - vysoké provozní náklady škol.zařízení - nedostupnost bydlení pro rizikové skupiny - podfinancování celého systému sociálních služeb - absence VŠ v regionu - malá jazyková vybavenost - málo volnočasových aktivit pro děti a mládež v místě bydliště, zejména v menších obcích, - velké vytížení ředitelů malých škol - špatná zastupitelnost učitelů v malých ZŠ - nevyrovnaná sociální skladba žáků - chybějící podpora pro nadané děti (existence programů pouze pro znevýhodněné děti) - absence individuálního přístupu k výuce na velkých školách kvůli velkému počtu dětí - nedostatek učitelů odborných předmětů (zejména AJ a NJ) v menších školách - finančně vysoká provozní náročnost obecních budov (absence energeticky úsporných opatření) - nedostatečná spolupráce podnikatelů, NNO a veřejné správy - špatná provázanost potřeb místního trhu práce s nabídkou vzdělávacích studijních programů - nedostatečná nabídka ubyt. kapacit, úplná absence ve městě Ostrov - přetížení horských středisek v zimní sezóně - nízká rozmanitost a kvalita doplňkových služeb cest. ruchu

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - podpora ekologického zemědělství, agro a ekoturistiky jako další netradiční nabídky cestovního ruchu - zkvalitňování vzdělávání v oboru cestovního ruchu, zlepšení jazykové vybavenosti. - nominace hornické krajiny Krušnohoří na seznam UNESCO a zvýšení zájmu zahraničních turistů či lázeňských hostů - rozvoj místních kulturní, společenských a sportovních aktivit - trend ožívování starých tradic - růst obliby bydlení na venkově - podpora cyklodopravy jako alternativy dojíždky do zaměstnání, škol, za službami - oživení a rozvoj tradičních řemesel a místních specifik - podpora nabídky flexibilních pracovních úvazků zejména pro matky s dětmi - využití nových médií pro propagaci regionu - blízkost státní hranice - vysoký potenciál regionu díky jeho malé rozloze s řadou rozmanitostí a atraktivit - probíhající výstavba na průmyslové zóně Ostrov s nabídkou pracovních míst - obliba regionálních produktů a značek - podpora sociálního podnikání - podporované obnovitelné zdroje energie - změna životního stylu a zvyšování zájmu o zdravé životní prostředí - podpora rekvalifikačních kurzů - fungující přeshraniční spolupráce, partnerství se zahraničními školami, subjekty - rozvoj spolupráce mezi velkými a malými školami – výpomoc s výukou odborných předmětů, - potenciál horského prostředí se specializací na sportovní a environmentální aktivity - větší zapojení do projektů EU, rozšíření finančních zdrojů pro školní aktivity - existence svazkové školy - budování pracovních příležitostí v zahraničí - vysoký potenciál kulturního dědictví a přírodního bohatství - dlouholetá hornická tradice - dobrá dostupnost krajského města Karlovy Vary - 	<ul style="list-style-type: none"> - odliv obyvatel, zejména mladých rodin, - stárnutí populace - snižování soudružnosti obyvatel v důsledku nežádoucího chování nepřízpůsobivých občanů - úbytek dětí na venkově - zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva, růst rizikových skupin obyvatelstva - snižující se příjmy obcí - nemožnost fin.spoluúčasti obcí při získávání dotací - stárnutí a kapacitní nedostatečnost technické a dopravní infrastruktury - omezené kapacity na rozvojové projekty - zvyšující se administrativní zátěž municipalit, zejména malých obcí - změny daňového systému, propady ve financování obcí - přehnaná orientace pouze na turistický ruch a snížení rozvoje ostatních příležitostí - nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a údržbu významných kulturně-historických a technických objektů - nepřipravenost na čerpání dotací - nedostavba R6 - zánik klíčových zaměstnavatelů z důvodů ekonomické recese - absence vzdělávacích institucí a rušení dalších z důvodu odlivu obyvatelstva, snižování dostupnosti vzdělání, vzdělanosti a kvality vzdělávání - zaostávající turistická infrastruktura a nedostatečné zkvalitňování základních i doprovodných služeb, snižování konkurenceschopnosti - závislost návštěvnosti na povětrnostních podmínkách - citlivost sektoru cestovního ruchu na zvraty v ekonomice či nepříznivé mediální zprávy - nárůst nežádoucích jevů vlivem nedostatku volnočasových aktivit (kriminalita, zhoršování zdravotního stavu obyvatelstva...) - nebezpečí až lokální ohrožení z přívalových dešťů a vznik záplav - nárůst nežádoucích jevů vlivem nedostatku volnočasových aktivit (kriminalita, zhoršování zdravotního stavu obyvatelstva...) - absence vzdělávacích institucí a rušení dalších z důvodu odlivu obyvatelstva, snižování dostupnosti vzdělání, vzdělanosti a kvality vzdělávání - pokračující úbytek dětí na venkově ohrožuje existenci místních škol, - úpadek hodnoty rodiny - přesun žáků z malých škol do měst do větších škol – rodiče podléhají předsudkům a rozhodují se podle pověsti školy i podle vlastní zkušenosti - současný systém financování školství vede k různé vybavenosti škol i nabídky služeb (speciální pedagog, logoped, volnočasové aktivity a zájmové vzdělávání) a vytváří nezdravé konkurenční prostředí škol, stejně tak ŠVP, vede k fluktuaci žáků - společenský tlak na výuku anglického jazyka – upřednostnění na úkor německého jazyka, přestože, pro středoškolsky vzdělané absolventy je v příhraniční oblasti vhodnější německý jazyk -

3.4 Analýza problémů a potřeb souhrnná

Souhrnná analýza problémů a potřeb vychází z dílčích analýz v části dokumentu Socio - ekonomická analýza a je jejich shrnutím. Představuje posouzení trendů spojených s problémovými a rozvojovými oblastmi sociálního a hospodářského vývoje území v určitém časovém období.

Z hlediska technické a dopravní infrastruktury je území dobře vybaveno, stav komunikací neodpovídá požadované kvalitě a stárnutí inženýrských sítí může být limitní pro další rozvoj. Potenciál pro rozvoj do budoucna lze očekávat v cyklodopravě. S ohledem na výše uvedené problémy v dopravní obslužnosti cyklodoprava představuje alternativu pro dopravu obyvatelstva do zaměstnání, škol, za službami, nákupy apod. Cyklostezky jsou však trasovány mnohdy po silnicích II. nebo III. třídy, což je nebezpečné a omezující pro rozvoj tohoto typu dopravy. Je potřeba cyklostezky trasovat po bezpečných místech, má-li se stát cyklodoprava alternativou pro autobusovou či automobilovou dopravu.

Z hlediska zdravotní péče v obcích se jako problematická jeví především dostupnost základní lékařské péče a lékáren v okrajových oblastech území. Z rozhovorů se starosty obcí vyplynulo, že zdravotnická zařízení ve venkovských oblastech stavebně zastarávají a vyžadují zvýšené náklady jak na provoz, tak i stavební obnovu a moderní vnitřní vybavení. To, spolu se stárnutím praktických lékařů, bývá příčinou mizení a absence těchto služeb na venkově. Motivaci pro mladé lékaře omezuje neutěšený stav objektů a prostorů zdravotnických zařízení a nedostatek finančních prostředků právě v těchto službách. Mladí lékaři raději odcházejí pracovat do nedalekého Německa do nemocnic, kde mohou získat jak slušný výdělek, tak i odpovídající praxi v moderním prostředí.

Území má též dobrou občanskou vybavenost, malé obce využívají zázemí větších měst. Toto využívání služeb je však odvislé od dopravní dostupnosti, která není vždy úplně optimální. Dochází k odlivu mladých rodin venkova a stárnutí populace. Mladé rodiny odcházejí za prací do větších měst a méně náročným životem. Z části zbylých obyvatel se pomalu mohou stát osoby ohrožené sociálním vyloučením z důvodu špatné dostupnosti služeb, nezaměstnanosti a snižováním životní úrovně. Nejpalčivějším problémem je vysoká míra nezaměstnanosti, která se pohybuje dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem. Problematické je také zaměstnávání určitých cílových skupin, kterým se mnohdy trh práce přizpůsobit neumí - nezkušení absolventi, matky s dětmi vyžadující speciální pracovní dobu, tělesně postižení. Potenciálem se v této oblasti jeví intenzivní a cílená práce s cílovou skupinou - rekvalifikační kurzy, získávání dovedností, ale také zajištění komunikace se zaměstnavateli a školskými institucemi a subjekty zabývajícími se trhem práce.

V oblasti školsství a sociální infrastruktury jsou velké rozdíly oproti školami na malých obcích nebo ve větších městech. Obdobné je to též v poskytování sociálních služeb. Každopádně financování školství je podfinancované a to má vliv i na kvalitu poskytovaného vzdělávání. Potenciálem pro rozvoj této oblasti se jeví spolupráce škol a jejich zřizovatelů, včetně mimoškolních zařízení v rámci celého území MAS. Sdílení zkušeností, kapacit a služeb, zdrojů, dovedností a znalostí může posílit příznivě rozvoj této oblasti. Vytvořením společného strategického rozvojového dokumentu lze takový rozvoj úspěšně řídit a koordinovat. S ohledem na vysokou míru nezaměstnanosti je potřeba též řešit kapacity předškolních zařízení s ohledem na to, aby se mladí rodiče též mohli uplatnit na trhu práce v území MAS.

Region má obrovský potenciál k rozvoji cestovního ruchu, který je podpořen např. celoročně splavnou řekou Ohře, polohou uprostřed tzv. lázeňského trojúhelníku, bohatým kulturním, přírodním a hornickým dědictvím, dobře vybavenými lyžařskými středisky a v relativní kvalitou životního prostředí. Alternativou může být i rozvoj ekozemědělství a agroturistiky, která je již v území provozována. Zde se otevírá velká příležitost pro rozvoj destinačního managementu jako nástroje pro tvorbu pozitivní image regionu, podporu a propagaci turistických lokalit a s tím související rozvoj služeb či podnikání přímo či nepřímo související s cestovním ruchem a tvorbu nových pracovních příležitostí.

3.5 Provázanost slabých stránek ze SWOT se Specifickými cíly (SpC) strategie MAS

Následující text představuje návrh řešení některých definovaných slabých stránek či hrozeb ze SWOT analýzy, které jsou následně převedeny do formulace jednotlivých Specifických cílů (SpC) strategické části. Obsahuje též nastínění, které identifikované problémy a potřeby budou řešeny prostřednictvím ESI fondů s ohledem na možnosti financování v rámci integrovaného nástroje.

č.	Definované slabé stránky W - Weaknesses	Navrhované řešení	Vazba na SCLLD	Financování z ESI fondů prostřednictvím CLLD
W1	- Úbytek obyvatelstva, vylidňování některých obcí, zvyšující se podíl starých občanů.	Zajistit dostatečnou vybavenost obcí a fungující služby	SpC 1.1	v rámci individuálních projektů
W2	- Málo volnočasových aktivit pro děti a mládež v místě bydliště, zejména v menších obcích	Zajistit dostatečnou vybavenost obcí a fungující služby	SpC 1.1	v rámci individuálních projektů
W3	- Existence opuštěných a chátrajících staveb (vojenské, průmyslové, ubytovací, zemědělské),	Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu	SpC 1.2	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W4	- Stárnutí a kapacitní nedostatečnost technické a dopravní infrastruktury - Špatný stav komunikací, lokálně nebezpečné dopravní úseky - Cyklostezky jsou trasovány mnohdy po silnicích II. nebo III. třídy	Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu	SpC 1.2	IROP, PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W5	- Špatné pokrytí horských odlehklých oblastí telefonním signálem	Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu	SpC 1.2	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W6	- Vysoká míra vyjížděky obyvatel do zaměstnání a škol - Nízká frekvence dopravních spojení v odlehlejších oblastech	Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu	SpC 1.2	IROP, PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W7	- Staré ekologické zátěže (divoké skládky) - Nedořešený systém nakládání s odpady	Zkvalitnit nakládání s odpady	SpC 2.1	jen v rámci individuálních projektů
W8	- Finančně vysoká provozní náročnost veřejných i soukromých budov (absence energeticky úsporných opatření)	Zefektivnit hospodaření s energií a místními zdroji, energetická soběstačnost	SpC 2.2	jen v rámci individuálních projektů
W9	- Zhoršená dostupnost odlehklých horských oblastí pro složky IZS, slabá akceschopnost s ohledem na stav objektů a vybavení	Zlepšit prevenci rizik a jejich předcházení, zlepšit ochranu území a obyvatelstva	SpC 2.3	IROP ostatní v rámci individuálních projektů
W10	- Nebezpečí až lokální ohrožení z přívalových dešťů a vznik záplav	Zlepšit prevenci rizik a jejich předcházení, zlepšit ochranu území a obyvatelstva	SpC 2.3	IROP ostatní v rámci individuálních projektů
W11	- Snižující se příjmy obcí znamenají nižší veřejné výdaje, jenž mohou zhoršovat šance na finanční spoluúčast obcí při získávání dotací a předfinancování projektů	Zefektivnit veřejnou správu zapojením do místního partnerství	SpC 5.1.	
W12	- Nedostatečná spolupráce podnikatelů, NNO a veřejné správy	Posílit spolkovou činnosti a místní aktivity	SpC 5.2	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W13	- Vysoká administrativní zátěž municipalit, zejména malých obcí - Omezené kapacity pro přípravu a předfinancování rozvojových či dotovaných projektů - Nedostatečná připravenost na čerpání zdrojů z fondů a programů EU	Zajistit úspěšnou realizaci SCLLD Úspěšně spolupracovat s přeshraničním partnery	SpC 5.3 SpC 5.4	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W14	- Nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva, nízký počet kvalifikované prac. síly ve specifických oblastech, - Malá jazyková vybavenost	Zvýšit kvalitu a dostupnost vzdělávání	SpC 1.3	v rámci individuálních projektů (OP VVV, OPZ)

W15	- Nedostatek učitelů odborných předmětů (zejména AJ a NJ) v menších školách	Zvýšit kvalitu a dostupnost vzdělávání	SpC 1.3	IROP ostatní v rámci individuálních projektů (OP VVV, OPZ)
W16	- Nedostupnost bydlení pro rizikové skupiny	Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb a snížit počet sociálně znevýhodněných či sociálně vyloučením ohrožených obyvatel	SpC 1.4	IROP, OPZ, PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W17	- Nedostatečná dostupnost odborné lékařské péče zejména na venkově	Zvýšit kvalitu a dostupnost zdravotnických služeb na venkově	SpC 1.6	jen v rámci individuálních projektů
W18	- Existence sociálně vyloučených lokalit ve větších městech	Zvýšit kvalitu života pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel Zajistit dostatek pracovních příležitostí	SpC 1.4 SpC 1.5 SpC 4.2	IROP, OPZ, PRV IROP, PRV, OPZ ostatní v rámci individuálních projektů
W19	- Nedostatek pracovních příležitostí pro rizikové skupiny			
W20	- Zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva, růst rizikových skupin obyvatelstva (dlouhodobě nezaměstnaní, matky s dětmi) a nepřipravenost systému			
W21	- Nedostatek fin.prostředků na rekonstrukce a údržbu významných kulturně-historických a technických objektů, krajiny	Posílit péči a využití kulturních, historických, technických a hornických památek Posílit péči o přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz	SpC 3.1 SpC 3.2	IROP ostatní v rámci individuálních projektů
W22	- Nízká rozmanitost a kvalita doplňkových služeb cestovního ruchu	Využít cestovní ruch jako významnou složku místní ekonomiky	SpC 4.3	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W23	- Slabá úroveň propagace a informovanosti o nabídce cestovního ruchu v regionu	Udržovat a oživit tradice, zvyky a místní specifika Zlepšit poznávání a prezentaci místních hodnot	SpC 3.3 SpC 3.4	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W24	- Obava ze zániku klíčových zaměstnavatelů z důvodů ekonomické recese	Zlepšit podmínky pro místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje	SpC 4.1	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W25	- Přehnaná orientace pouze na turistický ruch a snížení rozvoje ostatních příležitostí			
W26	- Závislost návštěvnosti na povětrnostních podmínkách (teplá zima, nedostatek sněhu, studené léto)			
W27	- Citlivost sektoru cestovního ruchu na zvraty v ekonomice či nepříznivé mediální zprávy			
W28	- Vysoká nezaměstnanost	Zvýšit kvalitu života pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel Zajistit dostatek pracovních příležitostí	SpC 1.5 SpC 4.2	PRV, OPZ ostatní v rámci individuálních projektů
W29	- Nedostatek pracovních příležitostí			
W30	- Nedostatečná nabídka ubytovacích kapacit, úplná absence ve městě Ostrov	Zajistit dostatečnou vybavenost obcí a fungující služby	SpC 1.1	
W31	- Zaostávající turistická infrastruktura konkurenceschopnosti	Využít cestovní ruch jako významnou složku místní ekonomiky	SpC 4.3	PRV ostatní v rámci individuálních projektů
W32	- střety různých rozvojových záměrů a ochrany přírodního a kulturního dědictví podrobně nevyřešené v ÚP	Zvýšit kvalitu a transparentnost veřejné správy	SpC 5.1	

4 Strategická část

4.1 Důvody pro zpracování SCLLD a stanovení mise

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Krušné hory na období 2014 - 2020 je zásadním koncepčním dokumentem, podle kterého se bude řídit rozvoj území MAS v uvedeném období. Je zpracována v souladu s vydanou metodikou a charakterizuje nejvýznamnější pozitiva území, které je záhodno rozvíjet, i hlavní problémy, které je v území potřeba řešit. Je založena na vzájemné provázanosti a vyváženosti ekonomického, sociálního a environmentálního vývoje, respektující principy udržitelného rozvoje. Pracovní tým společnosti MAS Krušné hory, o.p.s. vytvořil tuto Strategii komunitně vedeného místního rozvoje jako střednědobý ucelený strategický dokument rozvoje regionu MAS Krušné hory na období let 2014 – 2022. Strategie je výsledkem partnerské spolupráce veřejného, soukromého a občanského sektoru a předpokládá široký rozvoj území MAS Krušné hory s využitím metody LEADER.

K tomu, aby byla integrovaná strategie prakticky použitelná a směřovala k dosažení cílů, musí být zejména:

- správně naformulovány cíle, které povedou k naplnění vize a mise,
- vyjasněny základní aspekty realizace aktivit a projektových záměrů (podrobněji specifikován jejich obsah a způsob realizace).

Nastavení strategické části vychází ze zjištěných potřeb regionu, které byly identifikovány v analytické části na základě analýz statistických dat i výsledků terénních šetření. Pojmenovává a blíže rozpracovává témata, která jsou pro další rozvoj MAS důležitá.

Základní směry rozvoje MAS jsou stanoveny prostřednictvím mise, vize a strategického cíle rozvoje. Tyto hlavní myšlenky jsou pak rozpracovány formou cílů a opatření.

Mise je rámcová představa o smyslu a účelu existence MAS a účelu tvorby její strategie („co a pro koho MAS dělá“); vyjadřuje tedy základní myšlenku, proč MAS zpracovává svou strategii a co od ní očekává. Mise v sobě zahrnuje i nejvýznamnější principy rozvoje, tedy vyjádření, jak bude MAS Krušné hory dosahovat účelu své strategie a jak zajistí, aby její mise byla unikátní a odlišovala ji od ostatních MAS. Formulovanými principy se budou aktéři MAS při naplňování strategie řídit.

MISE:

SCLLD MAS Krušné hory je komplexní střednědobý strategický dokument pro přípravu a realizaci konkrétních projektů, jejichž cílem je zlepšení kvality života, zvýšení ekonomického růstu, ochrana a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví včetně technických památek, a to za respektování principů udržitelného rozvoje daného území. Pro efektivní a úspěšnou realizaci Strategie jsou nastaveny transparentní principy implementace Strategie.

4.2 Základní principy tvorby a realizace SCLLD

Základní principy SCLLD MAS Krušné hory vychází z definované mise:

- 1) Transparentní příprava strategie
- 2) Přístup zdola nahoru, prohlubování místního partnerství
- 3) Partnerství mezi venkovem a městy
- 4) Komunitní i expertní zpracování
- 5) Integrované a vícesektorové akce
- 6) Kvalitně zpracované podklady pro rozhodování orgánů MAS
- 7) Řešení konkrétních problémů, rozvojového potenciálu a inovací
- 8) Zohlednění v území MAS existujících strategií a koncepčních dokumentů
- 9) Zachování kulturního, přírodního i civilizačního dědictví
- 10) Koordinace rozvoje území na principech udržitelného rozvoje a rovných příležitostí

Má-li být rozvoj regionu efektivní, je záhodno, aby byl plánován, realizován, řízen a jeho úspěšnost hodnocena na základě strategie, která vzniká přímo v tomto území, za účasti a spolupráce aktérů, kteří ji budou následně realizovat. Místní aktéři, odborníci a manažeři a pracovníci MAS se podíleli na vytváření obsahu strategie, čímž je zaručeno nejen reálné stanovení cílů, ale také pochopení důvodů, proč mají být naplněny. Nelze se tedy opírat jen o obecné strategie, které nastavují jen obecná opatření, ale o konkrétní potřeby řešené konkrétními projekty.

Tato strategie byla zpracována metodou komunitního plánování, do kterého byla zapojena široká veřejnost, veřejný i soukromý sektor a odborný sektor se znalostí místa a regionu.

Cílem této strategie je pomocí projektů, které budou v souladu s touto strategií, přispět k prohlubování místního partnerství, ke zlepšení kvality života, ekonomického rozvoje a zhodnocení kulturního a přírodního dědictví dané oblasti, a to za respektování principů udržitelného rozvoje a současně návštěvníkům regionu poskytnout udržitelnou formu rekreace, relaxace a podílet se s nimi o místní kulturní a technické dědictví a krásy jeho krajiny.

Strategie počítá s udržitelným rozvíjením a využíváním zdrojů regionu za použití soukromých i veřejných prostředků dostupných v Evropské unii, České republice a v Karlovarském kraji, aby projekty zde realizované pokrývaly všechny oblasti vedoucí k naplnění cílů a vzájemně násobily tak veřejný prospěch.

Strategie navazuje na předchozí strategie mikroregionu, které však obohacuje nejen o další pohledy ze strany podnikatelské a občanské, ale také prohlubuje zejména důraz na obyvatele, kteří zde žijí a vykonávají zde své aktivity a

zájmy. Strategie respektuje nadřazené strategické rozvojové dokumenty, územně plánovací dokumentace jednotlivých obcí i Karlovarského kraje, projektové záměry a vize místních aktérů.

Významným přínosem strategie komunitně vedeného místního rozvoje je právě partnerství místních aktérů, při kterém při propojení jejich záměrů dochází k pozitivním synergickým a inovacím. Místní spolupráce pomáhá lépe využívat zdroje k realizaci projektů a lépe garantuje naplňování smysluplných, realizovatelných a udržitelných akcí a projektů. Předpokládá se, že realizací strategie dojde k prohlubování partnerství nejen uvnitř MAS Krušné hory, ale i se sousedními MAS a i s německými partnery, se kterými místní aktéři již takové intenzivní partnerské vztahy vybudovány mají.

Strategie byla v průběhu svého zpracování aktualizována v analytické části zejména z důvodu rozšiřování územní působnosti MAS Krušné hory, které byla způsobena intenzivní komunikací v území a zvyšováním povědomosti o přínosech metody LEADER a též v programové části díky rozšiřování a zpřesňování záměrů rozvoje od jednotlivých aktérů.

4.3 Stanovení vize a globálního cíle

Dlouhodobý obraz budoucnosti MAS představuje vize. Jde o představu budoucí podoby MAS, o tom, v čem se bude měnit a zlepšovat. Je jakousi „směrovkou“ rozvoje, která může přesahovat návrhové období integrované strategie. Vize je konkretizována pomocí priorit, cílů a opatření, jimiž budou moci aktéři usměrňovat vývoj MAS k žádoucímu stavu. Vize je bezkonfliktní sdílené vyjádření společné rámcové představy budoucího stavu regionu Místní akční skupiny Krušné hory o.p.s., formuluje směr rozvoje území a popisuje stav, jehož by mělo být dosaženo. Jejím smyslem je určit zásadní orientaci regionu. Vyšla nejen ze znalosti místní situace, ale i z pochopení celosvětových trendů a potřeb. Vize, jež byla zformulována na základě konsensu komunity, je obecnou charakteristikou hlavních cílů a směrů řešení a je zpracována v dlouhodobém časovém intervalu do roku (2020).

Vize MAS Krušné hory, o.p.s.:

„Silný venkovský region, který s ohledem na zachování typického krajinného rázu území a kvalitního životního prostředí zajišťuje nejen místním obyvatelům všech věkových kategorií, ale i návštěvníků a turistům atraktivní životní podmínky, kvalitní služby, dostatečnou občanskou vybavenost a vhodné podmínky pro všestranný rozvoj.“

Globální cíl stanovuje, čeho chce MAS dosáhnout realizací své integrované strategie, tedy do roku 2020. Cíl je formulován takovým způsobem, aby bylo možné hodnotit, zda jej bylo dosaženo.

Globální cíl MAS Krušné hory:

Přiměřeně soběstačný, dobře spravovaný region, atraktivní pro místní obyvatele i návštěvníky, vyváženě se rozvíjející v oblasti sociální, ekonomické a ekologické, při respektování tradičních a specifických hodnot území.

4.4 Stanovení strategických cílů a priorit, specifických cílů a opatření

Podrobněji je vize a Globální cíl charakterizován prostřednictvím strategických cílů a priorit, specifických cílů a opatření. Opatření jsou definována jako zásadní úkoly k naplnění cílů ve všech úrovních a vize, formulují přístup k řešení jednotlivých témat.

Po zpracování výsledků z komunitních projednání, zformulovaných SWOT analýz a znalostí místních specifik byly pro Strategii MAS Krušné hory stanoveny následující Strategické cíle a Priority:

PRIORITA SCLLD P1 Vysoká kvalita života na venkově a atraktivní prostředí.

Strategický cíl SCLLD 1 Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu

PRIORITA SCLLD P2 Udržitelný rozvoj regionu

Strategický cíl SCLLD 2. Zajistit koordinovaný rozvoj regionu při vyvážené ekonomické, ekologické a sociální oblasti.

PRIORITA SCLLD P3 Obnova památek a dalších místních hodnot jako významného dědictví regionu

Strategický cíl SCLLD 3. Zajistit udržované a provozované památky, krajinu, obnovené tradice

PRIORITA SCLLD P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu

Strategický cíl SCLLD 4. Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území

PRIORITA SCLLD P5 Upevňování místní a územní soudržnosti, vytváření sítí, přeshraniční spolupráce a partnerství

Strategický cíl SCLLD 5. Zajistit spolehlivé a fungující místní partnerství a spolupráci

Každá priorita se dále dělí na jednotlivé specifické cíle a Opatření. Opatření vymezují jednotlivé typy projektů a aktivit, kterými by mělo být naplnění Specifického cíle dosaženo a kterými dojde k naplnění Strategie MAS Krušné hory.

Souhrnný přehled Strategických cílů a Priorit, Specifických cílů a Opatření Strategie MAS Krušné hory prezentuje následující tabulka.

4.4.1 Souhrnný přehled Strategických (StC) a Priorit (P), Specifických (SpC) cílů a Opatření (OP)

PRIORITA P1. Vysoká kvalita života na venkově a atraktivní prostředí	
Strategický cíl SCLLD	Opatření SCLLD
StC1. Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu	SpC 1.1 Zajistit dostatečnou vybavenost obcí a fungující služby
	OP 1.1 Dostatečná vybavenost obcí a fungující služby
	SpC 1.2 Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu
	OP 1.2 Dobře udržovaný veřejný prostor a fungující dopravní a technická infrastruktura
	SpC 1.3 Zvýšit kvalitu a dostupnost vzdělávání
	OP 1.3 Kvalitní vzdělávací struktura a vzdělávání
	SpC 1.4 Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb a snížit počet sociálně znevýhodněných či sociálním vyloučením ohrožených obyvatel.
	OP 1.4 Dostupné sociální služby a snižování sociálně znevýhodněných obyvatel
	SC 1.5 Zvýšit kvalitu života pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel
	OP 1.5 Vznik nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
	SpC 1.6 Zvýšit kvalitu a dostupnost zdravotnických služeb na venkově
OP 1.6 Dostupné zdravotnické služby na venkově	
SpC 1.7 Rozšíření nabídky sociálních služeb pro sociálně znevýhodněné či sociálním vyloučením ohrožené obyvatele	
OP 1.7 Podpora sociálních, komunitních služeb a komunitních center	
SpC 1.8 Podpora prarodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni	
OP 1.8. Prarodinná opatření	
SpC 1.9 Pracovní příležitosti pro osoby se znevýhodněním na trhu práce	
OP 1.9 Sociální podnikání	
PRIORITA P2. Udržitelný rozvoj regionu	
Strategický cíl SCLLD	Opatření SCLLD
StC2. Zajistit koordinovaný rozvoj regionu při vyvážené ekonomické, ekologické a sociální oblasti	SpC 2.1 Zkvalitnit nakládání s odpady
	OP 2.1 Zkvalitnění nakládání s odpady
	SpC 2.2 Zefektivnit hospodaření s energií a místními zdroji, podporovat energetickou soběstačnost
	OP 2.2 Zefektivnění hospodaření s energií a místními zdroji, energetická soběstačnost
SpC 2.3 Zlepšit prevence rizik a jejich předcházení a zvýšit ochranu území a obyvatelstva	
OP 2.3 Zlepšení prevence rizik a jejich předcházení a zlepšení ochrany území a obyvatelstva	
PRIORITA P3 Obnova památek a dalších místních hodnot jako významného dědictví regionu	
Strategický cíl SCLLD	Opatření SCLLD
StC3. Zajistit udržované a provozované památky, krajinu, obnovené tradice	SpC 3.1. Posílit péči a využití kulturních, historických, technických a hornických památek
	OP 3.1. Udržované kulturní, historické, technické a hornické památky
	SpC 3.2 Posílit péči o přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz
	OP 3.2 Udržované přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz
SpC 3.3 Udržovat o oživit tradice a zvyky, místní specifika	
OP 3.3 Udržované tradice a zvyky, místní specifika	
SpC 3.4 Zlepšit poznávání a prezentace místních hodnot	
OP 3.4 Zlepšení poznávání a prezentace místních hodnot	
PRIORITA P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu	
Strategický cíl SCLLD	Opatření SCLLD
StC4. Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území	SpC 4.1. Zlepšit podmínky pro místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje
	OP 4.1. Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje
	SpC 4.2 Zajistit dostatek pracovních příležitostí
	OP 4.2 Dostatek pracovních příležitostí
SpC 4.3 Využití cestovní ruch jako významnou složku místní ekonomiky	
OP 4.3 Cestovní ruch jako významná složka místní ekonomiky	
PRIORITA P5 Upevňování místní a územní soudržnosti, vytváření sítí, přeshraniční spolupráce a partnerství	
Strategický cíl SCLLD	Opatření SCLLD
StC5. Zajistit spolehlivé a fungující místní partnerství a spolupráci	SpC 5.1 Zvýšit kvalitu a transparentnost veřejné správy
	OP 5.1 Efektivní a otevřená veřejná správa
	SpC 5.2 Posílit spolkovou činnost a místní aktivity
	OP 5.2 Rozvoj spolkové činnosti a místních aktivit
	SpC 5.3 Zajistit úspěšnou realizaci SCLLD
	OP 5.3 Úspěšná realizace SCLLD
SpC 5.4 Úspěšně spolupracovat s přeshraničním partnery	
OP 5.4 Efektivní přeshraniční spolupráce	

4.4.2 Podrobný popis Strategických cílů a Priorit, Specifických cílů a Opatření, typy projektů, cílové skupiny a možní realizátoři projektů / příjemci dotací

SCLLD P1	Vysoká kvalita života na venkově a atraktivní prostředí
SCLLD StC1	Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu
Popis StC	<i>Naplněním tohoto cíle je zabránit odlivu obyvatelstva tím, že se zvýší atraktivita území nejen co se týče jeho vzhledu a funkčnosti, ale i služeb, které jsou lépe dostupné pro místní obyvatele. A i když jsou podmínky pro život v horách mnohdy tvrdé díky přírodním podmínkám, nejsou místní obyvatele, díky vybavenosti svých obcí, nuceni uvažovat o odchodu z obcí za kvalitnějším životem do větších měst.</i>
SCLLD SpC 1.1	Zajistit dostatečnou vybavenost obcí a fungující služby
SCLLD OP1.1	Dostatečná vybavenost obcí a fungující služby
Možné typy projektů / aktivit	Výstavba, dostavba, rekonstrukce, regenerace, renovace, modernizace objektů, prostor, občanské vybavenosti, zařízení pro kulturu, sport, společenský život, zařízení pro volný čas, veřejné služby, dále dětských hřišť, koupališť. Obnova, regenerace, řešení vybavenosti a provozních nedostatků veřejných prostorů, sídelní zeleně, hřbitovů, obecních vodních nádrží, drobné architektury a mobiliáře a dalších souvisejících zařízení, řešení bezbariérových přístupů a provozu v objektech.
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, děti, obce, turisté a návštěvníci regionu, vlastníci památek
Realizátoři projektů	obce a jejich organizace, svazky obcí, volnočasové organizace, vlastníci památek a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 1.2	Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu
SCLLD OP1.2	Dobře udržovaný veřejný prostor a fungující dopravní a technická infrastruktura
Možné typy projektů / aktivit	Vybudování, rekonstrukce, modernizace dopravní a technické infrastruktury, komunikací, chodníků, parkovišť, odstavných ploch, cyklostezek, cyklotras, přechodů pro chodce, zastávek a nádraží, lávek, mostů a souvisejícího dopravního značení a doprovodného zařízení. Snižování zátěže z dopravy (hluk, prašnost), odstranění bodových závad a rizik ohrožujících plynulost a bezpečnost dopravy. Péče o veřejná prostranství, veřejnou zeleň, návsí, náměstí, parky a parčíky, sady. Zavádění efektivních systémů a technologií v dopravě a dopravní obslužnosti Napojení obcí na vodovod, kanalizaci, plynofikace a elektrifikace území. Revitalizace opuštěných a zanedbaných míst a areálů v obci a jejich přeměna k novému využití Pořizování moderní techniky pro údržbu veřejných komunikací, prostranství, zeleně Zkvalitnění zdrojů a úpraven vody, vodovodních a kanalizačních systémů, ČOV, nakládání s odpady Zlepšení spolupráce obcí a jiných aktérů v oblasti dopravní obslužnosti
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, podnikatelé, obce, turisté a návštěvníci regionu, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, vlastníci dopravní a technické infrastruktury,
Realizátoři projektů	obce a jejich organizace, svazky obcí, vlastníci a provozovatelé dopravní a technické infrastruktury, vlastníci památek, provozovatelé dopravní obslužnosti a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 1.3	Zvýšit kvalitu a dostupnost vzdělávání
SCLLD OP1.3	Kvalitní vzdělávací struktura a vzdělávání
Možné typy projektů / aktivit	Výstavba, rekonstrukce, modernizace školských zařízení (vč. předškolních) a zařízení pro celoživotní vzdělávání, centra praktické výchovy, včetně nákupu či modernizace vybavení těchto zařízení. Podpora spolupráce škol a rodičů. Podpora měkkých projektů školských zařízení Zavádění a rozvoj ICT a moderních technologií ve školských kapacitách Zvyšování kvalifikace a dovedností, rekvalifikace osob působících ve školství.
Hlavní cílové skupiny	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, uchazeči o zaměstnání, zájemci o zaměstnání, zaměstnanci, děti, studenti, pedagogičtí pracovníci, veřejnost, podnikatelé, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce,
Realizátoři projektů	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, profesní organizace, NNO, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, církev, MAS, a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 1.4	Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb a snížit počet sociálně znevýhodněných či sociálním vyloučením ohrožených obyvatel.
SCLLD OP1.4	Dostupné sociální služby a snižování sociálně znevýhodněných obyvatel
Možné typy projektů / aktivit	Výstavba, rekonstrukce, regenerace, renovace, modernizace zařízení, objektů, prostor pro sociální služby, včetně vybavení Zvýšení kapacity nouzových či startovacích bytů, malometrážních bytů, stacionářů, krizových center
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce, pracovníci sociálních služeb
Realizátoři projektů	NNO, obce a jejich organizace, svazky obcí, sociální zařízení, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD SpC 1.5	Zvýšit kvalitu života pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel.
SCLLD OP1.5	Vznik nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
	Podpora sociálních podniků
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce, MPSV, OSVČ
Realizátoři projektů	NNO, obce a jejich organizace, svazky obcí a jejich organizace, církve a církevní organizace, OSVČ, MSP, neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD SpC 1.6	Zvýšit kvalitu a dostupnost zdravotnických služeb na venkově
SCLLD OP 1.6	Dostupné zdravotnické služby na venkově
Možné typy projektů / aktivit	Výstavba, rekonstrukce, regenerace, renovace, modernizace zařízení, objektů, prostor pro zdravotnické služby, včetně vybavení Podpora venkovských lékařů, ordinací, zdravotnických zařízení na venkově
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce, pracovníci zdravotních služeb
Realizátoři projektů	NNO, obce a jejich organizace, svazky obcí, zdravotnická zařízení, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD SpC 1.7	Rozšíření nabídky sociálních služeb pro sociálně znevýhodněné či sociálním vyloučením ohrožené obyvatele
SCLLD OP 1.7	Podpora sociálních, komunitních služeb a komunitních center
Možné typy projektů / aktivit	Ochrana mládeže před sociálně patologickými jevy, řešení volného času. Podpora sociálně vyloučených, seniorů, rodiny Podpora sociálního začleňování Podpora terénních služeb
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce, pracovníci sociálních služeb
Realizátoři projektů	NNO, obce a jejich organizace, svazky obcí, sociální zařízení, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD SpC 1.8	Podpora prarodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni
SCLLD OP 1.8	Prarodinná opatření
Možné typy projektů / aktivit	Podpora prarodinných opatření s cílem začlenění na trh práce
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce, pracovníci sociálních služeb
Realizátoři projektů	NNO, obce a jejich organizace, svazky obcí, sociální zařízení, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD SpC 1.9	Pracovní příležitosti pro osoby se znevýhodněním na trhu práce
SCLLD OP 1.9	Sociální podnikání
Možné typy projektů / aktivit	Podpora zaměstnanosti osob sociálně vyloučených, začleněných na trh práce v sociálních podnicích
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce, MPSV, OSVČ
Realizátoři projektů	NNO, obce a jejich organizace, svazky obcí a jejich organizace, církve a církevní organizace, OSVČ, MSP, neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD P2	Udržitelný rozvoj regionu
SCLLD StC 2	Zajistit koordinovaný rozvoj regionu při vyvážené ekonomické, ekologické a sociální oblasti
Popis StC	<i>Základním předpokladem trvale udržitelného rozvoje území je účelné využívání místních zdrojů pro posílení místní ekonomiky bez negativních dopadů na životní prostředí a sociální oblast. Naplněním tohoto cíle by mělo dojít ke koordinaci a vzájemnému souladu těchto zájmů a zároveň k potřebnému rozvoji území</i>
SCLLD SpC 2.1	Zkvalitnit nakládání s odpady
SCLLD OP 2.1	Zkvalitnění nakládání s odpady
Možné typy projektů / aktivit	Zefektivnění odpadového hospodářství zaváděním městských systémů nakládání s odpady, podpora recyklace, nakládání s bioodpadem, podpora kompostování. Odstranění starých ekologických zátěží, likvidace nepovolených skládek
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, obce
Realizátoři	obce a jejich organizace, svazky obcí a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD SpC 2.2	Zefektivnit hospodaření s energií a místními zdroji, podporovat energetickou soběstačnost
SCLLD OP 2.2	Zefektivnění hospodaření s energií a místními zdroji, energetická soběstačnost
Možné typy projektů / aktivit	Zvýšení energetické nezávislosti, energetické bezpečnosti, využití OZE s preferencí stávajících ploch a střech Zvýšení úspory energií ve veřejné sféře, podnikání, bydlení, dopravě, instalace úsporných technologií v budovách i veřejném sektoru (zateplování, regulace otopné soustavy, výměna oken, kotlů, tepelných zdrojů, otopných soustav, biokotelny, rekonstrukce veřejného osvětlení, rekonstrukce osvětlení veřejných budov).
Hlavní cílové skupiny	podnikatelé, obce, veřejnost, vlastníci rodinných a bytových domů,
Realizátoři projektů	obce a jejich organizace, svazky obcí, podnikatelé, vlastníci rodinných a bytových domů a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 2.3	Zlepšit prevence rizik a jejich předcházení a zvýšit ochranu území a obyvatelstva
SCLLD OP 2.3	Zlepšení prevence rizik a jejich předcházení a zlepšení ochrany území a obyvatelstva
Možné typy projektů / aktivit	Zavádění a rozvoje bezpečnostních a varovných systémů potencionálních rizik, monitoringu stavu toků, varovných systémů pro obyvatelstvo. Zmapování rizikového potenciálu v území, zpracování plánů ochrany a řešení následků Budování ochrany před povodněmi, větrnou a vodní erozí, sesuvy půdy, hlukem, prašností, kontaminací vodních zdrojů, zvýšení retenční schopnosti krajiny, zlepšení vodního režimu v krajině Podpora akceschopnosti jednotlivých akterů v oblasti ochrany a prevence, vybudování potřebných provozů a zařízení včetně nákupu techniky a vybavení. Výstavba, dostavba, rekonstrukce, regenerace, renovace, modernizace objektů hasičských stanic a zbrojnic. Posilování spolupráce včetně přeshraniční, společné prevence, informovanosti, osvěty
Hlavní cílové skupiny	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, veřejnost, podnikatelé, NNO, obce, vlastníci a provozovatelé infrastruktury, složky IZS, vlastníci nemovitostí, správci vodních toků
Realizátoři projektů	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, provozovatelé infrastruktury, drobní a malí podnikatelé, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, vlastníci památek, a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech, složky IZS.

SCLLD P3	Obnova památek a dalších místních hodnot jako významného dědictví regionu
SCLLD StC 3	Zajistit udržované a provozované památky, krajinu, obnovené tradice
Popis StC	<i>Území MAS je velmi hojně vybaveno přírodními, technickými, kulturními a hornickými památkami, tradicemi, zvyky, lidovým uměním. Je to významné dědictví, které je unikátní pro tuto oblast. Jsou to poklady tohoto území. Naplněním tohoto cíle by měla být zajištěna obnova, ale i trvalá ochrana a účelné užívání těchto hodnot</i>
SCLLD SpC 3.1.	Posílit péči a využití kulturních, historických, technických a hornických památek
SCLLD OP 3.1	Udržované kulturní, historické, technické a hornické památky
Možné typy projektů / aktivit	Ochrana, rekonstrukce kulturních, církevních, technických, průmyslových, přírodních památek a památkových a historických či jinak turisticky významných objektů a jejich využití v CR a veřejně prospěšných aktivitách
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, obce, vlastníci památek
Realizátoři projektů	obce a jejich organizace, svazky obcí, podnikatelé v CR, vlastníci památek, církev, ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 3.2	Posílit péči o přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz
SCLLD OP 3.2	Udržované přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz
Možné typy projektů / aktivit	Zlepšení ochrany a péče o příměstskou a volnou krajinu, ochrany krajinného rázu a typického vzhledu regionu Obnova ekologické stability krajiny, obnova krajinných prvků (alejí, remízků, soliterních dřevin, větrolamů). Zvýšení biodiversity, realizace záchovných programů a šetrné péče o krajinu
Hlavní cílové skupiny	podnikatelé, NNO, obce, veřejnost, turisté a návštěvníci regionu, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, zemědělství podnikatelé, včetně lesnických a rybářských organizací, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury
Realizátoři projektů	NNO, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, podnikatelé v CR, společnosti působící v oblasti CR, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, zemědělství podnikatelé, organizace hospodařící v lesích, rybářské svazy, drobní a malí podnikatelé, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, vlastníci památek, a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 3.3	Udržovat o oživit tradice a zvyky, místní specifika
SCLLD OP 3.3	Udržované tradice a zvyky, místní specifika
Možné typy projektů / aktivit	Podpora tradičních řemesel, místní produkce a zhodnocení místních produktů (ze zemědělství, řemeslné výroby, potravinářství apod.) uplatněním ve venkovském turistickém ruchu
Hlavní cílové skupiny	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, studenti, veřejnost, NNO, obce, volnočasové organizace, turisté a návštěvníci regionu, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, MAS a subjekty působící na jejím území
Realizátoři projektů	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, NNO, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, volnočasové organizace, PO a FO, podnikatelé v CR, společnosti působící v oblasti CR, drobní a malí podnikatelé, vlastníci památek, církev, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD SpC 3.4	Zlepšit poznávání a prezentace místních hodnot
SCLLD OP 3.4	Zlepšení poznávání a prezentace místních hodnot
Možné typy projektů / aktivit	Osvěta, vzdělávání v oblasti péče o životní prostředí Osvěta v oblasti ochrany hodnot venkova (volná krajina, přírodní prostředí, zvyky a tradice, řemesla, krajové speciality). Podpora iniciativy a propagace budoucích památek UNESCO v regionu
Hlavní cílové skupiny	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, studenti, veřejnost, NNO, obce, volnočasové organizace, turisté a návštěvníci regionu, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, MAS a subjekty působící na jejím území
Realizátoři projektů	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, NNO, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, volnočasové organizace, PO a FO, podnikatelé v CR, společnosti působící v oblasti CR, drobní a malí podnikatelé, vlastníci památek, církev, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD P 4	Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu
SCLLD StC 4	Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území
Popis StC	<i>Území MAS je postiženo vysokou mírou nezaměstnanosti, malým množstvím pracovních příležitostí pro málo kvalifikovanou pracovní sílu, a to i přestože má území má poměrně velký potenciál v místních zdrojích, tradičních výrobcích, přírodních podmínkách a vybavenosti území. Naplněním tohoto cíle by mělo dojít ke stabilizaci místního podnikatelského prostředí a vytvoření pracovních míst takových, které odpovídají potřebám území MAS. S tím souvisí i případné přizpůsobení pracovní síly rekvalifikací a zvyšováním pracovních dovedností a schopností.</i>
SCLLD SpC 4.1.	Zlepšit podmínky pro místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje
SCLLD OP 4.1	Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje
Možné typy projektů / aktivit	Modernizace a revitalizace venkovských podniků a provozů, revitalizace brownfields, nevyužitých objektů a ploch k dalšímu využití v podnikání nebo zemědělství. Výstavba a rekonstrukce a vybavení výroben a provozoven služeb Podpora začínajících podnikatelů, mikropodniků, zemědělců Zavádění nových technologií v místních podnicích. zemědělců Podpora a propagace místních producentů a produktů, zachování starých řemesel
Hlavní cílové skupiny	zaměstnavatelé, veřejnost, podnikatelé, NNO, obce, veřejnost, zemědělství podnikatelé, včetně lesnických a rybářských organizací,
Realizátoři projektů	zaměstnavatelé, NNO, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, zemědělství podnikatelé, organizace hospodařící v lesích, rybářské svazy, fyzické nebo právnické osoby, jejichž příjmy pocházejí z oblasti rybářství, školní podniky v odvětví rybářství, uživatelé rybářských revírů, drobní a malí podnikatelé a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 4.2	Zajistit dostatek pracovních příležitostí
SCLLD OP 4.2	Dostatek pracovních příležitostí
Možné typy projektů / aktivit	Snižování počtu dlouhodobě nezaměstnaných v regionu Zvyšování kvalifikace v oborech a odvětvích typických pro venkovský prostor Podpora vzdělávacích akcí zaměřených na širokou veřejnost Jazykové kurzy a kurzy PC
Hlavní cílové skupiny	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, uchazeči o zaměstnání, zájemci o zaměstnání, zaměstnanci, studenti, pedagogičtí pracovníci, veřejnost, podnikatelé, sociálně slabí, ohrožení soc. vyloučením a sociálně vyloučení, NNO, obce, veřejnost, zemědělství podnikatelé, včetně lesnických a rybářských organizací,
Realizátoři projektů	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, profesní organizace, NNO, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, zemědělství podnikatelé, organizace hospodařící v lesích, rybářské svazy, fyzické nebo právnické osoby, jejichž příjmy pocházejí z oblasti rybářství, školní podniky v odvětví rybářství, uživatelé rybářských revírů, drobní a malí podnikatelé, a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 4.3	Využití cestovního ruchu jako významnou složku místní ekonomiky
SCLLD OP 4.3	Cestovní ruch jako významná složka místní ekonomiky
Možné typy projektů / aktivit	Budování a modernizace infrastruktury pro rekreaci a CR, jako jsou sportovní areály, lyžařské areály, běžecké trasy, sportovní-rekreační zařízení, naučné stezky, turistické trasy, pěší stezky, cyklostezky a cyklotrasy, hippostezky, rozhledny, muzea, expozice, výstavní prostory. Budování a modernizace infrastruktury nezbytné pro provozování atraktivit CR, tzn. výstavba, rekonstrukce, modernizace parkovišť, přístupových cest a komunikací, půjčoven, odpočívadel, pořizování techniky a vybavení pro provoz sportovních, kulturních zařízení a infrastruktury Budování, rozvoj a zkvalitnění ubytovacích a stravovacích kapacit a dalších služeb pro CR a rekreaci Rozvoj a zavádění (budování) značení a infosystémů včetně moderních technologií v cestovním a turistickém ruchu, zřizování a dovybavení infocenter, jejich propojení a sdílení potřeb a informací Zkvalitnění tvorby a propagace produktů CR, zkvalitnění a zefektivnění organizace CR, zvýšení spolupráce v CR včetně přeshraniční Rozvoj agroturistiky

	Propagace a prezentace regionu, jeho hodnot
Hlavní cílové skupiny	obce, veřejnost, turisté a návštěvníci regionu, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury
Realizátoři projektů	obce a jejich organizace, svazky obcí, podnikatelé v CR, společnosti působící v oblasti CR, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, vlastníci památek, církev, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

SCLLD P 5	Upevňování místní a územní soudržnosti, vytváření sítí, přeshraniční spolupráce a partnerství
SCLLD StC 5	Zajistit spolehlivé a fungující místní partnerství a spolupráci
Popis StC	<i>Území MAS je územím kompaktním a dobře dostupným. Má dlouholetou zkušenost a tradici ve spolupráci různých subjektů na lokální, regionální i mezinárodní úrovni. Naplněním tohoto cíle by mělo dojít k posílení těchto partnerských vazeb tak, aby smysluplně, koordinovaně a kontinuálně přispívaly k rozvoji území MAS Krušné hory</i>
SCLLD SpC 5.1	Zvýšit kvalitu a transparentnost veřejné správy
SCLLD OP 5.1	Efektivní a otevřená veřejná správa
Možné typy projektů / aktivit	Zlepšení využívání strategického a územního plánování jako nástroje pro efektivní správu a rozvoj území - podpora územního a strategického plánování Rozšíření využívání informačních technologií ve veřejné správě a v komunikaci mezi jednotlivými subjekty v území, zavádění a rozšiřování internetu v obci, zavádění bezpečného a jednoduchého přístupu k veřejným službám a sdílení informací o dění v obci prostřednictvím internetu Zvýšení spolupráce a partnerství veřejné správy, podnikatelů, NNO, spolků a zájmových sdružení
Hlavní cílové skupiny	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, veřejnost, podnikatelé, NNO, obce, veřejnost, pracovníci zdravotních a sociálních služeb, volnočasové organizace, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, MAS a subjekty působící na jejím území
Realizátoři projektů	vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, veřejnost, podnikatelé, NNO, obce, veřejnost, pracovníci zdravotních a sociálních služeb, volnočasové organizace, vlastníci a provozovatelé infrastruktury CR, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, MAS a subjekty působící na jejím území a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 5.2	Posílit spolkovou činnost a místní aktivity
SCLLD OP 5.2	Rozvoj spolkové činnosti a místních aktivit
Možné typy projektů / aktivit	Podpora činnosti občanských aktivit, spolků a místních zájmových uskupení, podpora tradic a zvyků, osvětové, okrašlovací činnosti Podpora organizace místních kulturních, sportovních a veřejných akcí, tradičních akcí vedoucích k posílení pozitivního vztahu k obci.
Hlavní cílové skupiny	veřejnost, podnikatelé, NNO, obce, volnočasové organizace, MAS a subjekty působící na jejím území
Realizátoři projektů	NNO, podnikatelé, obce a jejich organizace, svazky obcí, volnočasové organizace, MAS a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 5.3	Zajistit úspěšnou realizaci SCLLD
SCLLD OP 5.3	Úspěšná realizace SCLLD
Možné typy projektů / aktivit	Sdílení manažerské a administrativní kapacity pro řešení problémových oblastí při financování z dotačních zdrojů při realizaci SCLLD Školení aktérů v území pro realizaci strategie SCLLD Podpora finančního a organizačního zajištění realizace SCLLD
Hlavní cílové skupiny	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, podnikatelé, NNO, obce, zemědělští podnikatelé, včetně lesnických a rybářských organizací, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, MAS, MAS a subjekty působící na jejím území
Realizátoři projektů	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, podnikatelé, NNO, obce, zemědělští podnikatelé, včetně lesnických a rybářských organizací, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, MAS, MAS a subjekty působící na jejím území a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech
SCLLD SpC 5.4	Úspěšně spolupracovat s přeshraničním partnery
SCLLD OP 5.4	Efektivní přeshraniční spolupráce
Možné typy projektů / aktivit	Posilování regionálních a přeshraničních vazeb v kulturní, společenské, environmentální, turistické, hospodářské oblasti a v oblasti prevence rizik
Hlavní cílové skupiny	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, podnikatelé, NNO, obce, zemědělští podnikatelé, včetně lesnických a rybářských organizací, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, MAS, MAS a subjekty působící na jejím území
Realizátoři projektů	zaměstnavatelé, vzdělávací instituce, školy a školská zařízení, žáci, podnikatelé, NNO, obce, zemědělští podnikatelé, včetně lesnických a rybářských organizací, vlastníci památek, vlastníci dopravní a technické infrastruktury, MAS, MAS a subjekty působící na jejím území a ostatní výše neuvedení příjemci definovaní v relevantních dotačních titulech

4.5 Monitorovací indikátory

Monitorovací indikátory jsou ukazatele nastavené pro vyhodnocování naplňování strategie, byly navrženy v souladu s NČI 2014. Tyto jsou v tabulce označeny zkratkou SCLLD, označením priority a opatření SCLLD a kódem dle NČI. U opatření, pro která nebyly nalezeny odpovídající monitorovací indikátory v NČI 2014+, byly tyto indikátory vytvořeny samotnou MAS. Označeny jsou pak zkratkou MI x.x.x., kde x.x.x. je kód opatření SCLLD a x. číslo monitorovacího indikátoru. Monitorovací indikátory na úrovni OP (IROP, OPZ) a PRV jsou v konkrétních hodnotách uvedeny u programových rámců a fisčí. (Tzv. interní indikátory dle metodiky zásady tvorby a používání indikátorů)

SCLLD P1		Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu					
SCLLD SC1		Zlepšit kvalitu života na venkově a zvýšit atraktivitu prostředí					
Kód NCI	Název				M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
MI SC 1	Počet projektů zaměřených na zlepšení kvality života na venkově a zvýšení atraktivitu prostředí				Počet	0	25
SCLLD OP1.1		Dostatečná vybavenost obcí a fungující služby					
Program	PO/P	SC/OP	Kód NCI	Název	M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD	P1	OP1.1	632510	Počet nových a zrekonstruovaných sportovních rekreačních zařízení celkem	Počet	0	5
SCLLD	P1	OP1.1	650205	Počet nových a zrekonstruovaných zařízení pro volnočasové aktivity a počet zařízení nově s účelem pro volnočasové aktivity	Počet	0	5
SCLLD OP1.2		Dobře udržovaný veřejný prostor a fungující dopravní a technická infrastruktura					
SCLLD	P1	OP1.2	650100	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem	ha	0	2
SCLLD	P1	OP1.2	651120	Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně	ha	0	2
SCLLD	P1	OP1.2	652000	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem	ha	0	0,5
SCLLD OP1.3		Kvalitní vzdělávací struktura a vzdělávání					
SCLLD	P1	OP1.3	MI 1.3.1	Počet nových, rekonstruovaných nebo regenerovaných objektů, zařízení předškolní a mimoškolní péče o děti	počet	0	15
SCLLD OP1.4		Dostupné sociální služby a snižování sociálně znevýhodněných obyvatel					
SCLLD	P1	OP1.4	MI 1.4.1	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu sociálních služeb	Počet	0	4
SCLLD OP1.5		Vznik nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání					
SCLLD	P1	OP1.5	MI 1.5.1	Počet podpořených projektů zaměřených na sociální podnikání	Počet	0	1
SCLLD OP1.6		Dostupné zdravotnické služby na venkově					
SCLLD	P1	OP1.6	511560	Počet podpořených projektů zaměřených na podporu zdravotnictví	Počet	0	2
SCLLD OP1.7		Podpora sociálních, komunitních služeb a komunitních center					
SCLLD	P1	OP1.7	MI 1.6.1	Počet podpořených projektů zaměřených na sociální služby	Počet	0	5
SCLLD OP1.8		Prorodinná opatření					
SCLLD	P1	OP1.8	MI 1.7.1	Počet podpořených projektů zaměřených na prorodinná opatření	Počet	0	3
SCLLD OP1.9		Sociální podnikání					
SCLLD	P1	OP1.9	MI 1.8.1	Počet podpořených projektů zaměřených na sociální podnikání – prac.místa	Počet	0	1

SCLLD P2		Udržitelný rozvoj regionu					
SCLLD SC 2		Koordinovaný rozvoj regionu při vyvážení ekonomické, ekologické a sociální oblasti					
Kód NCI		Název			M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD MI SC 2		Počet uskutečněných projektů zaměřených na ochranu obyvatelstva, majetku a životního prostředí			Počet	0	10
SCLLD OP 2.1		Zkvalitnění nakládání s odpady					
Program	PO/P	SC/OP	Kód NCI	Název	M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD	P2	OP2.1	MI 2.1.1	Počet odstraněných starých ekologických zátěží	počet	0	5
SCLLD	P2	OP2.1	220100	Počet projektů zaměřených na nakládání s odpady	počet	0	7

SCLLD OP 2.2		Zefektivnění hospodaření s energií a místními zdroji, energetická soběstačnost					
SCLLD	P2	OP2.2	210100	Počet projektů zaměřených na zvýšení kvality ovzduší	počet	0	10
SCLLD	P2	OP2.2	360600	Počet objektů využívající OZE	Počet	0	3
SCLLD OP 2.3		Zlepšení prevence rizik a jejich předcházení a zlepšení ochrany území a obyvatelstva					
SCLLD	P2	OP2.3	MI 2.3.1.	Počet realizovaných opatření v souvislosti s omezováním rizika povodní a ostatních rizik	počet	0	4
SCLLD	P2	OP2.3	260416	Počet nových zařízení pro bezpečnost	Počet	0	3

CLLD P3		Obnova památek a dalších místních hodnot jako významného dědictví regionu					
SCLLD SC 3		Udržované a provozované památky, krajina, obnovené tradice					
Kód NCI		Název			M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD MI SC 3		Počet uskutečněných projektů zaměřených na ochranu, obnovu a využití místních hodnot			Počet	0	15
SCLLD OP 3.1		Udržované kulturní, historické, technické a hornické památky					
Program	PO/P	SC/OP	Kód NCI	Název	M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD	P3	OP3.1	632200	Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Počet	0	7
SCLLD OP 3.2		Udržované přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz					
SCLLD	P3	OP3.2	260800	Počet projektů zaměřených na zlepšování stavu přírody a krajiny	Počet	0	5
SCLLD OP 3.3		Udržované tradice a zvyky, místní specifika					
SCLLD	P3	OP3.2	MI 3.3.1	Počet uskutečněných projektů zaměřených na uplatnění místních produktů, zejména v turistickém ruchu	Počet	0	5
SCLLD OP 3.4		Zlepšení poznávání a prezentace místních hodnot					
SCLLD	P3	OP3.4	260810	Počet vybudovaných naučných stezek a dalších objektů návštěvnické infrastruktury	Počet	0	5
SCLLD	P3	OP3.4	060100	Počet projektů v oblasti environmentálního vzdělávání	Počet	0	5

SCLLD P 4		Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu					
SCLLD SC 4		Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území					
Kód NCI		Název			M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD MI SC 4		Počet projektů zaměřených na zlepšení místního hospodářství s využitím místních hodnot			Počet	0	7
SCLLD OP 4.1		Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje					
Program	PO/P	SC/OP	Kód NCI	Název	M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD	P4	OP4.1	MI 4.1.1	Počet podpořených subjektů v oblasti zemědělství, rybnářství, včelařství, lesnictví a jiné produkce	Počet	0	5
SCLLD	P4	OP4.1	MI 4.1.2	Počet uskutečněných projektů zaměřených na propagaci místní produkce	Počet	0	2
SCLLD OP 4.2		Dostatek pracovních příležitostí					
Viz. Programové rámce a Fiche							
SCLLD OP 4.3		Cestovní ruch jako významná složka místní ekonomiky					
SCLLD	P4	OP4.3	440110	Počet projektů zaměřených na rozvoj cestovního ruchu a zachování kulturního dědictví v příhraničním území	Počet	0	7
SCLLD	P4	OP4.3	632300	Počet nových a technicky zhodnocených objektů turistické infrastruktury	Počet	0	5
SCLLD	P4	OP4.3	633101	Počet vytvořených propagačních nebo marketingových produktů pro cestovní ruch	Počet	0	20
SCLLD	P4	OP4.3	633111	Počet vytvořených produktů pro orientaci a směrování návštěvníků	Počet	0	5
SCLLD	P4	OP4.3	633112	Počet nově vybudovaných atraktivit CR	Počet	0	5

SCLLD P 5		Upevňování místní a územní soudržnosti, vytváření sítí, přeshraniční spolupráce a partnerství					
SCLLD SC 5		Spolehlivé a fungující místní partnerství a spolupráce					
Kód NCI		Název			M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD MI SC 5		Počet uskutečněných projektů zaměřených na partnerství a spolupráci mezi aktéry v území			Počet	0	10
SCLLD OP 5.1		Efektivní a otevřená veřejná správa					
Program	PO/P	SC/OP	Kód NCI	Název	M.j.	Výchozí hodnota (2014)	Cílová hodnota (2023)
SCLLD	P5	OP5.1	150101	Počet projektů na rozvoj ICT - rozvoj ICT ve veřejné správě	Počet	0	3
SCLLD OP 5.2		Rozvoj spolkové činnosti a místních aktivit					
SCLLD	P5	OP5.2	440350	Počet mikroprojektů zaměřených na rozvoj spolupráce	Počet	0	5
SCLLD OP 5.3		Úspěšná realizace SCLLD					
SCLLD	P5	OP5.3	MI 5.3.1	Čerpané finanční prostředky prostřednictvím MAS	mil. Kč	0	60
SCLLD	P5	OP5.3	MI 5.3.2	Počet proškolených osob v zaměření na realizaci strategie MAS	Počet	0	20
SCLLD	P5	OP5.3	MI 5.3.3	Čerpané finanční prostředky pro administrativní chod kanceláře MAS	mil. Kč	0	12
SCLLD OP 5.4		Efektivní přeshraniční spolupráce					
SCLLD	P5	OP5.4	MI 5.4.1	Počet uskutečněných projektů za účasti zahraničního partnera	Počet	0	5
SCLLD	P5	OP5.4	430500	Počet vytvořených partnerství	Počet	0	5

4.6 Popis integrovaných a inovativních rysů strategie

Cílem SCLLD - integrované strategie - je koordinace aktivit a soustředění zdrojů na řešení nejzávažnějších identifikovaných problémů a využití ekonomického a dalšího rozvojového potenciálu území MAS. Efektivita spočívá především ve smysluplné návaznosti a synergickém efektu jednotlivých aktivit a opatření. Tento integrovaný přístup přináší významný multiplikační efekt, který mobilizuje jak veřejné, tak soukromé zdroje. Tento požadavek klade vysoké koordinační nároky na vlastní MAS jako nositele strategie, aby byly podporovány takové projekty, které zmíněný synergický efekt přinesou.

Významným přínosem strategie komunitně vedeného místního rozvoje je právě partnerství místních aktérů, při kterém - při propojení jejich záměrů - dochází k pozitivním synergickým, integraci a inovacím.

Účast místních aktérů na vytváření a na realizaci strategie dává prostor pro obnovu původních či tradičních, ale i inovativních řešení, která jsou přínosná pro rozvoj území a posilují jeho stabilitu. Vzájemná spolupráce místních aktérů pomáhá nacházet řešení unikátní pro dané pro daný region. Účastníci komunitního projednávání mají prostor pro vyjádření vlastních potřeb a názorů na danou věc a tím je podpořena jejich motivace pro následnou realizaci strategie a osobní svázání se záměry regionu a s regionem samotným.

Cílem MAS Krušné hory je tedy v období 2014+ dosáhnout větší přidané hodnoty realizovaných projektů. Proto budou primárně preferovány projekty integrovaného charakteru řešící ve vzájemné provázanosti problémy regionu definované v této SCLLD.

Základním principem pro uplatnění integrovaného přístupu prostřednictvím SCLLD bude pak věcná (vhodně a logicky provázané projekty), územní (realizace projektů v geograficky spojeném, navazujícím či obdobném území) a časová (realisticky připravený harmonogram) provázanost projektů realizovaných v souladu s touto SCLLD.

Díky zpracování SCLLD vykazují jednotlivé projekty, které jsou s touto strategií v souladu, přidanou hodnotu spočívající především ve vzájemné provázanosti, synergii a v předcházení duplicitám oproti izolovaně připraveným projektům.

Oblasti SCLLD, v nichž je integrace a inovativnost základním předpokladem:

- společné řešení dopravní obslužnosti (SCLLD OP 1.2)
- propojení cyklostezek a cyklotras (SCLLD OP 1.2)
- společné řešení problémů napojení na technickou infrastrukturu (SCLLD OP1.2)
- spolupráce na rozvoji zejména základního školství, spolupráce na vytváření strategie rozvoje škol, sdílení informací, odborníků pro určité oblasti, sdílení kapacit (SCLLD OP1.3)
- spolupráce při řešení prevence rizik (SCLLD OP 2.3)
- spolupráce při řešení krajinných prvků, ekologické stability krajiny a osvěty v oblasti ochrany životního prostředí a hodnot venkova (SCLLD OP 3.2 a OP 3.4)
- spolupráce při podpoře a propagaci místních produktů (SCLLD OP 4.1)
- společné značení turistických tras, cyklotras a cyklostezek (SCLLD OP 4.3)
- územně koordinované projekty zaměřené na sociální oblast a inkluzi, práci s rizikovými skupinami a podporu vytváření pracovních míst (SCLLD OP 1.4 a OP 4.2)
- spolupráce při propagaci regionu (SCLLD OP 4.3)
- realizace a naplňování místního partnerství (SCLLD OP 5.3 a OP 5.4)

Při hodnocení naplnění integračních prvků v rámci jednotlivých projektů bude sledován soulad projektů se strategií MAS.

4.7 Vazba na strategické dokumenty

Při tvorbě integrované strategie MAS byly respektovány všechny současné strategické dokumenty, které jsou zpracovány pro dané území. Jedná se jak o strategické dokumenty obcí, jednotlivých mikroregionů a strategické dokumenty jednotlivých sektorů Karlovarského kraje, tak i platné územně plánovací dokumentace. Cílem této kapitoly je analyzovat cíle a priority strategie MAS Krušné hory s dalšími strategickými dokumenty, které jsou realizovány v územní působnosti MAS. Soulad s tzv. strategickými dokumenty nižšího řádu, tedy dokumenty, které se realizují na území mikroregionu, je řešen prostřednictvím veřejným projednáním a jednáním pracovních skupin při tvorbě strategie MAS Krušné hory. Všechny potřeby veřejné sféry, soukromého, podnikatelského a neziskového sektoru jsou díky komunitnímu projednávání strategie zpracovány do analytické i strategické části strategie MAS.

Soulad se strategickými dokumenty vyššího řádu je řešen v následující tabulce. Cíle strategických dokumentů vyššího řádu, jež jsou relevantní pro rozvoj území MAS Krušné hory, jsou zahrnuty do strategické části strategie MAS Krušné hory.

Tabulka č.45: Soulad se strategickými dokumenty vyššího řádu

Název programu / koncepce / strategie	Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014 – 2020
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Prioritní oblast 1: Konkurenceschopnost (Pilíř 1.C – Kvalitní podnikatelské prostředí) Rozvoj firem v klíčových hodnotových řetězcích
	Prioritní oblast 2: Cestovní ruch a lázeňství Vyvíjet aktivity destinačního managementu Zvýšit kvalitu lidských zdrojů v cestovním ruchu
	Prioritní oblast 3: Sociální oblast a zdravotnictví

	Kvalitativně a kvantitativně dostačující nabídka poskytovaných sociálních služeb v kraji Zlepšování dostupnosti a kvality zdravotní péče, podpora zdravého životního stylu
	Prioritní oblast 4: Životní prostředí Energie – zvýšit podíl obnovitelných zdrojů na výrobě energie a tepla a snížit energetickou náročnost budov Zvýšit podíl tříděného odpadu a jeho využívání Obnova/zachování přírodního prostředí a kulturní krajiny Environmentální výchova a osvěta, podpora občanských sdružení Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
	Prioritní oblast 6: Veřejná správa a systém řízení bezpečnosti Řízení v územní samosprávě (kraj, obce), včetně dokončení informatizace ve veřejné správě Zvyšování efektivity a kvality poskytovaných služeb v oblasti veřejné správy
Soulad strategie MAS Krušné hory s touto koncepcí	PO1 = SCLLD P4 PO2 = SCLLD P4 PO3 = SCLLD P1 PO4 = SCLLD P2 PO6 = SCLLD P5 a P2

Název programu / koncepce / strategie	Koncepce kultury Karlovarského kraje pro období let 2013 – 2020
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Cíl 1: Záchrana a účelné využívání kulturních hodnot Hmotné historické kulturní dědictví (obnova památek lokálního významu) Nehmotné kulturní dědictví (živá kultura, inovace a kreativita)
Soulad strategie MAS Krušné hory s touto koncepcí	Cíl 1 je naplňován SCLLD P3, P1 a P5

Název programu / koncepce / strategie	Plán odpadového hospodářství Karlovarského kraje 2005 – 2015 (POHKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Cíl č. 12: Vytvořit podmínky pro integrovaný systém nakládání s odpady na regionální úrovni s možností jeho propojení na celostátní síť zařízení pro nakládání s odpady.
Soulad strategie MAS Krušné hory s touto koncepcí	Cíl č.12 je naplňován SCLLD P2.

Název programu / koncepce / strategie	Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklo dopravy v Karlovarském kraji 2010 - 2015 (SRCKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Priorita č. 1: Rozvoj cyklistické infrastruktury a dopravy Podpora budování cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty
	Priorita č. 2: Rozvoj rekreační cykloturistiky a navazujících služeb Podpora související cyklistické infrastruktury Podpora kvalitních služeb
Soulad strategie MAS Krušné hory s touto koncepcí	Priorita č.1 a 2 naplňována SCLLD P1

Název programu / koncepce / strategie	Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje 2013 – 2020 (SRKKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Specifický cíl C 3: Infrastruktura pro podnikání Koordinační regenerace nevyužívaných objektů
Soulad strategie MAS Krušné hory s touto koncepcí	SC3 = SCLLD P4

Název programu / koncepce / strategie	Strategie rozvoje lidských zdrojů v Karlovarském kraji (SRLZKK)
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Prioritní osa 3: Zajištění požadované pracovní síly Efektivní využití stávajících dlouhodobě nezaměstnaných osob
Soulad strategie MAS Krušné hory s touto koncepcí	PO3 naplňována SCLLD P4

Název programu / koncepce / strategie	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2014 – 2017 (SPRSS KK) a Zásady rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji 2007 - 2017
Prioritní oblasti a specifické cíle rozvojového dokumentu	Hlavní cíle rozvoje v sociálních službách: <ul style="list-style-type: none"> • Zajistit zvyšování kvality sociálních služeb s využíváním systému inspekce kvality • Podporovat rozvoj služeb, které umožní setrvání uživatele v jeho přirozeném prostředí • Zajistit dostatečnou nabídku všech druhů soc. služeb ve vztahu ke zjištěným potřebám • Věnovat zvýšenou pozornost vzdělávání pracovníků sociálních služeb
Soulad strategie MAS Krušné hory s touto koncepcí	naplňováno SCLLD P1 a P4

Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 – 2020

Strategie je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Strategie je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Strategie je pojata tak, aby propojovala odvětvová hlediska a přístupy s územními aspekty vyváženého regionálního rozvoje a územní soudržnosti, obsahuje formulace problémových okruhů, priorit a souhrnných cílů, které bude třeba v příštím období sledovat.

Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014 – 2020

Jedná se o základní programový dokument, který určuje záměry v oblasti regionálního rozvoje Karlovarského kraje.

Integrovaný plán rozvoje území Karlovy Vary (IPRÚ KV)

Jedná se o strategický dokument zpracovaný v rámci územní dimenze pro čerpání ESI fondů EU v období 2014 – 2020. IPRÚ KV zasahuje i na území MAS KH. Vytváří se tak další možnost pro obce a města na území jak MAS, tak i IPRÚ čerpat prostřednictvím těchto nástrojů evropské dotace, budou-li rozvojové projekty s těmito strategickými dokumenty a podporovanými opatřeními v souladu.

Vymezení území IPRÚ KV: Andělská Hora, Božičany, Březová, Dalovice, Děpoltovice, Hájek, Hory, Hroznětín, Chodov, Jenišov, Karlovy Vary, Kolová, Kyselka, Loket, Mírová, Nejde, Nová Role, Nové Sedlo, Ostrov, Otovice, Pila, Sadov, Šemnice, Smolné Pece, Velichov, Vintířov, Vřesová

IPRÚ řeší následující prioritní oblasti:

Prioritní oblast A: Udržitelná doprava

Prioritní oblast B: Ekonomický potenciál založený na atraktivitě prostředí

Prioritní oblast C: Kvalitní a dostupné sociální služby a sociální stabilita území

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) Karlovarského kraje

Cílem dokumentu je návrh funkčního regionálního systému EVVO v Karlovarském kraji.

Koncepce kultury Karlovarského kraje pro období 2013 – 2020

Dokument vychází ze situace v oblasti kultury z let minulých a ze současného stavu. Záměrem je efektivní využití prostředků vkládaných do oblasti kultury. Také upozorňuje na investice nutné pro zachování min. rozvoje krajských kulturních institucí s ohledem na udržení jejich úrovně a také s ohledem na očekávaný růst návštěvnosti regionu, spojeného s iniciativami UNESCO.

Koncepce rozvoje silniční sítě v Karlovarském kraji

Dokument má sloužit jako strategický dokument pro efektivní plánování investičních opatření a oprav, vedoucí ke zlepšení dopravní situace na území kraje s vazbami na sousední kraje a příhraničí.

Plán odpadového hospodářství Karlovarského kraje

Cílem je analyzovat stav odpadového hospodářství a stanovit hlavní směry, cíle a priority odpadového hospodářství v Karlovarském kraji.

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Karlovarského kraje

Dokument si klade za cíl určit další směr vodohospodářské infrastruktury v Karlovarském kraji. Obsahuje koncepční řešení zásobování pitnou vodou a koncepci odkanalizování a čištění odpadních vod na území Karlovarského kraje.

Program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství v Karlovarském kraji 2007 – 2013

V současné době probíhá zpracování nového dokumentu pro období 2014 – 2020. Cílem je navrhnout ucelenou a konkrétní představu rozvoje cestovního ruchu a lázeňství na území Karlovarského kraje.

Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje a krajská protidrogová strategie na léta 2013 – 2016

Tato koncepce je určitým návodem k opatřením a aktivitám v oblasti prevence kriminality a protidrogové politiky pro území celého Karlovarského kraje.

Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Karlovarském kraji

Dokument hodnotí stav realizace plnění cyklistické koncepce z roku 2004 a navrhuje nová řešení vedoucí k rozvoji cyklodopravy a cykloturistiky na území Karlovarského kraje.

Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje 2013 – 2020

Strategie je zaměřena na řízení rozvoje konkurenceschopnosti ekonomiky Karlovarského kraje.

Strategie rozvoje lidských zdrojů v Karlovarském kraji

Cílem je definovat priority dalšího rozvoje Karlovarského kraje pro efektivní rozvoj kvality vzdělávání, rozvoji zaměstnanosti a rozvoj konkurenceschopného podnikatelského prostředí.

Strategie ochrany před povodněmi pro území Karlovarského kraje

Dokument obsahuje konkrétní směry a cíle jednotlivých oblastí systému povodňové ochrany na území Karlovarského kraje.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2014 – 2017

Účelem dokumentu je stanovit cíle, které bude Karlovarský kraj dosahovat při podpoře osob v nepříznivé sociální situaci a stanovit prostředky, jakých bude při podpoře těchto osob využívat.

Zásady rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji pro období let 2007 – 2017

V tomto dokumentu byly vytýčeny hlavní cíle rozvoje v sociálních službách:

- Zajistit zvyšování kvality sociálních služeb s využíváním systému inspekce kvality
- Podporovat rozvoj služeb, které umožní setrvání uživatele v jeho přirozeném prostředí
- Zajistit dostatečnou nabídku všech druhů soc.sloužeb ve vztahu ke zjištěným potřebám
- Věnovat zvýšenou pozornost vzdělávání pracovníků sociálních služeb

Strategický plán rozvoje města Ostrov (SPRMO)

jedná se o základní strategický rozvojový dokument města Ostrova. Dokument zahrnuje široké spektrum problémů a potřeb a rozvojových záměrů města Ostrov.

Územně plánovací dokumentace kraje:

Zásady územního rozvoje Karlovarského kraje

Základní prioritou je vytváření vyvážených územních podmínek pro příznivé životní prostředí a pro hospodářský rozvoj regionu.

Územně plánovací podklady kraje:

Územní studie horských oblastí (2011 - 2012)

Další studie a podkladové dokumentace:

Koncepce běžeckého lyžování v Karlovarském kraji - I.etapa Krušné hory (KBL I), 2011

Analýza Krušnohorské lyžařské magistrály na území Karlovarského kraje (2011),

Studie krajinných typů na území Karlovarského kraje (2013)

Územně analytické podklady ORP Karlovy Vary, aktualizace 2014

Územně analytické podklady ORP Ostrov, aktualizace 2014

Další územně plánovací dokumentace jednotlivých obcí jsou uvedeny v kap.3.2.1.

4.8 Úloha a principy CLLD v nadřazených dokumentech EU a ČR

V dohodě o partnerství (DoP) byly definovány následující problémové oblasti:

- 1) Konkurenceschopnost ekonomiky
- 2) Infrastruktura
- 3) Veřejná správa
- 4) Sociální začleňování, boj s chudobou a systém péče o zdraví
- 5) Životní prostředí

Na základě provedené analýzy disparit, rozvojových potřeb a potenciálu ČR byly nadefinovány následující hlavní strategické cíle, k jejichž dosažení musí věcně zaměřeni pro programové období 2014–2020 v ČR směřovat:

- Vytvoření kvalitního podnikatelské prostředí, které podpoří konkurenceschopnost ČR na evropském i globálním trhu, povede k zakládání nových podniků, zvýší inovační schopnost stávajících podniků a posílí atraktivitu ČR pro domácí a zahraniční investory.
- Zajištění inkluzivní společnosti vytvářející podmínky pro plnohodnotné uplatnění všech skupin obyvatelstva, zvýšení zaměstnanosti s důrazem na snížení počtu vyloučených skupin obyvatel a podpora kvalitních podmínek pro život obyvatel.

Na základě identifikovaných problémů a potřeb rozvoje a v souladu s hlavními strategickými cíli byly stanoveny následující hlavní priority pro ČR pro programové období 2014–2020, které reflektují potřeby na národní i regionální úrovni:

Priority financování České republiky

1. Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispějí ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin;
2. Kvalitní vzdělávací systém (celoživotní učení) produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu;
3. Výzkumný a inovační systém založený na kvalitním výzkumu propojeném s aplikační sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům;
4. Podniky využívající výsledky VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství.
5. Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území.
6. Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní a regulační zátěže.
7. Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě.
8. Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik.

Na základě identifikovaných potřeb rozvoje a vydefinovaných priorit financování a s vazbou na Poziční dokument a Národní program reforem byly stanoveny následující tzv. Tématické cíle:

Tematické cíle z nařízení EU

- TC1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací;
- TC2. Zlepšení přístupu k ICT, využití a kvality ICT;
- TC3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybnářství a akvakultury (v případě ENRF);
- TC4. Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích;
- TC5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení;
- TC6. Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů.
- TC7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách.
- TC8. Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil;
- TC9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a veškeré diskriminaci
- TC10. Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení.
- TC11. Zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných subjektů a zlepšování účinnosti veřejné správy

Následující tabulka představuje zdůvodnění výběru tematických cílů na základě problémových oblastí a priorit financování ČR

Zdůvodnění výběru tematických cílů na základě problémových oblastí a priorit financování ČR

Problémové oblasti Dohody	Priority financování ČR	Tematické cíle z nařízení EU
1	1, 2, 3, 4	1, 3, 4, 8, 9, 10
2	5	2, 4, 7
3	6	2, 11
4	7	9
5	8	4, 5, 6

Pro každý tematický cíl jsou pak stanoveny hlavní výsledky, jichž má být dosaženo s pomocí ESI fondů. Tyto výsledky představují hlavní změny, jež mají být uskutečněny v programovém období 2014–2020.

Na základě Dohody o partnerství a návrhů programů byly pro účely územní dimenze analyzovány níže uvedené problémové oblasti:

- PO1 Dopravní infrastruktura a dostupnost/mobilita
- PO2 ICT infrastruktura
- PO3 Energetická infrastruktura
- PO4 Fungující trh práce
- PO5 Sociální začleňování, boj s chudobou a systém péče o zdraví
- PO6 Veřejná správa
- PO7 Ochrana životního prostředí
- PO8 Změna klimatu
- PO9 Moderní a kvalitní vzdělávací systém
- PO10 Efektivní výzkumný a inovační systém
- PO11 Konkurenceschopné podniky

Dále bylo analyzováno, jaká území jsou uvedenými problémovými oblastmi dotčena. Cílem analýzy bylo identifikovat územní průměty uvedených problémů a potřeb území, tj. označit ty potřeby, které se týkají specifikovatelného území, nejedná se tedy (pouze) o plošné téma celého území ČR. Identifikované potřeby jsou dále zařazeny pod Tematický cíl EU a uvedeny specifické cíle programů ESI fondů, které daný problém řeší, a to jak na principu územní dimenze, tak také sektorově.

Níže jsou uvedeny Problémové oblasti řešené v rámci CLLD.

Problémové oblasti řešené v rámci CLLD (obecná rekapitulace)

Problémová oblast	PO4 Fungující trh práce
Identifikované problémy	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kvalita a kapacita služeb podporujících zaměstnanost Nesoulad kvalifikace pracovní síly s požadavky trhu práce. Obtížné sladování soukromého a pracovního života a nerovné postavení žen na trhu práce • Nedostatečná spolupráce klíčových aktérů a nízká provázanost různých typů nástrojů při řešení problémů na trhu práce • Rámcový souhrn vybraných potřeb rozvoje s územní dimenzí: • Řešení nezaměstnanosti především v krajích s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti • Zvýšení zaměstnanosti mladých v regionu Severozápad
Tematický cíl	TC 8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil
Operační program	PRV 19. Podpora místního rozvoje LEADER

Problémová oblast	PO5 Sociální začleňování, boj s chudobou a systém péče o zdraví
Identifikované problémy	<ul style="list-style-type: none"> • Malá uplatnitelnost a nízká zaměstnanost osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených na trhu práce • Rostoucí počet vyloučených lokalit • Malá dostupnost sociálního bydlení • Nastavení a dostupnost sociálních služeb neodpovídá potřebám cílových skupin • Nedostatečné využívání moderních nástrojů řešení problematiky sociálního vyloučení Nedostatků v kvalitě a dostupnosti zdravotní péče a v prevenci závažných onemocnění Rámcový souhrn vybraných potřeb rozvoje s územní dimenzí • Řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách, hospodářsky problémových regionech a regionech s vysokým počtem příjemců sociálních transferů
Tematický cíl	TC 9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci
Operační program	OP Zaměstnanost IP 2.3.1 Integrovaný regionální operační program (SC 4.1, resp. 2.1, 2.3, 2.4) PRV 19 Podpora místního rozvoje LEADER

Problémová oblast	PO7 Ochrana životního prostředí
Identifikované problémy	<ul style="list-style-type: none"> • Znečištěné ovzduší • Jakost vod • Nakládání s odpady • Energetická náročnost – koncept Smart City • Biodiverzita, krajina, ekosystémové služby a geofaktory • Kvality půdy • Nedostatečné využití potenciálu kulturního a přírodního dědictví
Tematický cíl	TC 5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení
Operační program	Integrovaný regionální operační program (SC 4.1, resp. 1.3) PRV 19 podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER

Problémová oblast	PO8 Ochrana životního prostředí
Identifikované problémy	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná reakce na změnu klimatu • Nedostatečná připravenost území (IZS) z pohledu přizpůsobení se změně klimatu a předcházení a řešení rizik
Tematický cíl	TC 5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení
Operační program	Integrovaný regionální operační program (SC 4.1, resp. 1.3)

Problémová oblast	PO9 Moderní a kvalitní vzdělávací systém
Identifikované problémy	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná úroveň kvality počátečního vzdělávání • Nedostatečná dostupnost a kvalita předškolního vzdělávání • Nerovný přístup a nízká schopnost rozvíjet individuální potenciál žáků a studentů • Nesoulad vzdělávání s požadavky trhu práce • Kvalita vysokoškolského vzdělávání a využití jeho potenciálu pro konkurenceschopnost • Neuspokojivá kvalifikační struktura v oblasti zemědělství • Rámcový souhrn vybraných potřeb rozvoje s územní dimenzí • Zajištění dostatečných kapacit předškolního a základního školství v regionech • Rozvoj inkluzivního vzdělávání s důrazem na území se sociálně vyloučenými lokalitami Rozvoje kvality, otevřenosti, vybavení a dostupnosti předškolního a základního vzdělávání v místě na základě zjištěných priorit, potřeb, naléhavosti a dat z území (akční plány rozvoje vzdělávání na místní úrovni) • Posílení kvality a vybavenosti vzdělávání v relevanci k národnímu a regionálnímu trhu práce a RIS3 na základě zjištěných priorit, potřeb, naléhavosti a dat na území kraje (akční plány rozvoje vzdělávání na úrovni krajů)
Tematický cíl	TC 10 Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení TC 9 Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci
Operační program	Integrovaný regionální operační program .1 resp. (2.4) PRV 19 Podpora místního rozvoje LEADER

Tematické vymezení územní dimenze

venkovský prostor: územní dimenze pro rozvoj venkova - řešení témat napříč vybranými problémy s územní dimenzí rurálního prostoru

Typ území - Území pokryté MAS, v němž bude uplatněn nástroj CLLD

Územní dimenze pro rozvoj venkova v operačních programech

Územní dimenze pro rozvoj venkova bude realizována prostřednictvím následujících operačních programů:

OP	Specifický cíl / Investiční priorita
IROP	SC 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu (podpořeny SC IROP 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1) SC 4.2 posílení kapacit komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS
OPZ	IP 2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech
OP ŽP	SC 4.2 Posílit biodiverzitu
PRV	19. Podpora místního rozvoje z iniciativy LEADER

OP ŽP nebude na území MAS Krušné hory implementován, jelikož se na území MAS nenacházejí území vhodná k řešení ve vybraném specifickém cíli, proto již dále není uváděn.

4.9 Intervence v rámci jednotlivých OP pro MAS v rámci CLLD

OP	IROP - Integrovaný regionální operační program
SC	SC IROP 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu
Aktivity	dle SC IROP 4.1: <ul style="list-style-type: none"> • SC IROP 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy - relevantní aktivity • SC IROP 1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof • SC IROP 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi - vybrané aktivity • SC IROP 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání - relevantní aktivity • SC IROP 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví - relevantní aktivity • SC IROP 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení -- relevantní aktivity • SC IROP 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví - relevantní aktivity • SC IROP 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje - relevantní aktivity SC IROP 4.2. posílení kapacit komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zlepšení řídicích a administrativních kapacit MAS
Územní zacílení	Výlučné zacílení na území MAS
Kritéria vymezení	Území MAS se strategií CLLD
Podklad pro vymezení	Strategie CLLD

OP	OPZ - Operační program Zaměstnanost
SC	IP 2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech
Aktivity	všechny aktivity
Územní zacílení	Výlučné zacílení na území MAS
Kritéria vymezení	Území MAS se strategií CLLD
Podklad pro vymezení	Strategie CLLD

OP	PRV - Program rozvoje venkova
SC	Prioritní oblast 19. Podpora místního rozvoje LEADER
Aktivity	všechny aktivity
Územní zacílení	Výlučné zacílení na území MAS
Kritéria vymezení	Území MAS se strategií CLLD
Podklad pro vymezení	Strategie CLLD

4.10 Vzájemná provázanost SCLLD s operačními programy

V následujících tabulkách je uvedena vzájemná provázanost cílů / priorit /opatření strategie MAS Krušné hory na Operační programy a jejich priority. Na základě tohoto klíče byly sestaveny Fische pro jednotlivé Programové rámce konkrétních operačních programů.

Provázanost cílů / priorit /opatření strategie MAS Krušné hory na Operační programy a jejich priority - dle operačních programů

OP	Dílčí opatření / Specifický cíl / Investiční priorita	Priorita SCLLD	Opatření SCLLD
IROP	IROP SC 4.1	SCLLD P1	SCLLD OP 1.2
			SCLLD OP 1.3
			SCLLD OP 1.4
			SCLLD OP 1.5
		SCLLD P2	SCLLD OP 2.3
		SCLLD P3	SCLLD OP 3.1
	IROP SC 4.2	SCLLD P5	SCLLD OP 5.1
			SCLLD OP 5.2
OPZ	OPZ SC 2.3.1	SCLLD P1	SCLLD OP 5.3
			SCLLD OP 1.7
			SCLLD OP 1.8
		SCLLD P4	SCLLD OP 1.9
PRV	PRV DO 19.2	SCLLD P4	SCLLD OP 4.2
		SCLLD P3	SCLLD OP 3.2
			SCLLD P4
	PRV DO 19.3	SCLLD P5	SCLLD OP 4.3
			SCLLD OP 5.4

Provázanost cílů / priorit / opatření strategie MAS Krušné hory na Operační programy a jejich priority - dle strategie MAS Krušné hory

Priorita / Opatření SCLLD	Název Priority / Opatření SCLLD	Dílicí opatření / Specifický cíl / Investiční priorita dle OP
SCLLD P1	Vysoká kvalita života na venkově a atraktivní prostředí	
SCLLD StC1	Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu	
SCLLD SpC 1.1	Zajistit dostatečnou vybavenost obcí a fungující služby	
SCLLD OP1.1	Dostatečná vybavenost obcí a fungující služby	
SCLLD SpC 1.2	Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu	IROP SC 4.1 (1.2)
SCLLD OP1.2	Dobře udržovaný veřejný prostor a fungující doprav. a technická infrastruktura	
SCLLD SpC 1.3	Zvýšit kvalitu a dostupnost vzdělávání	IROP SC 4.1 (2.4)
SCLLD OP1.3	Kvalitní vzdělávací struktura a vzdělávání	
SCLLD SpC 1.4	Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb a snížit počet sociálně znevýhodněných či sociálním vyloučením ohrožených obyvatel.	IROP SC 4.1 (2.1) OPZ SC 2.3.1
SCLLD OP1.4	Dostupné sociální služby a snižování sociálně nevýhod. obyvatel	
SCLLD SpC 1.5	Zvýšit kvalitu života pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel	IROP SC 4.1 (2.2)
SCLLD OP1.5	Vznik nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání	
SCLLD SpC 1.6	Zvýšit kvalitu a dostupnost zdravotnických služeb na venkově.	
SCLLD OP1.6	Dostupné zdrav. služby na venkově	
SCLLD SpC 1.7	Rozšíření nabídky sociálních služeb pro sociálně znevýhodněné či sociálním vyloučením ohrožené obyvatele	OPZ SC 2.3.1
SCLLD OP1.7	Podpora sociálních, komunitních služeb a komunitních center	
SCLLD SpC 1.8	Podpora prarodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni	
SCLLD OP1.8	Prarodinná opatření	
SCLLD SpC 1.9	Pracovní příležitosti pro osoby se znevýhodněním na trhu práce	
SCLLD OP1.9	Sociální podnikání	

SCLLD P2	Udržitelný rozvoj regionu	
SCLLD StC2	Zajistit koordinovaný rozvoj regionu při vyvážené ekonomické, ekologické a sociální oblasti	
SCLLD SpC 2.1	Zkvalitnit nakládání s odpady	
SCLLD OP 2.1	Zkvalitnění nakládání s odpady	
SCLLD SpC 2.2	Zefektivnit hospodaření s energií a místními zdroji, podporovat energetickou soběstačnost	
SCLLD OP 2.2	Zefektivnění hospodaření s energií a místními zdroji, energetická soběstačnost	
SCLLD SpC 2.3	Zlepšit prevence rizik a jejich předcházení a zvýšit ochranu území a obyvatel	IROP SC 4.1 (1.3)
SCLLD OP 2.3	Zlepšení prevence rizik a jejich předcházení a zlepšení ochrany území a obyvatel	

SCLLD P3	Obnova památek a dalších místních hodnot jako významného dědictví regionu	
SCLLD StC3	Zajistit udržované a provozované památky, krajinu, obnovené tradice	
SCLLD SpC 3.1.	Posílit péči a využití kultur., historických, technických a hornických památek	IROP SC 4.1 (3.1)
SCLLD OP 3.1	Udržované kulturní, historické, technické a hornické památky	
SCLLD SpC 3.2	Posílit péči o přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz	PRV DO 19.2
SCLLD OP 3.2	Udržované přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz	
SCLLD SpC 3.3	Udržovat o oživit tradice a zvyky, místní specifika	
SCLLD OP 3.3	Udržované tradice a zvyky, místní specifika	
SCLLD SpC 3.4	Zlepšit poznávání a prezentace místních hodnot	
SCLLD OP 3.4	Zlepšení poznávání a prezentace místních hodnot	

SCLLD P 4	Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu	
SCLLD StC4	Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území	
SCLLD SpC 4.1.	Zlepšit podm. pro místní podnik. prostředí využívající především míst.zdroje	PRV DO 19.2
SCLLD OP 4.1	Stabilizované místní podnikatel. prostředí využívající především místní zdroje	
SCLLD SpC 4.2	Zajistit dostatek pracovních příležitostí	OPZ IP 2.3
SCLLD OP 4.2	Dostatek pracovních příležitostí	
SCLLD SpC 4.3	Využít cestovní ruch jako významnou složku místní ekonomiky	PRV DO 19.2
SCLLD OP 4.3	Cestovní ruch jako významná složka místní ekonomiky	

SCLLD P 5	Upevňování místní a územní soudržnosti, vytváření sítí, přeshraniční spolupráce a partnerství	
SCLLD StC5	Zajistit spolehlivé a fungující místní partnerství a spolupráci	
SCLLD SpC 5.1	Zvýšit kvalitu a transparentnost veřejné správy	IROP SC 4.1 (3.3)
<i>SCLLD OP 5.1</i>	<i>Efektivní a otevřená veřejná správa</i>	
SCLLD SpC 5.2	Posílit spolkovou činnost a místní aktivity	IROP SC 4.2
<i>SCLLD OP 5.2</i>	<i>Rozvoj spolkové činnosti a místních aktivit</i>	
SCLLD SpC 5.3	Zajistit úspěšnou realizaci SCLLD	IROP SC 4.2
<i>SCLLD OP 5.3</i>	<i>Úspěšná realizace SCLLD</i>	
SCLLD SpC 5.4	Úspěšně spolupracovat s přeshraničním partnery	PRV DO 19.3
<i>SCLLD OP 5.4</i>	<i>Efektivní přeshraniční spolupráce</i>	

4.11 Akční plán

Akční plán obsahuje popis programových rámců s rozdělením na opatření SCLLD s tématy projektů, včetně principů pro určení preferenčních kritérií. Na základě rozhodnutí aktérů v území byl pro každý program, podporovaný z ESI fondů, který obsahuje specifické cíle zaměřené na CLLD, zpracován samostatný Programový rámec.

4.11.1 Programové rámce a Fiche

Programový rámec

Programový rámec definuje realizaci části SCLLD prostřednictvím jednoho z programů podporovaných z ESI fondů. Obsahuje definice konkrétních opatření SCLLD pro naplnění stanovených cílů, vazbu na konkrétní SC OP, cíl, opatření CLLD, možná témata (aktivity) projektů, možné příjemce dotace, minimální a maximální hranici celkových způsobilých výdajů projektu a základní principy pro určení preferenčních kritérií

Fische

Fische je stručný popis navržených opatření stanovených MAS ve struktuře definované řídicím orgánem. Fische vymezuje oblast podpory pro konečné žadatele a typy integrovaných projektů jako podklad pro vyhlášení výzvy MAS. Povinnost zpracovat fische se vztahuje pouze na Program rozvoje venkova (PRV).

V případě ČR a SCLLD MAS Krušné hory se jedná o následující programy podporované z ESI fondů:

- Integrovaný regionální program (IROP)
- Operační program Zaměstnanost (OPZ)
- Program rozvoje venkova (PRV).

Monitorovací indikátory

Monitorovací indikátory slouží k kvantifikovatelnému a měřitelnému vyjádření výsledků projektů. Monitorovací indikátory byly navrženy v souladu s NČI 2014. U opatření CLLD, která mají průmět do operačních programů (IROP, OPZ, PRV), byly monitorovací indikátory navrženy v souladu s příslušnými specifickými cíly těchto OP, určenými pro CLLD, respektive těmto monitorovacím indikátorům odpovídají. V tabulce jsou označeny zkratkou programu, prioritní osou a specifickým cílem.

Projekty MAS

MAS bude v rámci svých činností administrovat projekty žadatelů působících v území MAS, a to v rámci příslušných specifických cílů IROP, OPZ a PRV. Kromě toho bude také realizovat vlastní projekty zaměřené na koordinační a integrační aktivity aktérů v území, proškolení a získávání dovedností. Bude také působit na poli základního školství a předškolního vzdělávání v území, kdy bude nositelem tzv. Místního akčního plánu rozvoje ZŠ, dále se bude podílet na realizaci projektů v oblasti zaměstnanosti, odstraňování sociálního vyloučení, prezentaci hodnot v území a marketingu. Tyto projekty budou mít jak dopad v území MAS, tak i v rámci spolupráce s jinými MAS v dalších územích v ČR a v případě přeshraniční spolupráce také v příhraniční oblasti na obou stranách hranice.

4.11.2 Preferenční kritéria

Preferenční kritéria jsou hodnotícím nástrojem, kterým výběrová komise bude posuzovat každou předloženou žádost. Vlastní preferenční kritéria pomáhají zohlednit specifické potřeby území a vyhodnotit, jak a zda projekt přispívá k naplňování SCLLD. Preferenční kritéria budou hodnocena bodováním. Podle míry, jakou projekt preferenční kritéria naplňuje, bude projekt obodován. Hodnocení preferenčních kritérií následuje po kontrole úplnosti a administrativní kontrole a kontrole přijatelnosti. V jednotlivých Programových rámcích / opatřeních / fichích jsou stanoveny preferenční kritéria podle významu pro danou problematiku/opatření a přínosu k jeho naplnění. Preferenční kritéria tak pomohou seřadit podané žádosti podle toho, jak která žádost naplňuje cíle daného Programového rámce / Opatření / fiche.

Preferenční kritéria budou nastavena s bodovým rozpětím kritéria, což umožní hodnotitelům přesněji zhodnotit projekt ve vazbě na potřeby území.

Každé preferenční kritérium bude mít vedle počtu bodů, které je možné udělit, také specifikovanou svoji charakteristiku, účel a žádoucí cílový stav, dále podklady pro hodnocení tak, aby byla zajištěna jeho jednoznačná interpretace a transparentnost při vyhodnocování a aby byl v maximální míře eliminován subjektivní výklad přínosu projektu.

Následující tabulka představuje obecně vyjádřená preferenční kritéria MAS pro hodnocení projektů. U jednotlivých programových rámců/fiscích jsou pak uvedena obecná preferenční kritéria dle příslušného OP. Podrobně budou preferenční kritéria stanovena v rámci jednotlivých výzev.

Základní principy určení preferenčních kritérií :

- přínos pro rozvoj místní ekonomiky
- přínos pro zkvalitnění života na venkově
- preference využití místního potenciálu
- přínos pro zviditelnění regionu
- pozitivní dopad na horizontální témata
- podpora synergií, inovací, spolupráce, multiplikačního efektu
- velikost dopadu na celý region
- podpora ohrožených cílových skupin (mladé lidi, ženy, absolventi, ostatní rizikové skupiny ...)
- zapojení veřejnosti do přípravy či realizace projektu

4.11.3 Integrovaný regionální operační program

V následujícím textu je uvedeno zacílení IROP na konkrétní typy projektů. Text je převzat z Operačního programu. Je zde uveden pro lepší orientaci potenciálního žadatele. Za tímto textem následuje programový rámec pro IROP.

Prioritní osa 4: Komunitně vedený místní rozvoj

Celá prioritní osa bude realizována výhradně prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje

Prioritní osa je zaměřena na zlepšení kvality života a využití potenciálu na venkově. CLLD umožňuje zapojení občanů na místní úrovni při řešení sociálních a ekonomických problémů, definovaných v Dohodě o partnerství jako územní rozdíly mezi venkovem a městem. Jedná se o průřezovou prioritní osu, která navazuje na investiční prioritu 9d) provádění investic v rámci komunitně vedených strategií místního rozvoje, definovanou v článku 5 odst. 9 písm. d) nařízení č. 1301/2013. Tato prioritní osa přispívá k naplnění tematických cílů – TC 5 Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení, TC 6 Zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů, TC 7 Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách, TC 9 Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci, TC 10 Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení a TC 11 Zvyšování institucionální kapacity orgánů veřejné správy.

Klíčovým faktorem úspěchu CLLD je znalost místního prostředí, která vede k lepšímu zacílení podpory a k rozvoji spolupráce mezi aktéry na lokální úrovni. Toto řešení přináší nové myšlenky a jejich společné zavádění do praxe. Důležitým aspektem využití CLLD je zapojení komunit na úrovni místních akčních skupin do rozhodování o výběru projektů. MAS je odpovědná za soulad podpořených projektů v regionu své působnosti s cíli stanovenými ve své strategii. Odpovědnost za plnění cílů strategie je směřována ke komunitě, kterou MAS zastupuje. Podporovány budou projekty, které naplňují cíle SCLLD a jsou vybrané příslušnou MAS.

Investiční priorita 9d) prioritní osy 4: Provádění investic v rámci komunitně vedených strategií místního rozvoje

4.11.3.1 Specifický cíl 4.1: Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu

Specifický cíl je koncipován, aby podporované aktivity přispívaly ke snížení lokální nezaměstnanosti, k lepšímu využití ekonomického potenciálu venkova, ke zlepšení situace osob sociálně vyloučených či ohrožených sociálním vyloučením, k ochraně kulturního dědictví a k rozvoji místních služeb a dopravní obslužnosti. Budou podporovány aktivity, které splňují stanovené cíle SCLLD. Realizované aktivity jsou v souladu s věcným a územním zaměřením a podmínkami uvedenými ve specifických cílech IROP. Cílem je, aby realizované projekty měly zřetelný dopad na venkovské oblasti a přispěly k vytváření pracovních příležitostí, rozvoji místní ekonomiky, infrastruktury a občanské vybavenosti ve venkovských oblastech.

Prioritní osa IROP č. 4 podporuje aktivity z prioritních os IROP č.1, 2 a 3.

4.11.4 Programový rámec IROP

V následujícím textu je uveden výčet aktivit podporovaných IROP, které odpovídají potřebám zjištěným SCLLD MAS Krušné hory. Odůvodnění stanovení hodnot a průměrných nákladů monit.indikátorů je uvedeno souhrnně v kap. 6.1.21.

Specifický cíl SpC SCLLD	SpC 1.2 Zlepšit vzhled obcí, zkvalitnit a rozšířit dopravní a technickou infrastrukturu					
Opatření OP SCLLD	OP1.2 Dobře udržovaný veřejný prostor a fungující dopravní a technická infrastruktura					
Vazba na SC IROP	IROP SC 4.1: 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy					
Popis OP SCLLD	Odůvodnění potřebnosti: Cílem opatření je zkvalitnit dopravní a technickou infrastrukturu, zajistit bezpečnost dopravy, kvalitní dopravní obslužnost, realizovat systémová opatření na trasách, která povedou k posílení bezpečnosti chodců, cyklistů při cestě do školy i do zaměstnání. Odkaz na Analýzu problémů a potřeb – kap.3.4 a 3.5: W4, W6					
Typy projektů	Bezpečnost - zvyšování bezpečnosti dopravy, např. bezbariérový přístup zastávek, zvuková a jiná signalizace pro nevidomé, přizpůsobení komunikací pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací. Cyklodoprava – výstavba cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací, na kterých je vyloučená automobilová doprava, dále cyklotras se zaměřením na podporu integrovaných řešení, např. cyklistické pruhy na komunikacích nebo víceúčelové pruhy. Součástí projektu může být doprovodná infrastruktura, odpočívadla, dopravní značení, doplňkově zeleň - zelené pásy, liniové výsadby u cyklostezek a cyklotras. Podpořeny mohou být cyklostezky a cyklotrasy sloužící k dopravě do zaměstnání, škol a za službami. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
Příjemci podpory	obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané obcemi, organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
MIN a MAX výše výdajů	MAS předpokládá stanovení horního a dolního limitu. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
Preferenční kritéria	Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS					
Monitorovací indikátory	Indikátory výsledku					
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů
	75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%	30/2011	35	převzato z IROP
	76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%	7/2011	10	převzato z IROP
	Indikátory výstupu					
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů
	75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	Realizace	0	6	MAS
76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	km	0	10 (z toho 8 km cyklostezky a 2 km cyklotrasy)	MAS	

Specifický cíl SpC SCLLD	SpC 1.3 Zvýšit kvalitu a dostupnost vzdělávání					
Opatření OP SCLLD	OP 1.3 Kvalitní vzdělávací struktura a vzdělávání					
Vazba na SC IROP	IROP SC 4.1: SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení					
Popis OP SCLLD	Odůvodnění potřebnosti: Cílem opatření je zkvalitnit vzdělávání a vzdělávací infrastrukturu nejen pro žáky školou povinné, ale i rozvoj klíčových kompetencí účastníků celoživotního vzdělávání pro jejich lepší uplatnitelnost na trhu práce. Odkaz na Analýzu problémů a potřeb – kap.3.4 a 3.5: W14, W15, W6					
Typy projektů	Podpora infrastruktury pro předškolní vzdělávání – dětských skupin a MŠ: stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení za účelem zajištění dostatečné kapacity zařízení ve vazbě na území, kde je prokazatelný nedostatek kapacit. Součástí projektu na stavbu či stavební úpravy mohou být úpravy venkovního prostranství (zeleň, herní prvky). Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov, učeben a venkovních prostor, pořízení vybavení, kompenzačních pomůcek a vybavení pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám. Podpora infrastruktury pro základní vzdělávání v základních školách - stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích (KK): komunikace v cizích jazycích (KK1), - technické a řemeslné obory, přírodní vědy (KK2), – ve schopnosti práce s digitálními technologiemi (KK3). Rozšiřování kapacit ZŠ mimo vazbu na KK je možné pouze na území ORP se SVL (na území MAS jsou to ORP Ostrov i K.Vary). Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení a kompenzačních pomůcek a vybavení pro děti se SVP pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání. Zajištění a rozvoj vnitřní konektivity a připojení k internetu v prostorách škol a školských zařízení – je možné pouze u ZŠ, SŠ a vyšších odborných škol. Podpora infrastruktury pro celoživotní vzdělávání v KK1, KK2, KK3 - stavební úpravy, pořízení vybavení pro vybudování a zkvalitnění kapacity. Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže - stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje KK1, KK2, KK3 formou zájmového a neformálního vzdělávání. Jako doplňková aktivita bude podporováno zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy a					

	zahrady Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách						
Příjemci podpory	zařízení péče o děti do 3 let, školy a školská zařízení v oblasti předškolního, základního vzdělávání, další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit, obce, organizace zřizované nebo zakládané obcemi, nestátní neziskové organizace, církve, církevní organizace Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách						
MIN a MAX výše výdajů	MAS předpokládá stanovení horního a dolního limitu. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách						
Preferenční kritéria	Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS.						
Monitorovací indikátory	Indikátory výsledku						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota / rok	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů	
	50030	Podíl osob předčasně opouštějící vzdělávací systém	%	5,4/(2013)	5,0	převzato z IROP	
	50020	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	%	77,3 (2013)	90,5 (2023)	převzato z IROP	
	Indikátory výstupu						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota	Milník (2018)	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů
	50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	Zařízení	0	2	6 (1xMŠ, 5xZŠ)	MAS
50001	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	osoby	0		175 (25 v MŠ, 150 v ZŠ)	MAS	

Specifický cíl SpC SCLLD	SpC 1.4 Zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb a snížit počet sociálně znevýhodněných či sociálním vyloučením ohrožených obyvatel
Opatření OP SCLLD	OP1.4 Dostupné sociální služby a snižování sociálně znevýhodněných obyvatel – sociální infrastruktura
Vazba na SC IROP	IROP SC 4.1: 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
Popis OP SCLLD	Odůvodnění potřebnosti: Na území MAS se nachází několik SVL, obě ORP (Ostrov i K.Vary) spadají do ORP s identifikovanými SVL. Ze SWOT analýzy vyplynula potřeba řešit slabé stránky v sociální oblasti (W18, W19, W20), dochází k odlivu obyvatelstva z území někdy i z důvodů složitosti sítí komunit. Odstranění těchto slabých stránek lze realizovat také v komunitních centrech (např. setkávání obyvatel komunity (lokality) – a sousedů, sbližování kultur; setkávání tematických skupin pro řešení problémů komunity; realizaci volnočasových aktivit, kulturních a zájmových akcí vyplývajících z tradic a zvyků dané komunity; realizaci aktivit s cílem získávání kompetencí k řešení běžných životních problémů a situací (učebny a školící místnosti). Současně komunitní centra vytváří prostor pro řešení krizových situací jednotlivců jako první kontakt pro navázání dalších sociálních a jiných služeb. Cílem není budovat kulturní centra nebo prostory pro masovou zábavu. Cílem opatření je zajistit vybavenost obcí v jejich základních funkcích - zvýšit kvalitu a dostupnost sociálních služeb, omezovat sociální vyloučení, podporovat sociální začleňování a zvyšování možnosti uplatnění na trhu práce, vytvořit podmínky pro setkávání komunit s cílem sociálního začleňování. Odkaz na Analýzu problémů a potřeb – kap.3.4 a 3.5; W16, W18, W19, W20
Typy projektů	Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociální služby - nákup objektů, zařízení a vybavení a stavební úpravy pro kvalitní poskytování soc.služeb; obnova a zkvalitnění materiálně - technické základny <u>stávajících</u> služeb soc. práce s cílovými skupinami. Sociální služby jsou definovány zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Projekty se zaměřují na: terénní služby – např. vybudování zázemí, vybavení zařízení, které umožňuje práci v obtížně dostupných lokalitách, pořízení vybavení mobilního týmu pro práci ve vyloučených lokalitách, ambulantní služby – např.vybudování zázemí - rekonstrukce a vybavení stávajících prostor nebo na výstavba či nákup objektů pro realizaci <u>stávajících</u> sociální služby v nevhovujícím prostoru, na vybudování zázemí pro hygienický servis v ambulantních zařízeních, rekonstrukci objektu a jeho adaptaci např. na terapeutické dílny nebo zřízení kontaktního centra v nebytových prostorách domu; pobytové sociální služby - např. na přestavby azylových domů, které společně obývají různé cílové skupiny, nebo těch, které koncentrují vysoký počet osob; Podpora rozvoje infrastruktury komunitních center za účelem sociálního začleňování a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce - veřejná víceúčelová zařízení, ve kterých se setkávají členové komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku. Pro dosažení těchto cílů je ve zařízení poskytována kombinace komunitních a veřejných služeb, minimálně základní sociální poradenství, sociální služba v ambulantní a terénní formě se zaměřením na řešení nepříznivé sociální situace a sociální začleňování. Prostorové vybavení integračních center musí vždy umožňovat vzájemné kontakty mezi příslušníky cílové skupiny a jejich kontakty s profesionály v sociální oblasti. Rozvoj infrastruktury komunitních center bude zahrnovat: stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a případné související úpravy venkovního prostranství (zeleně, parková úprava) za účelem vytvoření prostoru pro setkávání členů komunit ohrožených sociálním vyloučením. Sociální bydlení - bude podporováno pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Sociální byt - standardní bytová jednotka se základním vybavením bez dalšího zařízení nábytkem, umístěný v lokalitě s dostupným občanským vybavením pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva, se zajištěnou veřejnou dopravou v lokalitě. Sociální bydlení - určeno osobám z cílových skupin, identifikovaných v IROP, podpora nevede k segregaci osob z cílových skupin. Doplňková aktivita - bude podporováno zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy, aleje, hřiště a parky do realizovaných projektů.
Příjemci podpory	nestátní neziskové organizace, obce, organizace zřizované nebo zakládané obcemi, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí, církve, církevní organizace. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách
MIN a MAX výše výdajů	MAS předpokládá stanovení horního a dolního limitu. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách

Preferenční kritéria	Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS						
Monitorovací indikátory	Indikátory výsledku						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok	Cílová hodnota(2023)	Zdroj údajů	
	67510	Kapacita služeb a sociální práce	klienti	80	115	MAS	
	55310	Nárůst kapacity sociálních bytů	lůžka	0	40	MAS	
	55320	Průměrný počet osob využívající sociální bydlení	osoby/ rok	0	28	MAS	
	Indikátory výstupu						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok	Milník (2018)	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů
	55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	zázemí	0		5	MAS
	55402	Počet poskytovaných druhů sociálních služeb	služby	0		1	MAS
	55301	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	Bytové jednotky	0	0	20	MAS

Specifický cíl SpC SCLLD	SpC 1. 5 Zvýšit kvalitu života pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel						
Opatření OP SCLLD	OP1.5 Vznik nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání						
Vazba na SC IROP	IROP SC 4.1: 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání						
Popis OP SCLLD	Odůvodnění potřebnosti: Na území MAS se nachází několik SVL, obě ORP (Ostrov i K.Vary) spadají do ORP s identifikovanými SVL. Ze SWOT analýzy vyplynula potřeba řešit slabé stránky v sociální oblasti (W18, W19, W20). Cílem opatření je realizovat aktivity, které umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí. Odkaz na Analýzu problémů a potřeb – kap.3.4 a 3.5: W18, W19, W20, W 29						
Typy projektů	Výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků Podpora je cílena na vznik sociálních podniků - nákup objektů, zařízení, vybavení a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro sociální podnikání. Způsobilé výdaje projektu se týkají pouze rozšíření společnosti. Musí dojít k vytvoření nových pracovních míst pro osoby ze znevýhodněných cílových skupin. Požadován je růst počtu zaměstnaných osob z cílových skupin, který nesmí nastat předchozím snížením stávajícího počtu zaměstnanců. Nelze financovat stávající podnikatelské aktivity ani provozní výdaje žadatele. Jedná se o vznik nového sociálního podniku, tzn. rozšíření kapacity podniku (např. rekonstrukce objektu), aby v něm mohl být provozován sociální podnik. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách						
Příjemci podpory	nestátní neziskové organizace, obce, organizace zřizované nebo zakládané obcemi, dobrovolné svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí, církve, církevní organizace, osoby samostatně výdělečně činné, malé a střední podniky. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách						
MIN a MAX výše výdajů	MAS předpokládá stanovení horního a dolního limitu. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách						
Preferenční kritéria	Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS						
Monitorovací indikátory	Indikátory výsledku						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok	Cílová hodnota(2023)	Zdroj údajů	
	10411	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním	%	28,5/2012	22	převzato z IROP	
	Indikátory výstupu						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok 2015	Milník (2018)	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů
	10000	Počet podniků pobírajících podporu	podniky	0	0	1	MAS
	10102	Počet podniků pobírajících granty	podniky	0		1	MAS
	10400	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích	FTE	0		3	MAS
	10105	Počet nových podniků, které dostávají podporu	podniky	0		1	MAS
	10300	Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty)	EUR	0		1818	MAS
10403	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýh.skupiny	FTE	0		1	MAS	

Specifický cíl SpC SCLLD	SpC 2.3 Zlepšit prevence rizik a jejich předcházení a zvýšit ochranu území a obyvatelstva					
Opatření OP SCLLD	OP 2.3 Zlepšení prevence rizik a jejich předcházení a zlepšení ochrany území a obyvatelstva					
Vazba na SC IROP	IROP SC 4.1: SC 1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof					
Popis OP SCLLD	Cílem opatření je zajistit a posílit potřebnou akceschopnost složek IZS na území k zajištění prevence a ochrany osob a majetku, a to zvýšením odolnosti stanice vůči účinkům mimořádné události, aby složka IZS mohla plnit své úkoly v době mimořádné události. pořízením specializované techniky a věcných prostředků. Odkaz na Analýzu problémů a potřeb – kap.3.4 a 3.5: W9					
Typy projektů	Realizovány budou stavební úpravy stávajícího objektu a pořízení potřebného vybavení či technologií. Projekt musí být v souladu s dokumentem „Zajištění odolnosti a vybavenosti základních složek integrovaného záchranného systému – Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR (včetně JSDH) v území, s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům v období 2014 – 2020“, respektive “Zajištění odolnosti a vybavenosti základních složek integrovaného záchranného systému – Krajských zdravotnických záchranných služeb v území, s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům v období 2014 – 2020” V ORP Karlovy Vary jsou následující rizika: důsledky nadprůměrných sněhových srážek a masivních námraz, orkánů a větrných smrští, extrémního sucha, havárií spojenými s únikem nebezpečných látek. v ORP Ostrov jsou následující rizika: důsledky nadprůměrných sněhových srážek a masivních námraz, orkánů a větrných smrští, extrémního sucha. Stavební úpravy stanice základní složky IZS ve stávající dislokaci vedoucí k posílení akceschopnosti. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
Příjemci podpory	(podle § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů) - obce, které zřizují jednotky požární ochrany (§ 29 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně) – jednotky sboru dobrovolných hasičů kategorie II a III (podle přílohy zákona o požární ochraně) Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
MIN a MAX výše výdajů	MAS předpokládá stanovení horního a dolního limitu. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
Preferenční kritéria	Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS					
Monitorovací indikátory	Indikátory výsledku					
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů
	57520	Počet exponovaných území s nedostatečnou připraveností složek IZS	území	108/2014	48	přebráno z IROP
	Indikátory výstupu					
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota/rok 2015	Milník (2018)	Cílová hodnota (2023)
57501	Počet nových a modernizovaných objektů sloužících složkám IZS	Objekty	0	0	1	MAS

Specifický cíl SpC SCLLD	SpC 3.1. Posílit péči a využití kulturních, historických, technických a hornických památek					
Opatření OP SCLLD	OP 3.1. Udržované kulturní, historické, technické a hornické památky					
Vazba na SC IROP	IROP SC 4.1: SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví					
Popis OP SCLLD	Cílem opatření je revitalizace, obnova, zpřístupnění vybraných památek na území vedoucí k zachování místních hodnot. Na území MAS Krušné hory bude podporována revitalizace a zatraktivnění souboru památek zařazených na Indikativní seznam světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví, konkrétně Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří a na Indikativní seznam NKP, konkrétně se jedná o třídírnou uranové rudy, tzv. Věž smrti, k.ú. Dolní Žďár. Odkaz na Analýzu problémů a potřeb – kap.3.4 a 3.5: W21					
Typy projektů	Revitalizace souboru vybraných památek - součástí revitalizace budou opatření, nezbytná pro efektivní zpřístupnění, plnohodnotné využití, zatraktivnění a zabezpečení souboru památek, zajištění vyšší bezpečnosti návštěvníků, odstraňování přístupových bariér, zvýšení ochrany památky a jejího zabezpečení, restaurování památek, rekonstrukce stávajících expozic a depozitářů a budování nových expozic a depozitářů, obnova parků a zahrad u souborů památek, modernizace, popř. výstavba nezbytných objektů sociálního, technického a technologického zázemí. V případě MAS Krušné hory bude podporována revitalizace a zatraktivnění následujícího souboru památek zařazených: 1) na Indikativní seznam světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví, konkrétně Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří, rejstř.č.11820/4-5096, 2) na Indikativní seznam NKP, konkrétně se jedná o třídírnou uranové rudy, tzv. Věž smrti, k.ú. Dolní Žďár, rejstř.č. 11820/4-5096 Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
Příjemci podpory	vlastníci památek nebo subjekty s právem hospodaření (dle zápisu v katastru nemovitostí), kromě fyzických osob nepodnikajících Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
MIN a MAX výše výdajů	MAS předpokládá stanovení horního a dolního limitu. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách					
Preferenční kritéria	Preferenční kritéria budou stanovena až v konkrétní výzvě MAS					

Monitorovací indikátory	Indikátory výsledku						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota / rok	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů	
	91010	Počet návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné	návštěvy /rok	26,553.793/2013	27,500.000	převzato z IROP	
	Indikátory výstupu						
	ID	Indikátor	M.J.	Výchozí hodnota / rok 2015	Milník (2018)	Cílová hodnota (2023)	Zdroj údajů
	90501	Počet revitalizovaných památkových objektů	Objekty	0	0	2	MAS
	91005	Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí	návštěvy/ rok	0		1000	MAS
	90601	Počet revitalizací přírodního dědictví	revitalizace	0		1	MAS
	90801	Počet realizací rozvoje infrastrukturních opatření	realizace	0		1	MAS

4.11.5 Operační program Zaměstnanost

V následujícím textu je uvedeno zacílení OPZ na konkrétní typy projektů. Text je převzat z Operačního programu. Je zde uveden pro lepší orientaci potencionálního žadatele. Za tímto textem následuje programový rámec pro OPZ.

4.11.5.1 Investiční priorita 2.3

Specifický cíl 2.3.1: Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech

Komunitně vedený místní rozvoj, resp. metoda LEADER přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Díky podpoře SCLLD budou jednotlivé projekty vykazovat přidanou hodnotu spočívající především ve vzájemné provázanosti, synergii a předcházení duplicitám oproti izolovaně připraveným projektům v rámci běžných opatření.

Aktivity v tomto specifickém cíli budou spočívat v realizaci projektů v rámci schválených SCLLD (resp. projektů spadajících do OP Zaměstnanost). Veškeré aktivity podporované v rámci komunitně vedeného místního rozvoje musí být v souladu s aktivitami, které lze podpořit z věcných prioritních os OP Zaměstnanost (tj. zejména oblast zaměstnanosti a oblast sociálního začleňování).

Podporované aktivity přispějí ke snížení lokální nezaměstnanosti, lepšího využití ekonomického potenciálu venkova, zlepšení spolupráce všech místních aktérů při řešení problémů lokální zaměstnanosti, lepší dostupnosti sociálních služeb a zlepšení situace osob vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením žijících na venkově.

V oblasti dalšího vzdělávání bude standardní nabídka kurzů dalšího vzdělávání obohacena o kurzy s obsahovým zaměřením na aktivity typické pro venkovský prostor (např. lokálně pořádané kurzy v řemeslných dovednostech). Na místní úrovni budou vytvořeny příznivé podmínky pro vznik a fungování rodin (prostředí přátelské rodině) prostřednictvím souhrnu provázaných opatření (podpora služeb pro rodinu, vzdělávací a osvětové aktivity atd.).

Podporované aktivity v rámci investiční priority 2.3

Za účelem dosažení stanoveného specifického cíle budou podporovány aktivity, které budou identifikovány jednotlivými MAS ve schválených SCLLD (tzv. bottom-up approach) v oblastech sociálního začleňování a zaměstnanosti (tedy v souladu se zaměřením prioritní osy 2 Sociální začleňování a boj s chudobou a prioritní osy 1 Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly OP Zaměstnanost). Jedná se zejména o následující aktivity:

- Podpora sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím aktivit zaměřených na prevenci sociálního vyloučení osob, služeb poskytovaných terénní a ambulantní formou, podpora komunitní sociální práce;
- Vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách (zohledňující rovněž kriminalitu a veřejný pořádek) s využitím znalostí lokálního prostředí;
- Podpora vytváření nových pracovních míst na lokální úrovni;
- Podpora spolupráce aktérů na místní úrovni při řešení lokální nezaměstnanosti, zjišťování potřeb lokálních zaměstnavatelů;
- Podpora a vytváření podmínek pro vznik a rozvoj sociálních podniků;
- Vzdělávání venkovského obyvatelstva v oblastech relevantních pro zvýšení lokální zaměstnanosti a poradenství pro získání zaměstnání;
- Podpora prorodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni.

Cílovou skupinou jsou zejména osoby sociálně vyloučené, osoby sociálním vyloučením ohrožené, uchazeči a zájemci o zaměstnání, neaktivní osoby a zaměstnanci místních aktérů, jejichž spolupráce se bude podporovat v rámci projektů naplňující strategie komunitně vedeného místního rozvoje.

Příjemci budou subjekty realizující projekty v rámci schválených Komunitně vedených strategií místního rozvoje.

V souladu s čl. 96 (1) (a) obecného nařízení bude podpora v rámci této investiční priority zacílena na území mimo hl. m. Prahu pokrytá Místními akčními skupinami, kterým byla schválena strategie komunitně vedeného místního rozvoje.

4.11.6 Programový rámec OPZ

Podrobný popis intervence OPZ pro SCLLD je uveden v kapitole č. 4.11.5.

V následujícím textu je uveden výčet aktivit podporovaných OPZ, které odpovídají potřebám zjištěným SCLLD MAS Krušné hory.

Priorita SCLLD	P1. Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu		
Specifický cíl SCLLD	SpC 1.7 Rozšíření nabídky sociálních služeb pro sociálně znevýhodněné či sociálním vyloučením ohrožené obyvatele		
Opatření SCLLD	OP 1.7 Podpora sociálních, komunitních služeb a komunitních center		
Popis vazby opatření na SC 2.3.1 OPZ	Opatření 1.7 vychází z problémů a potřeb v území MAS, které byly stanoveny na základě výsledků socioekonomické analýzy, SWOT analýzy a zjišťování mezi cílovými skupinami. Opatření je zaměřeno na oblast těchto aktivit, které řeší SC 2.3.1. OPZ:		
	Podpora sociálního začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím poskytování vybraných sociálních služeb a prostřednictvím dalších programů a činností v oblasti sociálního začleňování.		
	Podpora komunitní sociální práce a komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení.		
Popis cíle opatření	Cílem opatření je prostřednictvím podpory umožnit rozšiřování a zkvalitňování stávajících sociálních a návazných služeb převážně s ohledem na jejich dostupnost, neboť rozložení současných sociálních služeb v území je nerovnoměrné a ne vždy odpovídá potřebám obyvatel. Cílem je také podpora služeb v oblasti prevence osob v nepříznivé životní situaci. Cílem je návrat osob do společnosti a na trh práce a umožnění přístupu ke službám podporujícím návrat na trh práce		
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to včetně provázanosti na ostatní operační programy			
	Všechna navržená opatření programového rámce OPZ naplňují SC 1. SCLLD -zlepšení kvality života na venkově, zvýšení atraktivity prostředí. Opatření navržená v tomto SC mají primárně za cíl udržet lidi na venkově tzn. musí mít zajištěny pracovní příležitosti, dostupné veškeré služby a vybavenost obcí a tím bude naplněna sociální soudržnost regionu.		
	Opatření 1.7 má provázanost na Integrovaný operační program ve vazbě na SC IROP 4.1 - 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi. V rámci IROP SC 4.1 - 2.1 mají tyto aktivity vazbu na toto opatření SCLLD 1.7:		
	Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociální služby - nákup objektů, zařízení a vybavení a stavební úpravy pro kvalitní poskytování soc.služeb; obnova a zkvalitnění materiálně - technické základny stávajících služeb soc. práce s cílovými skupinami. Sociální služby jsou definovány zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Projekty se zaměřují na: terénní služby – např. vybudování zázemí, vybavení zařízení, které umožňuje práci v obtížně dostupných lokalitách, pořízení vybavení mobilního týmu pro práci ve vyloučených lokalitách, ambulantní služby – např.vybudování zázemí - rekonstrukce a vybavení stávajících prostor nebo na výstavba či nákup objektů pro realizaci stávající sociální služby v nevyhovujícím prostoru, na vybudování zázemí pro hygienický servis v ambulantních zařízeních, rekonstrukci objektu a jeho adaptaci např. na terapeutické dílny nebo zřízení kontaktního centra v nebytových prostorách domu; pobytové sociální služby - např. na přestavby azylových domů, které společně obývají různé cílové skupiny, nebo těch, které koncentrují vysoký počet osob;		
	Podpora rozvoje infrastruktury komunitních center za účelem sociálního začleňování a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce - veřejná víceúčelová zařízení, ve kterých se setkávají členové komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku. Pro dosažení těchto cílů je v zařízení poskytována kombinace komunitních a veřejných služeb, minimálně základní sociální poradenství, sociální služba v ambulantní a terénní formě se zaměřením na řešení nepříznivé sociální situace a sociální začleňování. Prostorové vybavení integračních center musí vždy umožňovat vzájemné kontakty mezi příslušníky cílové skupiny a jejich kontakty s profesionály v sociální oblasti. Rozvoj infrastruktury komunitních center bude zahrnovat: stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a případně související úpravy venkovního prostranství (zeleň, parková úprava) za účelem vytvoření prostoru pro setkávání členů komunit ohrožených sociálním vyloučením.		
	Sociální bydlení - bude podporováno pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Sociální byt - standardní bytová jednotka se základním vybavením bez dalšího zařízení nábytkem, umístěný v lokalitě s dostupným občanským vybavením pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodinu, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva, se zajištěnou veřejnou dopravou v lokalitě. Sociální bydlení - určeno osobám z cílových skupin, identifikovaných v IROP, podpora nevede k segregaci osob z cílových skupin. Doplňková aktivita - bude podporováno zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy, aleje, hřiště a parky do realizovaných projektů.		
	Aktivity SC 4.1. IROP jsou vzájemně provázány s opatření 1.7. SCLLD. V rámci IROP předpokládáme vznik komunitního centra, sociálního bydlení přičemž z hlediska opatření 1.7 SCLLD předpokládáme poskytování služeb souvisejících s touto realizovanou infrastrukturou.		
Priorizace navrhovaných opatření			
a) opatření financovaná z alokované částky			
1.7 Podpora sociálních služeb a komunitních center (celé opatření bude financováno z alokované částky prioritizace a)			
b) opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření			
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán			
Předběžný harmonogram vyhlášení výzev MAS v rámci realizace strategie je sestaven v závislosti na indikované alokaci MAS ve výši 14060,00 tis Kč. Dle doporučení MPSV byla indikovaná alokace rozdělena poměrově do jednotlivých let, předpokládaných spec. cílů a opatření. Harmonogram výzev předpokládá čerpání ještě ve stejném roce vyhlášení výzvy na dané opatření.			
SpC, Op	1.7	1.výzva	1/2017
SpC, Op	1.7	2. výzva	1/2020
Výzva č. 1 Op 1.7 SCLLD 4.900,00 tis.Kč, Výzva č. 2 Op. 1.7 SCLLD 2.100,00 tis.Kč.			

Popis možných zaměření projektů	a1) Podpora poskytování vybraných sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., s cílem sociálního začlenění a prevence sociálního vyloučení osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených (odborné sociální poradenství, terénní programy, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, raná péče, kontaktní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny, služby následné péče, podpora samostatného bydlení, osobní asistence, odlehčovací služby)		
	a2) Podpora komunitní sociální práce, komunitních center jako prostředků sociálního začleňování nebo prevence sociálního vyloučení (komunitní sociální práce a podpora komunitních center). V rámci této aktivity nelze poskytovat registrované sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb. Aktivity komunitní sociální práce mohou na poskytování sociálních služeb případně navazovat, ale nemohou je nahrazovat.		
	a3) Další činnosti v rámci sociálního začleňování nad rámec/mimo režim zákona č. 108/2006 Sb., (programy prevence a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách, podpora mladým lidem ze sociálně znevýhodněného prostředí, podpora aktivit pro osoby s chronickým duševním onemocněním a osoby ohrožené závislostmi, podpora probačních resocializačních programů pro osoby s alternativními tresty a opouštějícími zařízení pro výkon trestu odnětí svobody, podpora aktivit na vzdělávání osob z cílových skupin, aktivizační, asistenční a motivační programy, aktivity zaměřené na předcházení ekonomické nestability aktivit podporující mimosoudní způsob řešení konfliktů v oblasti bydlení, pracovní právních vztahů atd., podpora neformální a sdílené péče, včetně domácí paliativní péče, podpora aktivit zaměřených na rozvoj sociálního /dostupného/ podporovatelného / prostupného bydlení, podpora aktivit místních samospráv při optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území.		
Podporované cílové skupiny	Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené, např. osoby se zdravotním postižením (včetně osob s duševním onemocněním), osoby s kombinovanými diagnózami, osob ohrožené domácím násilím a závislostmi, oběti trestné činnosti, osoby ohrožené předlužeností, osoby ohrožené vícenásobnými riziky, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, osoby opouštějící institucionální zařízení, bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování, osoby pečující o jiné závislé osoby, neformální pečovatelé, imigranti, azylanti, osoby ohrožené specifickými zdravotními riziky.		
Typy příjemců podpory	Poskytovatelé sociálních služeb, organizace zřizované kraji, příspěvkové organizace, profesní a podnikatelská sdružení, školy a školská zařízení, NNO, obce, organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti, dobrovolné svazky obcí, MAS, vzdělávací a poradenské instituce, školy a školská zařízení, obchodní korporace (v.o.s., k.s., s.r.o., a.s.e.s., e.h.z.s., družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost), OSVČ. Je - li jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%; je-li zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50%).		
Absorpční kapacita MAS	Z průzkumu a práce v území s potencionálními příjemci vyplynul zájem o podporu v rámci tohoto opatření. V současné době eviduje MAS v rámci OPZ v této oblasti připravené projektové záměry ve výši odpovídající alokaci na toto opatření. V rámci tohoto opatření eviduje MAS 2 soukromoprávní subjekty vykonávající veřejně prospěšnou činnost.		
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	Udržitelný rozvoj - neutrální, Rovnost mužů a žen - neutrální, Rovné příležitosti a zákaz diskriminace - neutrální vliv		
Principy pro určení preferenčních kritérií	Budou preferovány projekty s komunitním efektem, tedy počet subjektů či jednotlivců, kteří se do plánování či realizace tohoto projektu zapojí.		
Poznámka	Konečný přehled podporovaných aktivit, konkrétní preferenční kritéria, typ příjemců a cílových skupin bude upřesněn v jednotlivých výzvách.		
Indikátor výsledků			
Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		MAS KH (rok 2015)	MAS KH (rok 2023)
67010	Využívání podpořených služeb (osoby)	0	30
67315	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb, u nichž služba naplnila svůj účel (osoby)	0	10
67310	Bývalí účastníci projektů, u nichž intervence formou sociální práce naplnila svůj účel. (osoby)	0	10
Indikátor výstupů			
Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		(rok 2015)	(rok 2023)
60000	Celkový počet účastníků (osoby)	0	90
67001	Kapacita podpořených služeb (místa)	0	4
55102	Počet podpořených komunitních center	0	1
67401	Nové nebo inovované služby týkající se bydlení	0	1

Priorita SCLLD	P1. Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu
Specifický cíl SCLLD	SpC 1.8 Podpora prarodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni
Opatření SCLLD	OP 1.8. Prarodinná opatření
Popis vazby opatření na SC 2.3.1 OPZ	<p>Opatření vychází z problémů a potřeb v území MAS, které byly stanoveny na základě výsledků socioekonomické analýzy, SWOT analýzy a zjišťování mezi cílovými skupinami. Opatření je zaměřeno na oblast aktivit, které řeší SC 2.3.1. OPZ:</p> <p>Zařízení péče o děti zajišťující péči o děti v době mimo školní vyučování</p> <p>Doprovody na kroužky a zájmové aktivity</p> <p>Příměstské tábory</p>

	Společná doprava dětí do/ze školy, dětské skupiny, a/nebo příměstského tábora		
	Dětské skupiny		
	Vzdělávání pečujících osob		
Popis cíle opatření	Cílem opatření je podpořit zlepšení možnosti pracovních příležitostí pro rodiny s dětmi a možnosti lepšího sladění profesního a rodinného života. Cílem je zajištění péče o děti v době mimoškolní vyučování, kdy jsou rodiče v zaměstnání.		
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to včetně provázanosti na ostatní operační programy			
	Všechna navrhovaná opatření programového rámce OPZ naplňují SC 1. SCLLD -zlepšení kvality života na venkově, zvýšení atraktivity prostředí. Opatření navrhovaná v tomto SC mají primárně za cíl udržet lidi na venkově tzn. musí mít zajištěny pracovní příležitosti, dostupné veškeré služby a vybavenost obcí a tím bude naplněna sociální soudržnost regionu.		
	Toto opatření 1.8 SCLLD nemá vazbu na SC IROP 4.1.		
Priorizace navrhovaných opatření			
a) opatření financovaná z alokované částky			
	1.8. Podpora prorodinných opatření obcí a dalších aktérů na místní úrovni (celé opatření bude financováno z alokované částky prioritizace a))		
b) opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření			
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán			
	Předběžný harmonogram vyhlášení výzev MAS v rámci realizace strategie je sestaven v závislosti na indikované alokaci MAS ve výši 14060.00 tis Kč. Dle doporučení MPSV byla indikovaná alokace rozdělena poměrově do jednotlivých let, předpokládaných spec. cílů a opatření. Harmonogram výzev předpokládá čerpání ještě ve stejném roce vyhlášení výzvy na dané opatření.		
SpC, Op	1.8	1.výzva	1/2017
Výzva č. 1 Op 1.8 SCLLD 1 000,00 tis. Kč			
Popis možných zaměření projektu	<p>Vybudování zařízení a zajištění služeb péče o děti mimo režim vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Založení a provoz zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem (školních družin a klubů) s dobou provozu odpovídající potřebám rodičů (oproti současné nabídce družin též v časných ranních hodinách a až do pozdního odpoledne).</p> <p>Zajištění doprovodu dětí na kroužky a zájmové aktivity. (týká se dětí předškolního věku a dětí na 1 stupni ZŠ).</p> <p>Zajištění dopravy do /ze školy, dětské skupiny, příměstského tábora.</p> <p>Projekty na zajištění služeb péče o děti v době školních prázdnin.</p> <p>Vytvoření nových a transformace stávajících zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od 1 roku věku do zahájení povinné školní docházky a na jejich provoz.</p>		
Podporované cílové skupiny	Osoby pečující o malé děti a osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené.		
Typy příjemců podpory	Poskytovatelé sociálních služeb, organizace zřizované kraji, příspěvkové organizace, profesní a podnikatelská sdružení, školy a školská zařízení, NNO, obce, organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti, dobrovolné svazky obcí, MAS, vzdělávací a poradenské instituce, školy a školská zařízení, obchodní korporace (v.o.s., k.s., s.r.o., a.s.e.s., e.h.z.s., družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost), OSVČ. Je - li jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%; je-li zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50%).		
Absopční kapacita MAS	Z průzkumu a práce v území s potencionálními příjemci vyplynul zájem o podporu v rámci tohoto opatření. V současné době eviduje MAS v rámci OPZ v této oblasti připravené projektové záměry ve výši odpovídající alokaci na toto opatření. V rámci tohoto opatření eviduje MAS 1 soukromoprávní subjekt pracující s cílovou skupinou, který projevil zájem o toto opatření.		
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	Udržitelný rozvoj - neutrální, Rovnost mužů a žen - neutrální, Rovné příležitosti a zákaz diskriminace - neutrální vliv		
Principy pro určení preferenčních kritérií	Budou preferovány projekty s komunitním efektem, tedy počet subjektů či jednotlivců, kteří se do plánování či realizace tohoto projektu zapojí.		
Poznámka	Konečný přehled podporovaných aktivit, konkrétní preferenční kritéria, typ příjemců a cílových skupin bude upřesněn v jednotlivých výzvách.		
Indikátor výsledků			
Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		MAS KH (rok 2015)	MAS KH (rok 2023)
50110	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	0	6
50120	počet osob využívajících zařízení péče o děti ve věku do 3 let	0	3
Indikátor výstupů			
Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		(rok 2015)	(rok 2023)
60000	Celkový počet účastníků (osoby)	0	15
50001	Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	0	20
50100	Počet podpořených zařízení péče o děti předškolního věku	0	1

Priorita SCLLD	P1. Zabránit odlivu obyvatelstva z regionu a vytvořit pevné vazby k regionu
Specifický cíl SCLLD	SpC 1.9 Pracovní příležitosti pro osoby se znevýhodněním na trhu práce
Opatření SCLLD	OP 1.9 Sociální podnikání
Popis vazby opatření na SC 2.3.1 OPZ	Opatření vychází z problémů a potřeb v území MAS, které byly stanoveny na základě výsledků socioekonomické analýzy, SWOT analýzy a zjišťování mezi cílovými skupinami. Opatření je zaměřeno na oblast aktivit, které řeší SC 2.3.1. OPZ: sociální podnikání integrační a sociální podnikání environmentální
Popis cíle opatření	Cílem této části opatření je rozšířit sociální podnikání v území MAS a tím zvýšit zaměstnanost osob znevýhodněných na trhu práce. Podpořit podnikatelské aktivity prospívající a životnímu prostředí. Cílem je také vytvořit pracovní příležitosti pro osoby se znevýhodněním na trhu práce a tím podpořit místní rozvoj.
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to včetně provázanosti na ostatní operační programy	
	Všechna navržená opatření programového rámce OPZ naplňují SC 1. SCLLD -zlepšení kvality života na venkově, zvýšení atraktivity prostředí. Opatření navržená v tomto SC mají primárně za cíl udržet lidi na venkově tzn. musí mít zajištěny pracovní příležitosti, dostupné veškeré služby a vybavenost obcí a tím bude naplněna sociální soudržnost regionu. Opatření 1.9 má provázanost na Integrovaný regionální operační program ve vazbě na SC IROP 4.1 - 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání. V rámci IROP SC 4.1 - 2.2 mají tyto aktivity vazbu na toto opatření 1.9 SCLLD: Výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků Podpora je cílena na vznik a rozvoj sociálních podniků - nákup objektů, zařízení, vybavení a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro sociální podnikání. Způsobilé výdaje projektu se týkají pouze rozšíření společnosti. Musí dojít k vytvoření nových pracovních míst pro osoby ze znevýhodněných cílových skupin. Požadován je růst počtu zaměstnaných osob z cílových skupin, který nesmí nastat předchozím snížením stávajícího počtu zaměstnanců. Nelze financovat stávající podnikatelské aktivity ani provozní výdaje žadatele. Jedná se o vznik nového sociálního podniku, rozšíření kapacity podniku (např. rekonstrukce objektu), aby v něm mohl být provozován sociální podnik. Podrobná specifikace bude uvedena a zpřesněna ve výzvách Aktivity SC 4.1. IROP 2.2 jsou vzájemně provázány s opatření 1.9 SCLLD. V rámci IROP předpokládáme výstavbu a pořízení vybavení pro vznik a rozvoj jednoho sociálního podniku. V rámci Opatření 1.9 SCLLD bude financován provoz tohoto sociálního podniku.
Priorizace navrhovaných opatření	
a) opatření financovaná z alokované částky	
1.9. Sociální podnikání (celé opatření bude financováno z alokované částky prioritace a)	
b) opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace = zásobník opatření	
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán	
Předběžný harmonogram vyhlášených výzev MAS v rámci realizace strategie je sestaven v závislosti na indikované alokaci MAS ve výši 14060.00 tis Kč. Dle doporučení MPSV byla indikovaná alokace rozdělena poměrově do jednotlivých let, předpokládaných spec. cílů a opatření. Harmonogram výzev předpokládá čerpání ještě ve stejném roce vyhlášení výzvy na dané opatření.	
SpC, Op	1.9 1.výzva 1/2017
Výzva č. 1 Op 1.9 SCLLD 2 000,00 tis.Kč	
Popis možných zaměření projektů	Vznik a rozvoj nových podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání - integrační sociální podnik / environmentální sociální podnik. (vytvoření a zachování pracovních míst pro cílové skupiny, vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin a vzdělávání ostatních zaměstnanců ze sociálního podniku financovaných z přímých nákladů projektu, marketing sociálního podnikání, provozování sociálního podnikání). Integrační sociální podnik musí být zaměřen na tyto klíčové aktivity projektu nebo jejich části či kombinace: Vytvoření a zachování pracovních míst pro zaměstnance z cílových skupin a pro zaměstnance mimo cílovou skupinu nezbytných pro fungování podniku v souladu s principy sociálního podnikání. Vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin a vzdělávání ostatních zaměstnanců sociálního podniku financovaných z přímých nákladů projektu. Marketing sociálního podniku, (kampaně na podporu prodeje, reklama). Provozování sociálního podnikání. Integrační sociální podnik musí být zaměřen na tyto klíčové aktivity projektu nebo jejich části či kombinace: Vytvoření a zachování pracovních míst pro zaměstnance z cílových skupin a pro zaměstnance mimo cílovou skupinu nezbytných pro fungování podniku v souladu s principy sociálního podnikání. Vzdělávání zaměstnanců z cílových skupin a vzdělávání ostatních zaměstnanců sociálního podniku financovaných z přímých nákladů projektu. Marketing sociálního podniku, (kampaně na podporu prodeje, reklama). Provozování sociálního podnikání. Environmentální audit a strategie. Zajištění péče o děti a další závislé osob znevýhodněných pracovníků, zajištění dopravy znevýhodněných pracovníků
Podporované cílové skupiny	U integračního sociálního podniku: Osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením tj. osoby dlouhodobě nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR déle než 1 rok), osoby opakovaně nezaměstnané (uchazeči o zaměstnání, jejichž doba evidence na ÚP ČR dosáhla v posledních 2letech souborně delší 12 měsíců), osoby se zdravotním postižením (viz. § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti), osoby v nebo po výkonu trestu (osoby pouštějící výkon trestu odnětí svobody, a to do 12 měsíců po opuštění výkonu restu), osoby opouštějící institucionální zařízení (zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, a to do 12 měsíců od opuštění zařízení), azylanti do 12 měsíců od získání azylu, kteří jsou současně uchazeči o zaměstnání evidovanými na úřadu práce ČR. U environmentálního sociálního podniku: Osoby nezaměstnané déle než 5 měsíců, osoby se zdravotním postižením (viz. § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti), osoby v nebo po výkonu trestu (osoby pouštějící výkon trestu odnětí svobody, a to do 12 měsíců po opuštění výkonu restu), osoby opouštějící institucionální zařízení (zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, a to do 12 měsíců od opuštění zařízení), azylanti do 12 měsíců od získání azylu, kteří jsou současně uchazeči o zaměstnání evidovanými na úřadu práce ČR, neaktivní osoby, osoby pečující o malé děti, uchazeči a zájemci o zaměstnání a neaktivní osoby nad 50 let věku, lidé mladší 30 let, kteří nejsou v zaměstnání, osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené, osoby pečující o jiné závislé osoby
Typy příjemců podpory	Pro aktivity sociálního podnikání jsou oprávněnými žadateli pouze osoby samostatně výdělečně činné dle zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a obchodní korporace vymezené zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních

	korporacích.
Absorpční kapacita MAS	Z průzkumu a práce v území s potencionálními příjemci vyplynul zájem o podporu v rámci tohoto opatření. V současné době eviduje MAS v rámci OPZ v této oblasti připravené projektové záměry ve výši odpovídající alokaci na toto opatření. V rámci tohoto opatření eviduje MAS 1 jednoho zájemce o založení sociálního podniku.
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	Udržitelný rozvoj - neutrální, Rovnost mužů a žen - neutrální, Rovné příležitosti a zákaz diskriminace - neutrální vliv
Principy pro určení preferenčních kritérií	Budou preferovány projekty s komunitním efektem, tedy počet subjektů či jednotlivců, kteří se do plánování či realizace tohoto projektu zapojí.
Poznámka	Konečný přehled podporovaných aktivit, konkrétní preferenční kritéria, typ příjemců a cílových skupin bude upřesněn v jednotlivých výzvách.

Indikátor výsledků

Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		MAS KH (rok 2015)	MAS KH (rok 2023)
10211	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po ukončení podpory	0	1

Indikátor výstupů

Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		(rok 2015)	(rok 2023)
60000	Celkový počet účastníků (osoby)	0	2
10213	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	0	1

Priorita SCLLD	P4. Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu		
Specifický cíl SCLLD	SpC 4.2 Zajistit dostatek pracovních příležitostí		
Opatření SCLLD	4.2. Dostatek pracovních příležitostí		
Popis vazby opatření na SC 2.3.1 OPZ	Opatření vychází z problémů a potřeb v území MAS, které byly stanoveny na základě výsledků socioekonomické analýzy, SWOT analýzy a zjišťování mezi cílovými skupinami. Opatření je zaměřeno na podporu vytváření nových pracovních míst na lokální úrovni, podpora spolupráce aktérů na místní úrovni při řešení lokální nezaměstnanosti, zjišťování potřeb lokálních zaměstnavatelů, vzdělávání venkovského obyvatelstva v oblastech relevantních pro zvýšení lokální zaměstnanosti a poradenství pro získání zaměstnání. Všechny tyto aktivity SC 2.3.1. OPZ řeší.		
Popis cíle opatření	Cílem opatření je podporovat nástroje pro rozvoj pracovních příležitostí a podnikání s ohledem na to, že se území MAS KH potýká s vysokou nezaměstnaností. Cílem je snížit lokální nezaměstnanost.		
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to včetně provázanosti na ostatní operační programy			
	Opatření 2.3.1. programového rámce OPZ naplňuje nejen SC 1. SCLLD - zlepšení kvality života na venkově, zvýšení atraktivit prostředí, ale také SpC 4 SCLLD - dostatek pracovních příležitostí. Opatření navržené v tomto SpC mají primárně za cíl udržet lidi na venkově tzn. musí mít zajištěny pracovní příležitosti, dostupné veškeré služby a vybavenost obcí a tím bude naplněna sociální soudržnost regionu.		
	Opatření 4.2. nemá provázanost na Integrovaný regionální operační program ve vazbě na SC IROP 4.1		
Priorizace navrhovaných opatření			
a) opatření financovaná z alokované částky			
4.2. Dostatek pracovních příležitostí (celé opatření bude financováno z alokované částky priorizace a))			
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán			
	Předběžný harmonogram vyhlášení výzev MAS v rámci realizace strategie je sestaven v závislosti na indikované alokaci MAS ve výši 14060,00 tis Kč. Dle doporučení MPSV byla indikovaná alokace rozdělena poměrově do jednotlivých let, předpokládaných spec. cílů a opatření. Harmonogram výzev předpokládá čerpání ještě ve stejném roce vyhlášení výzvy na dané opatření.		
	SpC, Op	4.2	1.výzva
	SpC, Op	4.2	2. výzva
	Výzva č. 1 Op 4.2 SCLLD 2.842,00 tis.Kč, Výzva č. 2 Op. 4.2 SCLLD 1218,00 tis.Kč.		
Popis možných zaměření projektů	A) Zvyšování uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce, rekvalifikace a další profesní vzdělávání (jen za určitých okolností specifikovaných v příloze č.3 výzvy RO OPZ pro MAS č. 47), zprostředkování zaměstnání, podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce, podpora vytváření nových pracovních míst, podpora umístění na uvolněná pracovní místa, podpora flexibilních forem zaměstnání, dostupné zaměstnávání, podpora zahájení podnikatelské činnosti, doprovodná opatření (jen za určitých okolností specifikovaných v příloze č.3 výzvy RO OPZ pro MAS č. 47), realizace nových či inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.		
Podporované cílové skupiny	Uchazeči o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence uchazečů o zaměstnání), zájemci o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence zájemců o zaměstnání), neaktivní osoby (osoby v produktivním věku které nejsou ani zaměstnané ani nezaměstnané, osoby se zdravotním postižením, osoby s kumulací hendikepů na trhu práce, osoby jinak znevýhodněné, osoby vracející se na trh práce z mateřské/rodičovské dovolené, osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené).		
Typy příjemců podpory	Poskytovatelé sociálních služeb, organizace zřizované kraji, příspěvkové organizace, profesní a podnikatelská sdružení, školy a školská zařízení, NNO, obce, organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti, dobrovolné svazky obcí, MAS, vzdělávací a poradenské instituce, školy a školská zařízení, obchodní korporace (v.o.s., k.s., s.r.o., a.s.e.s., e.h.z.s., družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost), OSVČ. Je - li jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%; je-li zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50%).		

Absorpční kapacita MAS	Z průzkumu a práce v území s potencionálními příjemci vyplynul zájem o podporu v rámci tohoto opatření. V současné době eviduje MAS v rámci OPZ v této oblasti připravené projektové záměry ve výši odpovídající alokaci na toto opatření. V rámci tohoto opatření eviduje MAS 1 soukromoprávní subjekt, který má zájem realizovat projekt na tyto aktivity.		
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	Udržitelný rozvoj - neutrální, Rovnost mužů a žen - neutrální, Rovné příležitosti a zákaz diskriminace - neutrální vliv		
Principy pro určení preferenčních kritérií	Budou preferovány projekty s komunitním efektem, tedy počet subjektů či jednotlivců, kteří se do plánování či realizace tohoto projektu zapojí.		
Poznámka	Konečný přehled podporovaných aktivit, konkrétní preferenční kritéria, typ příjemců a cílových skupin bude upřesněn v jednotlivých výzvách.		
Indikátor výsledků			
Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		MAS KH (rok 2015)	MAS KH (rok 2023)
50130	Počet osob, pracujících v rámci flexibilních forem práce	0	1
63200	Znevýhodnění účastníci ve věku nad 54 let, zaměstnaní 6 měsíců o ukončení své účasti, včetně OSVČ	0	2
62900	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	0	5
63100	Účastníci ve věku nad 54 let zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	0	2
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikace po ukončení své účasti	0	25
Indikátor výstupů			
Číslo	Název	Výchozí stav	Cílový stav
		(rok 2015)	(rok 2023)
50105	Počet zaměstnavatelů, kteří podporují flexibilní formy práce	0	1
60000	Celkový počet účastníků (osoby)	0	50

4.11.6.1 Analýza rizik k Programovým rámcům OPZ

vysvětlivky:

P = Pravděpodobnost výskytu: 1 = nejnižší, 5 = nejvyšší

D = Dopad: 1 = nejmenší, 5 = největší

V = Významnost rizika

Riziko	P	D	V = P * D	Opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
Finanční riziko					
Nedostatečná absorpční kapacita žadatelů	2	4	8	Efektivní součinnost, poradenství a mapování potřeb MAS	MAS
Pozastavení procesu certifikace výdajů	1	5	5	Průběžná kontrola realizace projektů, poradenství příjemcům, srozumitelná metodika	MAS
Porušení rozpočtové kázně, vrácení vyplacených dotací, navrácení dotací do rozpočtu EU	1	5	5	Průběžná kontrola realizace projektů, poradenství příjemcům, srozumitelná metodika	MAS
Změny pravidel vyplácení dotací v průběhu programu	2	5	10	Monitorování metodik a rychlá reakce na změny	MAS
Nedostatek finančních prostředků v provozní fázi projektu	2	4	8	Plánování projektu s ohledem na finanční možnosti po dobu provozu	příjemce
Nedostatek finančních prostředků žadatelů na předfinancování projektů	2	4	8	Efektivní součinnost, poradenství a mapování potřeb žadatelů v MAS	MAS
Organizační riziko					
Prosazování zájmů určitých subjektů	2	4	8	Nastavení transparentních postupů, pravidelná kontrola jejich plnění	MAS
Nekvalitní hodnocení (externistou)	1	3	3	Přehledné zpracování SCLLD	hodnotitel
Rozdílné způsoby vykazování dat bez jednotného metodického základu	2	3	6	Důslednost v pořizování zdrojů dat, ověřování, zpracování jednotné a přehledné metodiky	MAS
Nezastupitelnost zaměstnanců	3	3	9	Sestavení silného týmu pro implementaci MAS	MAS
Nedostatečná součinnost orgánů MAS, nejednotná odpovědnost pracovníků MAS, nepřesnost pracovních postupů, ...	1	4	12	Jasně vymezení kompetencí v pracovních postupech, nastavení efektivního systému řízení, řídicího týmu, kompetencí, odpovědnosti	MAS

Nedostatečná administrativní kapacita MAS, fluktuace a odliv perspektivních odborníků, nedostatečná motivace pracovníků	4	4	16	Jasně plánování lidských zdrojů, jejich náplně a financování	MAS
Nedostatečná odbornost a zkušenosti lidských zdrojů MAS	4	4	16	Pravidelné vzdělávání lidských zdrojů	MAS
Nedostatečná metodická podpora žadatelům	2	4	8	Pořádání seminářů pro žadatele, ověření efektivitu seminářů	MAS
Nepřijímaná opatření na základě kontrol a auditů, příp. nízká účinnost opatření	2	3	6	Pravidelná kontrola plnění úkolů a nápravných opatření z kontrol a auditů	MAS
Nejednotné, příp. nedostatečně nastavené postupy výběru projektů	2	4	8	Jasně vymezení postupu výběru; ověření, zda jsou srozumitelné; dodržování postupů	MAS
Nedostatečná kontrola příjemce	2	5	10	Nastavení a dodržování systému kontrol projektů	MAS
Právní riziko					
Nefunkčnost MS2014+	1	4	4	Nastavení systému na základě předchozích zkušeností, dostatečná doba testování	NOK, ŘO
Neexistence postupů pro implementaci některých procesů	2	4	8	Ověření nastavení procesů implementace s jinými MAS	MAS
Nejednoznačné vymezení důležitých pojmů, nejednoznačnost metodik	2	4	8	Ověření nastavených postupů na vzorku příjemců	MAS
Nepřesné vymezení pravomocí mezi ŘO a MAS	2	4	8	Dostatečná pravomoc NS MAS při plánování postupů řízení	NS MAS
Nedostatečná koordinace ze strany NOK , ŘO	2	5	10	Požadování jednoznačného vymezení a koordinace od NS MAS	NS MAS
Věcné riziko					
Nedodržování nastavených postupů řízení a implementace SCLLD	2	4	8	Nastavení přehledné metodiky, pravidelná kontrola jejího plnění	MAS
Neplnění a nenaplnění monitorovacích indikátorů programu	2	5	10	Jasně nastavení monitoringu	MAS
Nekoordinovaný výběr projektů bez synergie (věcně, regionálně, časově souvisejících) bez vazby na dosažení cílů SCLLD)	2	4	8	Jasně stanovení postupu výběru projektů	MAS
Nedostatek poptávky po produktech/službách	2	3	6	Včas reagovat na změnu poptávky změnou resp. doplněním nabídky produktů – služeb a vhodným marketingem	Příjemce
Nedodržení monitorovacích ukazatelů projektu v průběhu provozu	2	4	8	MAS: prověřit realnost naplnění konkrétních hodnot ukazatelů, monitoring v průběhu udržitelnosti, přijetí opatření	MAS, příjemce

4.11.7 Program rozvoje venkova

V následujícím textu je uvedeno zacílení PRV na konkrétní typy projektů. Text je převzat z PRV. Je zde uveden pro lepší orientaci potenciačního žadatele. Za tímto textem následují fische pro PRV.

Prioritní oblast 19. Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER

Dílčí opatření:

4.11.7.1 19.2 – Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Při realizaci strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) budou podporovány aktivity a činnosti (operace, projekty) připravené a realizované konečnými příjemci, které naplňují cíle SCLLD, jsou vybrané danou MAS a jsou zároveň financovatelné dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013.

Prostřednictvím MAS nebudou implementovány aktivity, které nepřispívají k dosažení cílů stanovených v PRV a jsou v PRV taxativně vyjmenovány.

Z EZFRV budou hrazeny projekty, které se týkají ostatních opatření/podopatření/operací, obsažených v nařízení (EU) č. 1305/2013.

Vzhledem k tomu, že se do CLLD nezapojí Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (dále „OP PIK“), bude prostřednictvím MAS přes PRV umožněna podpora i nezemědělským subjektům. (nezemědělské mikro a malé podniky).

Dílčí opatření:

19.3 – Příprava a provádění kooperačních činností místní akční skupiny

Pro realizaci projektů spolupráce bude podporována předběžná technická podpora, vlastní realizace projektů spolupráce mezi MAS a dalšími partnerstvími, jejichž výstupy překračují hranice území jedné MAS vč. zajištění jejich řízení. Budou podporovány jak projekty založené na spolupráci v rámci členského státu, tak projekty založené na spolupráci mezi územními celky v několika členských státech či ve třetích zemích. Měly by být zaměřeny především na pořádání vzdělávacích a propagačních akcí, které budou informovat o přínosech spolupráce komunit v území a zvyšovat povědomí o způsobech komunitně vedeného místního rozvoje.

Financování provozních nákladů a nákladů na oživení SCLLD i TROP (SC 4.2) se týká všech SCLLD, které budou vybrány k podpoře z kteréhokoliv ESI fondu, i když strategie bude zaměřená pouze na opatření z PRV.

V rámci aktivity 19.2.1 „Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj), budou podpořeny aktivity následujících článků:

Článek 17, odstavec 1., písmeno a) Investice do zemědělských podniků

Článek 17, odstavec 1., písmeno b) Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

Článek 17, odstavec 1., písmeno c) Lesnická infrastruktura

Článek 17, odstavec 1., písmeno c) Zemědělská infrastruktura

Článek 17, odstavec 1., písmeno c) Pozemkové úpravy

Článek 19, odstavec 1., písmeno b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností

Článek 25 Neproduktivní investice v lesích

V rámci aktivity 19.3.1 „Příprava a provádění kooperačních činností místní akční skupiny“ budou podpořeny aktivity Článku 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER

4.11.7.2 Programové fishe PRV

Podrobný popis intervence PRV pro SCLLD je uveden v kapitole č. 4.11.7.

V následujícím textu je uveden výčet aktivit podporovaných PRV, které odpovídají potřebám zjištěným SCLLD MAS Krušné hory.

Název Fiche	F1 Spolupráce mezi MAS v rámci iniciativy LEADER			
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce MAS Článek 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER			
Vymezení Fiche				
Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P 5 Upevňování místní a územní soudržnosti, vytváření sítí, přeshraniční spolupráce a partnerství, SC 5.4 Úspěšně spolupracovat s příhraničními partnery, OP 5.4 Efektivní příhraniční spolupráce.			
Stručný popis Fiche	Projekty musí vykazovat hodnotu přidanou spoluprací, tzn., že výstupy projektu by bez této spolupráce v takové podobě nevznikly. MAS může spolupracovat i s jinými partnerstvími, avšak způsobilé pro podporu budou pouze výdaje realizované MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV.			
Oblasti podpory	<p>Oblast podpory bude vymezovat popis témat projektů spolupráce, které musí být v souladu se SCLLD MAS. V rámci projektu lze realizovat měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) zaměřené na témata, která jsou řešena v SCLLD.</p> <p>Jako hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující výdaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> výdaje týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb, investice související se vzdělávacími aktivitami, investice do informačních a turistických center <p>Výdaje do investic jsou způsobilé pouze za předpokladu, že jsou společně provozovány spolupracujícími subjekty. Za měkké akce lze považovat především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, výstav, přenosů příkladů dobré praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Investice mohou být realizovány pouze takové, které budou provozovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel samy MAS.</p> <p>Způsobilá pro podporu je i předběžná technická podpora projektů spolupráce, kdy MAS může prokázat, že plánovala provedení konkrétního projektu. Na předběžnou technickou podporu projektů spolupráce může MAS využít maximálně 10% z alokace přidělené MAS na realizaci projektů spolupráce.</p>			
Definice příjemce dotace	Příjemcem dotace může být pouze MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV. Kromě jiných místních akčních skupin (tzn. MAS, jejíž SCLLD nebyla schválena z PRV či zahraniční MAS) může spolupracovat se: <ul style="list-style-type: none"> a) Skupinou místních veřejných a soukromých partnerů na venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU b) Skupinou místních veřejných a soukromých partnerů na jiném než venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU 			
Výše způsobilých výdajů	<p>min. 50 tis. Kč</p> <p>max. 5 mil. Kč</p>			
Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)
	92501	Celkové veřejné výdaje	0 EUR	50 439 EUR
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou			

Název Fiche	F2 Investice do zemědělských podniků			
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.2.1. Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje Článek 17, odstavec 1., písmeno a) Investice do zemědělských podniků			
Vymezení Fiche				
Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu, SC 4 Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot, OP 4.1 Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje			
Stručný popis Fiche	Podpora je zaměřena na zvýšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku. Podpora přispívá k naplňování Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, zejména prioritní oblasti 2A Zlepšení hospodářské výkonnosti všech zemědělských podniků a usnadnění jejich restrukturalizace a modernizace, zejména za účelem zvýšení míry účasti a orientace na trh, jakož i diverzifikace zemědělských činností.			
Oblasti podpory	Hmotné a nehmotné investice v živočišné a rostlinné výrobě, je určena na investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku. V rámci této Fiche nelze podpořit investice pro živočišnou výrobu týkající se včel a rybolovu. Investice pro rostlinnou výrobu se nesmí týkat obnovy nosných konstrukcí vinic, oplocení vinic a oplocení sadů. Podpora nemůže být poskytnuta na pořízení kotlů na biomasu.			

Definice příjemce dotace	Zemědělský podnikatel			
Výše způsobilých výdajů	<p>min. 50 tis. Kč</p> <p>max. 5 mil. Kč</p>			
Preferenční kritéria (principy jejich)	Preferenční kritéria budou nastavena až v konkrétní výzvě. Niže uvádíme jen principy stanovení preferenčních kritérií: - projekt přímo vytváří pracovní místa. (i pracovní místa na zkrácený pracovní úvazek nebo sezónní pracovní			

stanovení)	místa a vč. vytvoření pracovního místa formou zahájení činnosti OSVČ.) -realizací projektu nedojde k záboru zemědělské půdy.				
Monitorovací indikátory	Indikátory výstupů				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	2
	Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	0	1	2
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou				

Název Fiche	F3 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů				
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.2.1. Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje Článek 17, odstavec 1., písmeno b) zpracování a uvádění na trh zemědělských podniků				
Vymezení Fiche					
Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu, SC 4 Zlepšení hospodářskou soběstačností regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot, OP 4.1 Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje				
Stručný popis Fiche	Podpora je zaměřena na investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU nebo bavlny, s výjimkou produktů rybolovu, přičemž výstupem procesu produkce může být produkt, na nějž se uvedená příloha nevztahuje. Podpora přispívá k naplňování Priority 3 Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství, zejména prioritní oblasti 3A Zlepšení konkurenceschopnosti prvovýrobců jejich lepším začleněním do zemědělsko-potravinářského řetězce prostřednictvím programů jakostí, přidáváním hodnoty zemědělským produktům a podporou místních trhů a krátkodobých řetězců, seskupení a organizací producentů a mezioborových organizací.				
Oblasti podpory	Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Způsobilé výdaje jsou investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) a investic souvisejících se skladováním zpracované suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování. Způsobilé jsou rovněž investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, investice související s uváděním zemědělských produktů na trh (včetně investic do marketingu) a investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu. V rámci této fiche nelze podpořit investice týkající se zpracování produktů rybolovu a výroby medu a dále v případě zpracování vinných hroznů technologie, které obsahují: dřevěný sud nebo uzavřenou dřevěnou nádobu na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů, speciální kvasnou nádobu s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín nebo cross-flow filtr na víno, ve kterém je váno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami.				
Definice příjemce dotace	Zemědělský podnikatel, výrobce potravin, výrobce krmiv nebo jiné subjekty aktivní ve zpracování, uvádění na trh a vývoji zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU jako vstupní produkt				
Výše způsobilých výdajů	min. 50 tis. Kč max. 5 mil. Kč				
Preferenční kritéria (principy jejich stanovení)	Preferenční kritéria budou nastavena až v konkrétní výzvě. Níže uvádíme jen principy stanovení preferenčních kritérií: - projekt přímo vytváří pracovní místa. (i pracovní místa na zkrácený pracovní úvazek nebo sezónní pracovní místa a vč. vytvoření pracovního místa formou zahájení činnosti OSVČ.) -realizací projektu nedojde k záboru zemědělské půdy. - realizací projektu vznikne finální produkt uvedený na místní trh				
Monitorovací indikátory	Indikátory výstupů				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	0	0	1
	Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	0	0	1
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou				

Název Fiche	F4 Lesnická infrastruktura				
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.2.1. Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje Článek 17, odstavec 1., písmeno c)				
Vymezení Fiche					

Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu SC 4 Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území OP 4.1 Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje				
Stručný popis Fiche	Podpora je zaměřena na investice, které se týkají infrastruktury související s rozvojem, modernizací nebo přizpůsobením se lesnictví, včetně přístupu k lesní půdě. Podpora přispívá k naplňování Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnost všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, zejména PO 2C Zlepšení ekonomické výkonnosti lesního hospodářství Článek 17, odstavec 1., písmeno c)				
Oblasti podpory	Podpora zahrnuje hmotné nebo nehmotné investice, které souvisejí s rekonstrukcí a budováním lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest. Kromě rekonstrukce a výstavby lesních cest bude podporována i obnova či nová výstavba souvisejících objektů a technického vybavení.				
Definice příjemce dotace	a) Fyzické nebo právnické osoby hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení nebo spolků s právní osobností, vysokých škol, obcí nebo jejich svazků				
Výše způsobilých výdajů	min. 50 tis. Kč max. 5 mil. Kč				
Preferenční kritéria (principy jejich stanovení)	Preferenční kritéria budou nastavena až v konkrétní výzvě. Níže uvádíme jen principy stanovení preferenčních kritérií: - výše způsobilých nákladů - počet km nově vystavěných či rekonstruovaných lesních cest				
Monitorovací indikátory	Indikátory výstupů				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	2
	Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
ad a)	94302	Celková délka lesních cest (km)	0	1	3
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou				

Název Fiche	F5 Zemědělská infrastruktura				
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.2.1. Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje Článek 17, odstavec 1., písmeno c)				
	Vymezení Fiche				
Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu SC 4 Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území OP 4.1 Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje				

	Podpora je zaměřena na investice, které se týkají infrastruktury související s rozvojem, modernizací nebo přizpůsobením se zemědělství, včetně přístupu k zemědělské půdě. Podpora přispívá k naplňování Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnost všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, zejména PO 2A Zlepšení hospodářské výkonnosti všech zemědělských podniků a usnadnění jejich restrukturalizace a modernizace, zejména za účelem zvýšení míry účasti na trhu a orientace na trh, jakož i diverzifikace zemědělských činností.				
	Podpora zahrnuje hmotné nebo nehmotné investice, které souvisejí s rekonstrukcí a budováním zemědělské infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty polních cest. Kromě rekonstrukce a výstavby polních cest bude podporována i obnova či nová výstavba souvisejících objektů a technického vybavení. Polní cesty musí být realizovány na území, kde byly dokončeny pozemkové úpravy mimo intravilán obce.				
Definice příjemce dotace	Obec nebo zemědělský podnikatel				
Výše způsobilých výdajů	min. 50 tis. Kč max. 5 mil. Kč				
Preferenční kritéria (principy jejich stanovení)	Preferenční kritéria budou nastavena až v konkrétní výzvě. Níže uvádíme jen principy stanovení preferenčních kritérií: - výše způsobilých nákladů (konkrétně bude stanoveno výzvou) - počet km nově vystavěných či rekonstruovaných polních cest				
Monitorovací indikátory	Indikátory výstupů				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	2
	Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	94301	Celková délka cest zajišťující zpřístupnění pozemků, zvýšení prostupnosti krajiny a její diverzifikaci (km)	0	1	3
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou				

Název Fiche	F6 Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností				
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.2.1. Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje Článek 19, odstavec 1., písmeno b)				
Vymezení Fiche					
Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu, SC 4 Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území, OP 4.1 Stabilizované místní podnikatelské prostředí využívající především místní zdroje				
Stručný popis Fiche	Podpora v rámci tohoto článku zahrnuje investice na založení a rozvoj nezemědělských činností. Podpora přispívá k naplňování Priority 6 Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a podpora hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech, zejména prioritní oblasti 6A Usnadnění diverzifikace, vytváření malých podniků a pracovních míst.				
Oblasti podpory	Podporovány budou investice do vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)4 : C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) NK (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou tříd 12.00 Výroba tabákových výrobků a 25.40 Výroba zbraní a střeliva), F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách), I (Ubytování, stravování a pohostinství), J (Informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílů 60 a 61), M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), N 82.92 (Balící činnosti), P 85.59 (Ostatní vzdělávání j. n.), R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti), S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost) a S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb). V případě uvádění produktů na trh jsou na trh uváděny produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU, případně v kombinaci s produkty uvedenými v příloze I Smlouvy o fungování EU (převažovat musí produkty neuvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU). V případě zpracování produktů jsou výstupem procesu produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU. Činnosti R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) a I 56 (Stravování a pohostinství) mohou být realizovány pouze ve vazbě na venkovskou turistiku a ubytovací kapacitu.				
Definice příjemce dotace	Podnikatelské subjekty (FO a PO) – mikropodniky a malé podniky ve venkovských oblastech, jakož i zemědělci				
Výše způsobilých výdajů	min. 50 tis. Kč max. 5 mil. Kč				
Preferenční kritéria (principy jejich stanovení)	Preferenční kritéria budou nastavena až v konkrétní výzvě. Niže uvádíme jen principy stanovení preferenčních kritérií: - projekt přímo vytváří pracovní místa. (i pracovní místa na zkrácený pracovní úvazek nebo sezónní pracovní místa a vč. vytvoření pracovního místa formou zahájení činnosti OSVČ.) - výše způsobilých nákladů. (konkrétně bude stanoveno výzvou)				
Monitorovací indikátory	Indikátory výstupů				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	2
	Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (LEADER)	0	1	2
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou				

Název Fiche	F7 Neproduktivní investice v lesích				
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.2.1. Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje Článek 25				
Vymezení Fiche					
Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P4 Podpora místního hospodářství a cestovního ruchu, SC 4 Zlepšit hospodářskou soběstačnost regionu za využití místního potenciálu a respektování hodnot území, OP 4.3 Cestovní ruch jako významná složka místní ekonomiky				
Stručný popis Fiche	Podpora v rámci tohoto článku zahrnuje investice ke zvyšování environmentálních a společenských funkcí lesa podporou činností využívajících společenského potenciálu lesů. Podpora přispívá k naplňování Priority 4 Podpora obnovy, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví, zejména prioritní oblasti 4C Předcházení erozi půdy a lepší hospodaření s půdou, podpora má vedlejší efekt na prioritní oblast 4A Obnova, zachování a posílení biologické rozmanitosti, včetně oblastí sítě Natura 2000, oblastí s přírodními či jinými zvláštními omezeními a zemědělství vysoké přírodní hodnoty, i stavu evropské krajiny.				
Oblasti podpory	Způsobilé pro podporu jsou projekty zaměřené na posílení rekreační funkce lesa, např. značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty (do šíře 2 m), značení významných přírodních prvků, výstavba herních a naučných prvků, fitness prvků. Podporovány budou též aktivity vedoucí k usměrňování návštěvnosti území, např. zřizování odpočinkových stanišť, přístřešků, informačních tabulí, závory. Realizovat lze také opatření k údržbě lesního prostředí, např. zařízení k odkládání odpadků a opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky, zábradlí, stupně. Projekty musí být realizovány na PUPFL s výjimkou zvláště chráněných území a oblastí Natura 2000. Žadatel na PUPFL, na které žádá o podporu, hospodář podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy				

Definice příjemce dotace	Soukromí a veřejní držitelé lesů a jiné soukromoprávní a veřejnoprávní subjekty a jejich sdružení.				
Výše způsobilých výdajů	min. 50 tis. Kč				
	max. 5 mil. Kč				
Preferenční kritéria (principy jejich stanovení)	Preferenční kritéria budou nastavena až v konkrétní výzvě. Níže uvádíme jen principy stanovení preferenčních kritérií: - výše způsobilých nákladů. - výstavba, rekonstrukce stezek				
Monitorovací indikátory	Indikátory výstupů				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	92702	Počet podpořených operací (akcí)	0	1	3
	93001	Celková plocha (ha)	0	1	2
	Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
94301	Celková délka cest zajišťující zpřístupnění pozemků, zvýšení prostupnosti krajiny a její diverzifikaci (km)	0	1	3	
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou				

Název Fiche	F8 Pozemkové úpravy				
Vazba na článek Nařízení PRV	PRV 19.2.1. Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje Článek 17, odstavec 1., písmeno c)				
Vymezení Fiche					
Vazba na cíle SCLLD	SCLLD P3 Obnova památek a dalších místních hodnot jako významného dědictví regionu, SCLLD SC 3 Udržívané a provozované památky, krajina, obnovené tradice, OP 3.2 Udržívané přírodní památky, chráněná území, krajinné prvky a krajinný ráz				
Stručný popis Fiche	Podpora je zaměřena na investice, které se týkají infrastruktury související s rozvojem, modernizací nebo přizpůsobením se zemědělství a lesnictví, včetně přístupu k zemědělské a lesní půdě a pozemkových úprav. Podpora přispívá k naplňování Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, zejména prioritní oblasti 2A Zlepšení hospodářské výkonnosti všech zemědělských podniků a usnadnění jejich restrukturalizace a modernizace. Zejména za účelem zvýšení míry účasti na trhu a orientace na trh, jakož diverzifikace zemědělských činností.				
Oblasti podpory	Podpora zahrnuje realizaci plánů společných zařízení, což je opatření zajišťující zpřístupnění především zemědělských a lesních pozemků, opatření k ochraně životního prostředí a zachování krajinného rázu, zvýšení ekologické stability krajiny, protierozní, protipovodňová opatření. Realizace společných zařízení musí být v souladu se schválenými návrhy pozemkových úprav				
Definice příjemce dotace	Obec nebo zemědělský podnikatel				
Výše způsobilých výdajů	min. 50 tis. Kč				
	max. 5 mil. Kč				
Preferenční kritéria (principy jejich stanovení)	Preferenční kritéria budou nastavena až v konkrétní výzvě. Níže uvádíme jen principy stanovení preferenčních kritérií: - výše způsobilých nákladů. - příznivý dopad na ŽP. - zpřístupnění pozemků, zvýšení prostupnosti krajiny a její diverzifikace. (konkrétně bude stanoveno výzvou)				
Monitorovací indikátory	Indikátory výstupů				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	0	1	2
	Indikátory výsledků				
	Číslo	Název	Výchozí stav	Hodnota pro mid-term (r. 2018)	Cílový stav
	94301	Celková délka cest zajišťující zpřístupnění pozemků, zvýšení prostupnosti krajiny a její diverzifikaci (km)	0	1	2
Poznámka	Konkrétní podmínky dotace budou zpřesněny a stanoveny příslušnou výzvou				

4.12 Popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci

Cílem SCLLD - integrované strategie - je koordinace aktivit a soustředění zdrojů na řešení nejzávažnějších identifikovaných problémů a využití ekonomického a dalšího rozvojového potenciálu území MAS. Efektivita spočívá především ve smysluplné návaznosti a synergickém efektu jednotlivých aktivit a opatření, potažmo projektů. Tento integrovaný přístup přináší významný multiplikační efekt, který mobilizuje jak veřejné, tak soukromé zdroje. Tento požadavek klade vysoké koordinační nároky na vlastní MAS jako nositele strategie, aby byly podporovány takové projekty, které zmíněný synergický efekt přinesou.

V integrovaných přístupech a možnostech jejich systematického uplatňování jde hlavně o posilování principů efektivity, synergie a koncentrace v kontextu přípravy a realizace.

Z těchto důvodů byly jednotlivé priority a následně i Fiche SCLLD MAS Krušné hory nastaveny tak, aby měly širší záběr řešení daného problému, čímž byly vytvořeny předpoklady pro integrovaný přístup. V případě vysoké specializace priorit a opatření je totiž schopnost podporovat integrovaný rozvoj území rozdrobena mezi několik operačních programů s různými implementačními mechanismy a vzájemně nekoordinovanými výzvami.

Je zřejmé, že ne všechny potřeby území bude možné realizovat s podporou z ESI fondů v období 2014-2020. Možnosti koordinovaného rozvoje území integrovaným přístupem jsou tak v hospodářsky zaostalých regionech poměrně omezené.

Programové rámce a fiche, respektive její zaměření, představuje určité jednotící, nicméně s ohledem na výše uvedené, obecně popsané téma, jednotlivé projekty reprezentující konkrétní aktivity jsou pak zaměřeny dle konkrétních OP.

Programový rámec IROP

integruje aktivity realizovatelné za podpory IROP, spadající pod prioritu SCLLD P1, P2, P3

Programový rámec OPZ

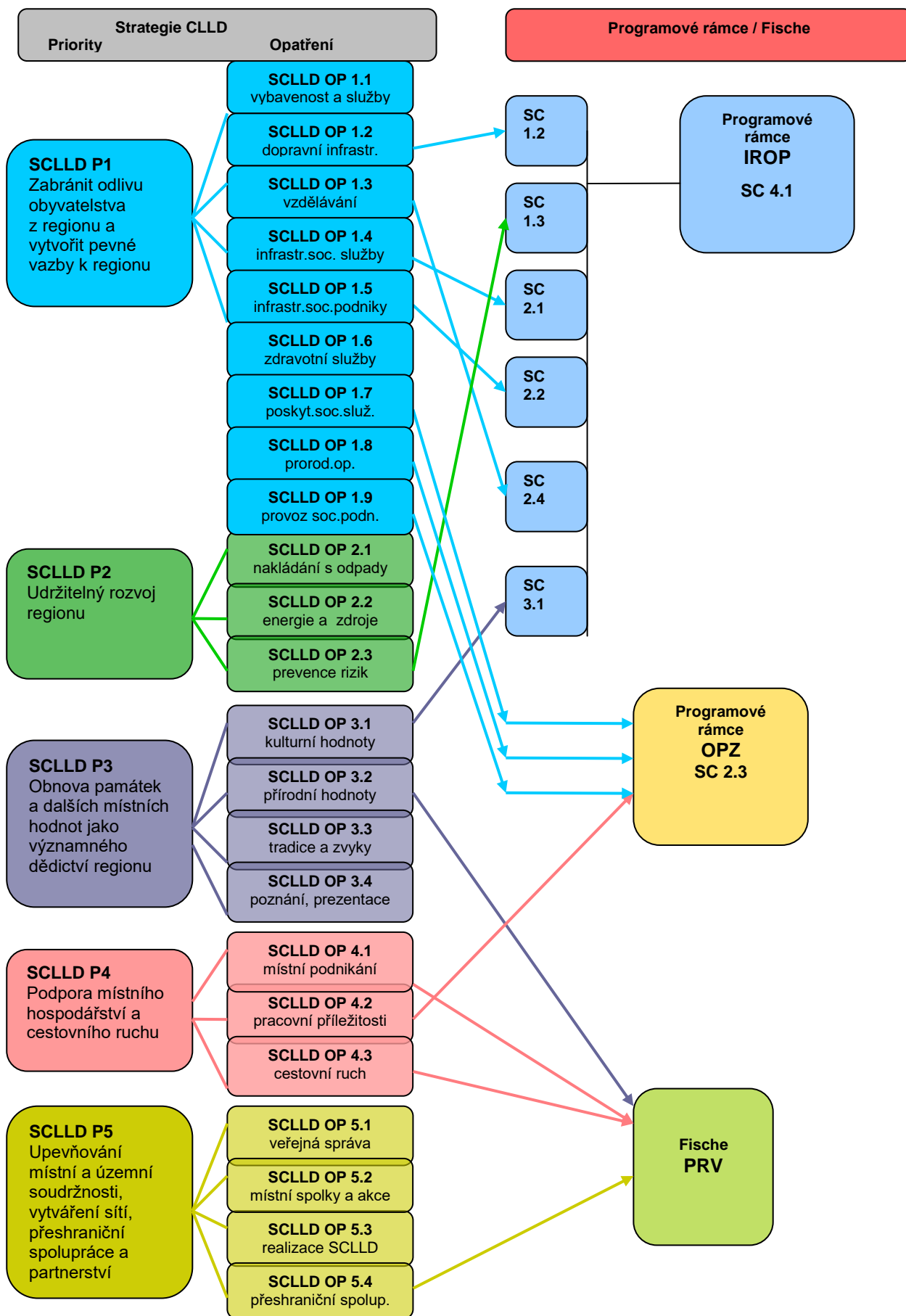
integruje aktivity realizovatelné za podpory OPZ, spadající pod prioritu SCLLD P1 a P4

PRV - Fiche

integruje aktivity realizovatelné za podpory PRV, spadající pod prioritu SCLLD P3, P4 a P5

Otázkou zůstává způsob vyhlášení výzev ze strany ŘO, na základě kterých budou MAS vyhlášovat své vlastní výzvy. Proto, aby mohl být uplatněn integrovaný přístup v územích MAS, je nezbytné, aby i jednotlivé výzvy v rámci IROP, PRV a OPZ byly vyhlášovány koordinovaně a prakticky souběžně.

Schématické znázornění vazeb CLLD a OP

4.13 Horizontální témata

Při zpracování SCLLD byla zohledněna a respektována horizontální témata, definovaná Evropskou komisí. Horizontální témata průřezově zasahují do všech oblastí rozvoje MAS a jsou akceptována jako jeden z cílů SCLLD. Jedná se o problematiku rovných příležitostí a udržitelný rozvoj.

4.13.1 Rovné příležitosti

Princip rovných příležitostí znamená potírání diskriminace na základě pohlaví (genderové hledisko), rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další znevýhodněné skupiny jako jsou imigranti a azylanti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací nebo bez kvalifikace, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol; souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením. Důležitým tématem v této oblasti je otázka rovnosti mužů a žen. Genderové hledisko lze totiž identifikovat i v rámci jednotlivých sociálně ohrožených skupin, jedná se pak o kombinaci několika znevýhodňujících faktorů. Problematika rovných příležitostí se odráží v obtížném přístupu vybraných skupin obyvatel na trh práce, v jejich přístupu ke vzdělání, v případě žen v přístupu k vyšším řídicím a vědeckým pozicím, v oblasti podnikání, informační společnosti, ale i v oblasti dopravy nebo rozvoje měst.

Naplňování principu rovných příležitostí žen a mužů patří mezi základní cíle Evropských společenství a jako takové je i hlavním cílem SCLLD.

MAS prosazuje „rovné postavení žen a mužů“ při veškerých svých aktivitách. Všechny koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací procesy ve všech fázích své přípravy a provádění jsou podřízeny hledisku rovnosti příležitostí mužů a žen.

V návrhu jednotlivých priorit a opatření SCLLD je věnován prostor pro vytváření konkrétních aktivit prosazující rovné příležitosti, např. různé školicí programy, podpora vytváření nových pracovních míst s různými formami zaměstnání, sladování rodinného a pracovního života, odstraňování bariér rovného přístupu ke vzdělání a zaměstnání a podpora projektů cílených na odstraňování diskriminace na základě pohlaví, etnického původu, zdraví nebo věku.

4.13.2 Udržitelný rozvoj

(Trvale) udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby. Dle § 6 zák. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, je trvale udržitelný rozvoj takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému

Koncept udržitelného rozvoje je postaven na vyrovnanosti ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje. Udržitelný rozvoj v rámci SCLLD se týká konkrétního území. Je tedy řešena kvalita a vyrovnanost místního rozvoje, a to v souvislosti s regionálním, národním a globálním rozvojem. Regionální rozvoj jako součást národního a globálního rozvoje musí reagovat na globální problémy, i když pouze na regionální úrovni.

Při naplňování strategie bude dbáno na zajištění udržitelného rozvoje a jeho následující principy:

- 1) propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí; řešení zohledňující pouze jednu nebo dvě z nich není dlouhodobě efektivní,
- 2) dlouhodobá perspektiva - každé rozhodnutí je třeba zvažovat z hlediska dlouhodobých dopadů, je třeba strategicky plánovat,
- 3) kapacita životního prostředí je omezená – nejenom jako zdroje surovin, látek a funkcí potřebných k životu, ale také jako prostoru pro odpady a znečištění všeho druhu,
- 4) předběžná opatření - důsledky některých našich činností nejsou vždy známy, neboť naše poznání zákonitostí fungujících v životním prostředí je stále ještě na nízkém stupni, a proto je na místě být opatrní,
- 5) prevence – je mnohem efektivnější než následné řešení dopadů; na řešení problémů, které již vzniknou, musí být vynakládáno mnohem větší množství zdrojů (časových, finančních i lidských),
- 6) kvalita života – má rozměr nejen materiální, ale také společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní a další, lidé mají přirozené právo na kvalitní život,
- 7) sociální spravedlnost - všichni by měli mít rovné příležitosti v přístupu k bohatství. Bohatství, příležitosti a zodpovědnost by měly být děleny mezi jednotlivé země a rozdílné sociální skupiny s důrazem na potřeby a práva chudých a znevýhodněných, neboť chudoba je ohrožující faktor udržitelného rozvoje. Udržitelný rozvoj je chápán jako trvalé zlepšování sociálních podmínek v rámci ekologické únosnosti Země.
- 8) zohlednění vztahu „lokální – globální“ – činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na globální úrovni – vytvářejí je nebo je mohou pomoci řešit (a naopak),
- 9) vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost (či rovnosti práv), tj. zabezpečení národnostní, rasové i jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé životní prostředí a sociální spravedlnost;
- 10) demokratické procesy – zapojením veřejnosti již od počáteční fáze plánování vytváříme nejen objektivnější plány, ale také obecnou podporu pro jejich realizaci.

Charakteristické znaky udržitelného společenství jsou následující a navržené strategie rozvoje MAS je naplňuje:

- Zdroje jsou využívány efektivně a odpad je minimalizován uzavřenými cykly.
- Znečišťování je omezené na stupeň, se kterým se přírodní systémy dokáží vyrovnávat.
- Je oceňována a chráněna rozmanitost přírody (biodiverzita).
- Tam, kde je to možné, jsou místní potřeby uspokojovány z místních zdrojů.
- Obyvatelé mají možnost získat pitnou vodu a jídlo v potřebném množství a dostatečné kvalitě.
- Lidé mají možnost získat odpovídající bydlení.
- Každý má příležitost získat uspokojivou práci, místní ekonomika není závislá na několika málo provozovatelích, ale je různorodá.
- Zdraví člověka je chráněno vytvářením bezpečného, zdravého a příjemného životního prostředí a zajištěním zdravotních služeb, které zdůrazňují prevenci před nemocí, stejně jako řádnou péči o nemocné. Je podporován zdravý způsob života.
- Lidská sídla i krajina jsou harmonicky rozvíjena v souladu s urbanistickými zásadami.
- Přístup k účelovým zařízením, službám, zboží a lidem není dosahován na úkor životního prostředí ani omezován pouze na ty, kdo mají auto.
- Lidé žijí beze strachu z individuálního násilí, ze zločinu nebo z perzekuce kvůli jejich vyznání, rase, pohlaví nebo sexuální orientaci.
- Každý má přístup ke vzdělání, profesionální přípravě, poznání a informacím, které jsou potřeba, aby zaujal svou úlohu ve společnosti.
- Občanům je umožněno podílet se na rozhodování.
- Jsou dostupné příležitosti k aktivnímu užívání volného času.
- Kulturní rozmanitost a místní zvláštnosti jsou ceněny a chráněny.
- Místní akce a aktivity respektují globální souvislosti.
- Vlastnická práva jsou stabilní a jsou vykonávána zodpovědně.

Základním předpokladem dosažení udržitelného rozvoje regionu MAS je tzv. správné řízení věcí veřejných (angl. „good governance“). Správné řízení je založeno na otevřenosti, zodpovědnosti a efektivnosti institucí a účasti veřejnosti na rozhodovacích a dalších procesech.

Při naplňování strategie MAS budou rovné příležitosti a udržitelný rozvoj zajištěn také následovně:

- Strategií MAS (respektující principy udržitelnosti) jsou vytyčeny dlouhodobé cíle a stanoveny cesty k jejich dosažení. Tyto cíle vycházejí z reálných potřeb místních lidí a možností území. Za tím účelem byla pořádána komunitní setkání a komunitní plánování. Strategie bude vodítkem pro ty, jež o rozvoji obce/regionu rozhodují bez ohledu na jejich politickou příslušnost. Společný konsensus dává záruku, že se jedná o společné cíle a nedovolí nebo umenší možnost osobních preferencí aktivit, které nejsou v souladu s dlouhodobými záměry rozvoje celé komunity. Je zde také určitá záruka, že se změnou místních představitelů nebudou principy udržitelného rozvoje opuštěny.
- Lidé v rámci MAS pracují společně na zvládnutí společných problémů a nalezení způsobů naplnění jejich individuálních i společenských potřeb. Společná práce, rozdělení příležitostí ale také zodpovědnosti zvyšuje kapacitu komunity i jednotlivců, posiluje pocit sounáležitosti s místem i lidmi.
- Lidé a lokální aktéři mají možnost zúčastnit se rozhodování, projevit své potřeby a názory, a to bez obavy z postihů nebo nezájmu. Zapojení veřejnosti do rozhodování vede k posílení pocitu sounáležitosti s obcí, což je velice důležité pro další rozvoj obce.
- Základní principy MAS zajišťují, že hlas jednotlivců a skupin má nějakou cenu a že mohou změnit věci, které se jich dotýkají. Tento princip je velmi důležitý pro dlouhodobé udržení zájmu lidí podílet se na řízení obce/regionu/státu.
- Otevřenost a transparentnost celého procesu plánování a realizace strategie přispívá k důvěře lidí v ty, kteří proces vedou a větší ochotě se zapojit.
- Při setkávání i společné práci lokální aktéři navzájem sdílejí své zkušenosti, předávají dovednosti a znalosti. Rozvoj ve všech oborech je natolik rychlý, že celoživotní vzdělávání je nezbytností.
- Základní principy MAS brání diskriminaci a znevýhodněnému postavení (dle pohlaví, náboženského vyznání, sociálního postavení, národnosti atd.), ale současně stanovují rovnocenné postavení při zodpovědnosti za rozvoj obce/regionu.
- Snahou strategie rozvoje MAS je vyloučit nebo omezit činnosti, které poškozují životní prostředí.
- Kulturní a společenská rozmanitost (diverzita) je stejně důležitá jako přírodní. Místní zvláštnosti vznikaly celou dobu vývoje území a jsou součástí celosvětového bohatství. Jsou velkým potenciálem pro rozvoj území - atraktivita místa pro turisty - ti nehlédají v různých zemích stejně věci, ale právě ty zvláštní, atraktivní.
- Jedním ze základních principů udržitelného rozvoje je „princip předběžné opatrnosti“. Vychází z poznání, že naše vědomosti o fungování planety Země i vesmíru jsou stále jen zlomkem skutečnosti.
- Strategie rozvoje MAS reflektuje, že chudoba a nerovnosti, v místním i globálním měřítku, jsou ohrožujícím faktorem udržitelnosti.
- Prosazování záměrů rozvoje je vždy snazší pro sdružení než pro jednotlivé obce. Společný postup definovaný společnou strategií přináší úspory zdrojů, zvyšuje kapacitu i možnosti (např. financování konkrétních záměrů) a usnadňuje dosahování cílů rozvoje.
- Bude probíhat monitorování naplňování strategie a provádění hodnocení (na základě vybraných ukazatelů). Tím bude ověřeno, že je směřováno k vytyčenému cíli.

5 Implementační část

5.1 Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury MAS a komunikace MAS

5.1.1 Základní identifikace MAS (vč. místního partnerství a zájmových skupin)

Název a právní forma:	MAS Krušné hory, o. p. s.
Zakladatel:	Sdružení Krušné hory - západ
Sídlo:	Klínovecká 1407, 363 01 Ostrov
Web:	http://www.mas-krusnehory.cz
Statutární zástupce:	Ing. Jana Urbánková, ředitelka MAS
Předseda správní rady:	Ing. Markéta Moravcová

Manažeři MAS a odborníci zapojení do tvorby a realizace SCLLD:

Ing. Jana Urbánková
Ing. Alexandra Fůrbachová
Karla Bláhová
Tereza Reichmannová
Alena Semotamová
Ing. Lenka Maxová (Člověk v tísni, o.p.s.)
Jan Němeček (Člověk v tísni, o.p.s.)

Místní partnerství

Organizační složkou MAS Krušné hory, o.p.s. je Místní akční skupina (dále jen MAS), což je **místní partnerství** bez právní subjektivity vytvořené mezi MAS Krušné hory, o.p.s. a partnery na základě partnerských smluv. MAS Krušné hory je partnerství otevřené pro přistoupení nových partnerů.

Místní partnerství tvoří subjekty z veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Tyto subjekty jsou dále rozděleny na zájmové skupiny.

Zájmové skupiny se vyprofilovaly na základě společných témat, která byla komunikována v průběhu vytváření strategie. Tato témata pak byla na odborných workshopech těchto zájmových skupin podrobněji řešena a rozpracována. Vzájemná spolupráce jednotlivých zástupců v zájmových skupinách pomáhá vytvářet zcela nová a inovativní řešení daného problému. Pro region je tento postup přínosný tím, že zástupci určitých subjektů v zájmové skupině, jejichž zájmy se zprvu mohly zdát protichůdné, společně řeší témata, ve kterých nalézají nová partnerství a možnosti spolupráce.

Zájmové skupiny MAS Krušné hory:

a) Veřejná správa

Činnosti:

komunální politika, bytová problematika, provozování služeb pro obyvatele a veřejnost, budování obecní infrastruktury, vybavenost obcí a jejich rozvoj, dopravní obslužnost a infrastruktura, obnova památek, provoz městského majetku, spolupráce obcí apod.

Doporučené typy organizací:

obce, podniky technických služeb, dobrovolné svazky obcí, organizace založené městem nebo obcí

b) Sociální, zdravotní, kulturně vzdělávací a volnočasové aktivity

Činnosti:

výuka, výchova a příprava na zaměstnání, celoživotní vzdělávání; rekvalifikace; výzkum, vývoj a inovace; péče o sociálně slabé, znevýhodněné a vyloučené skupiny; sociální a zdravotní péče; péče o rodinu, děti, mládež, seniory; provozování aktivit pro trávení volného času, jejich rozvoj; pořádání kulturních, sportovních a společenských akcí, podpora zaměstnanosti

Doporučené typy organizací:

Školy a další školská zařízení včetně nestátních, vzdělávací a poradenské instituce, organizace zastupující menšiny; organizace činné v sociální oblasti a zdravotnictví; organizace zaměřené na kulturu, sport, volný čas; kluby důchodců, zájmové organizace; dobrovolníci; nadace, církve, NNO

c) Udržitelný venkov: podnikání, cestovní ruch, zemědělství a životní prostředí

Činnosti:

ochrana ŽP (ochrana vod; ochrana ovzduší; ochrana půdy; ochrana přírody a krajiny; péče o les); odpadové hospodářství a ekologické zátěže; hospodaření s energiemi, obnovitelné zdroje energie; eko/agroturistika a ekozemědělství; vzdělávání a osvěta v oblasti udržitelného rozvoje; podnikání v zemědělství, v lesnictví, v cestovním ruchu, lázeňství, drobné podnikání; cestovní ruch a turistická a návštěvnícká infrastruktura

Doporučené typy organizací:

zemědělci, majitelé lesů, drobní podnikatelé, OSVČ, zaměstnavatelé; environmentálně orientované organizace; organizace zastupující zemědělce, drobné podnikatele; provozovatelé infrastruktury a produktů v CR, informační služby v CR; turistické organizace; zprostředkovatelé zaměstnání; úřady práce

Každý partner MAS může být zapojen do činnosti pouze jedné z výše uvedených zájmových skupin, a to podle jeho převažující činnosti. Je možné, že v průběhu realizace SCLLD dojde ke změnám, doplněním či rozšířením těchto zájmových skupin.

Na základě Rámcové partnerské smlouvy o vzájemné spolupráci s MAS Krušné hory, o.p.s. následující partneři tvoří místní partnerství (rozděleno dle zájmových skupin):

Zájmová skupina Veřejná správa

	Partner	zastoupen
1.	Obec Božičany	Miloš Kameš
2.	Obec Dalovice	Ing. Kateřina Krumpahnzlová
3.	Obec Děpoltovice	Jiří Štikar
4.	Obec Horní Blatná	Robert Petro
5.	Obec Kyselka	Aleš Labík
6.	Obec Merklín	Ing. Zdeněk Gerát
7.	Obec Otovice	Stefana Švecová
8.	Obec Sadov	Ladislav Ludvík
9.	Karlovarský symfonický orchestr, p.o.	MgA. Šimon Kaňka
10.	Sdružení Krušné hory - západ	Ing. Markéta Moravcová
11.	Obec Velichov	Ing. Markéta Moravcová
12.	Město Jáchymov	Ing. Bronislav Grulich
13.	Obec Smolné Pece	Ing. Bc. Romana Marečková
14.	Město Abertamy	Jana Rojovská
15.	Obec Vojkovice	Luboš Garaj
16.	Obec Nové Hamry	Jaroslav Bradáč
17.	Obec Krásný Les	Pavel Jandák
18.	První Krušnohorská o.p.s.	Mgr. Eva Nduwimana
19.	Město Hroznětín	Martin Maleček
20.	Město Nová Role	Jitka Pokorná
21.	Město Ostrov	Bc. Pavel Čekan
22.	Obec Pernink	Jitka Tůmová
23.	Obec Šemnice	Vladislav Tůma
24.	Obec Stráž nad Ohří	Miloslav Záleský

Zájmová skupina Sociální, zdravotní, kulturně vzdělávací a volnočasové aktivity

	Partner	zastoupen
1.	NEMOS PLUS, s.r.o.	Mgr. David Soukup
2.	Oblastní charita Ostrov	Mgr. Tomáš Fexa
3.	OSTROV ZDRAVÍ, o.p.s.	Ing. Joža Lokajíček
4.	Sbor dobrovolných hasičů H. Blatná, o. s.	Radka Lehnertová
5.	Římskokatolická farnost Ostrov	Jiří Lášek
6.	Římskokatolická farnost Jáchymov	Jiří Lášek
7.	Římskokatolická farnost Stará Role	Jiří Lášek
8.	Člověk v tísni, o.p.s.	Lenka Maxová
9.	Římskokatolická farnost Nejdek	Jiří Lášek
10.	Horní hrad, o. p. s.	Mgr. Dita Kintšnerová

Zájmová skupina Udržitelný venkov: podnikání, cestovní ruch, zemědělství a životní prostředí.

	Partner	zastoupen
1.	AGRO TRAVEL, spol. s r.o.	Ing. Alfréd Fajkoš
2.	Ing. Anton Jurica	Ing. Anton Jurica
3.	Léčebné lázně Jáchymov, a.s.	Ing. Marek Poledníček
4.	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s.	Ing. Antonín Jágl
5.	VSF Fanta spol. s r.o.	Ing. Antonín Jágl
6.	SKIAREÁL Klínovec s.r.o.	Martin Píša
7.	Thun 1794, a.s.	Vlastimil Argman
8.	Horský statek Abertamy, s.r.o.	Ing. Petr Zacharda
9.	Lázně Kyselka, o.p.s.	Ing. Miroslav Perout
10.	Novako-ski, s.r.o.	Svatava Nováková
11.	Hubert Plomer	Hubert Plomer
12.	Tomáš Mareček	Mareček Tomáš
13.	Ing. Jiří Kubernát	Ing. Jiří Kubernát
14.	Odeřský statek, a.s.	Karel Šilhan
15.	Jan Engliš - Statek Smolné Pece	Jan Engliš
16.	Resur, s.r.o.	Ing. Daniel Brož
17.	Miloslav Myslivec, s.r.o.	Miloslav Myslivec
18.	Statek Bor ZEOS, spol. s r. o.	Ing. et Ing. Zdeněk Matějů
19.	Spolek obyvatel a uživatelů území Ruprechtova a Velkého rybníka	Zdeněk Janský
20.	Hotel Carlsbad Inn, a. s.	Mgr. Oleg Chodusov
21.	EKWO, s. r. o.	Ing. Natalia Chodusova
22.	Český rybářský svaz místní organizace Božičany	Ing. Jaroslav Šimek

5.1.2 Základní cíle MAS

Místní akční skupina (MAS) je společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí), které spolupracuje na rozvoji venkova metodou LEADER. Z principu je MAS neziskovou organizací nezávislou na politickém rozhodování. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech.

Základní principy metody LEADER

- 1) existující strategie místního rozvoje
- 2) partnerství na místní úrovni tvořící MAS
- 3) přístup „zdola – nahoru“
- 4) integrované a vícesektorové akce
- 5) inovační přístup
- 6) spolupráce
- 7) vytváření sítí

Hlavní úkoly MAS dle nařízení EN 1303/2013

MAS musí dodržovat a plnit povinnosti vyplývající z Metodiky pro standardizaci MAS v programovém období 2014–2020, schválené usnesením vlády ČR ze dne 21. 5. 2014 č. 368, včetně jejich následných schválených změn (dále také „Metodika standardizace MAS“):

1. MAS je povinna plnit podmínky vyplývající z kapitoly 3.3 Standardy pro přijatelnost MAS (s výjimkou podmínky 3.3.5.3.) Metodiky standardizace MAS a to od vydání „Osvědčení o splnění standardů MAS“ po celé programové období 2014 – 2020.
2. MAS včetně organizace zajišťující pro MAS správní a finanční záležitosti nesmí přijímat odměny, dary či jinak definované příjmy za poradenství, zpracování či administraci projektů, které jsou následně administrovány příslušnou MAS.
3. MAS včetně organizace zajišťující pro MAS správní a finanční záležitosti musí evidovat finanční a věcné dary v hodnotě nad 1 000 Kč. Veškeré dary mohou být přijímány pouze za konkrétním účelem, který musí být v darovací smlouvě specifikován. Seznam dárců a přijatých darů týkajících se SCLLD zveřejňuje MAS ve výroční zprávě o činnosti a hospodaření MAS.
4. MAS zveřejňuje zápisy z jednání povinných orgánů.
5. MAS zveřejňuje aktuální přehled pracovních skupin, seznamu jejich členů, zápisů z jednání nebo zpráv o jejich činnosti a kontaktních osobách.
6. MAS minimálně 1x za rok informuje veřejnost o plnění SCLLD.
7. Konzultace v souvislosti s implementací SCLLD jsou kancelář MAS poskytovány zdarma.
8. Při rozhodování o výběru projektů náleží nejméně 50 % hlasů partnerům, kteří nezastupují veřejný sektor.
9. Změna územní působnosti MAS je možná pouze v rámci střednědobého hodnocení SCLLD (mid-term evaluace).

Úkoly místních akčních skupin:

- prezentování SCLLD Regionální stálé konferenci, včetně jejich aktualizací,
- zvyšování způsobilosti místních aktérů pro vypracovávání a provádění projektů, včetně jejich schopností v oblasti projektového řízení,
- vypracování nediskriminačního a transparentního výběrového řízení a objektivních preferenčních kritérií pro výběr projektů, jež brání střetu zájmů a jejich předložení ke schválení ŘO (v případě PRV schvaluje tato kritéria pouze SZIF),
- zajištění, aby nejméně 50 % hlasů při rozhodování o výběru projektů měli partneři, kteří nezastupují veřejný sektor; výběr projektů musí probíhat na základě písemného postupu,
- při výběru projektů zajišťování jejich souladu se strategií komunitně vedeného místního rozvoje tím, že stanoví jejich pořadí podle přínosu těchto projektů k plnění záměrů a cílů strategií,
- příprava a zveřejňování výzev na úrovni MAS (tzv. „výzev MAS“) k podávání žádostí o podporu včetně vymezení kritérií výběru,
- přijímání a hodnocení (formálních náležitostí, přijatelnosti a věcné hodnocení) žádostí o podporu,
- výběr projektů k realizaci a stanovení výše podpory,
- zajištění administrace SCLLD a projektů vybraných k realizaci v rámci jednotlivých programů,
- sledování plnění strategie komunitně vedeného místního rozvoje,
- sledování podporovaných projektů (evaluace),
- vykonávání zvláštních hodnotících činností souvisejících s touto strategií (monitoring, evaluace). Pro zajištění tohoto úkolu bude mít nositel CLLD přístup do MS2014+ včetně možnosti tvorby sestavy projektů realizovaných v rámci své SCLLD,
- realizace animačních aktivit směřujících k naplňování SCLLD, s cílem usnadnit výměnu informací mezi zúčastněnými stranami,
- propagace SCLLD, informování o SCLLD,
- usnadňování výměny informací mezi místními aktéry a koordinace aktivit místních aktérů směřujících k naplňování SCLLD,
- podporování potenciálních příjemců v rozvíjení projektových záměrů a přípravě žádostí směřujících k naplňování SCLLD.

Další úkoly místních akčních skupin v rámci OP VVV:

- Zvyšování způsobilosti místních aktérů pro vypracovávání a provádění projektů, tedy především:
- metodická pomoc ZŠ/MŠ s výběrem vhodných šablon pro ZŠ/MŠ;
- zaškolení realizátorů projektů ZŠ/MŠ (např. monitorovací systém MS2014+, Pravidla pro žadatele a příjemce OP VVV)
- průběžná konzultační činnost při realizaci projektu, například nad problematikou zadávání veřejných zakázek, indikátorů, sledování a dodržování povinné publicity projektu;
- metodická pomoc ZŠ/MŠ při zpracování monitorovacích zpráv, zadávání údajů do monitorovacího systému MS2014+, zajištění správnosti předávaných výstupů;
- metodická pomoc s vypořádáním případných připomínek k monitorovacím zprávám od řídicího orgánu apod.;
- metodická pomoc při kontrole na místě a při ukončování projektu a závěrečné zprávě o realizaci.

MAS může být příjemcem dotace a může provádět tzv. „klíčové projekty“, jež jsou v souladu se schválenou SCLLD a podmínkami příslušného programu.

Základní cíle MAS Krušné hory, o.p.s. (2014+)

Účel obecně prospěšných služeb:

MAS Krušné hory, o.p.s. vznikla za účelem poskytování obecně prospěšných služeb v oblastech všestranného udržitelného rozvoje regionu Karlovarského kraje (dále jen „region“), ochrany jeho životního prostředí, podpory kultury, tělovýchovy a sportu, vědy a výzkumu, vzdělávání a výchovy a ochrany památek.

Druh poskytovaných obecně prospěšných služeb:

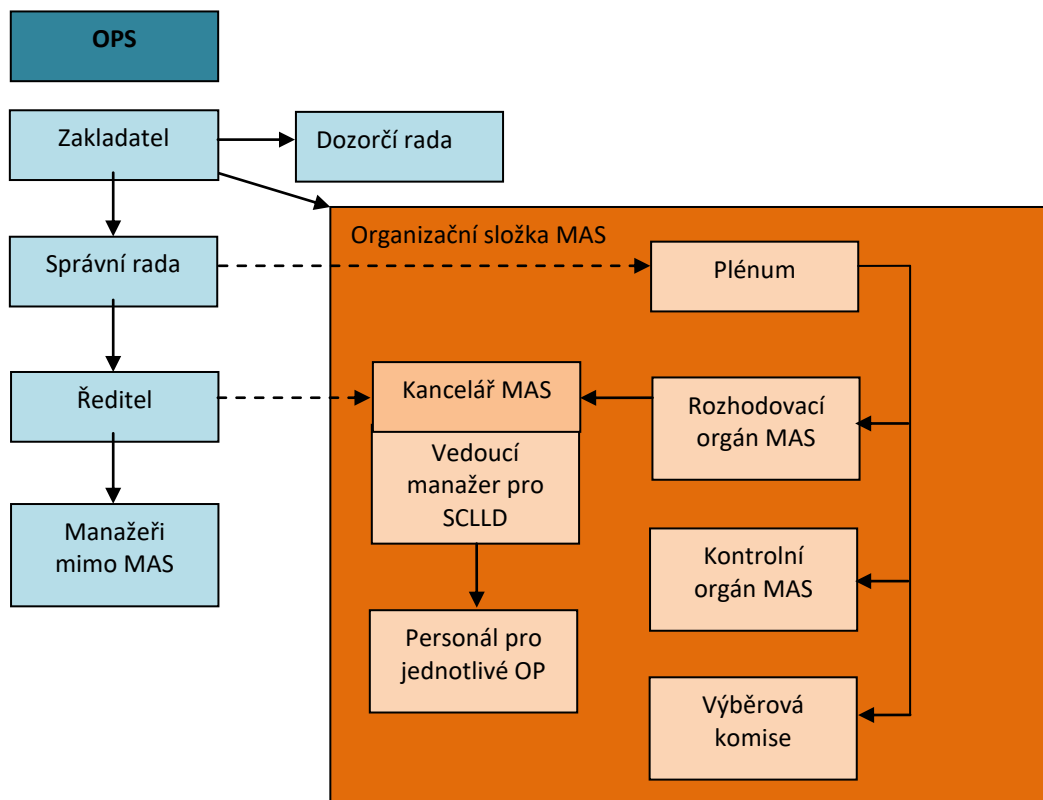
MAS Krušné hory, o.p.s., v souvislosti s účelem obecně prospěšných služeb vymezeným v čl. 3 odst. 1 Zakládací listiny, vykonává následující druhy obecně prospěšných služeb:

- koordinace regionu ve všech oblastech rozvoj a propagace regionu a jeho turistického potenciálu,
- podpora trvale udržitelného rozvoje regionu,
- zpracování a realizace rozvojové strategie regionu a rozvoj mezisektorové spolupráce,
- **realizace partnerské metody LEADER (LEADER – princip Evropské unie uplatňovaný za účelem podpory spolupráce aktivních činitelů působících ve venkovských společenstvích a ekonomických za účelem rozvoje venkova prostřednictvím iniciativ vyvinutých místními akčními skupinami) a programu EAFRD (EAFRD – Evropský fond rozvoje venkova v regionu),**
- vytváření nových forem a možností ekonomického a turistického využití území,
- ochrana obrazu krajiny, sídel a jejich hodnot jako jednoho ze základních prostředků pro rozvoj turistického ruchu,
- podpora multifunkčního zemědělství a ochrana životního prostředí,
- ochrana přírody, uchování a podpora volně žijících populací rostlin a živočichů jako součásti potenciálu v oblasti cestovního ruchu,
- služby při financování projektů k rozvoji regionu,
- posouzení projektů k rozvoji regionu,
- koordinace projektů a produktů zaměřených na rozvoj regionu,
- tvorba informační databanky ke shromáždění informací prospěšných k rozvoji regionu,
- součinnost se zahraničními subjekty mající vztah k regionu,
- příprava informačních a metodických materiálů a pomůcek,
- výchova, vzdělávání a informování dětí a mládeže,
- spolupráce na rozvoji lidských zdrojů,
- zajišťování osvěty a vzdělanosti obyvatel území MAS, včetně pořádání seminářů, kurzů, školení, kulturních a společenských akcí,
- koordinace a rozvoj informačních center,
- vydavatelská a nakladatelská činnost,
- komunikace s orgány státní správy a samosprávy při spolupráci na rozvoji regionu,
- poradenská činnost včetně poradenství pro zájemce o získání dotací z tuzemských i zahraničních zdrojů
- činnosti spojené se spoluprací s řídicími orgány, orgány Evropské unie, popřípadě jinými zahraničními subjekty v rámci rozvoje regionu,

5.1.3 Organizační a partnerská struktura MAS pro realizaci CLLD

Právní poměry, organizační uspořádání a popis činností jednotlivých orgánů jsou vymezeny v zákoně č.248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech, v zakládací listině ze dne 29. 12. 2014, v platném znění (dále jen Zakládací listina) a dále ve statutu MAS Krušné hory, o.p.s. ze dne 20. 1. 2015, v platném znění (dále jen Statut).

Graf č. 4: Organizační uspořádání MAS Krušné hory o.p.s.

Orgány MAS Krušné hory, o. p. s. a organizační složky MAS dle zakládací listiny ze dne 18. 9. 2015 jsou následující. OPS vytváří k zabezpečení své činnosti tyto orgány:

- a. Správní rada
- b. Dozorčí rada
- c. Ředitel
- d. Plénum MAS
- e. Řídicí orgán MAS
- f. Kontrolní orgán MAS
- g. Výběrová komise MAS

a dále zřizuje:

- h. Kancelář MAS
- i. funkci Vedoucího manažera pro realizaci SCLLD

Orgány a členové společnosti MAS Krušné hory, o.p.s.:

Správní rada

Ing. Markéta Moravcová
Ing. Lenka Maxová
Ing. Miroslav Perout

Dozorčí rada

Bc. Pavel Čekan
Mgr. Tomáš Fexa
Ing. Bc. Romana Marečková

Ředitelka - statutární zástupce

Ing. Jana Urbánková

Orgány a členové organizační složky MAS:

Plénium – Partneri na základě rámcových smluv o partnerství a vzájemné spolupráci.

Rozhodovací orgán

- Obec Dalovice, zastoupená Ing. Kateřinou Krumphanzlovou (zájmová skupina Veřejná správa),
- Hubert Plomer (zájmová skupina Udržitelný venkov: podnikání, cestovní ruch, zemědělství, životní prostředí),
- Římskokatolická farnost, zastoupené Jiřím Láškem (zájmová skupina Sociální, zdravotní, kulturně vzdělávací a volnočasové aktivity)

Kontrolní orgán

- Město Ostrov, zastoupené Bc. Pavlem Čekanem (zájmová skupina Veřejná správa),
- Charita Ostrov, zastoupená Mgr. Tomášem Fexou (zájmová skupina Sociální, zdravotní, kulturně vzdělávací a volnočasové aktivity),
- Tomáš Mareček, podnikatel, zastoupen Ing. Bc. Romanou Marečkovou (zájmová skupina Udržitelný venkov: podnikání, cestovní ruch, zemědělství a životní prostředí).

Výběrová komise

- Karlovarský symfonický orchestr, p. o., zastoupený MgA. Šimonem Kaňkou (zájmová skupina Veřejná správa),
- Ostrov zdraví, o. p. s., zastoupený Ing. Jožou Lokajíčkem (zájmová skupina Sociální, zdravotní, kulturně vzdělávací a volnočasové aktivity),
- Sdružení obyvatel a uživatelů Velkého Rybníka a Ruprechtova za záchranu oblasti Velký Rybník, zastoupené Zdeňkem Janským (zájmová skupina Udržitelný venkov: podnikání, cestovní ruch, zemědělství a životní prostředí).
-
- Náplň činnosti jednotlivých orgánů je rozepsána ve Statutu společnosti.

5.1.4 Popis role jednotlivých aktérů z pohledu realizace a naplňování strategie

Dle Statutu společnosti jsou role jednotlivých aktérů MAS tyto:

Správní rada o.p.s.

- schvalování strategie a jejích aktualizací dalšího rozvoje regionu včetně vize a priorit MAS, přičemž se nejedná o SCLLD,
- schvalování záměrů a žádostí o dotaci OPS,
- ukládání úkolů řediteli,
- rozhodování o příspěvcích na spolufinancování společných projektů,
- uzavření a ukončení Smlouvy o partnerství na projektu v případě, že uzavřením smlouvy vzniká pro OPS finanční závazek.
- podání žádosti o dotaci na projekty OPS mimo MAS
- schvalování vnitřních předpisů OPS.
- schválení uzavření a ukončení pracovně právního vztahu s vedoucím manažerem pro realizaci SCLLD,
- je odvolacím orgánem proti rozhodnutí Rozhodovacího orgánu MAS a její rozhodnutí v této věci je konečné..

Dozorčí rada o.p.s.

- přezkoumává řádnou a mimořádnou závěrku a výroční zprávu OPS,
- dohlíží na dodržování právních předpisů, zakládací listiny a Statutu OPS, byl-li vydán,
- je oprávněna nahlížet do účetních knih a jiných dokladů a kontrolovat v nich obsažené údaje
- je oprávněna svolat mimořádné zasedání správní rady, jestliže to vyžadují zájmy OPS,

Ředitel o.p.s.

- informuje správní radu o veškerých aktivitách společnosti v období mezi zasedáními správní rady
- odpovídá za efektivní realizaci rozhodnutí správní rady
- předkládá správní radě plán práce a rozpočet na následující kalendářní období
- předkládá správní radě finanční a závěrečnou zprávu za uplynulé kalendářní období
- řídí a koordinuje aktivity OPS a pracovníků OPS ,

Plénium MAS

- Plénium je nejvyšší orgán MAS.
- schválení jednacích řádů orgánů MAS a vnitřních předpisů MAS, pokud není tato kompetence svěřena Plénem jinému orgánu MAS.
- nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS, zřízení povinných orgánů: rozhodovací orgán, kontrolní orgán, výběrový orgán,

- volba členů orgánů MAS - počet členů povinných orgánů, jejich působnosti a pravomoci, způsob jejich volby a odvolávání a způsob jednání,
- distribuce veřejných finančních prostředků - schvaluje (institucionalizuje) SCLLD jako závazný dokument, schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů, zejména výběrová kritéria pro výběr projektů,
- schvaluje výroční zprávu o činnosti a hospodaření MAS.

Rozhodovací orgán MAS

- schválení vnitřních předpisů MAS, je-li mu tato kompetence svěřena rozhodnutím Pléna MAS.
- rozhoduje o přijetí nebo vyloučení partnera MAS a výsledek rozhodnutí k přijetí či vyloučení partnera předává Správní radě ke schválení.
- rozhoduje o místní působnosti partnera, který nemá sídlo, provozovnu nebo bydliště na území MAS.
- schvaluje rozpočet MAS,
- schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím manažerem pro realizaci SCLLD ,
- schvaluje výzvy k podávání žádostí,
- vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu (tj. výběrové komise), přičemž při rozhodování o výběru projektů náleží nejméně 50 % hlasů partnerům, kteří nejsou veřejným sektorem,
- řeší spory uvnitř MAS, např. nesouhlas s rozhodnutím nějakého orgánu MAS, stížnost na chování některého z činovníků MAS a přijímá k nim stanovisko.

Kontrolní orgán MAS

- projednávání výroční zprávy o činnosti a hospodaření MAS,
- dohlíží na to, že MAS vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- nahlížení do účetních knih a jiných dokladů organizace týkající se činnosti MAS a kontrolovat tam obsažené údaje,
- svolávat mimořádné jednání Pléna a rozhodovacího orgánu, jestliže to vyžadují zájmy MAS,
- kontrolovat metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování, včetně vyřizování odvolání (žádosti o přezkum) žadatelů proti výběru MAS,
- zodpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

Výběrová komise MAS

- je výběrový orgán MAS Krušné hory.
- provádí předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů SCLLD. Při rozhodování při předvýběru projektů náleží nejméně 50 % hlasů subjektům, kteří nejsou veřejným sektorem.

Kancelář MAS

- spravuje a aktualizuje internetové stránky MAS,
- eviduje, archivuje dokumenty MAS a zápisy ze všech jednání MAS, vede administrativu,
- zpracovává znění výzvy včetně veškeré dokumentace pro žadatele a příjemce,
- poskytuje potřebnou pomoc a informace žadatelům,
- vybírá a registruje žádosti od žadatelů,
- provádí administrativní kontrolu a kontrolu přijatelnosti žádostí,
- zpracovává podklady pro jednání rozhodovacího orgánu a výběrové komise,
- zabezpečuje korespondenci s žadatelem jak v případě doporučení, tak i nedoporučení jejich projektu k financování popř. v souvislosti s doplněním či odstraněním nedostatků žádosti,
- vede evidenci o projektech na příslušném softwaru a provádí veškerou předepsanou archivaci,
- shromažďuje monitorovací tabulky a hlášení žadatelů, spolupracuje při kontrolách orgánů státní správy,
- zpracovává žádosti, znění záměrů o.p.s. a opatření vedoucích k naplnění obecně prospěšných činností MAS,
- navrhuje a realizuje schválené změny v činnosti místní akční skupiny,
- uchovává originály zásadních dokumentů společnosti,
- zajišťuje pozvání členů orgánů a poskytuje administrativní servis pro činnost všech orgánů MAS,
- zajišťuje další činnosti a úkoly MAS vyplývající z implementace SCLLD vedoucí k naplnění SCLLD.

Vedoucí manažer pro realizaci SCLLD

- je v pracovně-právním vztahu,
- je vedoucím Kanceláře MAS,
- řídí a koordinuje činnost Kanceláře MAS.
- plní věcné úkoly uložené mu ředitelem, dále usnesením Rozhodovacího orgánu, správní rady, dozorčí rady či zakladatelem. Jedná za MAS v běžných záležitostech.
- se dle potřeby zúčastňuje integračních schůzek s ostatními MAS.

Manažeri začlenění do Kanceláře

- se podílejí na realizaci SCLLD a na přípravě, implementaci a hodnocení programů.

5.1.5 Personální kapacita pro realizaci SCLLD

I když Plénum MAS schvaluje SCLLD a nese zodpovědnost za její realizaci, koordinační, konzultační a aktivizační úloha bude spočívat na Kanceláři MAS. Je nezbytně nutné, aby kancelář MAS byla personálně obsazena odborníky či pracovníky s určitou mírou praxe v daném oboru.

Pro zajištění těchto činností je navrhováno následující personální obsazení Kanceláře MAS

Ředitel společnosti

Náplň práce:

- zajišťuje zpracování Strategie komunitně vedené místního rozvoje v území působnosti MAS
- zajišťuje zpracování programových rámců dle Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS.
- odpovídá za přípravu, podání žádosti, realizaci a závěrečné vyhodnocení rozvojových projektů OPS.
- poskytuje poradenství a součinnost Partnerům
- koordinuje aktivity směřující k prohloubení spolupráce subjektů v území působnosti MAS
- jedná za Společnost s partnery Společnosti
- Společnosti
- zajišťuje spolupráci se státní správou a samosprávou
- zajišťuje lobbying ve prospěch Společnosti a regionu
- připravuje návrh rozpočtu Společnosti
- je odpovědný za přípravu, podání žádosti, realizaci a závěrečné vyúčtování rozvojových projektů společnosti
- zastává funkci tiskového mluvčího

Hlavní manažer pro SCLLD

Náplň práce:

- koordinace naplňování SCLLD
- koordinace naplňování dalších dílčích strategických či rozvojových dokumentů MAS
- zpracování a aktualizace SCLLD
- aktualizace dalších dílčích strategických či rozvojových dokumentů MAS
- koordinace naplňování monitoring a evaluace SCLLD
- koordinace činností jednotlivých projektových manažerů
- sledování přehledu o stavu financování, zpracovávání dílčích i závěrečných zpráv
- řízení klíčových projektů MAS
- PR ohledně SCLLD

Projektový manažer

- předpokládá se působení až 3 samostatných projektových manažerů dle náročnosti jednotlivých OP a naplňování SCLLD

Náplň práce

- poradenský servis
- podpora spolupráce partnerů
- iniciování nových forem spolupráce, příprava projektů
- monitoring projektových záměrů
- propojování projektových záměrů do společných projektů
- příprava projektových záměrů a projektů k žádostem o dotace
- řízení projektů a administrace projektů
- fundraising
- zprostředkování informací o možnostech získávání finančních prostředků z fondů EU a ČR obcím, NNO, podnikatelským subjektům, veřejnosti a dalším cílovým skupinám,
- zprostředkování informací o projektech, nabídce vzdělávání a dalších aktivit
- vedení evidence projektů a projektových záměrů zpracovaných pro dané území, které jsou v souladu s cíly MAS

Účetní

Náplň práce

- samostatné vedení účetnictví společnosti
- kontrola a zpracování účetních dokladů
- vyhotovení účetních dokladů – faktury, vedení pokladny
- sestavování účetní závěrky, sestavení účtového rozvrhu, stanovení analytické evidence, vedení evidence majetku, inventarizace
- zpracování vnitropodnikových směrnic pro oblast účetnictví celkové vedení mzdové agendy, výpočet mezd, pojistného a daní
- příprava a zpracování daňového přiznání, přiznání k DPH, statistických výkazů
- jednání s příslušnými úřady – finanční úřad, správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, auditory, daň. poradci apod.
- příprava dokladů a účast na kontrolách příslušných úřadů

Administrativní pracovníce/pracovník

Náplň práce

- vedení administrativy společnosti
- řízení poštovní agendy, vedení spisové služby
- archivace
- archivace materiálů o činnostech společnosti
- archivace materiálů o projektech v rámci dotačních programů ve zvláštním režimu
- komplexní evidence projektů (průběh výběru, registraci, administrativní kontrolu apod.) a výsledků jejich schvalování
- zajištění provozních a administrativních potřeb
- psaní zápisů z jednání společnosti a jejich distribuce
- řízení zápůjček techniky a materiálu
- příprava podkladů pro jednání orgánů společnosti vedení přehledů o pohybu zaměstnanců
- redakce webu MAS Krušné hory

5.1.6 Etický kodex

MAS vyžaduje profesionální přístup jak členů svých orgánů, tak i zaměstnanců, protože ti to vykonávají svou práci na vysoké odborné úrovni a měli by vždy jednat korektně a dbát na to, aby jejich rozhodování bylo objektivní a nezávislé. Dále by členové orgánů i zaměstnanci MAS neměli přijímat žádné výhody a dary, měli by být ohleduplní a reprezentovat MAS. S ohledem na tyto skutečnosti je Etický kodex předpokladem a prevencí pro minimalizování selhání jedince (bez ohledu na to, zda by šlo o člena orgánu či zaměstnance MAS). Členové orgánů i zaměstnanci mají povinnost prokazatelně se s Etickým kodexem seznámit a dodržovat jej. Etický kodex členů orgánů, partnerů a zaměstnanců MAS stanovuje pravidla, která vycházejí ze sdílených hodnot a kultury MAS. Jejich uplatňováním chce MAS přispět k rozvoji důvěry při své činnosti a naplňování SCLLD principem LEADER, jelikož snahou MAS je propojovat partnery a aktéry v území a vést s nimi dialog o směřování rozvoje území MAS, přičemž velký důraz je kladen na zapojování obyvatel. Reálná spolupráce s obyvateli však předpokládá nejenom vytvoření kvalitního informačního toku, ale i dobrého prostředí pro komunikaci a hlavně budování a posilování důvěry. Ta důvěra je klíčová, neboť obyvatelé očekávají, že jejich podněty, náměty a doporučení budou vnímány a zapracovávány do SCLLD. A jsou to právě MAS, které by měli v rámci svého území tuto důvěru posilovat.

5.1.7 Směrnice

MAS pro svou činnost má vytvořeny směrnice, které jasně upravují administrativní a řídicí postupy organizace jedná se o směrnice v následujících oblastech:

- Směrnice na oblast účetnictví (Směrnice pro oběh účetních dokladů, Směrnice na odpisový plán, Směrnice Zásad pro účtování nákladů a výnosů, dohadných účtů,
- tvorbu opravných položek a pro přepočty valut a deviz na českou měnu,
- Směrnice provádění inventarizace majetku a závazků, Směrnice pro limit pokladní hotovosti, účtový rozvrh, účetní závěrka a otevírání účetních knih, účtování majetku, časové rozlišení, cestovní náhrady)
- Pracovní řád
- Spisový a archivační řád
- Bezpečnost práce na pracovišti
- Etický kodex
- Směrnice/postup pro hodnocení a výběr projektů ve výzvách
- Směrnice/postup pro monitoring a evaluaci projektů

5.2 Popis administrativních postupů MAS

5.2.1 Rámcové shrnutí postupů realizace projektů

1. Realizace projektů na základě schválené SCLLD a programových rámců zajišťují jednotliví aktéři v území.
2. MAS, na základě vyhlášené výzvy ze strany ŘO jednotlivých programů vyhlásí a zveřejní výzvu, spolu s dalšími podmínkami výzvy, k předkládání projektových žádostí.
3. Žádosti o dotaci v rámci SCLLD přes MAS podávají jednotliví žadatelé k MAS.
4. Přípravu vlastních projektů a projektové žádosti mohou žadatelé bezplatně konzultovat s MAS.
5. MAS zajistí všechny další, v této strategii a ve Výzvách popsané úkony.
6. Jednotlivé programové rámce a fische vymezují alokace finančních prostředků ESI fondů na jednotlivá opatření, která je možné realizovat z poskytnuté dotace.
7. Podané žádosti o dotaci od jednotlivých žadatelů jsou MAS kontrolovány a dále administrovány tak, aby příslušný ŘO mohl rozhodnout o přidělení dotace.
8. Projekty jsou pak realizovány samotnými žadateli dle schválených projektů, Výzev a dotačních podmínek.
9. Projekty jsou ze strany Kanceláře MAS průběžně kontrolovány a monitorovány, aby byl zjištěn jejich stav a zajištěna úspěšnost implementace jednotlivých OP a naplňování SCLLD.

5.2.2 Postupy pro vyhlášení výzvy MAS

1. Řídící orgán příslušného operačního programu (dále jen ŘO) vyhlásí průběžnou výzvu na předkládání žádostí o podporu v rámci SCLLD.
2. MAS připraví výzvu MAS k předkládání žádostí o podporu v rámci své SCLLD a předloží ji ke schválení ŘO (respektive platební agentuře Státního zemědělského intervenčního fondu (dále také „SZIF“) v případě PRV) prostřednictvím MS2014+ (resp. Informačního systému SZIF (dále také „IS SZIF“) v případě PRV). ŘO, resp. platební agentura SZIF si stanoví rozsah údajů výzvy MAS, které podléhají schválení s ohledem na zajištění řádné a transparentní administrace integrovaných projektů SCLLD.
3. V rámci výzvy MAS je uveden přesný popis způsobu výběru projektů. Výzva rovněž obsahuje kritéria pro hodnocení a výběr projektů stanovená s důrazem na soulad projektu s SCLLD a příslušným programem a v souladu s principy pro určení preferenčních kritérií MAS uvedenými ve schválené SCLLD.
4. MAS vyhlásí výzvu MAS na předkládání žádostí o podporu v rámci specifické výzvy ŘO. MAS výzvu vyhláší prostřednictvím MS2014+ (v případě PRV prostřednictvím IS SZIF), MAS je zároveň výzvu povinna zveřejnit a to minimálně na internetových stránkách MAS. Okamžikem vyhlášení výzvy MAS se rozumí její zveřejnění na internetových stránkách MAS.
5. Žádosti o podporu jsou žadatelem vkládány prostřednictvím MS2014+, v případě PRV prostřednictvím IS SZIF.
6. MAS provádí základní administrativní kontrolu obsahu povinných částí žádosti o podporu projektu (kontrola formálních náležitostí a přijatelnosti). Podrobný popis postupu je uveden v následujících kapitolách a bude uveden ve Výzvě.
7. MAS dále hodnotí projekty v souladu s vyhlášenou výzvou MAS, dle preferenčních kritérií MAS schválených ŘO (resp. SZIF v případě PRV) uvedených v příslušné výzvě MAS. ŘO má právo stanovit některá kritéria jakožto povinná, tj. MAS je musí do svého návrhu kritérií začlenit.
8. Na základě bodového hodnocení, stanoví-li tak výzva ŘO, MAS určí pořadí projektů podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů strategií za každý specifický cíl SCLLD zvlášť. Podrobný popis postupu je uveden v následujících kapitolách a bude uveden ve Výzvě.
9. MAS provede výběr projektů v souladu s Výzvou dle předem stanovených kritérií.
10. MAS postoupí vybrané projekty ŘO (respektive platební agentuře SZIF v případě PRV) k závěrečnému ověření jejich způsobilosti před schválením.
11. ŘO (respektive platební agentura SZIF v případě PRV) provádí kontrolu způsobilosti projektů a ověření administrativní kontroly, nebude-li Výzvou stanoven jiný postup.
12. ŘO (respektive platební agentura SZIF v případě PRV) schválí způsobilé projekty, v pořadí a ve výši podpory schválené MAS k realizaci
13. ŘO/platební SZIF může schválenou výši podpory snížit, pokud o to požádá žadatel, nebo nebudou požadované výdaje způsobilé v plné výši.
14. ŘO zpravidla nezasahuje do pořadí projektů, pokud tak nestanoví Výzva, jen v případě zjištění nesrovnalostí či porušení postupů. Není dotčena pravomoc ŘO provést kontrolu procesních postupů MAS.

15. Ze strany ŘO programu, platební agentury SZIF v případě PRV, nebo oprávněného zprostředkujícího subjektu je vydán právní akt o poskytnutí/převodu podpory na realizaci projektu.
16. Klíčové projekty MAS jsou administrovány v souladu s postupem pro administraci klíčových projektů MAS popsáním v implementační části SCLLD a rovněž v souladu s pravidly stanovenými v řídicí dokumentaci příslušného programu a ve výzvách.
17. Veškeré postupy MAS při hodnocení a výběru projektu jsou objektivní, prokazatelné, transparentní a nediskriminační. MAS o veškerých svých úkonech pořizuje písemné záznamy a ty jsou zpřístupněny žadatelům, orgánům MAS a zveřejněny na webových stránkách MAS. Hodnocení a výběr projektů probíhá dle předem známých a zveřejněných objektivních kritérií a podmínek, jež brání střetu zájmů, schválených ŘO (v případě PRV ze strany SZIF).

5.2.3 Příjem žádostí o podporu projektu v případě listinného podání

1. Způsob podání žádostí o podporu ze strany žadatele (listinný nebo elektronický) bude uveden ve Výzvě.
2. Příjem Žádostí o podporu projektu (dále jen Žádost) provádí Kancelář MAS - ředitel společnosti nebo manažer pro CLLD či jiný pověřený pracovník Kanceláře MAS.
3. Příjem Žádostí probíhá v Kanceláři MAS na adrese Klínovecká 1407, 363 01 Ostrov. O příjmu žádosti bude žadateli ze strany MAS vystaveno potvrzení.
4. Přesné podmínky podání Žádosti (termín, čas, povinné náležitosti včetně povinných příloh) budou uvedeny ve Výzvě.
5. Žádost musí být v souladu s Výzvou – doložení všech povinných částí. Obvykle bude Žádost podávána včetně všech povinných částí, nebude-li výzvou stanoveno jinak.
6. Při příjmu Žádosti bude ze strany MAS založena **Karta projektu**, Žádosti bude přiděleno registrační číslo. Současně bude ze strany MAS zpracován **Kontrolní list - PŘÍJEM ŽÁDOSTI**. Do něj bude zaznamenáno přidělené **registrační číslo**, datum a čas příjmu Žádosti. MAS provede základní kontrolu obsahu povinných částí Žádosti a výsledek kontroly zaznamená do **Kontrolního listu - PŘÍJEM ŽÁDOSTI** včetně seznamu dodaných a nedodaných povinných a nepovinných částí Žádosti.
7. V případě předložení neúplné Žádosti nebude tato Žádost přijata, což bude zaznamenáno do **Kontrolního listu - PŘÍJEM ŽÁDOSTI** a žadatel bude o této skutečnosti písemně informován s uvedením důvodu nepřijetí Žádosti. Současně bude vyzván k doplnění či objasnění povinných částí Žádosti. Toto doplnění musí provést ve lhůtě nejdéle 5 pracovních dnů. Doplnění / nedoplnění bude opět zaznamenáno do **Kontrolního listu - PŘÍJEM ŽÁDOSTI**.
8. Příjem Žádosti a s tím související úkony včetně provedené kontroly Žádosti budou současně zaznamenány do **Karty projektu a interní databáze MAS**. Kancelář MAS vede evidenci o podaných žádostech o dotaci.
9. MAS na svých internetových stránkách zveřejní **Seznam přijatých Žádostí** v rozsahu název žadatele, místo realizace projektu (NUTS 5), název projektu (včetně uvedení názvu Programového rámce/Fiche), celková výše projektu a výše požadované dotace, a to nejpozději do 10 pracovních dní od ukončení příjmu žádostí na MAS.

5.2.4 Příjem žádostí o podporu projektu v případě elektronického podání

1. Způsob podání žádostí o podporu ze strany žadatele (listinný nebo elektronický) bude uveden ve Výzvě.
2. Přesný postup a pokyny k elektronickému podání budou uvedeny ve Výzvě a příslušných metodikách ŘO.
3. Body 3 až 9 předchozího článku se použijí obdobně.

5.2.5 Administrativní kontrola

1. MAS provádí základní administrativní kontrolu obsahu povinných částí Žádosti (kontrola formálních náležitostí a přijatelnosti). Kontrola formálních náležitostí se týká úplnosti Žádosti, platnosti, pravdivosti a relevance všech předaných dokumentů a dokladů tak, aby bylo ověřeno, že Žádost splňuje podmínky výzvy. Kontrola přijatelnosti zahrnuje kontrolu souladu projektu se zaměřením výzvy, oblasti podpory, zda žadatel splňuje definici pro konečného příjemce, zda projekt respektuje minimální hranici celkových způsobilých výdajů stanovenou pro dané opatření. Kritéria pro administrativní kontrolu budou stanovena v rámci příslušné výzvy.
2. Datum zahájení kontroly formálních náležitostí a kontroly přijatelnosti, spolu s výsledkem kontroly a datem ukončení, je zaznamenán do **Kontrolního listu - ADMINISTRATIVNÍ KONTROLA**.
3. V případě neúplnosti Žádosti vyzve MAS žadatele k doplnění Žádosti do termínu stanoveného Kanceláři MAS (obvykle do **5 pracovních dní**, nebude-li Kanceláři MAS stanoveno jinak) a tento termín bude zaznamenán do **Kontrolního listu - ADMINISTRATIVNÍ KONTROLA**. Doplnění Žádosti ze strany žadatele Kancelář MAS zaznamená do **Kontrolního listu - ADMINISTRATIVNÍ KONTROLA**.
4. V případě nedoplnění podkladů ve stanoveném termínu ze strany žadatele ukončí MAS administraci z důvodu nesplnění podmínek administrativní kontroly. Žádost je pak vyřazena z dalšího hodnocení. Skutečnost je zaznamenána do **Kontrolního listu - ADMINISTRATIVNÍ KONTROLA**.

5. MAS, po ukončení Administrativní kontroly zpracuje **Souhrnnou zprávu o administrativní kontrole** všech podaných Žadostí a předá ji výběrové komisi.
6. Průběh Administrativní kontroly a s tím související úkony je zaznamenán do **Kontrolního listu - ADMINISTRATIVNÍ KONTROLA** a současně do **Karty projektu a interní databáze MAS**.
7. Administrativní kontrola projektů bude prováděna metodou čtyř a více očí, aby bylo eliminováno riziko neodhalení chyb.
8. Na celý proces administrativní kontroly dohlíží ředitel společnosti.
9. Po ukončení Administrativní kontroly Kancelář MAS zpracuje **Souhrnnou zprávu o administrativní kontrole**, informuje písemně žadatele o výsledku kontroly do 5 pracovních dní od ukončení kontroly. Výsledek kontroly je žadateli odeslán elektronickou poštou. **Souhrnná zpráva o administrativní kontrole** obsahuje popis administrativní kontroly a seznam projektů, které kontrole vyhověly a nevyhověly.
10. Žadatel může sledovat časový průběh a výsledky administrativní kontroly na webových stránkách MAS, kde je zveřejněna **Souhrnná zpráva o administrativní kontrole**.
11. Projekty, které vyhověly Administrativní kontrole, jsou po ukončení této kontroly, spolu s **Souhrnnou zprávu o administrativní kontrole**, předány Kanceláři MAS k hodnocení a výběru projektů ve výběrové komisi.
12. Administrativní kontrola by neměla trvat déle než **10 pracovních dní**.
13. V případě přerušení administrativní kontroly z důvodu doplňování dokladů na straně žadatele lhůta pro administrativní kontrolu neběží.
14. Výše uvedené administrativní postupy mohou být upraveny konkrétní Výzvou.

5.2.6 Popis a způsob hodnocení a výběru projektů

1. Projekty, které vyhověly Administrativní kontrole, jsou po ukončení této kontroly předány Kanceláři MAS k výběru (předvýběru) ve výběrové komisi.
2. Výběrová komise MAS provádí výběr projektů na základě stanovených kritérií (viz výše), podle přínosu těchto projektů k plnění záměrů a cílů SCLLD a navrhuje pořadí projektů. Podle stanovených kritérií provádí bodové ohodnocení projektů. Výsledky výběru - bodového hodnocení i návrh pořadí projektů za každou výzvu / fisčí zvlášť předkládá Rozhodovacímu orgánu MAS.
3. Rozhodovací orgán MAS vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrové komise. Výše podpory projektů nesmí překročit maximální procentuální výši podpory projektů stanovenou na výzvě ŘO, výši podpory projektu může snížit na úrovni výzvy MAS. Podrobné podmínky výběru bude upravovat Výzva.
4. Kontrolní orgán MAS kontroluje metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru projektů MAS.
5. MAS postoupí vybrané projekty ŘO (respektive platební agentuře SZIF v případě PRV) k závěrečnému ověření jejich způsobilosti před schválením.
6. V průběhu hodnocení budou prováděny kontroly průběhu jednotlivých fází hodnocení projektu pro zajištění objektivnosti a také bezchybnosti hodnocení. Výstupy hodnocení musejí mít jednoznačnou a jednotnou strukturu tak, aby bylo možné porovnat jednotlivé závěry a případně přehodnotit velké odchylky v hodnocení.
7. Způsob rozdělování projektů hodnotitelům bude klást důraz na odbornost, důvěrnost, nezávislost, mlčenlivost, nepodjatost, neovlivnitelnost, nulový střet zájmů i korupční jednání hodnotitelů. Za tím účelem má MAS schválen Etický kodex, jehož dodržování bude důsledně vyžadováno. Jeden projekt bude hodnotit více hodnotitelů, aby se snížilo riziko zvýhodnění či znevýhodnění projektu v důsledku odlišného přístupu hodnotitelů.
8. Aby byl zajištěn stejný přístup hodnotitelů a členů komise k hodnocení, je nutné, aby tito hodnocení projektů prováděli na základě stejných informací a stejného pochopení kritérií před tím, než k hodnocení přistoupí. Proto budou hodnotitelům poskytnuty podklady a veškeré materiály týkající se předkládaných žádostí s dostatečným předstihem. Bude též uspořádáno společné školení hodnotitelů, výběrové komise, na kterém budou seznámeni s výkladem preferenčních kritérií a způsobem hodnocení.
9. Bude též zpracován manuál pro hodnocení, bodování a výběr projektů, který bude obsahovat způsob hodnocení, bodování, popis nepodjatosti, preferenční kritéria, atd.
10. Před samotným hodnocením může být hodnotitelům zorganizováno místní šetření v místě realizace projektu, minimálně v případě sporných nebo nejasných skutečností, které mohou ovlivnit bodování či budoucí realizaci projektu

5.2.6.1 Průběh jednání výběrové komise (VK):

1. Ředitel společnosti rozešle pozvánku na jednání VK k hodnocení, bodování a výběru projektů nejpozději 5 pracovních dní před konáním jednání VK. Spolu s pozvánkou jsou rozeslány členům VK podklady k hodnocení, bodování a výběru projektů (Žádosti) v elektronické formě a to **Souhrnná zpráva o administrativní kontrole**, texty vyhlášených výzev, ke kterým byly Žádosti (projekty) podávány, schválená kritéria pro hodnocení a bodování projektů a další nezbytné podklady.
2. Jednání VK probíhá v souladu se schváleným Jednacím řádem orgánů organizační složky MAS a orgánů MAS Krušné hory, o.p.s. Může se konat více než jedno jednání VK k hodnocení, bodování a výběru projektů.
3. Členové VK jsou povinni seznámit se s SCLLD a výzvami včetně pravidel hodnocení projektů, aby mohli hodnotit soulad projektu s cíli a úkoly SCLLD, s jednotlivými výzvami, programovými rámci a fischemi a dalšími předanými podklady. Seznámení členů výběrové komise s pravidly hodnocení projektů probíhá na společné schůzce, na které je přítomen ředitel společnosti a manažer pro SCLLD. Tato společná schůzka předchází jednání VK k hodnocení, bodování a výběru projektů.
4. Členové VK v úvodu svého jednání ze svého středu zvolí předsedu VK, který následně povede zasedání VK.
5. Každý člen VK před zahájením jednání podepíše prohlášení o nepodjatosti. V případě, že je člen VK zároveň sám žadatelem (či pracovníkem žadatele), neúčastní se bodování a hodnocení svého projektu. Stejně tak může člen VK učinit dle vlastního posouzení vnitřní podjatosti.
6. V případě, že součástí jednání VK jsou i veřejné prezentace projektů (viz níže), předseda VK zahájí veřejné prezentace projektů.
7. Po ukončení veřejných prezentací zasedne VK k pokračování jednání, na kterém je provedeno hodnocení, bodování a výběr projektů. Jednání se účastní též ředitel společnosti a manažer pro realizaci SCLLD.
8. Každý člen VK sám za sebe obdruje dle předem stanovených kritérií v jednotlivých výzvách jednotlivé projekty. Hodnocení probíhá pro každou výzvu / programový rámec / fischi samostatně.
9. Ke každému projektu je členem VK vyhotoven **Protokol o hodnocení projektu**, který, kromě vlastního bodového hodnocení (tabulky) obsahuje také textové odůvodnění bodování, zejména s ohledem na hodnocení projektu ve vztahu k naplňování cílů SCLLD. Vytvořené **Protokoly** s doporučenými / nedoporučenými projekty i slovním hodnocením všichni členové VK podepíší.
10. V případě, že některý z členů VK odstoupil od hodnocení, bodování a výběru projektu, ke kterému má vztah představující střet zájmů, je do bodového hodnocení řádku tohoto člena VK doplněno průměrné bodové hodnocení ostatních členů VK.
11. Na základě hodnocení projektů a výsledného bodového ohodnocení je sestaveno celkové pořadí projektů v jednotlivých výzvách, které je podkladem pro výběr projektů.
12. VK zkontroluje pořadí projektů podle celkového součtu bodů každého jednoho projektu. V případě rovnosti bodů přidělených projektu VK budou tyto projektům stanoveno pořadí podle počtu bodů přidělených VK v jednotlivých preferenčních kritériích.
13. Na základě sestaveného pořadí, dostupné finanční alokace pro danou výzvu VK rozhodne o doporučení / nedoporučení projektů k financování
14. Následně je manažerem pro SCLLD, na základě jednotlivých **Protokolů o hodnocení projektu** zpracován výsledný **Návrh seznamu doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů** a **Souhrnný protokol o hodnocení projektů**. Jeho přílohou jsou pak jednotlivé **Protokoly o hodnocení projektu**. Předseda VK **Souhrnný protokol** a **Návrh seznamu** zkontroluje, podepisují jej všichni členové VK.
15. MAS informuje žadatele a veřejnost o průběhu hodnocení projektů na svých webových stránkách a e-mailovou korespondencí se žadateli. Informace je podána ve formě **Souhrnného protokolu o hodnocení projektů a Návrhu seznamu doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů**.
16. Následně je umožněno žadatelům podat žádost o přezkum hodnocení Žádosti, resp. projektu k Rozhodovacímu orgánu MAS.
17. Po vyřešení případných přezkumů VK předloží **Návrh seznamu doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů** ke schválení Rozhodovacímu orgánu MAS.
18. Po ukončení hodnocení, bodování a výběru projektů ze strany VK je výsledek zaznamenán také do **Karty projektu a interní databáze MAS**.
19. VK je oprávněna přizvat si k hodnocení projektů nezávislé odborníky, bude-li to povaha projektu vyžadovat.
20. Z každého jednání VK je pořízen záznam.
21. Hodnocení projektů by nemělo trvat déle než **20 pracovních dní**.

5.2.6.2 Pravidla veřejných prezentací při zasedání výběrové komise:

- Veřejná prezentace projektů umožňuje hodnotitelům, výběrové komisi hlubší vhled do problematiky projektu a snižuje nároky na počet či složitost preferenčních kritérií.

- Veřejná prezentace taktéž přispívá k větší transparentnosti hodnocení, jelikož umožňuje jak účast veřejnosti, tak i konkurenčních žadatelů.
- Veřejná prezentace je veřejně přístupná a slouží především k seznámení veřejnosti a VK s jednotlivými projekty, jejich cíli, přínosy a souladu s SCLLD. Je to také možnost žadatelů odprezentovat účelnost a jedinečnost projektu.
- Veřejná prezentace se koná po ukončení příjmu Žádostí o poskytnutí podpory a po provedení Administrativní kontroly projektů.
- Termín veřejné prezentace zveřejní Kancelář MAS v předstihu min. 5 pracovních dní na svých webových stránkách, aby o tom byla informována veřejnost. Žadatelům, jejichž projekty budou předmětem hodnocení VK, odešle pozvánku na veřejnou prezentaci, která je součástí jednání VK.
- Pořadí žadatelů k veřejné obhajobě bude stanoveno podle jednotlivých výzev /programových rámců / fishí, data a času příjmu Žádostí od žadatele. Veřejných obhajob projektů se účastní kromě VK také ředitel MAS a manažer pro CLLD.
- Zástupce žadatele má právo, ale nemá povinnost, se veřejných obhajob zúčastnit.
- Při veřejných obhajobách má žadatel 5 minut na představení svého projektu, členové VK mají 5 minut na doplňující otázky k danému projektu a 5 minut má přítomná veřejnost na své dotazy.
- Volba formy prezentace je na žadateli (PPT prezentace, film apod. v rámci technických možností – projektor, LCD projektor, DVD přehrávač).
- U projektů, kde se žadatel veřejné prezentace nezúčastní, provede prezentaci základních informací o projektu Kancelář MAS.
- Veřejnou prezentaci řídí předseda VK.
- Z veřejné prezentace pořídí kancelář MAS **Záznam z veřejných prezentací**.
- To, zda bude veřejná prezentace umožněna, bude uvedeno ve Výzvě.

5.2.6.3 Žádost o přezkum hodnocení projektu

1. Žadatel má možnost odvolat se - podat žádost o přezkum hodnocení projektu ze strany VK
2. Žádost o přezkoumání hodnocení musí žadatel písemně na Kancelář MAS podat nejpozději do **5 pracovních dnů** ode dne následujícího po dni, ve kterém byl zveřejněn **Návrh seznamu doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů**. V Žádosti o přezkum musí být uvedeno, v čem žadatel spatřuje pochybení VK v hodnocení projektu.
3. Na základě této žádosti o přezkum je svoláno nejpozději do **5 pracovních dnů** jednání, u kterého je přítomen žadatel, který podal Žádost (projekt), ředitel MAS, manažer pro SCLLD, členové Rozhodovacího orgánu MAS, předseda VK. Rozhodovací orgán MAS zkontroluje postup hodnocení, bodování a výběru projektů ze strany VK.
4. Pokud bude při tomto jednání rozhodnuto o novém hodnocení projektu, je Žádost (projekt) předložena k novému hodnocení a bodování projektu ze strany dvou nezávislých odborníků. Každý hodnotitel zpracuje **Protokol o hodnocení projektu na základě přezkumu**.
5. Nové hodnocení projektů by nemělo trvat déle než **10 pracovních dnů**.
6. Výsledek nového posouzení, hodnocení a bodování projektu ze strany nezávislých odborníků, resp. **Protokol o hodnocení projektu na základě přezkumu**, je předán Rozhodovacímu orgánu MAS.
7. V případě, že nedojde při tomto jednání ke shodě a projekt nebude znovu posuzován a hodnocen, má žadatel právo podat žádost o přezkoumání postupu MAS na Správní radu o.p.s..
8. V případě, že nové hodnocení projektů má dopad do **Návrhu seznamu doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů**, je tento **Návrh seznamu** na dalším jednání VK upraven a schválen a předložen ke chválení Rozhodovacímu orgánu MAS.
9. V případě, že nové hodnocení nemá dopad do **Návrhu seznamu** doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů, je **Návrh seznamu** předložen VK ke schválení Rozhodovacímu orgánu MAS.

5.2.6.4 Schválení výběru v rámci MAS

1. Ředitel společnosti rozešle pozvánku na jednání Rozhodovacího orgánu MAS k výběru a hodnocení projektů nejpozději 5 pracovních dní před konáním jednání Rozhodovacího orgánu MAS. Na toto jednání Rozhodovacího orgánu MAS přizve též předsedu VK. Spolu s pozvánkou jsou rozeslány členům Rozhodovacího orgánu MAS podklady k výběru projektů v elektronické formě a to **Souhrnný protokol o výběru projektů, Návrh seznamu doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů, Záznam z veřejných prezentací, texty vyhlášených výzev**, ke kterým byly projekty podávány, schválená kritéria pro hodnocení a bodování projektů, případně **Protokoly o hodnocení projektu na základě přezkumu** a další nezbytné podklady.
2. Jednání Rozhodovacího orgánu MAS probíhá v souladu se schváleným Jednacím řádem orgánů organizační složky MAS a orgánů MAS Krušné hory, o.p.s.
3. Rozhodovací orgán MAS vybírá projekty k realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu VK.

4. Při jednání Rozhodovacího orgánu MAS přednese předseda VK zprávu z výsledku hodnocení, bodování a výběru projektů VK, přičemž bude vycházet ze **Souhrnného protokolu o hodnocení projektů a Návrhu seznamu doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů**.
5. Rozhodovací orgán MAS prověří postup hodnocení, bodování a výběru projektů ze strany VK a v případě nejasností si vyžádá vysvětlení předsedy VK nebo může v případě pochybností o postupu VK nechat přezkoumat hodnocení a bodování projektů Kontrolním orgánem MAS.
6. V konečné fázi, po odstranění všech nejasností Rozhodovací orgán MAS schválí **Seznam doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů**.
7. Správní rada kontroluje celý proces hodnocení a výběru projektů, reaguje na případné stížnosti, podněty, dotazy členů místní akční skupiny jako odvolací orgán.
8. **Seznam doporučených a nedoporučených projektů včetně navrženého pořadí projektů** podepisuje statutární zástupce – ředitel společnosti.
9. Z každého jednání Rozhodovacího orgánu MAS je pořízen záznam.
10. Výběr projektů by neměl trvat déle než **10 pracovních dní**.
11. Kancelář MAS postoupí vybrané projekty ŘO (respektive platební agentuře SZIF v případě PRV) k závěrečnému ověření jejich způsobilosti před schválením.
12. Výsledek výběru projektů ze strany Rozhodovacího orgánu MAS a postoupení ŘO, resp. SZIF, je zaznamenáno do **Karty projektu a interní databáze MAS**.

5.2.6.5 Informování o výběru projektů

1. Na webových stránkách MAS je zveřejněn **Seznam doporučených a nedoporučených projektů včetně pořadí projektů**.
2. V případě, že projekt byl MAS doporučen ke spolufinancování z ESI fondů, informuje o této skutečnosti Kancelář MAS žadatele písemně.
3. V případě, že projekt nebyl doporučen ke spolufinancování z ESI fondů z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků či na základě hodnocení, informuje o této skutečnosti Kancelář MAS žadatele písemně.
4. O průběhu hodnocení a výběru projektů je podána informace formou tiskové zprávy. V tiskové zprávě jsou zveřejněny výsledky výběru projektů, které byly předány na ŘO, resp. SZIF v případě PRV. Tisková zpráva je zveřejněna na webových stránkách MAS a ve Zpravodaji MAS.
5. Informace jsou MAS poskytovány neprodleně, nejdéle do **5 pracovních dnů**.

5.2.6.6 Postoupení projektů na ŘO OP (platební agentuře SZIF v případě PRV)

1. MAS postoupí vybrané projekty ŘO (respektive platební agentuře SZIF v případě PRV) k závěrečnému ověření jejich způsobilosti před schválením. Datum registrace je zaznamenáno do interní databáze MAS.
2. Manažer pro realizaci SCLLD oznámí žadatelům e-mailem datum registrace.
3. Kancelář MAS provádí administrativní úkony spojené s postoupením vybraných projektů ŘO (respektive platební agentuře SZIF v případě PRV);
4. ŘO (respektive platební agentura SZIF v případě PRV) provádí kontrolu způsobilosti projektů (kontrolu přijatelnosti, příp. formálních náležitostí) a ověření administrativní kontroly.
5. ŘO (respektive platební agentura SZIF v případě PRV) schválí způsobilé projekty, v pořadí a ve výši podpory schválené MAS k realizaci (ŘO/SZIF může schválenou výši podpory snížit, pokud o to požádá žadatel, nebo nebudou požadované výdaje způsobilé v plné výši). Není dotčena pravomoc ŘO provést kontrolu procesních postupů MAS. ŘO nezasahuje do pořadí projektů, jen v případě zjištění nesrovnalostí či porušení postupů.
6. Kancelář MAS provádí administrativní úkony a potřebnou součinnost spojenou s postupem ŘO (respektive platební agentury SZIF v případě PRV).
7. Je vydán právní akt o poskytnutí/převodu podpory ze strany ŘO programu, platební agentury SZIF v případě PRV, nebo oprávněného zprostředkujícího subjektu.
8. Kancelář MAS zprostředkuje informace žadateli o vydání právního aktu o poskytnutí/převodu podpory ze strany ŘO (respektive platební agentury SZIF v případě PRV). Kancelář MAS zveřejní seznam projektů, kterým je vydán právní akt o poskytnutí/převodu podpory ze strany ŘO programu, platební agentury SZIF v případě PRV, nebo oprávněného zprostředkujícího subjektu
9. Všechny informace o úkonech ze strany ŘO či platební agentury budou zaznamenány do Karty projektu a interní databáze MAS.

10. Klíčové projekty MAS jsou administrovány souladu s postupem pro administraci klíčových projektů MAS popsaným v implementační části SCLLD a v souladu s pravidly stanovenými v řídicí dokumentaci příslušného programu.

Shrnutí lhůt MAS na administrativní úkony MAS:

úkon	zajišťuje	lhůta v pracovních dnech (nejdéle do)
administrativní kontrola	kancelář MAS	10
doplnění na základě administrativní kontroly	žadatel	5
hodnocení projektu	výběrová komise	20
žádost o přezkum	žadatel	5
jednání o přezkumu	rozhodovací orgán	5
nové hodnocení	výběrová komise	10
výběr projektů	rozhodovací orgán	10
informování žadatele	kancelář MAS	5

5.3 Realizace projektu

Úspěšná realizace projektů je základním předpokladem pro úspěšné naplňování celé strategie. Proto je zájmem MAS, aby žadatelé, kteří byli úspěšní v podání a hodnocení žádostí, byli též úspěšnými realizátory a příjemci. Kancelář MAS bude těmto realizátorům/konečným příjemcům poskytovat bezplatně maximální poradenství a součinnost. Bude organizovat bezplatné semináře pro úspěšné žadatele, ale poskytovat i osobní konzultace či e-mailová poradenství, vše taktéž bezplatně. Otázky a dotazy, které budou časté a jejich řešení budou důležitá pro ostatní aktéry v území, bude MAS průběžně zveřejňovat na svých webových stránkách.

V rámci IROP vydal ŘO Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, která upravují postupy realizace projektů spolufinancovaných v rámci IROP. Konkrétní podmínky a postupy realizace projektů pak upravuje Výzva a Specifická pravidla Výzvy, případně další dokumentace ŘO.

Pro realizaci projektů financovaných z ESI fondů stanovují jednotlivé operační programy, včetně PRV, specifická pravidla pro žadatele a příjemce, která v jednotlivých oblastech blíže definují podmínky a povinné postupy při realizaci projektů. Taková pravidla jsou základním a závazným informačním materiálem pro žadatele při přípravě a pro příjemce při realizaci projektů. Tato pravidla budou podrobně definována v jednotlivých výzvách.

Pravidla většinou obsahují, kromě jiného, tyto nebo obdobné kapitoly:

- Realizace projektu
- Zadávání zakázek
- Příjmy v projektu
- Veřejná podpora
- Účetnictví
- Způsobilé výdaje
- Archivace
- Publicita
- Kontroly a audit
- Indikátory
- Změny v projektu
- Udržitelnost

Realizace projektu

- Zahájení realizace projektu - realizace může být zahájena před podáním žádosti o podporu.
- Ukončení realizace projektu je prokazatelné uzavření všech aktivit projektu. Např. datum podepsání protokolu o předání a převzetí díla nesmí překročit termín ukončení realizace projektu. Realizace projektu nesmí být ukončena před podáním žádosti o podporu.
- Ukončení financování projektu je datum, do kterého musí příjemce proplatit všechny výdaje dodavatelům.
- Závěrečné vyhodnocení akce je uzavření administrace projektu.

Zadávání zakázek

Žadatel je povinen výběrová řízení zadávat v souladu s Metodickým pokynem pro oblast zadávání zakázek pro programové období 2014 - 2020. Žadatel by měl způsob výběru dodavatele konzultovat s manažerem pro realizaci SCLLD. V případě, že bude žadatel zahrnovat výdaje na přípravu projektu též mezi způsobilé výdaje, musí zmíněný Metodický pokyn dodržet i při přípravě projektu.

Příjmy v projektu

- jedná-li se o projekt vytvářející (generující) příjmy, mají tyto projekty specifický postup při dokladování a vykazování příjmů vzniklých v průběhu realizace či udržitelnosti (provozu) projektu.

Veřejná podpora

Veřejná podpora, poskytovaná státem nebo ze státních prostředků, může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby. Pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, nejsou slučitelné s vnitřním trhem EU.

Znaky veřejné podpory

1. Podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků
2. Podpora zvýhodňuje určité podniky nebo odvětví podnikání a je selektivní
3. Je narušena soutěž nebo hrozí její narušení
4. Je ovlivněn obchod mezi členskými státy

Nedovolená veřejná podpora je taková podpora, kdy jsou zároveň splněny všechny čtyři základní znaky veřejné podpory.

Projekty, které nezakládají veřejnou podporu, přinášejí veřejný prospěch celé společnosti, nejsou ziskové a neovlivňují konkurenci. Mohou být podpořeny do maximální výše dotace.

Projekty, které splnily všechny znaky veřejné podpory současně, zakládají veřejnou podporu a nemohou být podpořeny do maximální výše dotace.

Účetnictví

Příjemce je povinen vést účetnictví nebo daňovou evidenci v souladu s předpisy ČR. Povinnost vést účetnictví s jednoznačnou vazbou ke konkrétnímu projektu platí i pro dobu udržitelnosti. Nevede-li příjemce účetnictví podle zákona o účetnictví, je povinen vést daňovou evidenci podle zákona o daních z příjmů, rozšířenou o požadavky uvedené v právním aktu, a to zejména:

- každý originální účetní a daňový doklad musí obsahovat název a číslo projektu,
- příjemce musí být schopen všechny položky průkazně dokladovat a předložit při kontrolách a auditech.

Způsobilé výdaje

Příjemce nesmí na realizaci jednoho projektu čerpat dotaci jak z operačního programu, případně PRV, tak i z jiného operačního programu ani jiných prostředků krytých z rozpočtu EU nebo českého dotačního programu/titulu, vyjma národního spolufinancování.

Výdaje na projekt pořízené před datem vyhlášení výzvy je možné financovat, pokud příjemce dodržel všechna pravidla dané výzvy.

V projektu nelze financovat pořízení stejného majetku více než jednou.

V případě poškození nebo zastarání pořízeného majetku musí příjemce po stanovenou dobu udržitelnosti obnovu hradit z vlastních zdrojů.

Příjemce je povinen řádně doložit způsobilé výdaje nárokové pro daný projekt příslušným účetním dokladem, popřípadě další podpůrnou dokumentací. Výdaje, které nejsou řádně doložené, jsou považovány za výdaje nezpůsobilé. Způsoby dokladování jsou uvedeny ve Specifických pravidlech vydaných k příslušné výzvě.

Archivace

Archivací se rozumí uchování originálů dokumentů a/nebo záznamů v elektronické podobě a jejich provedených změn (původní verze, aktualizované verze, platné verze, doklady o změnových řízeních projektu). Příjemci jsou povinni uchovávat veškeré dokumenty, související s projektem. Dokumenty se uchovávají ve formě originálů nebo kopií originálů, na běžných nosičích dat včetně elektronické verze originálních dokladů nebo dokladů existujících pouze v elektronické podobě. U dokumentů uchovávaných v digitální podobě je třeba zajistit, aby zápis byl proveden ve formátu, který zaručí jeho neměnnost. Všechny dokumenty musí příjemce archivovat a uchovávat minimálně do roku 2028. Pokud je v českých právních předpisech stanovena lhůta delší, musí být použita pro úschovu delší lhůta. Příjemci musí zajistit dostupnost dokladů o projektech pro kontroly, prováděné oprávněnými osobami.

Publicita

Během realizace projektu je příjemce povinen dodržovat tzv. pravidla publicity, tzn. informovat veřejnost o podpoře získané z Fondů na projekt povinnými způsoby (např. zveřejnění informace na svých webových stránkách, umístění dočasného billboardu v případě stavebních projektů, umístění stálé pamětní desky, apod.

Specifické podmínky publicity v rámci MAS Krušné hory:

MAS bude na svých webových stránkách zajišťovat zveřejnění informace o jednotlivých realizovaných projektech v rámci jednotlivých výzev MAS. K této své činnosti bude požadovat součinnost příjemce.

Změny v projektu

Jakoukoliv změnu v projektu žadatel konzultuje, před jejím uskutečněním, s manažerem pro realizaci SCLLD, není-li ve výzvě stanoveno, že změny musí příjemce nahlásit ŘO nebo zprostředkujícímu subjektu. Změny projektu musejí být kanceláří MAS (ŘO nebo zprostředkujícímu subjektu) nahlášený v předstihu, než dojde k realizaci změny. Všechny změny projektu musí být řádně zaznamenány a doloženy, včetně odůvodnění, v případě stavebních projektů vyjádření projektanta, příslušných orgánů, podléhá-li změna jejich schválení, změnového rozpočtu. Manažer pro realizaci SCLLD posuzuje, jaký dopad má změna projektu na SCLLD, plánované výstupy a monitorovací indikátory. Žadatel zpracovává **Hlášení o změnách projektu** včetně všech povinných příloh a předá manažerovi pro SCLLD. Ten Hlášení zkontroluje, případně zajistí, aby jej žadatel doplnil, v opačném případě komunikuje s ŘO o administrativním způsobu řešení změny projektu. V případě, že změna projektu nemá dopad do SCLLD, jedná se o formální změnu. V případě, že je změna

zásadního charakteru a ovlivňuje zásadně SCLLD, nebude taková změna projektu povolena a bude s MAS řešen způsob nastalé situace. V dalším se změny projektu budou řídit metodikou vydanou příslušným ŘO k realizaci projektů. Všechny úkony ohledně projektu budou zaznamenány do **Karty projektu a interní databáze MAS**. Podrobný popis řešení změn projektu bude popsán v příslušné výzvě.

Kontroly

ŘO a další orgány dle podmínek konkrétního OP a výzev jsou oprávněny vykonávat kontroly projektu. Jejich cílem je ověření stavu / plnění realizace projektu, naplnění závazných monitorovacích indikátorů / provozování výstupů projektu v době udržitelnosti projektu. Kontrolován je stav projektu v místě realizace, prováděna je i kontrola administrativní, tzn. Dokladů souvisejících s projektem. Z hlediska fáze realizace projektu se kontroly rozlišují na:

- ex ante – před zahájením projektu,
- interim – v průběhu realizace projektu,
- ex post – po ukončení projektu.

Monitoring projektů ze strany kanceláře MAS

MAS Krušné hory bude provádět monitoring projektů zejména z důvodu sledování plnění SCLLD, stanovených závazných monitorovacích indikátorů, sledování stavu podpořených projektů, např. z hlediska časového a finančního plnění projektu. Monitoring je pak podkladem pro zjištění a ověřování naplňování SCLLD (monitoring a evaluaci). Pro monitoring bude ze strany MAS vypracován podrobný vnitřní předpis.

Monitoring bude ze strany kanceláře MAS vykonáván ex ante, interim i ex-post. O záměru vykonat monitorovací kontrolu na projektu bude příjemce ze strany MAS informován v předstihu min. **5 pracovních dní**. Z průběhu monitorovací kontroly projektu bude pořízen písemný **Protokol z monitorovací kontroly projektu a fotodokumentace**. Do protokolu budou zaznamenána zjištění v průběhu monitoringu, případně i zjištěné závady či nedostatky s termínem k jejich odstranění. Protokol podepíše jak pracovník MAS, který monitoring vykonal, tak i příjemce. Ten současně obdrží kopii Protokolu z monitorovací kontroly projektu. Jsou-li součástí Protokolu závady a nedostatky, bude pracovníkem MAS v dohodnutém termínu ověřeno, zda došlo k nápravě stavu I tato náprava bude písemně zaznamenána do Protokolu. Výstupy monitorovací kontroly budou zaznamenány do **Karty projektu a interní databáze MAS**.

Udržitelnost

Udržitelnost je doba, po kterou příjemce musí zachovat výstupy projektu v souladu s čl. 71 obecného nařízení. K udržení výstupů je příjemce zavázán v Podmínkách právního aktu, ve kterém je stanovena doba udržitelnosti a povinnosti příjemce. Doba udržitelnosti je obvykle stanovena na pět let od provedení poslední platby příjemci.

Příjemce je po dobu udržitelnosti povinen zejména:

- každých dvanáct měsíců od zahájení udržitelnosti podávat zprávy o udržitelnosti projektu,
- udržet dosažené cíle a výstupy projektu,
- prokázat naplnění indikátoru apod.

5.3.1.1 Závěrečná zpráva

Závěrečná zpráva je dokument, který vyhotoví příjemce po ukončení realizace projektu. Obsahuje souhrnné údaje o průběhu realizace projektu, včetně finančního vyčíslení nákladů, stručného popisu změn projektu a dosažených výsledků. V případě stavebních projektů jsou součástí závěrečné zprávy o také dokumenty, jako je fotodokumentace, předávací protokol z předání a převzetí dokončené stavby, pravomocný kolaudační souhlas či jiný dokument opravňující užívání stavby. V případě neinvestičních (nestavebních) projektů budou doloženy zápisy ze schůzek, prezenční listiny, fotodokumentace či jiné kontrolovatelné výstupy projektu. V dalším se zpracování závěrečné zprávy bude řídit metodikou vydanou příslušným ŘO k realizaci projektů a Výzvou.

5.3.1.2 Žádost o proplacení výdajů

Žadatel připraví podklady pro Žádost o proplacení výdajů podle Seznamu příloh pro danou Výzvu.

Pokud nebude ve výzvě stanoveno jinak, kompletní Žádost o proplacení výdajů je nutné předat manažerovi pro SCLLD nejpozději **15 pracovních dní** před termínem podání Žádosti o proplacení výdajů, který je uveden ve Smlouvě o poskytnutí dotace s ŘO (v právním aktu). Při dodržení tohoto termínu může MAS zaručit včasnou součinnost při podání Žádosti na ŘO. O předání kompletní Žádosti o proplacení výdajů je sepsán záznam o předání dokumentů včetně počtu stran. Záznam je podepsán žadatelem i manažerem pro SCLLD. V dalším se zpracování Žádosti o proplacení výdajů bude řídit metodikou vydanou příslušným ŘO k realizaci projektů a Výzvou.

5.4 Archivace dokumentů MAS

Dokumentem je každý písemný, obrazový, zvukový, elektronický nebo jiný záznam, ať již v podobě analogové (písemné) či digitální (elektronické), který vznikl z činnosti MAS Krušné hory, o.p.s..V případě potřeby poskytují archivované dokumenty podklady k prokázání určitých skutečností, k tzv. auditní stopě. Je proto nezbytné, aby archivace byla vedena jednotně, racionálně a věcně správně. Vnitřní předpis řeší evidenci, archivaci, příjem, odesílání, vyřizování, označování, oběh, ukládání, zařazování, ukládání apod. dokumentace. Při nakládání s dokumenty - písemnostmi nebo jinými záznamy, vzniklými nebo vyřízenými v rámci MAS Krušné hory, o.p.s., jsou postupy sjednoceny a stanoveny vnitřním předpisem MAS.

Za archivaci je zodpovědný manažer MAS, který dbá na úplnost všech dokumentů, které souvisí s administrací projektů v rámci SCLLD, tak i interní agendou Kanceláře MAS.

K realizaci SCLLD a činnosti MAS bude vedena digitální (elektronická) a analogová (písemná) dokumentace. V případě písemné dokumentace se bude jednat o originály popř. ověřené kopie všech dokumentů.

Auditní stopa je též zaznamenána v rámci systému MS 2014+ (ISKP 2014+).

Základní přehled archivované dokumentace:

- zápisy z jednání orgánů MAS
- zápisy o jednáních s partnery
- účetní doklady - prvotní doklady, účetní knihy a další evidence
- pracovní a mzdová agenda (měsíční výkazy práce, cestovní výkazy)
- dokumentace z akcí (semináře, akce pro veřejnost, kontroly apod.),
- záznamy o konzultacích, pozvánky a další doprovodné materiály
- dokumentace z administrace projektů, v souladu s výzvou a podmínkami danými ŘO (zprávy o průběhu realizace, dokumentace výzev včetně způsobů zveřejnění, seznamy podpořených a odmítnutých projektů, metodiky hodnocení a výběru, hlášení o změnách, zprávy o monitoringu atd.)
- komunikace s ŘO, SZIF, žadateli a dalšími subjekty
- elektronická verze žádostí a příloh
- prezenční listiny a další doprovodné materiály k akcím
- dokumentace k výběrovým řízením (podle pravidel ESI fondů)
- kopie hlášení o změnách
- protokoly o provedených kontrolách
- další dokumentace projektu (např. kopie novinových článků apod.)
- smlouvy související s realizací SCLLD - originály dokumentů
- korespondence související s realizací SCLLD včetně knihy doručené poštou
- tiskové zprávy a veškeré dokumenty poskytované sdělovacím prostředkům
- související dokumenty (evaluační zprávy, průzkumy, aktualizace SCLLD)
- fotodokumentace akcí

Dokumenty související s realizací SCLLD, resp. s administrací projektových žádostí, budou uchovávány v kanceláři MAS nejméně po dobu, kdy může probíhat ex-post kontrola oprávněných orgánů. Až po tomto termínu budou spisy předávány po provedené skartaci nevýznamných listin do archivu. Dokumenty se budou uchovávat ve formě originálů nebo kopií originálů, na běžných nosičích dat včetně elektronické verze originálních dokladů nebo dokladů existujících pouze v elektronické podobě. U dokumentů uchovávaných v digitální podobě bude zápis proveden ve formátu, který zaručí jeho neměnnost. Všechny dokumenty související s realizací SCLLD bude MAS archivovat a uchovávat minimálně do roku 2028. Pokud je v českých právních předpisech stanovena lhůta delší, musí být použita pro úschovu delší lhůta. MAS musí zajistit dostupnost dokladů o projektech pro kontroly, prováděné oprávněnými osobami.

Technické zázemí pro archivaci

Veškeré doklady a dokumentace budou archivovány v souladu s platnou legislativou a v souladu s podmínkami ŘO, SZIF. Pro archivaci bude využit archiv na MAS Krušné hory o.p.s.. Pro elektronickou archivaci bude zajištěn dostatečný a bezpečný datový prostor.

5.5 Animační aktivity MAS

Základním cílem animačních aktivit MAS je úspěšná realizace a naplnění SCLLD.

MAS bude přispívat k šíření informací o existenci důvodu a naplňování SCLLD, k usnadnění výměny informací v území mezi jednotlivými aktéry, k prohlubování partnerství a spolupráci, ke zvyšování způsobilosti místních partnerů vedoucích k naplňování SCLLD, ke koordinaci aktivit v území, k prohlubování znalosti a povědomí místních obyvatel a místní sounáležitosti apod.. MAS si klade za cíl otevřeně komunikovat promyšlenou komunikační strategií s různými skupinami v regionu, využít k tomu moderní i konzervativní přístupy v komunikaci. MAS má za to, že otevřené a kontinuální informování o všech krocích a dění v MAS, a to i v případech, když se nečeká zpětná vazba na plánovací nebo realizační proces, pomůže budovat důvěru a reputaci MAS a pochopit přínos principu LEADER a takto řízeného rozvoje území.

MAS preferuje otevřenost procesů činnosti MAS, hodnocení projektů, stanovení kritérií, indikátorů, zaměření strategií, a to nejen pro větší důvěru k metodě LEADER, ale i pro rozvoj partnerství, inovace a spolupráce. Pro zajištění transparentnosti je kromě včasného, jasného a zveřejnění zápisů i dokumentů ve výběru projektů také podstatné vybrat jeden kanál informací jako zásadní (jako ideální se jeví www). MAS si též klade za cíl působit jako animační a facilitovaná platforma tam, kde konkurence či kompetice brání spolupráci jako základnímu principu.

5.5.1 Cílové skupiny pro propagaci:

- Široká veřejnost

je informována o činnosti a aktivitách MAS prostřednictvím webových stránek MAS, profilu MAS na sociální síti a tiskových zpráv v médiích. Poskytovány jsou obecné informace o činnosti MAS

- Spolupracující subjekty

jsou informováni stejně jako široká veřejnost, dále prostřednictvím cílených e-mailových korespondencí, seminářů či informačních akcí a schůzek. Poskytovány jsou jak informace o činnosti MAS, tak i o plánovaných aktivitách.

- Partneři MAS, členové orgánů MAS

jde o skupinu, která je přímo zapojená do aktivit a činností MAS. Tyto subjekty a jednotlivci kromě toho, že mohou profitovat z aktivit realizovaných v rámci prezentace MAS (zvyšuje se jejich prezentace), by měly k propagaci MAS sami přispívat a získané informace dál šířit v území.

- Žadatelé / Příjemci

jsou specifickou skupinou, zaměření informování se týká přípravy, hodnocení, realizace a provozu projektů

- Novináři

jsou zprostředkovatelé informací směrem k veřejnosti.

5.5.2 Platformy pro propagaci a animaci MAS

Platformy a možnosti pro propagaci a animaci MAS, které bude MAS využívat, jsou popsány v následujících kapitolách.

5.5.2.1 Webové stránky MAS

Kromě povinně zveřejňovaných údajů budou na webových stránkách MAS zveřejněny následující informace

- aktuality, novinky – sekce obsahuje nové krátké zprávy, některé odkazy na více informací, příložený dokument atd.
- informace o organizaci – mapa, funkce a činnosti MAS, orgány a jejich jednání, zápisy atd., členství (partnerství) s MAS, popř. informace o funkci a činnosti o.p.s. nebo z.s. pokud jsou odlišné
- partnerství, členství v organizacích – odkazuje na partnerství v rámci obou oblastí, partnerské organizace a společné akce, členství MAS v jiných subjektech
- LEADER 2007–2013 – sekce je věnována dotacím z programu LEADER – dokumenty, ke stažení, informace o projektech, archiv dokumentů
- SCLLD 2014+ – sekce věnovaná novému programovému období, dokumenty, ke stažení, informace o projektech, archiv dokumentů
- ostatní projekty MAS – informace o jiných projektech nebo projektech z jiných zdrojů
- mediagalerie – fotogalerie, videa
- kontakty
- odkazy – zajímavé a potřebné odkazy, odkazy na podobné nebo partnerské organizace...
- archiv

Webové stránky prezentují veškeré aktivity MAS, aktualizují se minimálně 2x týdně, v případě potřeby i denně. Zprávy vkládané do aktualit nebo novinek mohou být vydané samotnou MAS nebo půjde i o přebrané informace např. z regionálních webů, webů zastřešujících organizací MAS nebo z webů partnerů MAS. Pro MAS je také vhodné sledovat návštěvnost webových stránek. Lze tak snadno zanalyzovat, které příspěvky a kdy přilákají nejvíce návštěvníků.

5.5.2.2 Weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS

V rámci členství (partnerství) v MAS vyjedná MAS propagaci MAS na spřátelených webech. Jedná s jednak o vložení loga MAS a pak také o vkládání relevantních aktualit. MAS bude pravidelně rozesílat tiskové zprávy a informace s žádostí o vložení na spřátelené weby.

5.5.2.3 Fotografie, videa

Projekty, které se realizují prostřednictvím MAS, akce, na kterých se organizačně nebo materiálně podílí a veškeré aktivity bude MAS důsledně dokumentovat. Fotodokumentace budou dostupné na webových stránkách MAS. O aktivitách MAS je možné také natáčet videa, a to buď svépomocí nebo využitím dnes už široké nabídky služeb regionálních televizí nebo samostatných kameramanů. Video jsou vhodnou propagací, protože ukazují živou aktivitu.

5.5.2.4 Výroční zpráva

MAS Krušné hory, o.p.s. má ze zákona povinnost vytvořit a zveřejnit svojí výroční zprávu. Ta bude také sloužit jako další prezentace nebo jako samostatný bilanční materiál, který shrne činnost za každý rok.

5.5.2.5 Tiskové zprávy

Tiskové zprávy bude MAS vydávat v podstatě k veškerým podstatným aktivitám, které se MAS týkají, ať už je to o aktivity směřující k realizaci SCLLD nebo obecně k aktivitám venkova. Budou též rozeslány na jednotlivé partnery. Distribuce vybraných tiskových zpráv dle tématu bude probíhat elektronickou poštou - e-mailem - do území MAS, partnerům MAS, příznivcům, do médií a starostům měst a obcí v území MAS.

5.5.2.6 Zpravodaj MAS

Další formou propagace MAS je tištěný a současně elektronický zpravodaj. Obsahem každého čísla budou události z předcházející doby a důležité aktuální informace. Zpravodaj bude mít jednotný grafický design, který bude vycházet jednotného z vizuálního stylu MAS (logo, barevnost, typ písma apod.). Distribuce bude probíhat ve spolupráci s jednotlivými obcemi po celém území MAS (do domácností a firem) a pokud je bude možné, tak i do ostatních MAS, IC v regionu a obecních a městských úřadů. Zpravodaj v elektronické formě bude zveřejněn na webových stránkách MAS a mailem rozeslán partnerům a příznivcům MAS.

5.5.2.7 Prezentace a archiv projektů

Jelikož zrealizované projekty mohou též složit k propagaci organizace, budou takové projekty prezentovány na stránkách MAS a za určité období bude vydána brožura o úspěšných zrealizovaných projektech v území. Ta zároveň může sloužit jako rejstřík projektů; ten je pak možné využít např. při akcích MAS k volnému nahlédnutí.

5.5.2.8 Prezentace v ostatních médiích

Většina obcí v území MAS vydává vlastní zpravodaj nebo noviny, kam má MAS možnost vložit si vlastní příspěvek. MAS bude využívat i této možnosti propagace, protože obecní noviny se dostanou do každé schránky v území obce a tím i informace o MAS. První příspěvek bude představovat MAS, území, které pokrývá, její činnost a funkci v regionu. Další články budou následovat již o konkrétní spolupráci mezi MAS a danou obcí, ostatními partnery MAS z obce, jejich začlenění v orgánech MAS nebo výčet a popis akcí, na kterých oba subjekty spolupracovaly. Články do ostatní médií (noviny, regionální mutace novin, odborné časopisy) jsou tvořeny vydávanými tiskovými zprávami ze strany MAS.

5.5.2.9 Materiály netiskového charakteru (oblečení, hrnečky, tužky atd.)

MAS disponuje a pro svou propagaci v případě potřeby vydá propagačními materiály i netiskového charakteru (hrnečky a tužky atd.). Na všech se objevuje minimálně logo organizace.

5.5.2.10 Spolupořádání nebo pořádání akcí

MAS bude v rámci své činnosti také podporovat nebo pořádat samostatné akce nebo spolupořádat akce svých partnerů, a to v rámci propagace jak SCLLD, hnutí LEADER, tak MAS samotné. Podpora akcí v regionu ze strany MAS bude zároveň deklarovat spolupráci a partnerství s ostatními subjekty

5.5.2.11 Účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova

MAS se bude zviditelňovat a prezentovat i účastí na některých akcích zaměřených na rozvoj venkova či regionální rozvoj. Obecně jsou to akce, které souvisí s venkovem; s propagací venkova, jeho rozvojem, vzděláváním, sociální inkluzí, rozvojem místního hospodářství a cestovního ruchu a trvale udržitelným rozvojem.

5.5.2.12 Pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci

MAS bude organizovat pravidelná setkávání se svými členy nebo partnery, a to formou výročních konferencí, seminářů, tématických konferencí, kulatých stolů a pracovních jednání. Jedná se jednak o účinnou formu propagace MAS, ale současně i možnost diskuse či sdílení informace o dění v MAS a získání zpětné vazby k vlastní činnosti samotné MAS.

5.5.2.13 Propagace v zahraničí

MAS Krušné hory, o.p.s. má uzavřenou Dohodu o partnerství a vzájemné spolupráci s LAG der ILE Region Westerzgebirge Träger des Regionalmanagements, Bockau. Díky tomu a společným aktivitám může propagovat MAS i v zahraničí.

5.5.3 Vlastní animační aktivity MAS

Animační aktivity, které bude realizovat MAS, jsou podrobně popsány v následujících kapitolách:

5.5.3.1 Informování a propagace MAS jako organizace

Propagace MAS je nezbytná činnost, kterou zajišťuje kancelář MAS. Prostřednictvím propagace seznamuje MAS veřejnost a své partnery s činností MAS a s aktivitami, které vykonává či které plánuje a které jsou nezbytné pro koordinaci rozvoje a činností s tím související, v území. Propagační činnosti jsou zaměřené jednak na různé cílové skupiny a jednak na různé způsoby informování prostřednictvím různých médií.

Platformy pro informování a prezentaci:

- webové stránky MAS

- weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS
- výroční zpráva
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace v ostatních médiích
- spolupořádání nebo pořádání akcí
- účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- propagace v zahraničí
- jednání orgánů MAS
- výroční konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální sítě
- informační leták

5.5.3.2 Informování o zaměření SCLLD a její propagace

Cílem je prezentování SCLLD, metody LEADER a jejího přínosu pro rozvoj území tak, aby byla úspěšně realizována a naplňována SCLLD. Strategie MAS Krušné hory o.p.s. na období 2014 -2020 bude prezentována jako celek, ale i v jednotlivých částech tak, aby prezentace byla přehledná a srozumitelná. Vysvětlena budou jednotlivá opatření, fisce, která strategie navrhuje a jednotlivé kroky, které povedou k naplňování strategie, včetně způsobu hodnocení projektů, stanovení kritérií, indikátorů, monitoringu naplňování a evaluace strategie. Informace o SCLLD budou zveřejňovány ve

Platformy pro informování a prezentaci:

- webové stránky MAS
- weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS
- fotografie, videa
- výroční zpráva
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace a archiv projektů
- prezentace v ostatních médiích
- účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- propagace v zahraničí
- jednání orgánů MAS
- výroční konference MAS
- tématické konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální sítě
- informační leták

MAS bude prezentovat SCLLD, včetně jejích aktualizací, také Regionální stálé konferenci (RSK) dle metodik a způsobů stanovených RSK.

5.5.3.3 Informování o vyhlášení výzev

Při vyhlášení výzvy bude MAS vydaná tisková zpráva, zpráva bude zveřejněna na webových stránkách MAS, o spolupráci na zveřejnění budou požádány všechny obce jako partneři MAS. Všem partnerům a subjektům, kteří požádají o pravidelné zasílání newsletteru, bude zaslán informační e-mail o zveřejnění výzvy. Bude uskutečněn seminář pro žadatele. Bude vydán základní informační leták o programových rámcích / fischích vyplývajících ze schválené SCLLD.

Platformy pro informování a prezentaci:

- webové stránky MAS
- weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace v ostatních médiích
- jednání orgánů MAS
- sociální sítě
- informační leták
- e-mail

5.5.3.4 Zvyšování způsobilosti místních aktérů

Důležitým úkolem MAS je věnovat velkou pozornost potenciálním žadatelům a příjemcům v dostatečném předstihu před tím, než budou moci o podporu žádat či úspěšné projekty realizovat. Podporování potenciálních příjemců pomůže k lepšímu naplňování a realizaci SCLLD. Rozvíjeny budou jejich schopnosti v projektovém řízení, které budou souviset jak s přípravou projektových záměrů směřujících k naplňování SCLLD a přípravou žádostí o podporu, ale také s vlastní realizací a prováděním projektů. Tato podpora bude probíhat několika formami a na různých platformách.

5.5.3.4.1 Osobní konzultace a pracovní schůzky

Kancelář MAS bude poskytovat bezplatné konzultace k tvorbě projektových záměrů, projektům, nastavení projektů, zpracování projektových žádostí a pod. Kancelář MAS bude dle potřeb příjemců poskytovat také bezplatnou konzultaci v průběhu realizace projektů. Konzultace jsou možné osobně, telefonicky, e-mailem, písemně i přes webové stránky MAS Krušné hory. Všechny konzultace jsou zaznamenány do Karty projektů k příslušnému projektu, kde jsou zapsány úkoly, termíny splnění úkolů, vzájemně dohodnuté postupy při realizaci projektu.

5.5.3.4.2 Seminář pro žadatele

Kancelář MAS uspořádá seminář/e pro žadatele. Ke každé výzvě bude uspořádán informační seminář. Termín semináře bude stanoven zpravidla v termínu cca 7 dnů po vyhlášení výzvy. O termínu semináře budou žadatelé informováni na webových stránkách a e-mailem.

Na semináři budou žadatelé informováni v těchto oblastech:

- obecné dotační podmínky vztahující se přípravě a realizaci projektů,
- specifické podmínky výzvy,
- postupy pro přípravu projektů,
- způsob zpracování Žádostí,
- povinné přílohy k Žádostem,
- způsob podání žádosti a navazující administrativní postupy MAS,
- proces příjmu Žádostí,
- způsob hodnocení projektů,
- možnosti přezkumu hodnocení projektů,
- sdělení zkušeností z předcházejících výzev,
- navazující procesy ŘO, SZIF, podmínky vydání právního aktu,
- a další důležité informace.

Žadatel obdrží aktuální podklady pro zpracování Žádosti včetně příloh. V rámci semináře je žadatelům odpovídáno na dotazy vztahující se k příjmu žádostí i k realizaci projektu.

5.5.3.4.3 Seminář pro příjemce (úspěšné žadatele):

Podle termínů realizací uvedených v podpořených Žádostech připraví Kancelář MAS a manažer pro realizaci SCLLD termíny semináře pro úspěšné žadatele. O termínu semináře budou žadatelé informováni na webových stránkách a e-mailem.

Na semináři budou žadatelé informováni v těchto oblastech:

- základní okruhy realizace projektů, obecné dotační podmínky,
- specifické podmínky výzvy k realizaci projektů,
- výběrová řízení na dodavatele dle dotačních pravidel,
- podávání Hlášení o změnách projektů,
- kontroly projektů v průběhu realizace i po ukončení realizace,
- vytvoření závěrečné zprávy,
- udržitelnosti projektu,
- monitoring v době udržitelnosti projektu,
- monitoring projektů ze strany MAS,
- a dalšími tématy, která vyplynou z konkrétních výzev ŘO, resp. MAS.

Časté a opakované dotazy a jejich odpovědi budou zveřejněny na webu MAS.

5.5.3.5 Výměna informací a koordinace aktivit v území

Výměna informací mezi místními aktéry a koordinace aktivit místních aktérů ze strany MAS bude cílena tak, aby docházelo k naplňování SCLLD principem LEADER. Snahou MAS bude přimět a motivovat subjekty v území ke spolupráci, k vzájemné inspiraci, k inovaci, ke sdílení řešení a hledání nových cest uskutečnění projektů, k přípravě nových projektů. MAS bude věnovat úsilí k zapojování partnerů a veřejnosti do dění, transparentního strategického plánování a výběru projektů.

Platformy pro realizaci:

- webové stránky MAS

- výroční zpráva
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace a archiv projektů
- spolupřádání nebo pořádání akcí
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- výroční konference MAS
- tématické konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální síť

5.5.3.6 Posilování místního partnerství

Animační aktivity MAS se také zaměří na posilování místního partnerství. Z hlediska dobrých vztahů je důležité, aby místní aktéři neviděli v MAS a v sobě navzájem konkurenci, nýbrž partnera. MAS dává ideální prostor pro propojování aktivit všech vrstev občanské společnosti. K tomu kromě budování dobrých vztahů s místními aktéry a celkově dobré pověsti MAS v území pomáhá zejména oslovování takových cílových skupin, které jsou schopné strhnout k činnosti další, např. starosty nebo učitele. Při posilování místního partnerství budou oslovováni místní aktéři, autority, kteří dokáží aktivizovat širší skupiny obyvatel.

Platformy pro realizaci:

- webové stránky MAS
- weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace a archiv projektů
- spolupřádání nebo pořádání akcí
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- výroční konference MAS
- tématické konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální síť

5.5.3.7 Výměna zkušeností - Best Practice

Stejně jako ostatní animační aktivity vedou svým způsobem k naplňování SCLLD metodou LEADER, výměna zkušeností - dobrá praxe - k tomu přispívá tak, že si klade za cíl zefektivnit a zlepšit činnost, aktivity a projekty jak vlastní organizace MAS, tak i ostatních aktérů v území, informovat, co se osvědčilo a co nikoli (příklady dobré a špatné praxe), navrhnout osvědčená opatření k nápravě případných neúspěchů, upozornit na možné překážky při realizaci projektů, inspirovat tvůrce projektů ke zlepšení jejich kvality ale i pomoci připravit další projekty. MAS bude vyhledávat dobrou praxi a inspirativní řešení i mimo region, podněcovat inovace, i když je ne vždy možné je využít k financování a dále bude prezentovat, organizovat, moderovat, podněcovat a motivovat ke sdílení dobré praxe.

Platformy pro realizaci:

- webové stránky MAS
- weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS
- fotografie, videa
- výroční zpráva
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace a archiv projektů
- účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- výroční konference MAS
- tématické konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální síť
- projekty spolupráce mezi jednotlivými aktéry
- projekty spolupráce MAS
- prezentace dobré praxe na webových stránkách, ve zpravodaji MAS
- odkazy na web s „dobrou praxí“
- veřejná prezentace žádostí o poskytnutí podpory

5.5.3.8 Vytváření sítí a spolupráce

Vytváření sítí je prostředek pro propojení aktérů v území, kteří mohou vzájemnou spoluprací přispět k rozvoji území, rozvoj zefektivnit. To povede k úspěšnému naplnění SCLLD. MAS bude vytváření sítí podněcovat, jednotlivé aktéry k síťování podněcovat, existující funkční sítě partnerů podporovat, zviditelňovat a propagovat jako dobrou praxi.

Vytváření sítí umožňuje spolupráci, výměnu informací, zkušeností, příkladů dobré praxe a know-how na místní, národní i mezinárodní úrovni, podnítit přípravu dalších projektů. Takto vytvářené sítě propojují osoby, organizace a instituce, sektory místních komunit, MAS a venkovské oblasti. Samotná MAS se bude aktivně zapojovat do sítí např. NS MAS, KS MAS, ale i dalších sítí, které se budou zabývat problémovými oblastmi, které jsou též v zájmu MAS (rozvoj venkova, zemědělství, cestovního ruchu, vzdělávání, sociální inkluze, udržitelný rozvoj .....).

Platformy pro realizaci:

- webové stránky MAS
- weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace a archiv projektů
- prezentace v ostatních médiích
- spolupořádání nebo pořádání akcí
- účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova
- propagace v zahraničí
- tématické konference MAS
- kulaté stoly

5.5.3.9 Podpora inovativnosti projektů

V místním prostředí bývá poměrně složité hledat a uplatnit inovativní postupy a projekty. Jejich vznik a nalezení inovativnosti spočívá ve fungujícím partnerství a sdílení potřeb. Inovativnost je spojena především s uplatňováním komunitních metod práce, které dosud nejsou rozšířené (vznik komunitních škol ve venkovských obcích, plánování úprav veřejných prostranství apod.), v propojování místní produkce a místní spotřeby (např. uplatňování místních alternativních zdrojů energie, vznik místních obchodů s prodejem místní zemědělské produkce apod.). MAS se bude snažit iniciovat a, prosazovat inovativní, transparentní metody práce s komunitou, přinášet dobrou praxi, zprostředkovat odborníky i zapojovat mladé a nerezignované pohledy aktivních lidí z regionu. MAS bude také organizovat veřejnou prezentaci projektů, které jsou unikátní a inovativní.

Platformy pro realizaci:

- webové stránky MAS
- fotografie, videa
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace a archiv projektů
- účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- tématické konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální sítě

5.5.3.10 Podpora víceodvětvových akcí

SCLLD propojuje různá odvětví místní ekonomiky, rozvoje venkovské oblasti a měla by přispět také zlepšení sociální, ekonomické a environmentální situace území MAS. Součástí strategie MAS jsou společné akce a projekty, které by měly být navzájem propojeny jako celek. Aby došlo k úspěšnému naplnění SCLLD i v této oblasti, bude se MAS snažit podněcovat a organizovat spolupráci více sektorů, motivovat snahu o hledání společných témat a vzájemné spolupráci jednotlivých partnerů.

Platformy pro realizaci:

- webové stránky MAS
- weby členů, resp. partnerů MAS, popř. zakladatelů MAS
- tiskové zprávy
- zpravodaj MAS
- prezentace a archiv projektů
- spolupořádání nebo pořádání akcí
- účast na akcích zaměřených na rozvoj venkova
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- tématické konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální sítě

5.5.3.11 Získávání informací od subjektů v území

Pro úspěšnou realizaci SCLLD a metody LEADER MAS pro svou činnost, její nastavení a organizaci nezbytně potřebuje zpětnou vazbu o dění v území, o hodnocení své činnosti od jednotlivých aktérů v území. Tu získává běžnou e-mailovou komunikací, osobními schůzkami či na různých pracovních či informačních setkáních, může jí také získat pomocí cílených anket a dotazníkových šetření na různá témata. Informace takto zjištěné Kancelář MAS vyhodnotí a zohlední ve své další činnosti.

Platformy pro realizaci:

- spolupořádání nebo pořádání akcí
- pořádání akcí pro partnery/členy MAS, popř. pro zájemce o spolupráci
- jednání orgánů MAS
- výroční konference MAS
- tématické konference MAS
- kulaté stoly
- pracovní jednání partnerů
- jednání pracovních skupin
- sociální sítě
- dotazník, ankety
- e-mailová komunikace

5.6 Animace - Komunikační plán IROP 2015 - 2023

MAS v rámci Animace území bude vykonávat aktivity a činnosti spojené s publicitou IROP. Za koordinaci publicity a komunikace IROP je odpovědný Odbor řízení operačních programů Ministerstva pro místní rozvoj ČR, aktivity budou vykonávat pověřené komunikační úředníci ŘO, pracovníci CRR ČR (a to včetně jeho 12 poboček). Koordinace klíčových aktivit, příprava ročních komunikačních plánů a jejich vyhodnocování bude probíhat na platformě pracovní skupiny komunikace IROP, řízené a vedené ŘO, za účasti zástupců CRR ČR a případně dalších hostů (Odbor komunikace MMR, NOK apod.).

Hierarchie nadřízenosti a podřízenosti relevantních útvarů/institucí:

Komunikační aktivity	PR aktivity
Odbor publicity EU MMR	Odbor komunikace MMR
Odbor řízení OP MMR	Odbor řízení OP MMR
CRR ČR/MAS	CRR ČR/MAS

5.7 Animace školských zařízení na území MAS

5.7.1 Místní akční plán

MAS se ve SCLLD zaměřuje na rozvoj kvality vzdělávání v oblasti. MAS má za cíl vystupovat v této problematice aktivně nejen jako poradce v oblasti dotačního managementu, ale také jako koordinátor plánování rozvoje základního a předškolního vzdělávání v území a animátor aktivit jednotlivých školských a vzdělávacích zařízení, jejich zřizovatelů, partnerů a spolupracujících subjektů. Naváže tak na úspěšný projekt Podpora vzdělávání ve školách v oblasti ORP Ostrov, na kterém MAS částečně spolupracovala a v rámci kterého byla vytvořena lokální strategie - Strategie rozvoje základního vzdělávání v oblasti ORP Ostrov 2015 - 2018. MAS má záměr koordinovat tvorbu Místního akčního plánu (MAP) tak, aby byla zajištěna kontinuita a zefektivnění již započaté spolupráce jednotlivých aktérů.

5.7.2 Animace školských zařízení v rámci OP VVV

MAS bude zajišťovat také následující animaci školských zařízení v rámci OP VVV:

- poskytování metodické pomoci ZŠ s výběrem vhodných šablon pro ZŠ/MŠ, aby byly v souladu s MAP resp. Nositele regionální strategie území, zajištění správnosti projektové žádosti
- zaškolení realizátorů ZŠ/MŠ (monitorovací systém, příručka pro žadatele a příjemce, ...)
- poskytování průběžné konzultační činnosti při naplňování MAP, realizaci projektu, sledování a dodržování povinné publicity, realizace veřejných zakázek, monitorovacích indikátorů

- poskytování metodické pomoci ZŠ/MŠ při zpracování monitorovacích zpráv, zadávání do monitorovacího systému, zajištění správnosti předávaných výstupů, sledování průběhu realizace projektu, dodržování časového harmonogramu atd.
- poskytování metodické pomoci ZŠ/MŠ s vypořádáním případných připomínek k monitorovacím zprávám od ŘO
- poskytování metodické pomoci při komunikaci mezi zřizovateli a ZŠ/MŠ tak, aby nedocházelo k zadržování financí ze strany zřizovatelů nebo naopak nepředávání informací o projektu ze strany ředitelů škol ZŠ/MŠ,
- poskytování metodické pomoci při kontrolách projektu ze strany ŘO či jiných oprávněných subjektů,
- poskytování metodické pomoci při ukončování projektu a zpracování závěrečné monitorovací zprávy.

5.8 Popis spolupráce MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce

Spolupráce MAS mezi sebou na národní a mezinárodní úrovni významně přispívá k zefektivnění naplňování SCLLD a to zejména sdílením dobré praxe, zkušeností, vzájemnou inspirací a motivací. Ta může vést i podněcení a vytváření dalších projektů spolupráce MAS, které mohou generovat i následné projekty spolupráce jednotlivých místních aktérů v území i mezi jednotlivými aktéry v různých MAS.

co mohou přinést projekty spolupráce:

- zlepšit a zefektivnit kvalitu, činnosti, aktivity a působení MAS při naplňování SCLLD
- zlepšit a zefektivnit kvalitu projektů MAS,
- příklady dobré a špatné praxe - zjistit, co se osvědčilo a co nikoliv,
- nalézt a identifikovat vhodná opatření k nápravě případných neúspěchů, omezit jejich rozsah,
- vzájemně se informovat o výsledcích a dopadech rozličných projektů,
- nalézt a ověřit způsoby podpory pro další šíření ověřených inovativních produktů a postupů a příkladů dobré praxe,
- podnítit a motivovat nové nápady pro inovace,
- inspirovat MAS jako tvůrce projektů ke zlepšení jejich kvality,
- připravit či podnítit přípravu dalších projektů.

5.8.1 Spolupráce MAS na národní úrovni

Jedním z dalších cílů MAS Krušné hory, o.p.s. je vytváření sítí a navázání a prohlubování úzké spolupráce s ostatními místními akčními skupinami v Karlovarském kraji (MAS 21,o.p.s., MAS Náš region, MAS Vladař, o.p.s. a MAS Sokolovsko, o.p.s.) a také navázat kontakt s ostatními MAS v rámci NS MAS ČR, o.s.. Nemálo významná a pro území MAS Krušné hory přínosná je spolupráce s dalšími subjekty jako jsou svazky obcí či mikroregiony, působící na území MAS. Tyto subjekty si nijak nekonkurují, ale mají společný cíl - rozvoj území.

Intenzivní spolupráce mezi MAS Náš region a MAS Vladař, o.p.s. vznikla v dubnu 2009 na základě iniciativy MAS Vladař, o.p.s. a společném podáním projektu Národní Spolupráce – LEADER+. O rok později došlo k navázání spolupráce s MAS 21, o.p.s. a MAS Sokolovsko, o.p.s. při podání projektů Národní Spolupráce – LEADER+.

Úspěšné projekty spolupráce mezi jednotlivými MAS na národní úrovni jsou popsány v kapitole 2.3.

5.8.1.1 *Projekty spolupráce pro období 2014 – 2020*

MAS Krušné hory se plánuje zapojit do společných projektů s MAS na úrovni Karlovarského kraje, tak i celé ČR, případně zahraničí. Náplň projektů a rozsah spolupráce bude odvislá od konkrétních témat a zaměření projektů, která vzejdou z potřeb v území.

Místní akční skupiny, které spolupracovaly na společných projektech již v období let 2007 – 2013, společně sestavily základní rámec možné spolupráce na projektech spolupráce pro období let 2014-2020. Bude se jednat o následující témata pro společné projekty:

vzdělávací projekt - zaměřený na vzdělávání venkovského obyvatelstva, vzdělávání zaměstnanců obecních úřadů se zaměřením na aktuální dotační možnosti, administraci a projektové řízení dotovaných projektů – toto téma lze řešit společně s dalšími MAS, jelikož takové potřeby v území jsou pro jednotlivé MAS obdobné a lze tímto způsobem sdílet i dobrou praxi a zkušenosti ostatních MAS.

projekt pro řeku Ohři – např. propagace vodáctví jako významného fenoménu v oblasti, vodácká infrastruktura, problematika životního prostředí podél řeky, čištění řeky jako společný problém celé oblasti (např. formou workcampů s mládeží), propagační materiály s tematikou řeky Ohře a zajímavostí v okolí – řeka Ohře protéká a její povodí spadá do území několika MAS, toto téma lze tedy řešit společně.

společná propagace území s prezentací společných hodnot (pořízení a distribuce tematických propagačních materiálů z území zapojených MAS)

zaniklé obce - zmapování, prezentace (např. značení místních naučných stezek, tematická setkávání, propagace, infosystém tabule) – oblast bývalých Sudet a oblast vojenského hradíště je charakterizována řadou zaniklých obcí. Výskyt takových území je společný pro několik MAS v Karlovarském, Ústeckém a Plzeňském kraji. Nabízí se společně zviditelnění takových odkazů minulosti.

agroturistika a její potenciál v horské a podhorské oblasti (propagační materiály s tématem agroturistiky na území zapojených MAS)

geoparky - jsou významným společným prvkem několika MAS. Geologická specifika území, naleziště surovin a nerostné bohatství od pradávna formovaly utváření krajiny, sídel a života lidí. Toto je společné téma více MAS v oblasti.

5.8.1.2 Mikroregiony působící na území MAS

Mikroregion je region malého geografického měřítka. Zpravidla se jedná o účelové mikroregiony, sdružení obcí. V ČR jsou často vytvářeny za účelem získání společné podpory pro čerpání prostředků ze státních fondů a z fondů EU. Na území MAS působí a s MAS spolupracují následující mikroregiony (zdroj: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony>):

SOKO - Sdružení obcí krušnohorské oblasti

Účelem tohoto zájmové sdružení právnických osob je koordinace územních plánů, vytváření, projektování a realizace společných projektů, akcí a aktivit, koordinace významných investičních akcí v zájmovém území, společný postup při získávání finančních prostředků z různých fondů, společná podpora podnikání na území mikroregionu, zvýšení atraktivity zájmového území pro investory, zvýšená ochrana životního prostředí v zájmovém území, společný postup při dosahování ekologické stability území, snižování nezaměstnanosti na území mikroregionu, informační a iniciační činnost vůči podnikatelským subjektům a obyvatelům zájmového území (<http://www.nordicwalking-krusnohori.cz/soko-sdruzeni-obci-krusnohorske-oblasti/>)

Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech

Cílem založení a účelem tohoto svazku obcí je jednotná správa a řízení obecních vodovodů a kanalizací a dalších společných částí z majetku obcí, které slouží výrobě a rozvodu vody, k odvodu a likvidaci odpadních vod na principu investiční a cenové solidarity členů svazku (<http://www.vsozc.cz>).

Svazek obcí Bystřice byl založen za účelem regionálního rozvoje a získávání finančních prostředků na konkrétní projekty, zejména v minulém plánovacím období.

Sdružení Krušné hory – západ, svazek obcí, je zakladatelem místní akční skupiny krušné hory (o.s.). Jeho cílem je spolupráce obcí při propagaci mikroregionu jako atraktivního místa pro cestovní ruch, kulturu a sport (<http://www.skhz.cz>)

Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis. Účelem vytvoření tohoto svazku obcí bylo všestranně působit k prohloubení a rozvíjení přátelských vztahů mezi ČR a SRN - obcemi, městy, institucemi i jednotlivci. Euregio Egrensis doporučuje náměty ke spolupráci partnerských stran v příhraničním regionu trojmezí Čech, Bavorska a Saska (<http://www.euregio-egrensis.cz>)

Sdružení Centrální Krušnohoří je zájmové sdružení právnických osob. bylo založeno za účelem zajišťování regionálního programování a realizace místní strategie regionálního rozvoje, podpora hospodářských aktivit v regionu, navázání spolupráce a organizační propojení s obdobnými sdruženími, popř. s dalšími organizacemi, spolupráce s příhraničními obcemi.

5.8.1.3 Euroregiony působící na území MAS

Pojem euroregion, evropský region, označuje regionální formy spolupráce, zpravidla přes hranice evropských zemí. Euroregiony začaly v oblasti hospodářské spolupráce, dnes ale mají také za cíl, sblížovat země Evropy ve společenském a kulturním životě.

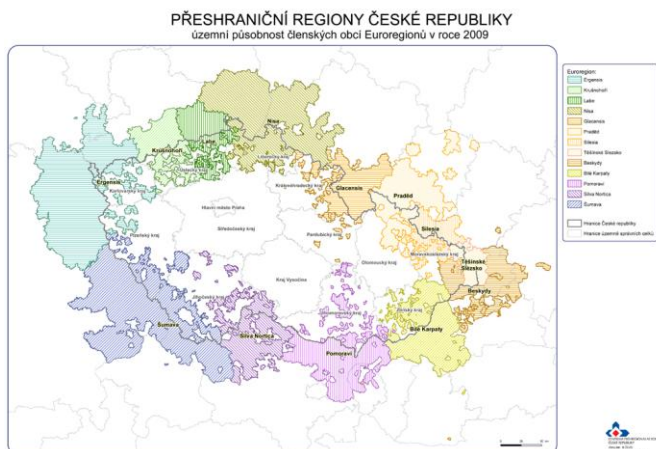
Euroregiony nemají nějakou jednotnou "oficiální" (úřední), nebo "centrální" (státní, mezistátní) definici, tento název používají společenství, spolky jak ve vyspělých regionech Evropy, tak programy na rozvoj jejich méně vyvinutých oblastí. A sice v nejrůznějších formách:

- veřejněprávní (státy, země, okresy, okrsky, obce)
- soukromé, občanskoprávní
- smíšené právní formy veřejných a soukromých organizací, public-private partnership (PPP)
- bez právně formální formy.

Rada Evropy upravuje pojem Euroregionu v tzv. Madridské dohodě z roku 1980, rámcové dohodě o spolupráci regionů Evropy přes hranice jednotlivých zemí. Ale ani v rámci RE není tato dohoda právně závazná.

Na území MAS působí jediný euroregion a to Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis (zdroj: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/regionalni-informace/euroregiony/>)

Mapa č. 14: Přeshraniční regiony ČR

5.8.2 Spolupráce MAS na úrovni mezinárodní spolupráce

Dalším významným partnerem se stala místní akční skupina ze zahraničí s podobnými okruhy problémů, jimiž se programově zabývá. Na konci roku 2014 byla uzavřena Dohoda o partnerství a vzájemné spolupráci mezi MAS Krušné hory o.p.s.a **LAG der ILE Region Westerzgebirge Träger des Regionalmanagements, Bockau.**

Cíle spolupráce s LAG byly zformulovány v Dohodě o partnerství takto:

Spolupráce slouží k realizaci projektů s důrazem na uplatnění metody LEADER Evropského zemědělského fondu ELER a dalších strukturálních a investičních fondů dle předpisů ESIF (Evropské strukturální a investiční fondy) pro období 2015-2020.

- Výměna informací a zkušeností o metodě LEADER ve venkovských regionech
- Organizace a realizace společných veřejně působících akcí v regionech a k prezentaci společných tradic a potenciálů rozvoje
- Provádění kooperačních opatření v oblastech
  - Vzdělávání/vědecká podpora/inovace
  - Regionální partnerství při vytváření hodnot
  - Infrastruktura cestovního ruchu
  - Turistika za zdravím
  - Práce s veřejností

Skrze tento záměr území, překračující nadnárodní spolupráci, by mělo být dosaženo lepšího využívání a propojení existujícího regionálního potenciálu a zvýšení stupně známosti obou regionů.

5.9 Způsoby vyhodnocování SCLLD

5.9.1 Způsob vyhodnocování postupu implementace

SCLLD plánuje integrovaný rozvoj území. Ten je realizován prostřednictvím jednotlivých projektů. Projekty jsou podpořeny vybranými operačními programy. K tomu, aby bylo možné ověřit, zda je implementace operačních projektů účinná a zda dochází k naplňování SCLLD, slouží průběžný monitoring realizace projektů a naplňování SCLLD a evaluace strategie. Kontroly projektů jsou jedním z podkladů pro vypracování pravidelných reportů (zpráv) o naplňování strategie (monitorovacích indikátorů). Zprávy o plnění realizace strategie obsahují stavy naplňování monitorovacích indikátorů a přehled činnosti MAS.

Vyhodnocování průběhu a výsledků realizace strategie poskytuje MAS zpětnou o plnění obsahu strategie a vlivu tohoto plnění na celkový rozvoj řešeného území. Vyhodnocování strategie též umožňuje průběžně kvalifikovaně posuzovat nastavení strategie ve vazbě na reálný vývoj klíčových rozvojových parametrů v území a je tak důležitým argumentačním nástrojem pro obhajobu případných úprav (zpřesňování) strategie v průběhu její realizace. Vyhodnocování strategie bude tedy probíhat průběžně po celou dobu její realizace.

Vyhodnocování strategie bude probíhat ve dvou na sebe navazujících stupních. V prvním stupni bude probíhat komplexní monitoring strategie a ve druhém stupni evaluace strategie ve vazbě na podklady získané monitoringem. Základním technickým nástrojem monitorování je jednotný monitorovací systém pro programové období 2014-2020 (MS2014+), zajišťující sběr územně identifikovaných informací (dat) o projektech, věrně dokumentujících jednotlivé fáze realizace projektů, které naplňují strategii. V rámci MS2014+ je prováděn též celkově monitoring plnění strategie.

5.9.2 Monitoring

V rámci monitoringu dochází ke sběru informací o všech relevantních skutečnostech souvisejících s procesem naplňování a výsledky realizace strategie. Monitoring je realizován ve třech rovinách jako:

- a) věcný (obsahový)
- b) finanční
- c) procesní

Věcný monitoring je zaměřen na sledování plnění strategických a specifických cílů strategie, resp. plnění jednotlivých rozvojových opatření prostřednictvím realizace aktivit (projektů). Cílem je zajištění přehledu o výstupech, výsledcích a dopadech implementovaných opatření ve vztahu k celkovému obsahu a harmonogramu realizace strategie.

Finanční monitoring sleduje proces naplňování finančních parametrů strategie, tj. zejména míru plánovaného čerpání finančních prostředků na projekty ve vazbě na definované programové rámce.

Procesní monitoring je orientován na sledování procesních postupů implementace strategie v řešeném území, tj. zejména na administraci výzev a jednotlivých realizovaných projektů určenými orgány a pracovníky MAS, včetně způsobů uplatňování předpisů, vnitřních směrnic a opatření MAS s ohledem na jejich efektivnost ve vztahu k úspěšnému naplňování strategie.

Věcný a finanční monitoring se skládá z monitoringu projektů a monitoringu vlastní strategie. Monitoring projektů je jedním ze zdrojů dat pro monitoring a evaluaci strategie. Pro realizaci monitoringu pořídí MAS interní předpis pro provádění kontroly projektů a monitoringu realizace strategie. Projekt je sledován od zaregistrování Žádosti o dotaci až do konce jeho doby udržitelnosti. Délka monitoringu se tedy u jednotlivých projektů liší. Charakteru projektu je nutné přizpůsobit formu i četnost kontrol. Kontroly projektů jsou jedním z podkladů pro vypracování pravidelných reportů (zpráv) o naplňování strategie (monitorovacích indikátorů). Zprávy o plnění realizace strategie obsahují stavy naplňování monitorovacích indikátorů a přehled činnosti MAS. V případě zjištěných nedostatků je v závěru zprávy uveden návrh na řešení.

V obou případech MAS realizuje následující procesní kroky:

5.9.2.1 *Zpracování plánu monitoringu*

- věcné vymezení – specifikace předmětu monitoringu (věcné plnění, financování, účetnictví, publicita, udržitelnost), monitorovacích kritérií (ukazatelů, indikátorů), místa provádění monitoringu (kontrola v terénu), kontrolní perioda, typ kontrol (ex-ante, on-going, ex-post, ad-hoc),
- časové vymezení (harmonogram) – stanovován obecně a zpřesňován v průběhu implementace strategie ve vazbě na termíny konkrétních výzev a charakter zaměření monitorovaných projektů (aktivit).

Plán monitoringu zpracovává kancelář MAS. Plán monitoringu se zpracovává 1x ročně a je zejména z hlediska časového vymezení aktualizován dle potřeby, resp. harmonogramu implementace jednotlivých etap strategie.

V průběhu monitoringu jsou shromážděny veškeré informace (vstupy) nutné k provedení hodnocení průběhu a úspěšnosti realizace strategie. Nejvýznamnějšími vstupy k hodnocení věcného naplňování strategie je zmapování úrovně naplňování monitorovacích indikátorů. Tyto indikátory jsou děleny do 3 kategorií:

- monitorovací indikátory výstupů – hmotné a nehmotné veličiny projektu kvantifikovatelné formou určité jednotky se stanovenými počátečním a konečným stavem
- monitorovací indikátory výsledků – mapují bezprostřední účinky vyvolané přímo či v přímé příčinné souvislosti výstupy projektů (aktivit)

- monitorovací indikátory dopadů – identifikují přímé či nepřímé účinky vyvolané indikátory výstupů či indikátory výsledků - vztahují se k následkům (důsledkům), které překračují rámec účinku projektů (dlouhodobější charakter, dopad na širší populaci, charakter pozitivních či negativních externalit).

5.9.2.2 **Vlastní realizace monitoringu**

Sběr, třídění, evidence a zpracování dat relevantních k provedení evaluace strategie. Realizaci monitoringu provádí dle organizační a kompetenční struktury kancelář MAS.

Celkový monitoring realizace strategie probíhá 2x ročně (v souladu s MPIN, resp. pravidly monitoringu integrovaných nástrojů v rámci systému MS2014+), a to vždy k datu 30.6. a 15.12.). Přípravu podkladů pro monitoring zajišťuje dle organizační a kompetenční struktury kancelář MAS. Monitorovací zpráva je předkládána příslušným orgánům MAS.

5.9.2.3 **Zpráva o plnění integrované strategie**

MAS, na základě monitorování realizace jednotlivých integrovaných projektů a také monitorování integrované strategie jako celku zpracovává 2x ročně Zprávu o plnění integrované strategie MAS. Tu předkládá s půlroční frekvencí (do 15. 1. vždy s použitím údajů k 31. 12., resp. 15. 7. vždy s použitím údajů k 30. 6.) MMR – ORSP ve struktuře dle MPIN. Zprávu o plnění integrované strategie projednává a schvaluje nejvyšší orgán MAS (příslušný orgán MAS). Na základě monitoringu integrované strategie může MAS navrhnout změny integrované strategie. Další náležitosti Zprávy o plnění integrované strategie je nastaven v MPIN. Zpráva o plnění integrované strategie a její zpracování není předmětem tohoto dokumentu. Formální náležitosti Zprávy o plnění IS jsou uvedeny v MPIN jako příloha č.1.

5.9.3 **Evaluace**

Správnost nastavení navržené strategie a jejich specifických cílů může být ověřována v rámci předběžného hodnocení (ex-ante evaluace) s cílem zlepšit kvalitu koncepce integrované strategie. V rámci ex-ante hodnocení je možné mimo jiné ověřit realizovatelnost koncepce a navrženého systému monitorování a hodnocení, který je stanoven v rámci evaluačního plánu.

V souladu s MPIN provádí MAS povinnou mid-term evaluaci provádění a plnění své integrované strategie. Provádět je možné také další typy evaluací k ověření nastavení a účinnosti dalších opatření.

V rámci procesu evaluace jsou hodnoceny informace získané monitoringem. Zaměřuje se na kvalitativní a kvantitativní hodnocení dosažených monitorovacích parametrů, posuzuje míru naplňování strategie a identifikuje a specifikuje příčiny nedostatečného naplňování strategie. Výsledkem evaluace je zhodnocení stavu plnění strategie v hodnoceném období a navržení nápravných opatření ke zlepšení implementace strategie.

Úspěšnost realizace strategie je posuzována na základě:

- účinnosti (míry, do jaké bylo dosaženo cílů, v jakém rozsahu byla ve sledovaném období naplněna strategie a zda tento rozsah odpovídá plánovanému harmonogramu),
- efektivity (vztahu mezi použitými prostředky a dosaženými výsledky – zejména s ohledem na efektivnost vynakládání veřejných prostředků),
- relevance (míry, do jaké se cíle podpory vztahují k potřebám a problémům regionu, jak jsou věcně a časově naplňovány priority strategie).

Hodnocení (evaluace) se vztahuje nejen na plnění věcné či obsahové náplně strategie, zaměřuje se též na správnost finančních toků a administrativní efektivnost vnitřních organizačních procesů MAS. Též se zabývá hodnocením obrazu MAS u veřejnosti (hodnotí ohlasy na činnost a prospěšnost aparátu MAS v území). Pro nastavení postupů a druhů evaluací bude zpracován Evaluační plán. Jedná se o plán hodnotících aktivit na celé plánované období, který je možné podle potřeby aktualizovat. V rámci jednotlivých aktualizací se detailně rozpracovávají evaluační aktivity na nejbližší období (1 -2 roky). Přílohou evaluačního plánu je vždy tabulka s plánem evaluačních aktivit, která se dle potřeby aktualizuje.

Především z důvodu finanční a časové náročnosti procesu evaluace je vhodné provádět pouze dvě komplexní evaluace zpracované externím evaluátorem v součinnosti s pracovníky MAS (smíšený typ evaluace z hlediska zpracovatele). Střednědobé hodnocení (mid-term evaluace) se provádí za účelem zlepšení implementace strategie (formativní typ evaluace). Cílem následného hodnocení strategie (ex-post evaluace) je vyhodnotit, zda byly dosaženy cíle strategie, jak přínosná a efektivní byla realizace strategie pro spravovaný region (sumativní typ evaluace).

Dle teoretických podkladů je vhodné v průběhu plánovaného období provést i několik tematických evaluací (evaluace spokojenosti příjemců a žadatelů, evaluace publicity, hodnocení administrativní kapacity MAS pro realizaci strategie), případně evaluaci operativní (provádí se dle aktuálních potřeb, není zahrnuta v dlouhodobém plánu evaluačních aktivit).

Tyto tematické evaluace se pravidelně opakují (ongoing evaluace) a provádí se interně, zpracovávají je zaměstnanci MAS, pouze hodnocení administrativní kapacity MAS pro realizaci strategie zajišťuje MAS ve spolupráci s jinou MAS (smíšený typ zpracování).

Proces evaluace plnění strategie se skládá z těchto postupných kroků:

- provedení hodnocení a zpracování návrhu nápravných opatření
- projednání hodnocení a návrhu nápravných opatření
- schválení hodnocení, včetně uložení nápravných opatření

Smyslem vlastního hodnocení a další práce s výsledky hodnocení je zajištění efektivity, účinnosti, užitečnosti a přidané hodnoty strategie, udržitelnosti realizovaných opatření.

Evaluační plán

Předkládaný evaluační plán (dále jen EP) je v souladu s Metodickým pokynem pro evaluace v programovém období 2014 – 2020 (MMR; červenec 2014) a dodržuje všechny zásady v něm uvedené. Zároveň je EP v souladu se strategií rozvoje MAS, respektuje všechna specifika studovaného území.

1. Seznam evaluací, které budou provedeny v průběhu programového období, jejich předmět a předpokládaný termín

Mid-term evaluace (střednědobé hodnocení):

- hodnocení naplňování realizace strategie (monitorovacích indikátorů, finančního plánu), činnosti MAS a jejich dopadů na region MAS,
- v polovině programovacího období (3 roky po schválení strategie) – r. 2018.

Ex-post evaluace (následné hodnocení):

- hodnocení naplnění realizace strategie (monitorovacích indikátorů, finančního plánu), činnosti MAS a jejich dopadů na region MAS,
- po ukončení programovacího období (po proplacení posledního projektu) – r. 2023.

Evaluace spokojenosti příjemců a žadatelů:

- hodnocení spokojenosti žadatelů či příjemců k nastaveným procesům realizace strategie, k činnosti MAS.
- min. 1x za programovací období.

Evaluace publicity:

- hodnocení komunikačních aktivit MAS,
- min. 1x za programovací období.

Hodnocení administrativní kapacity MAS pro realizaci strategie:

- hodnocení lidských zdrojů MAS,
- min. 1x za programovací období.

2. Přehled používaných metod a jejich datové požadavky

V rámci zpracování evaluačních zpráv je využito primárních i sekundárních dat, jsou používány různé zdroje dat (vždy min 3). Při každé evaluaci je použito více (min 3) metod hodnocení dat, jsou použity kvantitativní i kvalitativní metody hodnocení. Pravidelný sběr dat je zajištěn monitoringem realizace strategie a je upraven interním předpisem.

Statistická analýza dat:

- data z monitoringu projektů (Zprávy o plnění realizace strategie),
- data z monitorovacího systému MS 2014+,
- data z ČSÚ, MPSV (obyvatelstvo, hospodářství, domy, byty, zaměstnanost),
- dotazníkové šetření (příjemci/žadatelé/partneři/podnikatelé).

Deskresearch:

- data z ČSÚ, MPSV, atd. (obyvatelstvo, hospodářství, domy, byty, zaměstnanost).

Benchmarking:

- porovnání předem daných parametrů s „kvalitnější“ MAS.

Komunitní jednání.

3. Zapojené subjekty a přehled jejich aktivit

Pracovník, který provádí či zajišťuje realizaci evaluačních aktivit:

- Sestavování návrhu, realizace, aktualizace a vyhodnocování evaluačního plánu.
- Získávání a zpracování dat potřebných pro zpracování evaluace.
- Poskytování relevantních dat a informací evaluátorovi (externí a smíšená evaluace).
- Spolupráce s externím evaluátorem v průběhu celého procesu evaluace.
- Zprostředkování komunikace mezi externím evaluátorem a pracovníky, orgány MAS.
- Zpracování evaluační zprávy (interní evaluace).
- Předložení evaluační zprávy kontrolnímu orgánu.
- Seznamování členů orgánů MAS s výsledky provedených evaluačních aktivit.
- Realizace doporučení vyplývajících z evaluační zprávy.
- Zpracování Zprávy o realizaci doporučení vyplývajících z evaluační zprávy.
- Prezentace výsledků a doporučení evaluační zprávy na webu MAS, ve zpravodaji.
- Zadávání dat a výstupů ukončených evaluací do monitorovacího systému v pravidelných termínech.

Kancelář MAS:

- Zaměstnanci MAS jsou nápomocni při zpracování evaluace či podkladů pro evaluaci.

Kontrolní orgán:

- Zodpovídá za zpracování a předložení EP rozhodovacímu orgánu ke schválení.
- Kontroluje činnost pracovníka zajišťujícího realizaci evaluačních aktivit.
- Přispívá k transparentnosti a nezávislosti výběru externího zpracovatele evaluace (zadávací dokumentace, hodnotící komise pro zadávací řízení).
- Kontroluje a schvaluje evaluační zprávu.
- Kontroluje a schvaluje Zprávu o realizaci doporučení vyplývajících z evaluační zprávy.

Rozhodovací orgán

- Schvaluje evaluační plán a jeho případné změny.
- Seznamuje se se Zprávou o realizaci doporučení vyplývajících z evaluační zprávy.

4. Indikativní rozpočet na realizaci EP

Finanční náročnost realizace EP je závislá na počtu evaluací, jejich rozsahu a formě zpracování. Vždy je nutné počítat s provozními, cestovními a mzdovými náklady na zaměstnance MAS.

Přehled nákladů souvisejících s aktivitami nad rámec interní evaluace:

Evaluace zajišťována externě: 30 – 50 tis. Kč

Evaluace smíšená: 5 – 15 tis. Kč

5. Plán evaluačních aktivit

Přílohou č. 3 je tabulka, která přehledně poskytuje informace o jednotlivých evaluacích (termín, cíl, předmět, typ dle fáze programu, dle zpracovatele, přehled metod, výstupy a odhad nákladů). Tuto tabulku je třeba pravidelně aktualizovat dle plánu na nejbližší období.

6. Aktualizace EP

Evaluační plán je vytvořen na celé programovací období, proto se doporučují pravidelné aktualizace (alespoň 1x ročně). Aktualizaci EP připravuje pracovník MAS a schvaluje Kontrolní orgán. V případě potřeby dodatečného (v průběhu roku) zařazení ad-hoc evaluace (operativní evaluace) na základě potřeb implementace strategie, není nutné schválení Kontrolním orgánem.

7. Realizace doporučení z evaluační zprávy

V závěru každé evaluační zprávy je přehled případných nedostatků a doporučení. Pracovník MAS nese zodpovědnost za naplnění daných doporučení. Následně vypracuje Zprávu o realizaci doporučení vyplývajících z evaluační zprávy, kterou předloží Kontrolnímu a Rozhodovacímu orgánu.

6 Přílohy

6.1 Příloha č.1 Finanční plán a indikátory pro programové rámce

6.1.1 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD 2015 - 2023

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	43 000,00	40 850,00	0	2 150,00	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	12 000,00	11400,00	0	600,00	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	1 000,00	950,00	0	0	50,00	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	7000,00	5950,00	1050,00	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	1000,00	850,00	0	0	150,00	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	2000,00	1700,00	0	0	300,00	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	2 828,00	2 686,60	0	141,40	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	4 316,52	2 751,78	917,26	0	647,48	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	12 852,22	5 783,50	1 927,83	0	5 140,89	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	6 166,66	1 850,00	616,66	0	3 700,00	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	4000,00	2 400,00	800,00	0	800,00	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	3 555,55	2 400,00	800,00	0	355,55	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	8 000,00	2 700,00	900,00	0	4 400,00	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	4 060,00	3 451,00	0	0	609,00	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	4 746,67	3 560,00	1 186,67	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	1 705,32	1 023,20	341,06	0	341,06	0

Komentář: U Opatření SCLLD 1.8, 1.9, 4.2 předpokládáme soukromoprávní příjemce

6.1.2 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2015

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjmemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	0	0	0	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	0	0	0	0	0	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	0	0	0	0	0	0

6.1.3 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2016

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	0	0	0	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	0	0	0	0	0	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	0	0	0	0	0	0

6.1.4 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2017

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční prioritní OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	6 000,00	5 700,00	0	300,00	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	1 300,00	1 235,00	0	65,00	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	200,00	190,00	0	0	10,00	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	2 100,00	1 785,00	315,00	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	300,00	255,00	0	0	45,00	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	600,00	510,00	0	0	90,00	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	500,00	475,00	0	25,00	0	
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	784,32	500,00	166,67	0	117,65	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	1 500,00	675,00	225,00	0	600,00	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	1 333,34	800,00	266,67	0	266,67	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	1 185,19	800,00	266,67	0	118,52	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	1 218,00	1 035,30	0	0	182,70	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	1 200,00	900,00	300,00	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	450,00	270,00	90,00	0	90,00	0

6.1.4 **Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2018**

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční prioritní OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	1 200,00	1 140,00	0	60,00	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	500,00	475,00	0	0	25,00	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	1 400,00	1 190,00	210,00	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	200,00	170,00	0	0	30,00	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	400,00	340,00	0	0	60,00	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	700,00	665,00	0	35,00	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	2 352,94	1 500,00	500,00	0	352,94	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	9 130,00	4 108,50	1 369,50	0	3 652,00	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	2 962,96	1 000,00	333,33	0	1 629,63	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	812,00	690,20	0	0	121,80	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	1 266,67	950,00	316,67	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	450,00	270,00	90,00	0	90,00	0

6.1.6 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2019

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční prioritní OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	2 200,00	2 090,00	0	110,00	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	300,00	285,00	0	0	15,00	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	1 400,00	1 190,00	210,00	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	200,00	170,00	0	0	30,00	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	400,00	340,00	0	0	60,00	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	500,00	475,00	0	25,00	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	700,00	665,00	0	35,00	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	2 833,33	850,00	283,33	0	1 700,00	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	1 500,00	900,00	300,00	0	300,00	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	1 333,33	900,00	300,00	0	133,33	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	812,00	690,20	0	0	121,80	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	402,66	241,60	80,53	0	80,53	0

6.1.7 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2020

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)						Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce			
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje		
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0	
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0	
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	2 300,00	2 185,00	0	115,00	0	0	
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0	
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	1 050,00	892,50	157,50	0	0	0	
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	150,00	127,50	0	0	22,50	0	
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	300,00	255,00	0	0	45,00	0	
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0	
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	700,0	665,00	0	35,00	0	0	
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	1 179,26	751,78	250,59	0	176,89	0	
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	2 222,22	1 000,00	333,33	0	888,89	0	
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0	
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0	
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0	
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	2 666,67	900,00	300,00	0	1 466,67	0	
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	609,00	517,65	0	0	91,35	0	
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	1 213,33	910,00	303,33	0	0	0	
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	402,66	241,60	80,53	0	80,53	0	

6.1.8 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2021

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční prioritní OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	700,00	595,00	105,00	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	100,00	85,00	0	0	15,00	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	200,00	170,00	0	0	30,00	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	500,00	475,00	0	25,00	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	3 333,33	1 000,00	333,33	0	2 000,00	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	1 166,66	700,00	233,33	0	233,33	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	1 037,03	700,00	233,33	0	103,70	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	406,00	345,10	0	0	60,90	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	0	0	0	0	0	0

6.1.9 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2022

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	350,00	297,50	52,50	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	50,00	42,50	0	0	7,50	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	100,00	85,00	0	0	15,00	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	228,00	216,60	0	11,40	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	2 370,37	800,00	266,67	0	1 303,70	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	203,00	172,55	0	0	30,45	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Neproduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	1 066,67	800,00	266,67	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	0	0	0	0	0	0

6.1.10 Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření (podopatření) SCLLD v roce 2023

Specifický cíl CLLD	Opatření CLLD	Podopatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje
			Program	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemce		
								Príspevek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
SpC 1.2	OP 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
SpC 1.3	OP 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 1.4	OP 1.4.	OP 1.4.	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.1)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
SpC 1.5	OP 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
SpC 1.7	OP 1.7	OP 1.7	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	0	0	0	0	0	0
SpC 1.8	OP 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
SpC 1.9	OP 1.9	OP1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
SpC 2.3	OP 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.1	OP 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
SpC 3.2	OP 3.2	F8 Pozemkové úpravy	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.1	OP 4.1	F2 Investice do zemědělských podniků	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F3 Produkty na trh	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F4 Lesnická infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F5 Zemědělská infrastruktura	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
	OP 4.1	F6 Nezemědělské činnosti	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 4.2	OP 4.2.	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1.	0	0	0	0	0	0
SpC 4.3	OP 4.3	F7 Nепroduktivní investice v lesích	PRV	9	6B	19.2.1	0	0	0	0	0	0
SpC 5.4	OP 5.4	F1 Projekty spolupráce	PRV	9	6B	19.3.1	0	0	0	0	0	0

6.1.11 **Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2015-2023**

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	43 000,00	40 850,00	0	2 150,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
			SC 4.1 (2.1)	12 000,00	11 400,00	0	600,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	1 000,00	950,00	0	0	50,00	0
			SC 4.1 (2.4)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	2 828,00	2 686,00	0	141,40	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	14 060,00	11 951,00	1 050,00	0	1 059,00	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	12 852,22	5 783,50	1 927,83	0	5 140,89	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	6 166,66	1 850,00	616,66	0	3 700,00	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	4 000,00	2 400,00	800,00	0	800,00	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	3 555,55	2 400,00	800,00	0	355,55	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	8 000,00	2 700,00	900,00	0	4 400,00	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	4 746,67	3 560,00	1 186,67	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	4 316,52	2 751,78	917,26	0	647,48	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	1 705,32	1 023,20	341,06	0	341,06	0

Komentář: U opatření SCLLD 1.8, 1.9, 4.2 předpokládáme soukromoprávní příjemce

6.1.12 Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2015

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVANI (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.1)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.4)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	0	0	0	0	0	0

6.1.13 **Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2016**

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.1)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.4)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	0	0	0	0	0	0

6.1.14 **Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2017**

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVANI (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	6 000,00	5 700,00	0	300,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	500,00	475,00	0	25,00	0	0
			SC 4.1 (2.1)	1 300,00	1 235,00	0	65,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	200,00	190,00	0	0	10,00	0
			SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	4 218,00	3 585,30	315,00	0	317,70	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	1 500,00	675,00	225,00	0	600,00	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	1 333,34	800,00	266,67	0	266,67	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	1 185,19	800,00	266,67	0	118,52	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	1 200,00	900,00	300,00	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	784,32	500,00	166,67	0	117,65	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	450,00	270,00	90,00	0	90,00	0

6.1.15 **Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2018**

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVANI (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (2.1)	1200,00	1140,00	0	60,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	500,00	475,00	0	0	25,00	0
			SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	700,00	665,00	0	35,00	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	2 812,00	2 390,20	210,00	0	211,80	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	9 130,00	4 108,50	1 369,50	0	3 652,00	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	2 962,96	1 000,00	333,33	0	1 629,63	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	1 266,667	950,000	316,667	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	2 352,94	1 500,00	500,00	0	352,94	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	450,00	270,00	90,00	0	90,00	0

6.1.16 Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2019

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	500,00	475,00	0	25,00	0	0
			SC 4.1 (2.1)	2200,00	2090,00	0	110,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	300,00	285,00	0	0	15,00	0
			SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	700,00	665,00	0	35,00	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	2 812,00	2 390,20	210,00	0	211,80	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	2 833,33	850,00	283,33	0	1699,00	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	1 500,00	900,00	300,00	0	300,00	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	1 333,33	900,00	300,00	0	133,33	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	402,66	241,60	80,53	0	80,53	0

6.1.17 **Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2020**

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVANI (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.1)	2300,00	2185,00	0	115,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	700,00	665,00	0	35,00	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	2 109,00	1 792,65	157,50	0	158,85	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	2 222,22	1 000,00	333,33	0	888,89	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	2 666,67	900,00	300,00	0	1466,67	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	1 213,33	910,00	303,33	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	1 179,26	751,78	250,59	0	176,89	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	402,66	241,60	80,53	0	80,53	0

6.1.18 Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2021

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.1)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	500,00	475,00	0	25,00	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	1 406,00	1 195,10	105,00	0	105,90	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	3333,33	1000,00	333,33	0	2000,00	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	1166,66	700,00	233,33	0	233,33	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	1037,03	700,00	233,33	0	103,70	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	0	0	0	0	0	0

6.1.19 **Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2022**

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVANI (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	7 000,00	6 650,00	0	350,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.1)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	228,00	216,60	0	11,40	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	703,00	597,55	52,50	0	52,95	0
PR PRV	9	6B	19.2.1 Investice do zemědělských podniků	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Lesnická infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 zemědělská infrastruktura	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Nezemědělské činnosti	2 370,37	800,00	266,67	0	1 303,70	0
	9	6B	19.2.1 Neproduktivní investice v lesích	1 066,67	800,00	266,67	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Pozemkové úpravy	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.3.1 Projekty spolupráce	0	0	0	0	0	0

6.1.20 **Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / opatření EZFRV (PRV) 2023**

Programový rámec	Prioritní osa OP/Priorita Unie	Investiční priorita OP/Prioritní oblast	Specifický cíl OP/operace PRV	PLAN FINANCOVANI (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho podpora		Z toho vlastní zdroje příjemci		
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné)	Národní soukromé zdroje	
PR IROP	PO 4	IP 9d	SC 4.1 (1.2)	2 000,00	1 900,00	0	100,00	0	0
			SC 4.1 (1.3)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.1)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (2.2)	0	0	0	0	0	0
			SC 4.1 (2.4)	1 000,00	950,00	0	50,00	0	0
			SC 4.1 (3.1)	0	0	0	0	0	0
PR OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	0	0	0	0	0	0
PR PRV	9	6B	19.2.1. Investice do zeměd. podniků	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1 Produkty na trh						
	9	6B	19.2.1. Lesn. infrastruktura	0	0	0	0	0	0
		6B	19.2.1. Zeměd. infrastruktura						
	9	6B	19.2.1. Nezemědělská činnost						
		6B	19.2.1. Neproduktivní investice v lesích	0	0	0	0	0	0
	9	6B	19.2.1. Pozemkové úpravy	0	0	0	0	0	0
	9	6B	čl. 44 Spolupráce LEADER						

6.1.21 Indikátory dle jednotlivých specifických cílů a opatření SCLLD – souhrnná za celé období

Pozn.: Tabulka se zpracovává souhrnně za celé období.

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				Identifikace indikátorů				Hodnoty indikátorů					Odůvodnění, jakým způsobem byly hodnoty stanoveny
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Únie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Typ indikátoru (výstup/ výsledek)	Výchozí hodnota	Datum výchozí hodnoty	Cílová hodnota	Datum cílové hodnoty	Milník 31.12. 2018 (je-li ŘO vyžadován)	
SpC 1.2	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (1.2)	75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%	výsledek	30	2011	35	2020	NE	převzato z IROP
	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (1.2)	75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	Realizace	výstup	0	2014	6	2023	NE	Cílová hodnota byla stanovena na 6 akcí, a to na základě plánovaných projektů v území a s ohledem na výši alokace. Průměrná cena za jednotku indikátoru byla stanovena na 3,6 mil. Kč na základě konzultace se zástupci místní samosprávy, databáze připravenosti projektů a odborníky.
	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (1.2)	76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%	výsledek	7	2011	10	2023	NE	převzato z IROP
	OP 1.2	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (1.2)	76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	km	výstup	0	2014	10	2023	NE	Cílová hodnota byla stanovena na hodnotu 10 km, a to na základě plánovaných projektů v území a s ohledem na výši alokace. Průměrná cena za jednotku indikátoru byla stanovena na 2,6 mil. Kč / 1 km nové cyklostezky (celkem 8 km) a 0,3 mil. Kč na novou cyklotrasu (celkem 2 km).
SpC 1.3	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.4)	50020	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	%	výsledek	77,3	2013	90,5	2023	NE	převzato z IROP
	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.4)	50030	Podíl osob předčasně opouštějící vzdělávací systém	%	výsledek	5,4	2013	5,0	2023	NE	převzato z IROP
	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.4)	50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	zařízení	výstup	0	2014	6	2023	2	Cílová hodnota indikátoru byla stanovena na hodnotu 6 na základě potřeb v území a plánovaných projektů, týkajících se podporovatelných aktivit, které byly zjištěny ze zásobníku projektů. Hodnota milníku je stanovena na hodnotu 2 a odpovídá připravenosti potenc. žadatelů realizovat projekty. Průměrná cena za jednotku indikátoru byla stanovena na základě konzultací s řediteli vzdělávacích zařízení a to na 1,16 mil. Kč. Rozpad cílové hodnoty: 1xMŠ, 5xZŠ

	OP 1.3	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.4)	50001	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	osoby	výstup	0	2015	175	2023	NE	Cílová hodnota byla stanovena následovně: předpokládá se podpora 5 zařízení ZŠ, konkrétně učeben s maximální okamžitou kapacitou 30 žáků = 150 žáků a 1 zařízení MŠ s kapacitou 25 dětí, celkem 175 osob
SpC 1.4	OP 1.4	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.1)	67510	Kapacita služeb a sociální práce	klienti	výsledek	80	2014	115	2023	NE	Výchozí hodnota indikátoru byla stanovena na hodnotu 80 na základě údajů z průzkumů MAS. Cílová hodnota indikátoru byla po konzultaci s potencionálními žadateli stanovena na hodnotu 35. Na každé podpořené zázemí (indikátor 55401) připadá v průměru 7 klientů, tzn. $5 \times 7 = 35$, tzn. $80 + 35 = 115$
	OP 1.4	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.1)	55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	zázemí	výstup	0	2014	5	2023	NE	Předmětem stanovení indikátoru je počet zázemí - prostor a/nebo vybavení prostor, která jsou nezbytná pro realizaci daných služeb či aktivit. Cílová hodnota indikátoru byla stanovena na hodnotu 5 s ohledem na potřeby a plánované projekty. Průměrná cena za jednotku indikátoru byla stanovena na základě konzultací s potencionálními žadateli a to na 400tis. Kč na jedno zázemí.
	OP 1.4	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.1)	55402	Počet poskytovaných druhů sociálních služeb	služby	výstup	0	2014	1	2023	NE	Předmětem indikátoru je počet druhů sociálních služeb, které jsou či budou po ukončení projektu zaregistrovány dle zák. č. 108/2006 Sb. o soc. službách, podpořených v projektu. Hodnota byla stanovena na základě konzultací s potencionálními žadateli na hodnotu 1.
	OP 1.4	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.1)	55310	Nárůst kapacity sociálních bytů	lůžka	výsledek	0	2014	40	2023	NE	Výchozí hodnota byla stanovena na hodnotu 0 na základě předpokladu, že potencionální příjemci jsou žadatelé, kteří dosud nespravovali sociální bydlení. Cílová hodnota odpovídá počtu lůžek sociálních bytů po realizaci – na základě konzultací s potencionálními žadateli je stanovena hodnota počtu lůžek na jeden sociální byt ve výši 2 lůžka. Jedná se o vazbu s indikátorem č. 55301, tzn. cílová hodnota byla vypočtena jako $2 \times 20 = 40$
	OP 1.4	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.1)	55320	Průměrný počet osob využívající sociální bydlení	osoby/rok	výsledek	0	2014	28	2023	NE	Údaj byl zjištěn na základě mapování potřeb v území. Výchozí hodnota 0 byla stanovena na základě předpokladu, že potencionální příjemce dosud nespravovali sociální byty. Pro výpočet cílové hodnoty byla použita data MPSV ČR, která uvádí, že průměrná obsazenost lůžek v sociálních bytech vychází na 70 %. (tj. 0,7 osoby na lůžko). Cílové hodnota byla s ohledem na indikátor 55310 vypočtena následovně: $0,7 \times 40 = 28$.
	OP 1.4	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.1)	55301	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	bytové jednotky	výstup	0	2014	20	2023	0	Cílová hodnota byla stanovena na hodnotu 20 s ohledem na připravované projekty v území a s ohledem na konzultace s předpokládanými žadateli. Hodnota milníku byla stanovena na základě připravenosti potencionálních žadatelů realizovat projekty. Cena za jednotku indikátoru byla stanovena cca 0,5 mil. Kč na byt, na základě konzultací s potencionálními žadateli. Průměrná cena za jednotku indikátoru byla stanovena s ohledem na dezolátní stav možných rekonstruovaných objektů. Objekty jsou již několik let nevyužité nebo je u nich měněno funkční využití.

SpC 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.1)	10411	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním	%	výsledek	28,5	2012	22	2023	NE	převzato z IROP
SpC 1.5	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.2)	10000	Počet podniků pobírajících podporu	podniky	výstup	0	2014	1	2023	0	Cílová hodnota byla stanovena na 1 podnik na základě vlastního průzkumu regionu. Hodnota milníku byla stanovena na základě připravenosti potenciálních žadatelů realizovat projekty. Průměrná cena za jednotku indikátoru byla stanovena na 1 mil. Kč na základě konzultací s potenciálními žadateli a s ohledem na výši alokace.
	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.2)	10102	Počet podniků pobírajících granty	podniky	výstup	0	2014	1	2023	NE	Předmětem indikátoru je počet podniků pobírajících granty. Cílová hodnota byla provázána s indikátorem č. 10000 z důvodu, že se jedná o indikátory definované EK.
	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.2)	10400	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích	FTE	výstup	0	2014	3	2023	NE	Předmětem indikátoru je počet nově vytvořených pracovních míst přepočtených na plné úvazky. Cílová hodnota je stanovena na 3 úvazky s ohledem na indikátor č. 10000, kdy je plánována podpora 1 podniku/1 mil. Kč. Průměrná cena za jednotku indikátoru je cca 333 tis. Kč na vytvoření jednoho plného úvazku.
	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.2)	10105	Počet nových podniků, které dostávají podporu	podniky	výstup	0	2014	1	2023	NE	Cílová hodnota byla stanovena na základě vlastního průzkumu regionu.
	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.2)	10300	Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty)	EUR	výstup	0	2014	1818	2023	NE	V případě MAS odpovídají soukromé investice 5% z plánovaných celkových výdajů na sociální podniky, tzn. 50 tis. Kč s přepočtem na EUR v kurzu 27,5 Kč/EUR se jedná o částku 1.818 EUR.
	OP 1.5	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (2.2)	10403	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýh. skupiny	FTE	výstup	0	2014	1	2023	NE	Předmětem indikátoru je počet nově vytvořených pracovních míst přepočtených na plné úvazky. Cílová hodnota indikátoru byla stanovena s ohledem na hodnoty uváděné v rámci indikátoru č. 10400, kdy z celkového počtu všech vytvořených FTE by 1/3 měla připadat na FTE ze znevýhodněných skupin. Průměrná cena za jednotku indikátoru je cca 333 tis. Kč na vytvoření jednoho plného úvazku.
	SpC 1.7	OP 1.7	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	67010	Využívání podpořených služeb (osoby)	osoby	výsledek	0	2015	30	2023	

SpC 1.7	OP 1.7	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	67315	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb u nichž služba naplnila svůj účel	osoby	výsledek	0	2015	10	2023	Stanovení hodnot MI vychází z konzultací s potencionálními žadateli a s realizací projektů zaměřených na zvyšování zaměstnanosti a na základě kvalifikovaného odhadu s ohledem na výši způsobilých výdajů. Předpokládá se práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučenými a vzhledem k této skutečnosti byla nastavena i hodnota MI na 10 (předpokladem je 30% úspěšnost - 30% z 30 = 15). Vstupní hodnota MI byla stanovena jako nulová, protože na úrovni MAS nebyl v předchozím období tento MI sledován a dosud nebyly realizovány projekty z OPZ a neexistují ani jejich účastníci.
	OP 1.7	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	67310	Bývalí účastníci projektů, u nichž intervence formou sociální práce naplnila svůj účel	osoby	výsledek	0	2015	10	2023	Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a odpovídá kvalifikovanému odhadu. Předpokládá se práce s osobami ohroženými sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučenými a vzhledem k této skutečnosti byla nastavena i hodnota MI na 10 (předpokladem je 30% úspěšnost - 30% z 30 = 15). Vstupní hodnota MI byla stanovena jako nulová, protože na úrovni MAS nebyl v předchozím období tento MI sledován a dosud nebyly realizovány projekty z OPZ a neexistují ani jejich účastníci.
	OP 1.7	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	60000	Celkový počet účastníků (osoby)	osoby	výstup	0	2015	90	2023	Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilým výdajů na opatření. Alokace na dané opatření je ve výši 7 mil Kč. Evidujeme 2 projekty na dané opatření. Zjištěné projektové záměry byly kvalifikovaným odhadem porovnány s výší alokace, která je na dané opatření určena. Hodnota indikátoru vychází z průměrné hodnoty indikátoru 80 000 Kč/1 účastníka. V rámci tohoto opatření plánuje MAS podpořit dvě sociální služby registrované podle zákona o sociálních službách. V každém plánovaném projektovém záměru je počítáno s 45 účastníky. Předpokládáme podpořit dva projekty od 2017 do 2023. Celkem 90 účastníků. Tj. na každý projekt 45 účastníků. Tj. průměrně 13 účastníků za rok. 13*80.000.- Kč* (převzatá průměrná zjištěná měsíční fin. podpora z OP LZZ)*7let (2017-2023) tj. cca 7 mil Kč (plánovaná alokace).
	OP 1.7	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	67001	Kapacita podpořených služeb (místa)	místa	výstup	0	2015	4	2023	Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilým výdajů na opatření. Předpokládá se, že budou podpořeny 2 služby MI 55102 a MI 67401 o celkové okamžité kapacitě 5 klientů. Předpokládáme na 1 službu min jeden pracovník. 2 služby tj. 2 pracovníci x okamžité obslužení 2 klientů tj. 4 místa.
	OP 1.7	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	55102	Počet podpořených komunitních center	Ks	výstup	0	2015	1	2023	Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši

															způsobilým výdajů na opatření. Bude podpořeno min. 1 komunitní centrum se službami v obci se SVL..
	OP 1.7	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	67401	Nové nebo inovované služby týkající se bydlení	Ks	Výstup	0	2015	1	2023		Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilým výdajů na opatření. Bude podpořen jeden projekt na podporu služeb související s bydlením. Z databáze projektů lze předpokládat, že budou z dotací realizovány 2 projekty zaměřené na sociální bydlení. Z tohoto předpokládáme, že bude zavedena min. 1 služba týkající se podpory bydlení podorovaných osob.
SpC 1.8	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	50110	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	osoby	výsledek	0	2015	6	2023		Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a na základě zkušeností s poskytováním obdobných typů služeb a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilých výdajů na opatření. Protože se předpokládá realizace min. 2 projektů soukromoprávních subjektů, předpokládá se, že budou podpořena zařízení péče o děti předškolního věku, která po dobu realizace projektů bude využívat celkem 6 klientů. Vstupní hodnota MI byla stanovena jako nulová, protože na úrovni MAS nebyl v předchozím období tento MI sledován a dosud nebyly realizovány projekty z OPZ a neexistují ani jejich účastníci.
	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	50120	Počet osob využívajících zařízení péče o děti ve věku do 3 let	osoby	výsledek	0	2015	3	2023		Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a na základě zkušeností s poskytováním obdobných typů služeb a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilých výdajů na opatření. Protože se předpokládá realizace min. 1 projektů soukromoprávních subjektů, předpokládá se, že budou podpořena zařízení péče o děti ve věku do 3 let, která po dobu realizace projektů bude využívat celkem 3 klienti (návaznost na indikátor 50110, kdy se předpokládá využívání zařízení péče o děti předškolního věku 6 klienty). Vstupní hodnota MI byla stanovena jako nulová, protože na úrovni MAS nebyl v předchozím období tento MI sledován a dosud nebyly realizovány projekty z OPZ a neexistují ani jejich účastníci.
	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	60000	Celkový počet účastníků (osoby)	osoby	výstup	0	2015	15	2023		Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a na základě zkušeností s poskytováním obdobných typů služeb a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilých výdajů na opatření. Předpokládá se realizace min. 2 projektů soukromoprávních subjektů vykonávající veřejně prospěšnou činnost (MI 62000), jimiž budou podpořena zařízení, která po dobu realizace projektu využije 15 klientů s podporou nad 40 hodin.
	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	50001	Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	osoby	výstup	0	2015	20	2023		Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a na základě zkušeností s poskytováním obdobných typů služeb a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilých výdajů na opatření. Předpokládá se realizace min. 2 projektů soukromoprávních

																subjektů vykonávající veřejně prospěšnou činnost (MI 62000), v nichž budou podpořena zařízení péče o děti nebo vzdělávací zařízení o kapacitě min. 10 osob jednoho zařízení.
	OP 1.8	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	50100	Počet podpořených zařízení péče o děti předškolního věku	zařízení	výstup	0	2015	1	2023			Hodnota MI byla nastavena na základě konzultací s potencionálními žadateli a na základě zkušeností s poskytováním obdobných typů služeb a odpovídá kvalifikovanému odhadu a navrhované výši způsobilých výdajů na opatření. Předpokládá se realizace min. 1 projektu soukromoprávních subjektů v nichž budou podpořena zařízení péče o děti předškolního věku.
SpC 1.9	OP 1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	10211	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po ukončení podpory	počet	výsledek	0	2015	1	2023			MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, že na území MAS v současné době nepůsobí žádný sociální podnik a na základě kvalifikovaného odhadu a s ohledem na výši způsobilých výdajů pro opatření se předpokládá podpora min jednoho sociálního podniku (MI 10213). Předpokládá se, že daný podnik bude fungovat i po skončení podpory. Vstupní hodnota MI byla stanovena jako nulová, protože na úrovni MAS nebyl v předchozím období tento MI sledován a dosud nebyly realizovány projekty z OPZ a neexistují ani jejich účastníci.
	OP 1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	60000	Celkový počet účastníků (osoby)	osoby	výstup	0	2015	2	2023			MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, že na území MAS v současné době nepůsobí žádný sociální podnik, a na základě kvalifikovaného odhadu a výši způsobilých výdajů pro opatření. kdy se předpokládá podpora min jednoho sociálního podniku (MI 10213) v jehož rámci min. 2 osoby získají podporu.
	OP 1.9	OPZ	PO2	IP 2.3	SC 2.3.1	10213	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	počet	výstup	0	2015	1	2023			MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, že na území MAS v současné době nepůsobí žádný sociální podnik a na základě kvalifikovaného odhadu a s ohledem na výši způsobilých výdajů pro opatření se předpokládá vznik min jednoho sociálního podniku, který je uveden v databázi projektových záměrů partnerů MAS.
SpC 2.3 SpC 2.3	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (1.3)	57520	Počet exponovaných území s nedostatečnou připraveností složek IZS	území	výsledek	108	2014	48	2023	NE		převzato z IROP
	OP 2.3	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (1.3)	57501	Počet nových a modernizovaných objektů sloužících složkám IZS	Objekty	výstup	0	2014	1	2023	0		Hodnota stanovena na základě průzkumu připravenost projektů v území. Prům.cena činí 1 mil. Kč na 1 modernizovaný objekt. Hodnota stanovena dle připravované PD.
SpC 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (3.1)	91010	Počet návštěv kulturních památek a pamětových institucí zpřístupněných za vstupné	Návštěvy /rok	výsledek	26,5 5379 3 mil.	2013	27,5mil. l.	2023	NE		převzato z IROP
	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (3.1)	90501	Počet revitalizovaných památkových objektů	Objekty	výstup	0	2014	2	2023	0		Na území MAS se nachází 1 NKP uvedená na Seznamu NKP a 1 památka uvedená na Indikativním seznamu světového dědictví UNESCO, kterou tvoří dvě krajinné památkové zóny. Cílová hodnota byla stanovena na 2 památkové objekty na

																základě předběžných jednání a konzultací s jejich vlastníky a na základě připravenosti potencionálních projektů. Cena za jednotku indikátoru byla stanovena na 1 - 2 mil. Kč na základě odborných konzultací se zástupci vlastníků a správců dotčených památek. Cena zahrnuje i náklady na revitalizaci parků, zahrad (indikátor 90601) a infrastrukt. opatření (indikátor 90801) Tomu také odpovídá alokace na toto opatření 2828 tis. Kč celkové ZV.
SpC 3.1	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (3.1)	91005	Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí	návště -vy/rok	výstup	0	2015	1000	2023	NE	Odhad zvýšení počtu návštěv lokality v roce následujícím po roce ukončení projektu. Zahrnuje lokality, kde došlo k jejich podpoře za účelem zatraktivnění a podpory udržitelného turismu. Cílová hodnota je předpoklad stanovený na základě stat. údajů návštěvnosti území a vlastního průzkumu u správců památek. Cenu za jednotku indikátoru nelze aplikovat.	
	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (3.1)	90601	Počet revitalizací přírodního dědictví	revitalizace	výstup	0	2015	1	2023	NE	Cílová hodnota byla stanovena v návaznosti na indikátor 90501, kdy se předpokládá revitalizace 2 památkových objektů. Min. u 1 objektu se předpokládá revitalizace parku či zahrady.	
	OP 3.1	IROP	PO 4	IP 9d	4.1 (3.1)	90801	Počet realizací rozvoje infrastrukturních opatření	realizace	výstup	0	2015	1	2023	NE	Cílová hodnota byla stanovena v návaznosti na indikátor 90501, kdy se předpokládá revitalizace 2 památkových objektů. Min. u 1 objektu se předpokládá investice do infrastruktury přispívající k zajištění plnohodnotného využívání objektu.	
SpC 3.2	F8	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	94301	Celková délka cest zajišťující zpřístupnění pozemků, zvýšení prostupnosti krajiny a její diverzifikaci (km)	km	výsledek	0	2014	2	2023	1		
	F8	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	ks	výstup	0	2014	2	2023	1	předběžným průzkumem potřeb	
SpC 4.1	F2	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	ks	výsledek	0	2014	2	2023	1		
	F2	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	ks	výstup	0	2014	2	2023	1	předběžným průzkumem potřeb	
	F3	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	ks	výsledek	0	2014	1	2023	0		
	F3	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	ks	výstup	0	2014	1	2023	0	předběžným průzkumem potřeb	
	F4	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	94302	Celková délka lesních cest (km)	km	výsledek	0	2014	3	2023	1		
	F4	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	ks	výstup	0	2014	2	2023	1	předběžným průzkumem potřeb	
	F5	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	94301	Celková délka cest zajišťující	km	výsledek	0	2014	3	2023	1		

	F5	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	93701	zpřístupnění pozemků, zvýšení propustnosti krajiny a její diverzifikaci Počet podpořených podniků/příjemců	ks	výstup	0	2014	2	2023	1	předběžným průzkumem potřeb
	F6	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	ks	výsledek	0	2014	2	2023	1	
	F6	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	93701	Počet podpořených podniků/příjemců	ks	výstup	0	2014	2	2023	1	předběžným průzkumem potřeb
	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	50130	Počet osob, pracujících v rámci flexibilních forem práce	osoby	výsledek	0	2015	1	2023		MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, a na základě kvalifikovaného odhadu a výši způsobilých výdajů. Z jednoho podpořeného podniku poskytujícím flexibilní formu práce bude min. 1 osoba pracující s flexibilní formou práce
	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	63200	Znevýhodnění účastníci ve věku nad 54 let, zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	výsledek	0	2015	2	2023		MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, a na základě kvalifikovaného odhadu a výši způsobilých výdajů. Z 50 účastníků bude 2 znevýhodněné osoby nad 54 let zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, tj. 4%.
	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	62900	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	výsledek	0	2015	5	2023		MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, a na základě kvalifikovaného odhadu a výši způsobilých výdajů. Z 50 účastníků budou odhadem 10% osob tj. 5 osob zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti.
	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	63100	Účastníci v ve věku nad 54 let, zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	výsledek	0	2015	2	2023		MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, a na základě kvalifikovaného odhadu a výši způsobilých výdajů. Z 50 účastníků budou odhadem 2 osoby nad 54 let zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti.
	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	626 00	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti.	osoby	výsledek	0	2015	25	2023		Vzhledem ke stanovené alokaci na toto opatření, absorpční kapacitě a definici indikátoru byla stanovena cílová hodnota tohoto indikátoru. MAS předpokládá, že 1/3 účastníků, kteří se zúčastní aktivit zaměřených na profesní vzdělávání, získají potvrzení o kvalifikaci. Cílová hodnota tak činí 25 účastníků.
	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	50105	Počet zaměstnavatelů, kteří podporují flexibilní formy práce	počet	výstup	0	2015	1	2023		MI byl zvolen s ohledem na skutečnost, že na území MAS v současné době nepůsobí žádný sociální podnik, a na základě kvalifikovaného odhadu. V rámci podpory bude jeden podnik poskytovat flexibilní formu práce.
	OP 4.2	OPZ	PO 2	IP 2.3	SC 2.3.1	60000	Celkový počet účastníků osoby	osoby	výstup	0	2015	50	2023		Hodnota MI byla nastavena kvalifikovaných odhadem na základě konzultací s potenciálními žadateli a odpovídá navrhované výši způsobilých výdajů na opatření. Alokační na dané opatření je ve výši 4,06 mil Kč. Evidujeme 2 projekty na dané opatření. Hodnota indikátoru vychází z průměrné hodnoty indikátoru 80 000 Kč/1 účastníka.

																V každém plánovaném projektovém záměru je počítáno s 25 účastníky. Předpokládáme podpořit dva projekty od 2017 do 2023. Celkem 50 účastníků. Tj. na každý projekt 25 účastníků. Tj. průměrně 7 účastníků za rok. 7*80.000,- Kč* (převzatá průměrná zjištěná měsíční fin. podpora z OP LZZ)*7let (2017-2023) tj. cca 4 mil Kč (plánovaná alokace).
SpC 4.3	F7	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	94301	Celková délka cest zajišťující zpřístupnění pozemků, zvýšení prostupnosti krajiny a její diverzifikaci (km)	km	výsledek	0	2014	3	2023	1		
	F7	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	92702	Počet podpořených operací (akcí)	ks	výstup	0	2014	0	2023	1	předběžným průzkumem potřeb	
	F7	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.2	93001	Celková plocha (ha)	ha	výstup	0	2014	2	2023	1	předběžným průzkumem potřeb	
SpC 5.4	F1	PRV	PO 9	IP 6B	OP 19.3	92501	Celkové veřejné výdaje	EUR	výsledek	0	2014	50 439	2023	NE		

6.2 Příloha č. 2 Mapa území a seznam obcí

Mapové zobrazení strategií vymezeného území (vazby na NUTS 2 a NUTS 3). Seznam obcí, na němž může být SCLLD realizována (seznam odpovídá údajům ze standardizace MAS).

Základní údaje:

MAS Krušné hory má svou působnost na následujícím území:

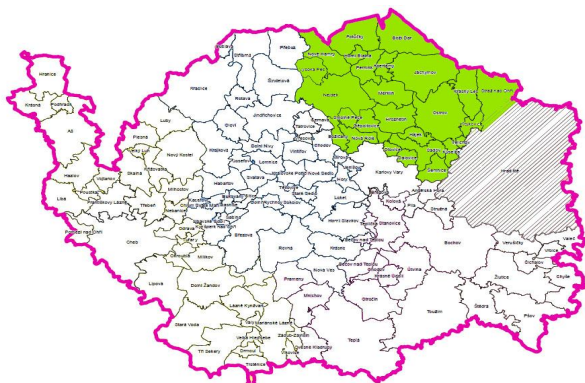
Celkem obcí: 26

Počet obyvatel: 47 974 obyvatel (k 31.12.2014)

Hustota osídlení: 96 osob na km²

Rozloha území: 49 947 ha

Mapa č. 15: Vymezení území MAS Krušné hory. o.p.s. v Karlovarském kraji

Území MAS Krušné hory leží v Karlovarském kraji, v jeho severovýchodní části a v současnosti je tvořen následujícími 26 městy a obcemi: Abertamy, Boží Dar, Božíčany, Dalovice, Děpoltovice, Hájek, Horní Blatná, Hroznětín, Jáchymov, Krásný Les, Kyselka, Merklín, Nejdek, Nová Role, Nové Hamry, Ostrov, Otovice, Pernink, Potůčky, Sadov, Smolné Pece, Stráž nad Ohří, Šemnice, Velichov, Vojkovice, Vysoká Pec. Všechny náleží do okresu Karlovy Vary. Část z nich spadá do území obce s rozšířenou působností (ORP) Karlovy Vary část obcí do ORP Ostrov. ORP Ostrov je celé součástí území MAS Krušné hory.

Mapa území MAS Krušné hory ve vazbě na NUTS II Severozápad

Zdroj: vlastní data, <http://www.hajduch.net/cesko/administrativni-cleneni>

Příloha č. 3 Analýza rizik

Cílem Analýzy rizik je identifikace potenciálních rizik, hodnocení, zvládnání, monitorování a vykazování všech významných rizik systémovým, jednotným a integrovaným způsobem tak, aby tato rizika byla minimalizována a včas předvídána.

Riziko je zde chápáno jako událost, resp. jev, který může svým negativním působením vést k nesplnění nebo pouze k částečnému naplnění hlavního cíle MAS a tím ovlivnit schopnost MAS dosáhnout očekávaného výsledku.

Řízení rizik spočívá v systematické identifikaci, hodnocení, zvládnání, monitorování a vykazování všech významných rizik jednotným a integrovaným způsobem. Je to také systém včasného varování, který je schopen vydat včasný signál o nepřiměřeném riziku a iniciovat koordinované akce ke zmírnění jeho dopadu a pravděpodobnosti, a to především na úrovni řízení MAS. Řízení rizik MAS vytváří zpětnou vazbu pro nastavení řídicích a kontrolních systémů MAS, neboť poskytuje podněty pro jeho zdokonalení a zefektivňování prostřednictvím neustálého ověřování nastavení a funkčnosti tohoto systému.

Identifikace rizik spočívá ve zjištění a strukturované evidenci významných potenciálních rizik. Seznam potenciálních rizik je zpracováván formou přehledné tabulky, která pak obsahuje seznam řízených, nejvýznamnějších rizik.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje je definován globálním cílem. K dosažení globálního cíle jsou finanční prostředky programu vymezené na fische, které odpovídají jednotlivým prioritám. Hranice analýzy rizik by proto mohla být stanovena naplněním cílů programu (což zároveň představuje vyčerpání finančních prostředků) hospodárně, efektivně a účelně. Při zpracování analýzy rizik je nezbytné zaměřit se jak na naplnění prioritních os, tj. naplnění indikátorů priorit, zabezpečení synergií, zajištění adicionality a absorpční kapacity, tak i na implementační proces samotný, tj. nastavení implementační struktury, kontrolní prostředí, administrativní procesy a jejich lhůty a v neposlední řadě kvalitní personální zabezpečení.

Za hlavní rizika, která by měla být sledována neustále, lze považovat:

- riziko nenaplnění cílů SCLLD
- riziko nedodržení nastavených lhůt implementačního procesu
- riziko nedodržení procesních pravidel
- riziko nesplnění principu $n+3 / n+2$

V průběhu zpracování CLLD byl sestaven Registr rizik a zhodnocena významnost jednotlivých rizik jako pravděpodobnosti výskytu a míry dopadu. Byly zvoleny pětibodové kvalitativní škály, kdy hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).

Stupeň dopadu rizika „D“ je hodnocen dle následující stupnice:

Hodnota	Dopad	Popis
1	Téměř nezatelný – velmi malý	neovlivňují znatelně, neřeší se na úrovni managementu
2	Drobný – malý	ovlivňuje pouze vnitřních chod, vlivy se většinou „stráví“ v rámci běžného chodu
3	Významný – střední	ovlivňuje vztahy při realizaci stanovených cílů, negativní vliv na dosažení stanovených cílů, úkolů není zanedbatelný, vyžaduje se řešení
4	Velmi významný – vysoký	významná ztráta, značná škoda, závažná škoda nebo nesrovnalost, problém ohrožení dosažení stanovených cílů nebo s implementací programových podpor a vztahy s ostatními institucemi, vyžaduje se řešení od vrcholového vedení organizace
5	Nepřijatelný – velmi vysoký	významná ztráta pověsti, ztráta klíčové kompetence, vyžaduje se řešení od vrcholového vedení organizace

Velikost pravděpodobnosti výskytu rizika „P“ je hodnocena dle následující stupnice:

Hodnota	Pravděpodobnost výskytu	Popis
1	Téměř nemožné – velmi malá	vyskytne se pouze ve výjimečných případech
2	Výjimečně možná – malá	někdy se může vyskytnout, ale není to pravděpodobné
3	Běžně možná – střední	někdy se může vyskytnout
4	Pravděpodobná – vysoká	pravděpodobně se vyskytne
5	Hraničící s jistotou – velmi vysoká	vyskytne se skoro vždy

Při kvantitativním vyjádření je riziko vyjádřeno na základě matematického výpočtu z frekvence/pravděpodobnosti výskytu a jeho dopadu.

Stupeň významnosti rizika „V“ je dán součinem bodového ohodnocení dopadu rizika „D“ (dopad) a pravděpodobnosti výskytu rizika „P“. $V = D \times P$

Řízení rizik spočívá ve výběru nejvhodnějšího postupu pro zvládnutí příslušného rizika.

Monitorování, vykazování a reportování kritických rizik probíhá v podstatě spojitě v čase a spočívá ve sledování oblasti přiděleného kritického rizika jeho vlastníkem, resp. pracovníkem MAS odpovědným za sledovanou oblast. Monitorování rizika je tedy založeno na pravidelném operativním sledování daného rizika a posuzování opatření na jeho zvládnutí. Při monitorování rizik je podstatným procesem sledování přijatých opatření tzv. follow-up.

Registr rizik

vysvětlivky:

P = Pravděpodobnost výskytu: 1 = nejnižší, 5 = nejvyšší

D = Dopad: 1 = nejmenší, 5 = největší

V = Významnost rizika

Skupina rizik	Riziko	P	D	V = P * D	Opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
Finanční riziko	Nedostatečná absorpční kapacita žadatelů	2	4	8	Efektivní součinnost, poradenství a mapování potřeb MAS	MAS
	Pozastavení procesu certifikace výdajů	1	5	5	Průběžná kontrola realizace projektů, poradenství příjemcům, srozumitelná metodika	MAS
	Porušení rozpočtové kázně, vrácení vyplacených dotací, navrácení dotací do rozpočtu EU	1	5	5	Průběžná kontrola realizace projektů, poradenství příjemcům, srozumitelná metodika	MAS
	Změny pravidel vyplácení dotací v průběhu programu	2	5	10	Monitorování metodik a rychlá reakce na změny	MAS
	Nedostatek finančních prostředků v provozní fázi projektu	2	4	8	Plánování projektu s ohledem na finanční možnosti po dobu provozu	příjemce
	Nedostatek finančních prostředků žadatelů na předfinancování projektů	2	4	8	Efektivní součinnost, poradenství a mapování potřeb žadatelů v MAS	MAS
Organizační riziko	Prosazování zájmů určitých subjektů	2	4	8	Nastavení transparentních postupů, pravidelná kontrola jejich plnění	MAS
	Nekvalitní hodnocení (externistou)	1	3	3	Přehledné zpracování SCLLD	hodnotitel
	Rozdílné způsoby vykazování dat bez jednotného metodického základu	2	3	6	Důslednost v pořizování zdrojů dat, ověřování, zpracování jednotné a přehledné metodiky	MAS
	Nezastupitelnost zaměstnanců	3	3	9	Sestavení silného týmu pro implementaci MAS	MAS
	Nedostatečná součinnost orgánů MAS, nejednotná odpovědnost pracovníků MAS, nepřesnost pracovních postupů, ...	1	4	12	Jasně vymezení kompetencí v pracovních postupech, nastavení efektivního systému řízení, řídicího týmu, kompetencí, odpovědnosti	MAS
	Nedostatečná administrativní kapacita MAS, fluktuace a odliv perspektivních odborníků, nedostatečná motivace pracovníků	4	4	16	Jasně plánování lidských zdrojů, jejich náplně a financování	MAS
	Nedostatečná odbornost a zkušenosti lidských zdrojů MAS	4	4	16	Pravidelné vzdělávání lidských zdrojů	MAS
	Nedostatečná metodická podpora žadatelům	2	4	8	Pořádání seminářů pro žadatele, ověření efektivity seminářů	MAS
	Nepřijímaná opatření na základě kontrol a auditů, příp. nízká účinnost opatření	2	3	6	Pravidelná kontrola plnění úkolů a nápravných opatření z kontrol a auditů	MAS
	Nejednotné, příp. nedostatečně nastavené postupy výběru projektů	2	4	8	Jasně vymezení postupu výběru; ověření, zda jsou srozumitelné; dodržování postupů	MAS
Nedostatečná kontrola příjemce	2	5	10	Nastavení a dodržování systému kontrol projektů	MAS	

Právní riziko	Nefunkčnost MS2014+	1	4	4	Nastavení systému na základě předchozích zkušeností, dostatečná doba testování	NOK, ŘO
	Neexistence postupů pro implementaci některých procesů	2	4	8	Ověření nastavení procesů implementace s jinými MAS	MAS
	Nejednoznačné vymezení důležitých pojmů, nejednoznačnost metodik	2	4	8	Ověření nastavených postupů na vzorku příjemců	MAS
	Nepřesné vymezení pravomocí mezi ŘO a MAS	2	4	8	Dostatečná pravomoc NS MAS při plánování postupů řízení	NS MAS
	Nedostatečná koordinace ze strany NOK , ŘO	2	5	10	Požadování jednoznačného vymezení a koordinace od NS MAS	NS MAS
Věcné riziko	Nedodržování nastavených postupů řízení a implementace SCLLD	2	4	8	Nastavení přehledné metodiky, pravidelná kontrola jejího plnění	MAS
	Neplnění a nenaplnění monitorovacích indikátorů programu	2	5	10	Jasně nastavení monitoringu	MAS
	Nekoordinovaný výběr projektů bez synergie (věcně, regionálně, časově souvisejících) bez vazby na dosažení cílů SCLLD)	2	4	8	Jasně stanovení postupu výběru projektů	MAS
	Nedostatek poptávky po produktech/službách	2	3	6	Včas reagovat na změnu poptávky změnou resp. doplněním nabídky produktů – služeb a vhodným marketingem	příjemce
	Nedodržení monitorovacích ukazatelů projektu v průběhu provozu	2	4	8	MAS: prověřit reálnost naplnění konkrétních hodnot ukazatelů, monitoring v průběhu udržitelnosti, přijetí opatření	MAS, příjemce

6.3 Příloha č. 4 Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie CLLD

6.3.6 Proces tvorby a zpracování strategie

Strategie komunitně vedeného územního rozvoje (SCLLD) je v rámci programového období EU 2014-2020 jedním ze tří typů integrovaných nástrojů vymezených Ministerstvem pro místní rozvoj ČR v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 (MPIN).

Předkládaná SCLLD vychází z Nařízení (EU) Evropského parlamentu a Rady č 1303/2013 (zejména čl. 33) a je metodicky v souladu s podmínkami MPIN.

Z hlediska struktury a obsahu rozpracovává všechny základní předepsané části. Shrnuje informace o řešené místní akční skupině, specifikuje proces a aktéry zapojené do zpracování strategie, včetně popisu komunitního přístupu v rámci zpracování strategie.

Strategie dále obsahuje socioekonomickou analýzu, která čerpá jak z relevantních datových zdrojů, tak z výstupů z vlastních šetření či realizovaných komunitních projednávání. Díky tomuto postupu obsahuje kromě specifikace a hodnocení statistických dat také zhodnocení problémů a potřeb tak, jak je vnímají obyvatelé regionu nebo další významní aktéři v území. Jednotlivé tematické kapitoly socioekonomické analýzy jsou shrnuty formou dílčích SWOT analýz a následně do celkové SWOT analýzy, která byla komunikována a zhodnocena aktéry rozvoje v řešeném území.

Návrhová část obsahuje popis mise a vize MAS a strategie, návrh strategických a specifických cílů, rozvedených do úrovně opatření. Návrhová část je formulována s ohledem na návrhové období strategie a zohledňuje výstupy SWOT analýz. Strategie je navržena jako reálná a proveditelná. Cílem strategie je identifikovat realizační potenciál všech odpovídajících rozvojových oblastí a specifikovat opatření tak, aby jejich výstupy a výsledky ovlivňovaly rozvoj území v širším kontextu s pozitivními multiplikačními efekty a s důrazem na tvorbu synergických a komplementárních vazeb. Do zformulování návrhové části strategie vstoupily závěry a poznatky z relevantních rozvojových dokumentů obcí, mikroregionů a dalších územních struktur, kterých se strategie dotýká. Lze konstatovat, že návrhová část strategie je s výstupy těchto dokumentů v souladu. V kontextu širších vazeb v území tak spoluvytváří podmínky pro efektivnější realizaci územních a integrovaných projektů.

Nedílnou součástí podkladů pro co nejpřesnější specifikaci návrhové části byly výsledky provedeného průzkumu absorpční kapacity území a jeho jednotlivých aktérů, jejichž shrnutí je součástí strategie. Díky tomuto monitoringu se podařilo výrazně lépe vyhodnotit nejen potřeby území, jež byly doloženy statistickými daty, ale i reálné potřeby vyplývající z požadavků aktérů místního rozvoje.

Pro ověření reálných potřeb území prošla návrhová část stanovením priorit ze strany aktérů místního rozvoje v rámci komunitního projednávání strategie. Tyto priority definují východiska pro věcný i časový postup implementace strategie. V úrovni specifických cílů byly následně obsahově definovány indikátory jejich naplnění.

Předkládaná strategie dále obsahuje popis integrovaných a inovativních rysů promítnutých jak do procesu zpracování strategie, tak do formulací zejména návrhové části.

Při zpracování strategie bylo použito následujících postupů:

- analýza stavu území, analýza vývoje sociodemografických či ekonomických ukazatelů včetně sledování tendrů jejich vývoje, data byla získávána z veřejných informačních zdrojů či vlastním šetřením,
- analýza existujících strategií partnerů MAS Krušné hory, strategií a rozvojových dokumentů vyšších úrovní, data byla získávána z veřejných informačních zdrojů,
- spolupráce s odbornou veřejností,
- komunikace a spolupráce s představiteli obcí, neziskového a podnikatelského sektoru při tvorbě analýzy území a zpracování strategické části,
- komunitní plánování a použití moderních komunikačních metod (workshop, brainstorming, facilitace, atd.) ke stanovení obsahu analýzy území, tvorbě SWOT analýzy, stanovení priorit a vize území,
- komunikace s občany (webové stránky MAS, sociální síť MAS, dotazníkové šetření, ankety),
- hodnocení záměrů ve vztahu k trvale udržitelnému rozvoji při respektování potřeb společenských, ekonomických a environmentálních.

6.3.7 Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství

Při zpracování a projednávání strategie byly do tohoto procesu významně zapojeni partneři a veřejnost. Jedná se o aplikaci metody komunitně vedeného místního rozvoje, při níž jsou zapojováni do procesu plánování a tvorby strategie partneři na místní úrovni, včetně veřejné správy, občanské společnosti a místních ekonomických subjektů. Tito budou následně zapojeni i do vlastní realizace rozvoje území. Tímto postupem dochází k efektivnějšímu zjištění skutečných potřeb místních aktérů a potenciálu území, vytváření nových postupů, jež jsou převáděny do praxe a k celkovému posílení místní kapacity pro rozvoj území. Při tvorbě strategie bylo postupováno principem „zdola – nahoru“, zároveň však bylo spolu s komunitním plánováním realizováno také expertní zpracování.

Účast místních aktérů na vytváření strategie dává prostor pro obnovu původních či tradičních, ale i inovativních řešení, která jsou přínosná pro rozvoj území a posilují jeho stabilitu. Účastníci komunitního projednávání mají prostor pro vyjádření vlastních potřeb a názorů na danou věc a tím je podpořena jejich motivace pro následnou realizaci strategie a osobní svázání se záměry regionu a s regionem samotným.

Pro zapojení místních aktérů a veřejnosti byly využity různé metody, které byly voleny dle druhu informací, které měly být zjištěny či ověřeny. Byly realizovány workshopy, pracovní setkání, dotazníkové šetření, ankety, setkávání starostů a příznivců MAS, pracovní setkání s partnery. Na workshopech ke zjišťování informací o území byla diskutována rozličná témata, plánovací workshopy se konaly průběžně na různých místech území MAS tak, aby byl zajištěn přístup co nejširší

veřejnosti. Významné a účinné byly kulaté stoly a workshopy se zástupci základních škol, které pomohly lépe vyspecifikovat potřeby území v této oblasti. Veřejnost byla o aktivitách a postupu zpracování CLLD, kromě workshopů, seznamována prostřednictvím médií, zejména internetem. Souběžně se konala pracovní jednání se starosty jednotlivých obcí, či partnerů, kteří nabídky individuálních schůzek využili.

Sběr analytických dat probíhal v období říjen 2012 – květen 2013 a listopad 2014 - duben 2015, kdy téměř ve všech obcích zájmového území proběhl monitoring problémů a potřeb dané obce a v některých obcích i za celé území MAS formou veřejného projednávání. Další data byla shromážděna prostřednictvím dotazníkového šetření. S každým starostou obce byl pracovníkem MAS vyplněn dotazník a jeho data pak byla dále zpracována.

Již v roce 2013 se uskutečnily úvodní workshopy a setkání široké veřejnosti v rámci komunitního plánování. V letech 2014 a 2015 workshopy a setkávání s veřejností pokračovala. Občané obcí byli seznámeni se základní tezí strategie.

Dalším nástrojem v rámci komunitního plánování bylo zapojení místních obyvatel dotčených obcí prostřednictvím dotazníkového šetření. V průběhu roku 2014 se uskutečnily kulaté stoly a workshopy se zástupci veřejného sektoru, podnikatelů i neziskových organizací.

6.3.8 Komunikační plán tvorby SCLLD

Hlavním principem pro tvorbu a realizaci této strategie je princip „zdola- nahoru“, tzn. veškeré náměty a vypracovávané projekty by měly vycházet z myšlenek a podnětů od místních subjektů různých zájmových skupin. Čím více subjektů se zapojí, tím lépe, protože jedině místní obyvatelé znají silné a slabé stránky mikroregionu, ve kterém žijí a pracují. Proto byl týmem pro přípravu a zpracování strategie vypracován určitý komunikační plán, který obsahoval následující metody komunikace.

Dotazníky	Dotazníkové šetření na dotčeném území MAS Krušné hory
Komunitní plánování v obcích – workshop	Komunitní plánování v obcích na téma – „Znáš svou obec, kde bydlíš?“
Pracovní setkání	Setkání partnerů, subjektů a veřejnosti působící v území MAS Krušné hory.
Odborné workshopy	Workshopy zaměřené na témata zájmových skupin
Ankety pro občany (anonymní dotazníkové šetření)	Byla vytvořena anketa (dotazník) pro občany z území MAS Krušné hory. Cílem bylo zjistit názory na různou problematiku. K dispozici byly účastníkům workshopů, ostatním byly dostupné na webu MAS Krušné hory a partnerů MAS.
Dotazníkové šetření k tématu sociálně vyloučených lokalit	Oslovené obce z území MAS
Veřejné připomínkování pracovní verze SCLLD	Upravená a doplněná analytická a strategická část byla předložena k připomínkování a vyjádření veřejnosti a partnerům v území, zveřejněna byla na webu MAS, konány byly workshopy
Další aktivity komunitního projednávání	- setkání starostů - osobní setkání, telefonické a emailové komunikace, výsledkem – databáze absorpční kapacity

Obyvatelé MAS mají možnost komunikovat s kanceláří MAS během roku neustále prostřednictvím telefonních rozhovorů, emailem nebo během osobních schůzek. Všechny potřebné a průběžně aktualizované informace se pravidelně objevují na webu <http://www.mas-krusnehory.cz/>

Zapojení všech aktérů v území pro zpracování SCLLD dává větší prostor pro zvýšení zájmu a motivace pro zapojení se do následné realizace SCLLD. Dále se zapojení aktérů promítá do znalosti území a vzájemného navazování vztahů a další spolupráce mezi aktéry.

Níže jsou uvedeny jednotlivé aktivity uplatněné při zapojení veřejnosti a dalších místních aktérů.

Zápisy, prezenční listiny a fotodokumentace naleznete na <http://www.mas-krusnehory.cz/strategie-2014-/>

V procesu zpracování SCLLD MAS Krušné hory byly využity různé metody komunitně vedeného místního rozvoje. Byly uplatněny nejrůznější metody zapojení veřejnosti a místních aktérů. Konkrétně se jednalo:

Ankety pro občany

Dotazník č. 1

Toto dotazníkové šetření proběhlo v období **září 2013 až květen 2014** v obcích na území MAS Krušné hory (Abertamy, Boží Dar, Dalovice, Děpolovice, Hájek, Horní Blatná, Jáchymov, Krásný Les, Merklín, Nová Role, Nové Hamry, Otovice, Ostrov, Pernink, Potůčky, Sadov, Smolné Pece, Šemnice, Velichov, Hroznětín). Vyplňování dotazníků se uskutečnilo v ulicích a během probíhajících komunitních workshopů a prostřednictvím webových stránek MAS. Bylo vyplněno celkem 128 dotazníků a výsledky tohoto šetření jsou znázorněny v níže uvedeném grafu.

Z tohoto celkového počtu odpovědělo celkem 62 mužů a 66 žen.

Výsledek šetření dle věkových skupin:

- 0 – 20 let : 9 % respondentů
- 21 – 30 let : 13% respondentů
- 31 – 40 let : 18% respondentů
- 41 - 50 let . 25% respondentů
- 51 - 60 let : 14% respondentů
- 61 + let : 20% respondentů

Cílem dotazníkového šetření - průzkumu bylo zjistit, jaká je spokojenost či nespokojenost obyvatel a občanů dané obce související s bydlením, službami a možnostmi pro volnočasové aktivity. Dotazníky byly vyplňovány písemně.

Dotazy v dotazníku byly formulovány pro odpověď ano/ne s možností vyjádřit se jinak, pokud by dotazovanému tato forma nevyhovovala.

Dotaz č. 1. Jste spokojen/a se službami ve vaší obci?

80% dotázaných bylo spokojeno; 15% nespokojeno; 5% odpovědělo jinak a nebo nevědělo

Dotaz č. 2. Je ve vašem bydlišti dostatek pracovních příležitostí?

5% dotázaných bylo spokojeno 80% nespokojeno; 15% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 3. Jste spokojen/a s kvalitou místních komunikací?

65% dotázaných bylo spokojeno 32% nespokojeno; 3% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 4. je problémová dojízdka do škol? (mateřské školy, základní školy, střední školy)

30% dotázaných bylo spokojeno 62% nespokojeno; 8% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 5. Jste spokojen/a s veřejnou dopravou ve Vaší obci/měste ?

68% dotázaných bylo spokojeno 25% nespokojeno; 7% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 6. Funguje dobře školství ve Vašem regionu?

83% dotázaných bylo spokojeno 3% nespokojeno; 14% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 7. Je dostatečně dostupná kvalitní zdravotní péče?

82% dotázaných bylo spokojeno 9% nespokojeno; 9% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 8. Nachází se u Vás v obci dostatek sportovního využití?

84% dotázaných bylo spokojeno 14% nespokojeno; 2% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 9. Nachází se ve Vaší obci dostatečné kulturní vyžití?

68% dotázaných bylo spokojeno 31% nespokojeno; 1% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 10. Je ve Vašem bydlišti mnoho spolků či organizací pro volný čas?

39% dotázaných bylo spokojeno 23% nespokojeno; 39% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

Dotaz č. 11. Myslíte si, že Vaše obec/město dbá na životní prostředí?

77% dotázaných bylo spokojeno 6% nespokojeno; 17% odpovědělo jinak, anebo nevědělo

K dotazům v bodě č.12 a č.13 se pak krátce veřejnost v rámci dotazníků vyjadřovala a jejich podněty pak byly řešeny na komunitních jednáních.

Dotaz č. 12. Co je třeba zlepšit ve Vaší obci/měste?

(Stav veřejných komunikací, prostory pro kulturní vyžití)

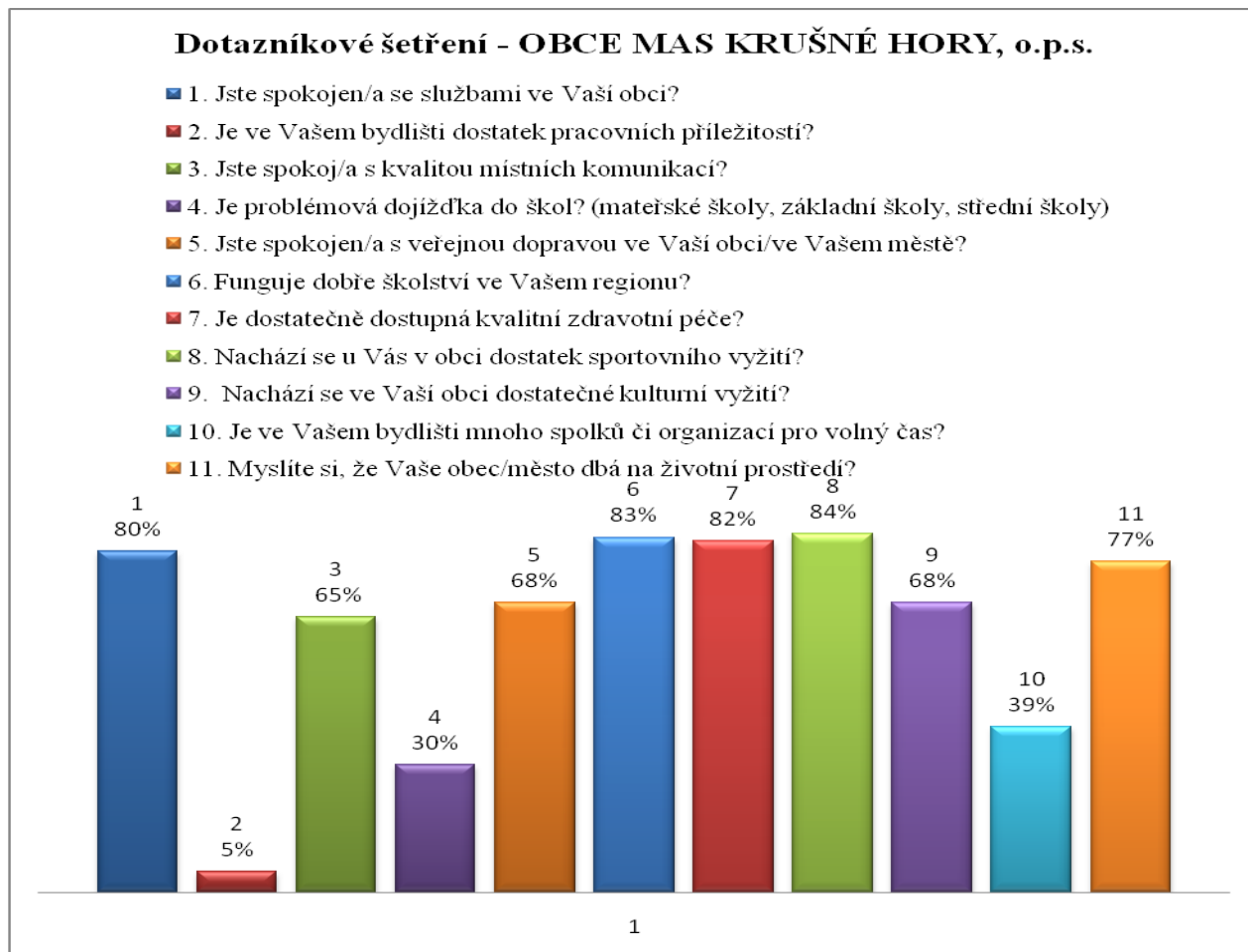
Dotaz č. 13. Na co můžete být v obci/měste hrdí, čím se lze chlubit?

(Škola, dětské a sportovní hřiště, oddychový parčík)

Výsledkem dotazníkového šetření (názory občanů) korespondují se statistickými údaji o obcích v území Krušné hory – západ. Jako **stěžejní problémy regionu MAS Krušné hory** jsou vnímány:

- nezaměstnanost, nízká vzdělanostní úroveň
- dojízdka do škol
- nedostatečné možnosti pro volnočasové aktivity

Graf č. 5 : Výsledky dotazníkového šetření na dotčeném území MAS KH

Dotazník č.2 zaměřený k tématu sociálně vyloučených lokalit

Součástí zpracování analýzy sociálně vyloučených lokalit na území MAS Krušné hory bylo i dotazníkové šetření. Dotazníková šetření proběhla v pěti městech - Ostrov, Jáchymov, Nejdek, Nová Role a Božíčany.

dotazník obsahoval následující dotazy. Ty byly položeny většinou zástupcům municipalit:

1. Má vaše obec problémy s pořádkem v domech a okolí?
2. Naráží vaše obec na problematické vztahy?
3. Jaké sociální služby jsou ve vaší obci poskytovány?
4. Spolupracuje vaše obec s nějakou neziskovou organizací?
5. Kterým problémům ve vaší obci je nutné věnovat pozornost z hlediska bezpečnosti? Potýká se Vaše obec s kriminalitou? Dochází k porušování veřejného pořádku?
6. Eviduje vaše obec dluhy na nájemném, energiích ohledně budov v majetku obce? Pokud ano, jak vaše obec řeší případné zadlužení?
7. Podílí se obec na aktivní politice zaměstnanosti? Využívá vaše obec nějaké programy na podporu zaměstnanosti?
8. Existují problémy se vzděláváním dětí a mládeže? Mají děti a mládež možnost využití volnočasových aktivit?
9. Existují ve vaší obci chátrající, nevyužívané budovy, tzv. brownfields?
10. Co by vaše obec potřebovala, aby mohla výše uvedené problémy řešit? (terénní, sociální pracovník pro jednu obec, pro více obcí, meziobecní spolupráce, spolupráce s nestátní neziskovou organizací...).

Vyhodnocení tohoto šetření je popsáno v kapitole 3.1.4.7. Sociálně vyloučené lokality

Komunitně plánovací setkání - workshopy (v obcích)

Pro možnost zapojení široké veřejnosti do tvorby SCLLD bylo uskutečněno 8 workshopů. Tato přátelská setkání s veřejností pod názvem „Znáš svou obec, kde bydlíš?“ proběhla v těchto obcích:

- Komunitní plánování v Hroznětíně - 11. 9. 2013
- Komunitní plánování v Nové Roli - 24. 9. 2013
- Komunitní plánování ve Velichově - 02. 10. 2013
- Komunitní plánování ve Smolných Pecích - 08. 10. 2013.
- Komunitní plánování v Perninku - 15. 10. 2013
- Komunitní plánování v Otovicích - 17. 4. 2014
- Komunitní plánování v Krásném Lese - 22. 5. 2014
- Komunitní plánování v Nejdku – 5.5.2015

Bližší viz <http://www.mas-krusnehory.cz/strategie-2014/>

Cílem těchto workshopů bylo seznámit přítomné s činností MAS Krušné hory a s připravovanou Standardizací a certifikací společnosti. Široká veřejnost se pak mohla zapojit do tvorby SCLLD. Workshopy probíhaly pod vedením pracovníků MAS Krušné hory, o.p.s., kteří použili k moderování prezentace, dále pak využili techniku moderované diskuze a otevřené diskuze. Pokusili se od občanů získat názory nápady a náměty.

Na každém z těchto workshopů byly pomocí skupinové práce řešeny potřeby pro vypracování SWOT analýzy území, vytipování cílových skupin a definování jejich potřeb se zapracováním do SWOT analýzy, proběhla diskuse k absorpční kapacitě území a dále pak došlo k definování vize, priorit, strategických cílů MAS Krušné hory. Na závěr každého jednání probíhaly diskuze k plánovacímu období 2014 – 2020 k jednotlivým operačním programům a k možnostem čerpání dotací.

Široká veřejnost měla možnost zapojit se do procesu tvorby SCLLD z nejrůznějších hledisek. Pracovníci pro zpracování SCLLD využili názory, náměty, výstupy těchto workshopů k tvorbě SCLLD jak do části analytické, tak pro výstupy jedné integrované SWOT analýzy, která byla podkladem pro závěrečné vydefinování strategických cílů priorit a opatření.

Odborné workshopy

Workshopy a pracovní setkání partnerů, subjektů a odborné veřejnosti působící v území MAS Krušné hory, vyprofilování zájmových skupin

V rámci tvorby SCLLD byly dále realizovány čtyři odborné workshopy – pracovní schůzky. Na tato pracovní setkání byli pozváni zástupci aktérů působících na území MAS Krušné hory dle své odbornosti, tedy zástupci neziskových organizací, soukromých podnikatelů, zájmových organizací, zaměstnavatelů, obcí, odborníci zabývající se konkrétní problematikou (např. cestovním ruchem, životním prostředím, zemědělstvím) a dalším.

- Velichov – Obecní úřad 12. 1. 2015
- Hroznětín – Městské společenské centrum 15. 1. 2015
- Pernink – Komunitní centrum Pernink 22. 1. 2015
- Ostrov – MěÚ Ostrov, Ostrovský zámek, Jáchymovská 1, Ostrov - 27. 1. 2015

Bližší viz <http://www.mas-krusnehory.cz/strategie-2014/>

Tito oslovení se mohli zúčastnit workshopů podle svého uvážení a zájmu. Každý odborný workshop se tematicky s odborníky zabýval problémy, možnostmi rozvoje, potřebami, nedostatky v následujících oblastech:

- veřejná správa
- sociální a zdravotní služby
- sport, kultura a volnočasové aktivity
- cestovní ruch a podnikání
- životní prostředí a zemědělství

Workshopy probíhaly na různých místech v území MAS Krušné hory, aby byly dostupné co nejširšímu území. Výstupy byly zapracovány do SCLLD. Posloužily jako jeden z podkladů pro zpracování analytické části SCLLD a jako jedno z mnoha hledisek pro tvorbu strategické části SCLLD. Během těchto workshopů se pracovalo na vydefinování potřeb jednotlivých zájmových skupin, na vydefinování slabých a silných stránek těchto zájmových skupin. Došlo k vyprofilování zájmových skupin a dle převažujících činností.

Výměna informací a komunikace mezi účastníky odborných workshopů přispěla k lepšímu pochopení dané problematiky, k nalezení uvědomění si nejrůznějších souvislostí a synergickému efektu ve prospěch kvalitně zpracované SCLLD ve všech jejích aspektech.

Odborné workshopy zaměřené na strategickou část SCLLD

V rámci tvorby SCLLD byly dále realizovány čtyři odborné workshopy zaměřené přímo na zájmové skupiny. Na tato pracovní setkání byli pozváni zástupci aktérů působících na území MAS Krušné hory dle své odbornosti, tedy zástupci neziskových organizací, soukromých podnikatelů, zájmových organizací, zaměstnavatelů, obcí, odborníci zabývající se konkrétní problematikou (např. cestovním ruchem, životním prostředím, zemědělstvím) a dalšími. Dne 13.4.2015 byly rozeslány pozvánky na Komunitně-plánovací setkání na úřední desky všech obcí v územní působnosti MAS Krušné hory a zároveň byla také na úředních deskách všech obcí zveřejněna dopracovaná Analytická část SCLLD k připomínkování. Pozvánky a Analytická část SCLLD byla zveřejněna dne 13.4.2015 také na www.mas-krusnehory.cz.

Termíny uskutečněných workshopů:

- Abertamy - 24. 3. 2015 - Školství
- Ostrov - 23. 4. 2015 - Veřejná správa
- Hroznětín - 28. 4. 2015 - Sociální, zdravotní, kulturně vzdělávací a volnočasové aktivity
- Pernink - 29. 4. 2015 - Udržitelný venkov: podnikání, cestovní ruch, zemědělství a životní prostředí

Bližší viz <http://www.mas-krusnehory.cz/strategie-2014/>

Tyto workshopy byly zaměřené na přípravu Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Krušné hory na nové programové období Evropské unie 2014-2020. Na workshopu byli přítomni zapojeni do řízené diskuse k tématickým oblastem. Na workshopech byly vytvářeny k dílčím tématům swot analýzy, které byly zpracovatelem SCLLD dále zapracovány do jedné integrované SWOT analýzy. Na každém z těchto workshopů byly také pomocí skupinové práce řešeny potřeby území v dané oblasti, proběhla diskuse k absorpční kapacitě území, vytvářela se SWOT analýza a dále pak došlo k definování vize, priorit, strategických cílů MAS Krušné hory v dané oblasti. Na závěr každého jednání probíhaly diskuze k plánovacímu období 2014 – 2020 k jednotlivým operačním programům a k možnostem čerpání dotací.

Široká veřejnost měla možnost zapojit se do procesu tvorby SCLLD z nejrůznějších hledisek. Pracovníci pro zpracování SCLLD využili názory, náměty, výstupy těchto workshopů k tvorbě SCLLD jak do části analytické, tak pro výstupy jedné integrované SWOT analýzy, která byla podkladem pro závěrečné vydefinování strategických cílů priorit a opatření.

Připomínkování pracovní verze SCLLD

První zveřejnění Analytické části SCLLD bylo od 30. 6. 2014 na webu společnosti a pracovní verze SCLLD byla též zveřejněna na webové stránce MMR <http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PSUR/Vyzva-c-2/MAS/MAS-Krusne-hory,-o-p-s>

Druhé kolo zveřejnění a připomínkování analytické i strategické části proběhlo od 1.8. 2015 do 31. 8. 2014 na webu MAS Krušné hory www.mas-krusnehory.cz. Pracovní verze strategie byla připomínkována veřejností, pracovníky a partnery MAS Krušné hory.

Před vlastním schválením Strategie MAS v Plénu byla její finální verze, včetně programových rámců, fisčí, finančního a časového plánu zveřejněna na <http://www.mas-krusnehory.cz/strategie-2014/>

Další aktivity komunitního projednávání

Bylo uskutečněno mnoho dalších aktivit v rámci komunitního projednávání SCLLD.

1. Dne **9.10.2014** proběhlo setkání starostů k problematice MAS Krušné hory, o.p.s. a zjišťování absorpční kapacity území.
2. Dne **4.12.2015** proběhlo pracovní setkání starostů a aktérů k podání informací o zpracovávané SCLLD, k připomínkování pracovní verze SCLLD a zjišťování absorpční kapacity území.
3. Probíhala osobní setkání a četné telefonické a emailové komunikace. Výsledkem je **databáze projektů - absorpční kapacity** území MAS Krušné hory viz. databáze projektových záměrů a projektů. ta je podkladem pro tvorbu časového a finančního plánu naplňování SCLLD.

Bližší viz <http://www.mas-krusnehory.cz/strategie-2014/>

